

University of Mysore

Oriental Library Publications

KANNADA SERIES No. 12

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಮಹಾಕವಿ ವಿರಚಿತ

ಕರ್ನಾಟಕ ಮಹಾಭಾರತ

೬ನೆಯ ಸಂಪುಟ

ಉದ್ಯೋಗ ಪರ್ವ

THE

KARNATAKA MAHABHARATA

BY

KUMARAYYASA MAHAKAVI

Vol. VI

UDYOGA PARVA

EDITED BY

DR. R. SHAMA SASTRY, B.A., PH.D., M.R.A.S.,
*Curator, Government Oriental Library, Mysore, Director of Archaeological
Researches in Mysore, Periodical Lecturer to the Post-Graduates'
classes of the Calcutta University, and B. B. R. A. S.
Campbell Memorial Medalist*

MYSORE

PRINTED AT THE GOVERNMENT BRANCH PRESS

1922

ಅ ವ ತ ರ ಣಿ ಕೆ .

ಇದು ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಹಾಭಾರತದ ಆರನೆಯ ಸಂಪುಟವು. ಇದರಲ್ಲಿ—ಸೇನೋದ್ಯೋಗಪರ್ವ, ಸಂಜಯಯಾನಪರ್ವ, ಪ್ರಜಾಗರ ಪರ್ವ, ಸನತ್ಕುಜಾತಪರ್ವ, ಯಾನಸನ್ನಿ ಪರ್ವ, ಭಗವದ್ಭಾಷಣಪರ್ವ, ಸೈನ್ಯನಿಯೋಗಪರ್ವಗಳನ್ನು ಬಳಗೊಂಡಿರುವ ಉದ್ಯೋಗಪರ್ವವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಉಲೂಕದೂತಾ ಗವನರಥಾತಿರಥಸಂಖ್ಯಾನಾಷ್ಟೋಪಾಖ್ಯಾನಪರ್ವಗಳು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜುನನ ಸಾರಥಿತ್ವವನ್ನು ವಹಿಸಿದುದು ಮೊದಲು ಗೊಂಡು ಪಾಂಡವರು ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇನಾಸಮೇತರಾಗಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದರು ಎಂಬುದರ ನೆರೆಗೂ ಈಚೆಯೂ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಜಾಗರಪರ್ವದಲ್ಲಿ ವಿದುರನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಿಗೆ ಹೇಳಿದ ನೀತಿಯೂ ಸನತ್ಕುಜಾತಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನುನಿಜವೃತ್ತಿರಾದ ಸನತ್ಕುಜಾತರು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಿಗೆ ಹೇಳಿದ ನೀತಿಯೂ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಅದೇ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಯೂ ವಿದುರನು ತಾನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಆತ್ಮ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಆಪೇಕ್ಷಿಸಿದ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಿಗೆ ತಾನು ಶೂದ್ರನಾದವರಿಂದ ಆತ್ಮವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ಮೂಢರು ಯೋಗ್ಯರಲ್ಲ ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿ ಸನತ್ಕುಜಾತರೇ ಯೋಗ್ಯರೆಂದೂ ಅವರಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆಯು ಉಪದೇಶವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದೆಂದೂ ಹೇಳಲು; ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ಧ್ಯಾನದಿಂದ ಸನತ್ಕುಜಾತರನ್ನು ತನ್ನ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬರವೊಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು; ಸನತ್ಕುಜಾತರು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಕೃತಾರ್ಥನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು.

ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿ ಸನತ್ತುಜಾತಪರ್ವದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳೂ ಮೂತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿದ್ಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುವು. ಮುಂದೆ ಹಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ನೀತಿಗಳೇ ಸದ್ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿದ್ಯಾವಿಷಯಗಳೂ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕ್ರಮದಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟವೆಯೇ ಹೊರತು ಸಂಸ್ಕೃತಭಾರತದ ಸನತ್ತುಜಾತೀಯವನ್ನು ಅನ್ವಸರಿಸಿಲ್ಲ.

ಕವಿಯು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಹಲವು ನೀತಿಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಉಪನಿಷತ್ತು, ಗೀತೆ, ಪುರಾಣ ಮೊದಲಾದುವುಗಳಿಂದಲೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಿರುವ ಇತರ ಭಾಗಗಳಿಂದಲೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅವುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಾನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುವ ಕರ್ಣಾಟಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಮಿನೀ ಷಟ್ಪದಿಗಳಿಂದ ಅನುವಾದಮಾಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಈತನು ಅನುವಾದಮಾಡಿರುವ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಮೂಲಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಬರೆದು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವುದಕ್ಕೆ ಬಹುಕಾಲವು ಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಅಷ್ಟು ಅವಕಾಶವು ಇಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ದೊರೆಯದಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಕೃತಗ್ರಂಥಗಳು ಮೂತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಆಯಾ ಅರ್ಥವನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿರುವ ಕನ್ನಡದ ಪದ್ಯಗಳೊಡನೆ ಉದಾಹರಿಸಲ್ಪಡುವುವು.

ಅವು ಯಾವುವೆಂದರೆ :—

ಚಿತ್ತವಿಸು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನೈವ ಪರ

ತತ್ತ್ವವಿದ್ಯಾವಿಷಯಭೇದವೆ

ಚಿತ್ತರಿಸುವೆನು ಸಕಲಸಚರಾಚರದೊಳಗೆ ನೀನು |

ಉತ್ತಮಾಧಮವೆನ್ನದೇ ಕಾ
ಣುತ್ತೆ ಹರುಷವಿಷಾದದೊಳು ಮುಳು
ಗುತ್ತಿರದೆ ಸಮರಸದೊಳಜುದುಪದೇಶ ನಿನಗೆಂದ ||

ಸಂಧಿ ೪, ಪದ್ಯ ೫.

ವಿದ್ಯಾವಿನಯಸಂಪನ್ನೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಗವಿ ಹೆನ್ನಿನಿ |
ಶುನಿ ಚೈವ ಶ್ವಪಾಕೇ ಚ ಪಣ್ಡಿ ತಾಸ್ಸಮದರ್ಶಿನಃ ||
ಸಮದುಃಖಸುಖಃ ಸ್ವಸ್ಥಃ ಸಮಲೋಪ್ಪಾಶ್ಚಕಾಂಚನಃ |

ಇತ್ಯಾದಿಃ

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ :— ಅ ೫, ಶ್ಲೋ ೧೮. ಅ ೧೪, ಶ್ಲೋ ೨೪.

ಅವನಿಸತಿ ಕೇಳಾತ್ಮನಿಂ ಸಂ
ಭವಿಸಿತಂಬರವಂಬರದೊಳಾ
ಪವನ ಪವನನೊಳಗ್ನಿಯಗ್ನಿಯೊಳಾದುದಾಭುವನ |
ಭುವನದಿಂ ಧರೆ ಧರಣಿಯಿಂದು
ದ್ಭವಿಸಿತೋಷಧಿಯೋಷಧಿಗಳಂ
ದವತರಣಮನ್ನಾದಿ ಪುರುಷಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೃತಿಗಳ ||

ಸಂಧಿ ೪, ಪದ್ಯ ೬.

ಆತ್ಮನ ಆಕಾಶಸ್ತಂಭೂತಃ, ಆಕಾಶಾದ್ವಾಯುಃ ವಾಯೋರಗ್ನಿಃ
ಅಗ್ನೀರಾಪಃ ಅಧ್ಯುಃ ಪೃಥಿವೀ ಪೃಥಿವ್ಯಾ ಓಷಧಯಃ ಓಷಧೀಭ್ಯೋಽ
ನ್ನಂ ಅನ್ನಾ ತ್ವರುಷಃ ||

ತೈತ್ತಿರಿಯೋಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ :—ವ ೨, ಅ ೧.

ಸೃಷ್ಟಿಸಂಕಾರದೊಳು ಭೂತದ
ಕಟ್ಟಳೆಯ ಗತ್ಯಾಗತಿಗಳೊಳು
ಮುಟ್ಟಿಸಿದ ವಿದ್ಯೆಯೊಳವಿದ್ಯೆಯೊಳಪ್ರತಿಮನೆನಿಸಿ |

ಸಂಖ್ಯೆಯೊಳು ತುಂಖ್ಯೆಯೊಳು ಮನವನು
 ಲಿಟ್ಟು ಹಿಡಿಯದೆ ಕಾಲಕರ್ಮವೆ
 ಮುಟ್ಟು ನಿಲೆ ಭಗವಂತನನಿಸುಪನರನ ಕೇಳೆಂದ ||

ಸಂಧಿ ೪, ಪದ್ಯ ೮.

ಉತ್ಪತ್ತಿಂ ಪ್ರಪಂಚಂ ಟೈವ ಭೂತಾನಾಮಾಗತಿಂ ಗತಿಂ |
 ನೇತ್ತಿ ವಿದ್ಯಾಭಿವಿದ್ಯಾಂ ಚ ಸ ವಾಚೋಭಗವಾನಿತಿ ||

ವಿಷ್ಣು ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ :— ಅಂ ೬, ಅ ೫, ಶ್ಲೋ ೩೮.

ತ್ಯಜಿಸುವುದು ಮಸ್ತಂಗವನು ಮಿಗೆ
 ಭಜಿಸುವುದು ಸತ್ಸಂಗವನು ಗಣ
 ಯಿತವಿವರವೋತ್ತಿಯೊಳು ಧರ್ಮವನೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸು |
 ಭಜಿಸು ನಿತ್ಯಾನಂದವಸ್ತುವೆ
 ನಿಜಯನವೆ ಯುವವರಕೆ ತತ್ತ್ವವೆ
 ನಿಜವಿದೆಲೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಂ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ಮುನಿಸಾ ||

ಸಂಧಿ ೪, ಪದ್ಯ ೧೦.

ತ್ಯಜ ಮರ್ಜನಸಂಸರ್ಗಂ ಭಜ ಸಾಧುಸೇವಾಗಮಂ |
 ಕುರು ಪುಣ್ಯಮುಪೋರಾತ್ರಂ ಸ್ತುತ ನಿತ್ಯಂ ಜಯ ದ್ವಯಂ ||

ಗರುಡಪುರಾಣದ ಅಶ್ವಾಸಕಾಂಡದಲ್ಲಿ :— ಅಂ ೧೨೮, ಶ್ಲೋ ೨೬.

ಕಾಯವಿದು ನೆಲೆಯಲ್ಲ ಸಿರಿ ತಾ
 ಮಾಯೆರೂಪಿನ ಮೃತ್ಯುದೇವತೆ
 ಬಾಯ ಬಿಡುತಿಹಳಾವುದಿರತನ ಕಾಲಗತಿಯೆಂದು |
 ದಾಯವೆಣುವೆ ಮಹಾತ್ಮರಿದಕೆ ಸ
 ವಾಯಧರ್ಮವೆ ರಚಿಸುವುದು ನಿ
 ದಾರ್ಯದೊಳು ಕೈಸೂಚಿಗೊಳ್ಳುವುದು ಮುಕ್ತಿರಾಜ್ಯವನು ||

ಸಂಧಿ ೪, ಪದ್ಯ ೧೧.

ಗ್ರಂಥಾಂತರದಲ್ಲೆ:—

ಅನಿತ್ಯಾನಿ ಶರೀರಾಣಿ ವಿಭವೋನ್ಮೈವ ಶಾಶ್ವತಃ |
ನಿತ್ಯಂ ಸನ್ನಿಹಿತೋಮೃತ್ಯುಃ ಕರ್ತವ್ಯೋಧರ್ಮಸಂಕ್ರಮಃ ||

ಹಲವು ವರ್ಣದೊಳಸೆವೆ ಗೋಸಂ
ಕುಲದೊಳೊಂದೇ ವರ್ಣದೊಳು ಕಂ
ಗೊಳಿಸುವೀಕ್ಷಿರಾಮೃತವು ಮೈಗೊಂಡು ತೋರ್ಪಂತೆ |
ಹೊಲಬುಗೆಟ್ಟ ಚರಾಚರಂಗಳ
ಸುಖವಿನೊಳು ಸುಖದಡಗಿ ಕಡೆಯೊಳು
ನಿಲುವ ನಿಜವೊಂದಲ್ಲದೆರಡೆಲ್ಲೆಂದನಾಮುನಿಪ ||

ಸಂಧಿ ೪, ಪದ್ಯ ೧೩.

ಗವಾಮನೇಕವರ್ಣಾನಾಂ ಕ್ಷೀರಸ್ಯಾಪ್ಯೇಕವರ್ಣತಾ |
ಕ್ಷೀರವತ್ಪಶ್ಯತೇ ಜ್ಞಾನಂ ಲಿಚ್ಛಿನಸ್ತು ಗವಾಂ ಯಥಾ ||

ಬ್ರಹ್ಮಬಿನ್ನೂ ಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತ ೧೯.

ಅತಿಶಯದ ಸುಕೃತವನು ವಿರಚಿಸಿ
ಗತಿವಡೆದು ಸ್ವರ್ಗಾದಿಭೋಗೋ
ನ್ನತಿಕೆಯನು ಭೋಗಿಸಿದ ಸಮನಂತರದೊಳವನಿಯೊಳು |
ಪತನ ತಪ್ಪದು ಮರಳಿ ಬಾರದ
ಗತಿಯನಣಿದು ಮೆಪಾಸುಭಾವದ
ಮತವಿಡಿದು ನಡೆವುದು ನಯವು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ ||

ಸಂಧಿ ೪, ಪದ್ಯ ೧೪.

ತೇ ಪುಣ್ಯಮಾಸಾದ್ಯ ಸುರೇಂದ್ರಲೋಕಮಶ್ವಂತಿ ದಿವ್ಯಾನ್ ದಿವಿ
ದೇವಭೋಗಾನ್ ||

ತೇ ತಂ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಂ ವಿಶಾಲಂ ಕ್ಷೀಣೇ ಪುಣ್ಯೇ
ಮರ್ತ್ಯಲೋಕಂ ವಿಶಂತಿ ||

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ:— ಅ. ೯, ಶ್ಲೋ ೨೦, ೨೧.

ಸಕಲಧರ್ಮದಸಾರವನು ಮೆತಿ
 ವಿಕಲನಾಗದೆ ಚಿತ್ತವಿಸು ಬಾ
 ಧಕವದಾವುದು ನಿನಗದನು ನೀನನ್ಯರುಗಳಲ್ಲಿ |
 ಯುಕುತಿಯಿಂದವೆ ತಿಳಿದು ನಡೆಯಲು
 ಮುಕುತನಹೆ ಸಂಸಾರದೊಳು ಸಾ
 ಧಕವಿದೊಂದೇ ಸಕಲಜನಮತವೆಂದನಾಮುನಿಪ ||

ಸಂಧಿ ೩, ಪದ್ಯ ೧೫.

ಶ್ರೂಯತಾಂ ಧರ್ಮಸರ್ವಸ್ವಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಚೈವಾವಧಾರ್ಯತಾಂ |
 ಆತ್ಮನಃ ಪ್ರತಿಕ್ರೂಲಾನಿ ಪರೇಷಾಂ ನ ಸಮಾಚರೇತ್ ||

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ :— ಅ ೭, ಶ್ಲೋ ೧೬.

ನಳಿನಮಿತ್ರನು ಪಶ್ಚಿಮಾಂಬುಧಿ
 ಗಿಣಿಯೆ ನಾನಾಪಕ್ಷಜಾತಿಗೆ
 ಳುಲಿಯುತ್ಪತಂದೊಂದುವ್ಯಕ್ಷವನೇಣಿ ರಾತ್ರಿಯನು |
 ಕಣೆದು ದೆಸೆದೆಸೆಗಳಿಗೆ ಹರಿವವೊ
 ಲಿಳಯ ಭೋಗಾದ್ಯಷ್ಟ ತೀಣಿದ
 ಬಣಕ ಲೋಕಾಂತರವೆನ್ನೆದುವರರಸಕೇಳಂದ ||

ಸಂಧಿ ೩, ಪದ್ಯ ೧೮.

ಏಕವೃಕ್ಷೇ ಸದಾ ರಾತ್ರೌ ನಾನಾಪಕ್ಷಿಸಮಾಗಮಃ |
 ಪ್ರಭಾತೇನ್ಯಾದಿಶೋಯಾನ್ತಿ ಕಾ ತತ್ರ ಪರಿವೇದನಾ ||

ಗರುಡಪುರಾಣಾಚಾರಕಾಣ್ಡ ದಲ್ಲಿ :— ಅ ೧೦೩, ಶ್ಲೋ ೩೬.

ವೊಡವಿಯೊಳಗುದಯಿಸುವೆ ಪಾತಕ
 ಬಿಡದು ಭೂಪನನದು ಪುರೋಹಿತ
 ನೆಡೆಗೆ ಬಟಕಾಮೂರ್ತಶಿಷ್ಯನ ದೋಷ ಗುರುವಿಗೆ |
 ಮಡದಿ ಮಾಡಿದ ಪಾತಕವು ಪತಿ
 ಗೊಡಲಿಹುದು ಪರಮಾರ್ಥದೀಪರಿ
 ವಿಡಿಯನಜಿಯದೆ ಕಿಡುತಿಯದು ಜನವೆಂದನಾಮುನಿಪ ||

ಸಂಧಿ ೩, ಪದ್ಯ ೧೯.

ಗ್ರನ್ಥಾಂತರದಲ್ಲಿ:—

ರಾಜಾ ರಾಷ್ಟ್ರಕೃತಂ ಪಾಪಂ ರಾಜಪಾಪಂ ಪುಲೋಹಿತಃ |
ಭರತಾ ಭಾರ್ಯಾಕೃತಂ ಪಾಪಂ ಶಿಷ್ಯ ಪಾಪಂ ಗುರುರ್ಭಜೇತ್ ||

ಸಿಲೆಯ ರೂಪನು ಮೂಢರುಗಳ
ಗ್ಗಳೆಯ ಪಾವಕನನು ಮಹೀಸುರ
ರಿಳಯೊಳಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಪರದೈವ ತಾನೆಂದು |
ಬಲಿದು ಪೂಜಿಸುತೀಹರು ಹೃದಯಾಂ
ಗಳದೊಳಗೆ ವರಯೋಗಿಗಳು ಕೈ
ವಳಸುವುದು ಜಗವೀಪ್ರಕಾರದೊಳರಸ ಕೇಳೆಂದ ||

ಸಂಧಿ ೩, ಪದ್ಯ ೨೩.

ಗ್ರನ್ಥಾಂತರದಲ್ಲಿ:—

ಆಗ್ನಿ ದೇವೋದ್ವಿಜಾತೀನಾಂ ಮುನಿಃನಾಂ ಹೃದಿ ದೈವತಂ |
ಪ್ರತಿಮಾಸ್ವಲ್ಪಬುದ್ಧೀನಾಂ ಸರ್ವತ್ರ ಸಮದರ್ಶಿನಾಂ ||

ಜ್ಞಾನಿಗಳನೊಡಬಡಿಸಬಹುದ
ಜ್ಞಾನಿಗಳನಹುದೆನಿಸಬಹುದೈ
ಜ್ಞಾನಲವನು ಕೂಡಿಕೊಂಡಿಹ ದುರ್ವಿದಗ್ಧರನು |
ಏನ ತಿಳುಹಲು ಬಹುದು ವಿಷ್ವ
ಕ್ಷೇತ್ರಗಳವಲ್ಲರಸ ಮಿಕ್ಕಿನ
ಮಾನವರ ಪಾಡಾವುದೈ ಹೇಚೆಂದನಾಮುನಿಸ ||

ಸಂಧಿ ೩, ಪದ್ಯ ೨೩.

ಅಜ್ಞಾ ಸ್ವಪ್ನಮಾರಾಧ್ಯಸ್ಸುಖತರಮಾರಾಧ್ಯತೇ ವಿಶೇಷಜ್ಞಃ |
ಜ್ಞಾನಲವದುರ್ವಿದಗ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಪಿ ನರಂ ನ ರಂಜಯತಿ ||

ಭರ್ತೃಹರಿ ಸುಭಾಷಿತ ನೀತಿ ಶತಕದಲ್ಲಿ:— ಶ್ಲೋ ೩.

ಬಾಸವೊಂದಾ ಪಾಲನೆಯ ಸಂ
 ಧಾನವೊಂದೇವುಂಧಂವಿದಿಹೊಳು
 ವಾಸದಿಂದಮದಿದಸರಂಗಳ ಸೌಖ್ಯಸಂಪದವು |
 ವಾಸವೇ ಸಂಸಾರಸಾಧನೆ
 ವಾಸವೆಂ ಪಾಲನೆಯ ಫಲವೆಂ
 ಸ್ನೇಹ ಹೇಳುವ ಕಡೆಬೊಳಕ್ಕುತವವೆ ಫಲನೆಂದ ||
 ಸಂಧಿ ೪, ಪದ್ಯ ೨೫.

ವಾಸವಾಸವೆಯೊಬ್ಬೊಬ್ಬೇ ವಾನಾಚ್ಛೇ ಯೋಚನುಂಪಾಲನೆಂ |
 ವಾನಾಚ್ಛೇ ಗಮವಾವ್ವೊತ್ತಿ ಪಾಲನಾದಕ್ಕುತಂಪದಂ ||

ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲಿ:— ಶ್ಲೋ ೧೨.

ಪರುಷ ಮೂಱು ಮಾಸ ಮೇಣ್ಯಾ
 ಏಕೂಳು ಪಕ್ಷತ್ರಯದೊಳಗೆ ಬಂ
 ದಹುಪುವುದು ದಿನ ಮೂಱುಱೊಳು ಸಂದೇಹವೇನಿದಕೆ |
 ಧರವೊಳುತ್ಕಟಪ್ರಾಣ್ಯಪಾಪೋ
 ತ್ಕರದ ಫಲವಿದದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿ
 ಮಂಗಳವುದು ಪರಲೋಕದೆಡೆಗವನೀಶ ಕೇಳೆಂದ ||

ಸಂಧಿ ೪, ಪದ್ಯ ೨೬.

ಗ್ರನ್ಥಾಂತರದಲ್ಲಿ:—

ತ್ರಿಭಿರ್ವಾಪ್ಯೈಸ್ತು ತ್ರಿಭಿರ್ವಾಪ್ಯೈಸ್ತು ತ್ರಿಭಿಃಪಕ್ಷೈಸ್ತು ತ್ರಿಭಿಃಪ್ರಾಣೈಃ |
 ಅತ್ಯುತ್ಕಟೈಃ ಪುಣ್ಯಪಾಪೈರಿಹೈವ ಫಲಮನ್ಮತೇ ||

ತನ್ನ ಗೃಹದೊಳು ಮೂರ್ತಿಸಂ
 ಪನ್ನ ಪೂಜ್ಯನು ಭೂಮಿಪಾ...ನು
 ತನ್ನ ದೇಶದೊಳಧಿಕನೈ ಗ್ರಾಮದೊಳು ಧನಿ ಪೂಜ್ಯ |

ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಹೋದ ತಾವಿನೊ
ಳನ್ಯರೆನಿಸದೆ ವಿಶ್ವದೊಳು ಸಂ
ಪನ್ನ ಪೂಜಾಪಾತ್ರರೈ ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳೆಂದ ||

ಸಂಧಿ ೪, ಪದ್ಯ ೪೩.

ಗ್ರನ್ಥಾಂತರದಲ್ಲೆ:—

ಸ್ವಗೃಹೇ ಪೂಜ್ಯತೇ ಮೂರ್ತುಃ ಸ್ವಗ್ರಾಮೇ ಪೂಜ್ಯತೇ ಧನೀ |
ಸ್ವದೇಶೇ ಪೂಜ್ಯತೇ ರಾಜಾ ವಿದ್ವಾನ್ ಸರ್ವತ್ರ ಪೂಜ್ಯತೇ ||

ಬರ್ವನಹನೈ ಶೂರ ನೂಱಿ
ಕೊರ್ವನಹ ಸಾವಿರಕೆ ಪಂಡಿತ
ನೂರ್ವನಹನೈ ವೆಕ್ತ ದಶಸಾವಿರಕೆ ಲೋಕದೊಳು |
ಬರ್ವದಾನಿಯ ಕಾಣೆನೈ ತಾ
ನೂರ್ವ-ರೂರ್ವರಿಗೊಂದೆ ಗುಣವದು
ಸರ್ವಗುಣಸಂಪನ್ನರೈ ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳೆಂದ ||

ಸಂಧಿ ೪, ಪದ್ಯ ೪೫.

ಗ್ರನ್ಥಾಂತರದಲ್ಲೆ:—

ಶತೇಷು ಜಾಯತೇ ಶೂರಃ ಸಹಸ್ರೇಷು ಚ ಪಣಿತಃ |
ವಕ್ತಾ ದಶಸಹಸ್ರೇಷು ದಾತಾ ಭವತಿ ವಾ ನ ವಾ ||

ದೈವದಾಧೀನದೊಳು ಜಗವಾ
ದೈವ ಮಂತ್ರಾಧೀನ ಮಂತ್ರವು
ಭೂವಿಬುಧದಾಧೀನವಾಗಿಹುದಾಗೆ ಲೋಕದೊಳು |
ದೈವವಾಬ್ರಾಹ್ಮಣರದಲ್ಲದೆ
ಭಾವಿಸಲು ಬುಧರಿಂದವಧಿಕವೆ
ದೈವವೆಂಬುದ ಕಾಣೆವೈ ನಾವೆಂದನಾಮುನಿಪ ||

ಸಂಧಿ ೪, ಪದ್ಯ ೪೬.

ಗ್ರನೌನ್ತರದಲ್ಲಿ:—

ದೈವಾಧೀನಂ ಜಗತ್ಸರ್ವಂ ಮನ್ಮಾಧೀನಸ್ತು ದೈವತಂ |
ತನ್ಮನ್ಮಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಧೀನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಮಮ ದೇವತಾ ||

ಕರಿತುರಗಮೊದಲಾದ ವಸ್ತುಗ
ಳರಮನೆಗಳೂಳು ಪುತ್ತಮಿತ್ರರು
ತರುಣಿಯರು ಸಹಭವರು ಗೋತ್ರಜರಡವಿಯೊಳಗಿಕ್ಕಿ |
ಮರಳುವರು ನಿಜಸುಕೃತದುಷ್ಕೃತ
ವೆರಡು ಬೆನ್ನೊಳ ಬಹುವುಪುಷುಡುದ
ನರಸ ಬಲ್ಲವನಾವನೈ ಹೇಚೆಂದನಾಮುನಿಪ ||

ಸಂಧಿ ೪, ಪದ್ಯ ೬೦.

ಅರ್ಥಾಗೃಹೇ ನಿವರ್ತನ್ತೇ ಶ್ರುತಾನೇ ಮಿತ್ರಬಾನ್ಧವಾಃ |
ಸುಕೃತಂ ದುಷ್ಕೃತಂ ಚೈವ ಗಚ್ಛಂತಮನುಗಚ್ಛತಿ ||

ಗರುಡಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇತಖ್ಯಾಧರ್ಮ ಕಾಂಡದಲ್ಲಿ, :- ಅಂ. ೧೦, ಶ್ಲೋ ೨೫.

ಪರಿಪರಿಯ ಯಜ್ಞ ವನು ವಿರಚಿಸಿ
ಸುರಪತಿಯ ಸಂತುಷ್ಟಿವಡಿಸಲು
ಸುರಿವನೈ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸುವೈಷ್ಠಿಯನು ಜಗಕೆ |
ಹರಿಹಯನು ಸಸ್ಯಾದಿಕಂಗಳ
ಹೊರೆಯಲೋಸುಗ ಮುಯ್ಯೆ ಮುಯ್ಯಾ
ಗಿರುತಿಹುದು ಭುವನದ್ವಯದೊಳವನೀಶ ಕೇಳೆಂದ ||

ಸಂಧಿ ೪, ಪದ್ಯ ೬೦.

ದೇವಾ ಭಾವಯತಾನೇನ ತೇ ದೇವಾ ಭಾವಯತು ವಃ |
ಪರಸ್ಪರಂ ಭಾವಯಂತೈಶ್ರೀಯಃ ಪರಮವಾಪ್ಸ್ಯಥ ||

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ :- ಅ ೩, ಶ್ಲೋ ೧೦.

ಮಾಡುತಿಹ ಯಜ್ಞ ವನು ಪರರಿಗೆ
 ಮಾಡಿಸುವ ವೇದಾಧ್ಯಯನವನು
 ಮಾಡುತಿಹ ತದ್ವಿಷಯದೊಳು ಯೋಗ್ಯರನು ಮಾಡಿಸುವ |
 ಮಾಡುತಿಹ ದಾನವನು ಲೋಗರು
 ನೀಡುತಿರಲೊಳಕೊಳ್ಳವ ಗುಣವನು
 ಕೂಡಿಕೊಂಡಿಹನೇ ಸಮರ್ಥನು ವಿಪ್ರರೊಳಗೆಂದ ||

ಸಂಧಿ ೪, ಪದ್ಯ ೬೫.

ಯಜನಂ ಯಾಜನಂ ಜೈವ ತಥಾ ದಾನಪ್ರತಿಗ್ರಹೌ |
 ಅಧ್ಯಾಪನಂ ಚಾಧ್ಯಯನಂ ಪಟ್ಟಮರ್ಘ ಧರ್ಮಭಾಗ್ವಿಜಃ ||

ಅನುಶಾಸನಪರ್ವದಲ್ಲಿ :— ಅ ೧೪೦, ಶ್ಲೋ ೬೪.

ಯುವತಿಯರು ಗಾಯಕರು ಕಿತವರು
 ತವತವೆಗೆ ಕೈವಾರಿಸುವರಾ
 ವವನನವನೇ ಪಚ್ಚಿದೂಷಿತನಿಹಪರಂಗಳಿಗೆ |
 ಇವರು ಮೂವರು ನಿಂದಿಸುವರಾ
 ವವನನವ ಸರ್ವಜ್ಞನೆನಿಸುವ
 ನವನಿಪತಿ ಚಿತ್ತವಿಸು ಧರ್ಮರಹಸ್ಯವಿಸ್ತರವ ||

ಸಂಧಿ ೪, ಪದ್ಯ ೬೬.

ಯಂ ಪ್ರಶಂಸಂತಿ ಕಿತವಾ ಯಂ ಪ್ರಶಂಸಂತಿ ಚಾರಣಾಃ ||
 ಯಂ ಪ್ರಶಂಸಂತಿ ಬನ್ಧಕೋನ ಸ ಜೀವತಿ ಮಾನವಃ ||

ವಿದುರನೀತಿಯಲ್ಲಿ :— ಅ ೪೪, ಶ್ಲೋ ೪೫.

ಅರಸ ಕೇಳ್ಯ ಮಾರ್ಗ ಮೂಝಾ
 ಗಿರುತಿಹುದು ಸಂಪೂರ್ಣಧನ ಗುರು
 ಪರಿಚರಿಯ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳಂಬಿನಿತನತಿಗಳದು |

ತಿರುಗಿ ಬಂದೊಡೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪತ
 ದೊರಕಲಣಿಯದು ಕಳೆಗಳನು ಸಂ
 ವರಿಸುವೆ ನರೋತ್ತಮರುಗಳಿಗವನೀಶ ಕೇಳೆಂದ ||

ಸಂಧಿ ೩, ಪದ್ಯ ೪೪

ಗ್ರನ್ಥಾನ್ತರದಲ್ಲಿ:—

ಗುರುಶುಶ್ರೂಷಯಾ ವಿದ್ಯಾ ಪುಷ್ಕಲೇನ ಧನೇನ ವಾ |
 ಅಥವಾ ವಿದ್ಯಯಾ ವಿದ್ಯಾ ಚತುರ್ಥಾನ್ನೋಪಲಭ್ಯತೇ ||

ತನ್ನ ದಾನವನಪಹರಿಸಿ ಕೊಂ
 ಡನೈರಿತ್ತು ದಕಡ್ಡ ಬೀಜುವ
 ಕುನ್ನಿ ಜನರಣುವತ್ತು ಸಾವಿರವರುಷಪರಿಯಂತ |
 ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ವಿಷ್ಣು ಯೋಳು ಕ್ರಿಮಿ
 ಜನ್ಮದಲ್ಲೆಹರಿದನಣಿದು ನೀ
 ನಿನ್ನು ಕೊಟ್ಟುದನುಳುಹಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಧರ್ಮವಲ್ಲೆಂದ ||

ಸಂಧಿ ೩, ಪದ್ಯ ೯೩.

ಸ್ವದತ್ತಾಂ ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ ಯೋಹರೇತ ವಸುನ ರಾಂ |
 ಪಪ್ಪಿವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಣು ಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ ||

ಬೃಹಸ್ಪತಿಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲಿ:— ಶ್ಲೋ ೧೯.

ವರಶುಕ್ರಿಸ್ತೃತಿಗಳು ಕಣಾ ಭೂ
 ಸುರರ ದೃಷ್ಟಿಗಳವಜೊಳೊಂದಕೆ
 ಕೊರತೆಯಾಗಲು ಕಾಣನೆನಿಸುವನೆರಡನಣಿಯದಿರೆ |
 ಸುರುತವಿದು ಜಾತ್ಯಂಧನೆನಿಸುವ
 ನರಸ ಕೇಳೆ ಮೂಂಸದೃಷ್ಟಿಗ
 ಳಿರವಲೇ ಸರ್ವತ್ರಸಾಧಾರಣವು ಲೋಕದೊಳು ||

ಸಂಧಿ ೩, ಪದ್ಯ ೯೬.

ಶ್ರುತಿಶ್ರುತೀ ದ್ವೇ ವಿಪ್ರಾಣಾಂ ಚಕ್ಷುಷೀ ದೇವನಿರ್ಮಿತೇ |
ಕಾಣಸ್ತತ್ಪ್ರಕಯಾ ಹೀನೋದ್ವಾಭ್ಯಾಮೆನ್ಧಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ||

ಹಾರೀತಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲಿ :— ಅಧ್ಯಾಯ ೧, ಶ್ಲೋ ೨೫.

ದಾನವಿರಹಿತನಾಗಿ ಜನಿಸುವ
ಮಾನವಗೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯವದಜಿನ್
ನೂನದುಷ್ಕೃತಗೈಯ್ಯನದಜಿಂ ಘೋರತರನರಕ |
ಆನರಕದಿಂ ಮರಳಿ ಪಾತಕ
ಯೋನಿಯೊಳು ದಾರಿದ್ರ್ಯವದು ತಾ
ನೇನ ಮಾಡೆಯು ಬಿನ್ನ ಬಿಡದವನೀಶ ಕೇಳೆಂದ ||

ಸಂಧಿ ೪, ಪದ್ಯ ೧೦೩.

ಗ್ರನ್ಥಾಂತರದಲ್ಲಿ :—

ಅದಾನದೋಷೇಣ ಭವೇದ್ದರಿವಃ ದಾರಿದ್ರ್ಯದೋಷಾತ್ಪು
ಕರೋತಿ ಪಾಪಂ |
ಪಾಪಾದ್ಧರಿವಃ ಪುನರೇತಿ ಜನ್ಮ ಪುನರ್ಧರಿವಃ ಪುನರೇವ ಪಾಪೀ ||

ಗಗನದಗಲದಿನುಗುವ ವೈಷ್ಣಿಯೊ
ಳೊಗೆದ ಕೀಲಾಲವು ಸಮುದ್ರವ
ಹೊಗುವವೊಲು ನಾನಾಪ್ರಕಾರದ ರೂಪುಗಳೊಳೆಸೆವ |
ಒಗುಮಿಗೆಯ ದೈವದ ಪದಾಂಬುಜ
ಯುಗಳರಚನೆಯ ಪೂಜನೆಗಳಿವು
ಜಗದುವರನನು ಮುಟ್ಟಿದಿಹುವೇ ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ ||

ಸಂಧಿ ೪, ಪದ್ಯ ೧೦೬.

ಅಕಾಶಾತ್ಪತಿಸಂ ತೋಯಂ ಯಥಾ ಗಚ್ಛತಿ ಸಾಗರಂ |
ಸರ್ವದೇವನಮೆಸ್ಯಾರಃ ಕೇಶವಂ ಪ್ರತಿ ಗಚ್ಛತಿ ||

ಪಾಣ್ಡವಗೀತೆಯಲ್ಲಿ :— ಶ್ಲೋ ೧೦

ಜಲದೊಳಗೆ ವಾರಾಹವಿಷ್ಣು
 ಸಲದೊಳಗೆ ವಾಮನನು ವನಸಂ
 ಕುಲದೊಳಗೆ ನರಸಿಂಹನಾಗಿಯೆ ಭಕ್ತನಿಕರವನು |
 ಸಲಹುತಿಹನೊಮ್ಮೆಯು ಜಗತ್ತಯ
 ದೊಳಗು ಪೊಷಗಂದೆನ್ನ ದೀಪರಿ
 ಜಲರುಹಾಕ್ಷನು ಕೃಷ್ಣ ಕೇಶವನಲ್ಲದಿಲ್ಲೆಂದ ||

ಸಂಧಿ ೪, ಪದ್ಯ ೧೦೩

ಜಲೇ ರಕ್ಷತಿ ವಾರಾಹಃ ಸ್ಥಲೇ ರಕ್ಷತಿ ವಾಮನಃ |
 ಅಟವ್ಯಾಂ ನಾರಸಿಂಹಶ ಸರ್ವತಃ ಪಾತಿ ಕೇಶವಃ ||

ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಡಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನಾರದ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು
 ಪಂಜರ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ- ಶ್ಲೋ ೧೫

ಹೀಗೆ ಹಲವುಕಡೆಗಳಿಂದ ಅನೇಕನೀತಿಗಳು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರು
 ವುದರಿಂದ ಕವಿಯು ಬಹು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನೋಡಿದವನೆಂದು ತಿಳಿಸಿ
 ಬಹುದಾದರೂ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವೆನೆಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ
 ಅಪ್ರಸ್ತುತಗಳಾದ ಅನೇಕಸಾಮಾನ್ಯನೀತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಇಂತಹ
 ದೊಡ್ಡಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಉದಾಹರಣೆಯಾದ ಈ ಕವಿಯ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ
 ಕುಂದನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದೇ ಹೊರತು ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡ
 ಲಾರದು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಕವಿಯು ಪಂಡಿತಪಾಮರ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ
 ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತಿರಬೇಕೆಂದು ಸುಲಭಶೈಲಿಯಿಂದ ರಚಿಸಿದ ಈ
 ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತೈಕವೇದ್ಯವಾದ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ
 ಬರೆದರೆ ಪಾಮರರಿಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ಅಸ್ವರಸ್ಯವೂ ಬೇಸರವೂ ಉಂಟಾಗಿ
 ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸುಖಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಹುಟ್ಟಲಾರದೆಂದು ಭೀಷ್ಮ ಸರ್ವದಲ್ಲಿ
 ಗೀತಾರ್ಥವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷಯವನ್ನು
 ಸಜ್ಜಿಹಿಸಿ ಹೇಳಿರಬಹುದು. ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವ ಗೀತಾರ್ಥವನ್ನು

ಉಪ್ಪರಹಳ್ಳಿ ರಾಮಪ್ಪನೆಂಬವರು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಹೇಳುವಂತೆ ಯೆಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅತ್ಯಾದರದಿಂದ ಪುರಾಣವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಥಮಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಲಬರೋಳಿಗೆ ಯ್ಹಾರೋ ಕೆಲವರು ಬ್ರಹ್ಮವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನಭಿಜ್ಞರಾದರೂ ಅಭಿಜ್ಞರಂತೆ ನಟಿಸಿ ಪಾಮರರಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದ ಪದ್ಯಗಳು ಹಲವು ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಬೆರೆದು ಅಸಂಬಂಧವಾಗಿವೆ ಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಮೂತ್ರಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದೊಂದರಲ್ಲಿ ಬಂದೊಂದುವಿಧವಾದ ಪಾಠವು ಬಿದ್ದಿದೆಯೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು. ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಆದಿ ಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ಅವತಾರಕಥೆ ಐರಾವತಕಥೆ ಮೊದಲಾದುವೂ ಗ್ರಂಥಾಂತರದಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಜೇಜ್ಜಾಗಿ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟುವೇ ಆಗಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪುರಾತನಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ (ಓರಿಯಂಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಯ ನಂಬರಿನ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ) ಆರಣ್ಯಪರ್ವದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ೧೫೪ ನೆಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪರ್ವಗಳ ಸಂಧಿ ಪದ್ಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವಾಗ ಆದಿಪರ್ವಕ್ಕೆ ಹಿಟ್ಟುಗಮಹಾಭಾರತದ ಕಥೆ ಸಹ ಸಂಧಿ ಪದನು ೨೦೫೨ ಎಂದು ಬರೆದಿರುವುದೇ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ. ಹಿಟ್ಟುಗಮಹಾ ಭಾರತವೆಂಬ ಗ್ರಂಥವು ನಮಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಈ ಕವಿಯು ಅಭಿಜ್ಞ ನಲ್ಲವೆಂದೂ ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸೇವಾವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ದ್ದನೆಂದೂ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಮಹಾಭಾರತದ ಪುರಾಣವನ್ನು ಹೇಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈತನೂ ಪುರಾಣವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದು ಹತ್ತುಪರ್ವಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿತನಗೆ ಆ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದುದರಿಂದ ಮುಂದಣ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಳದೆ ತಾನು ಕೇಳಿದ್ದ ಭಾಗವನ್ನೇ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಂಟಾದ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ತನಗೆ ಅಪ್ಪವಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವ ಕನ್ನಡದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮನ ಬಂದಂತೆ ರಚಿಸಿದನೆಂದೂ ಪುರಾಣವನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಪರಾಧೀನನಾದ ತನಗೆ ಯಾವವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕವಕಾಶವು ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲವೋ ಆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳದೇ ಬಿಟ್ಟಿರುವನೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಕವಿಯು ಹೇಳುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ವರ್ಣಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಅವರ್ಣಗಳಾದ ಪದಗಳನ್ನೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಹೇಳುವ ರೀತಿಯನ್ನೂ ಅನಾಯಾಸದಿಂದ ರಚಿಸುವ ಕಾವ್ಯಬಂಧದ ಸರಣಿಯನ್ನೂ ಗ್ರಂಥದ ಆವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವ ಉದಾ ಮತೆಯನ್ನೂ ನೋಡಿದ ಯಾರುತಾನೆ ಕವಿಯು ಅಭಿಜ್ಞ ನಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವರು. ಸಂಗೀತಸಾಹಿತ್ಯೋಭಯವಿಶಾರದನಾದ ಈ ಕವಿಯು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವು ಓದುವವರಿಗೂ ಕೇಳುವವರಿಗೂ ಚರಿತ್ರಾಪೇಕ್ಷೆಗಳಿಗೂ ಅರ್ಥಾನುಸಂಧಾನದಿಂದ ರಸಾಸ್ವಾದವನ್ನು ಮೊಡುವವರಿಗೂ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಂತೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ, ರಾಗದಿಂದೋದುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ಲೇಶವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಸುಶ್ರಾವ್ಯವಲ್ಲದ ವೈವಿಧ್ಯಮಯತತ್ವಗಳನ್ನು ರಾಗಕ್ಕನುಕೂಲಿಸುವಂತೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಹೊಸಕನ್ನಡಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಸ್ವರಾಂತಗಳನ್ನಾಗಿಯೂ ತದ್ಭವಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತತತ್ವಗಳ ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು ವಿರಳಮಾಡಿ ಅಕಾರೇಕಾರೋಕಾರಗಳನ್ನು ನಡುವೆ ಸೇರಿಸಿ ಹೇಳುವಂತೆ ಕನ್ನಡತತ್ವಗಳ ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು ವಿರಳಮಾಡಿ ಉಚಿತವಾದಸ್ವರವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಸುಲಭವಾದುವುಗಳನ್ನಾಗಿಯೂ ರೇಫಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಶಿಥಿಲವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದೆಂಬ ವೈಯಾಕರಣರಮಾತನ್ನು ಉಪಲಕ್ಷಣವನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇತರ ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರಗಳನ್ನೂ ಶಿಥಿಲಗಳನ್ನಾಗಿಯೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುತ್ತಾನೆ.

ಒಂದೋಳಂಗಳಾನಸ್ವಿತತ್ವಾದಿದೋಷಗಳು ಅಜ್ಜ ರಾದ ಲೇಖಕರಿಂದಂಟಾಗಿರುವವೇ ಹೊರತು ಕವಿಕೃತದೋಷಗಳೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಒಂದೊಂದು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದುವಿಧವಾದ ಪಾಠವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಕವಿಕರಲಿಖಿತವಾದ ಪುಸ್ತಕವು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ದೋಷಗಳು ದೊರೆಯಲಾರವು. ಒಂದೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಲಿಷ್ಟಾನ್ವಯವು ಅವಾರ್ಯವಾಗಿ ತೋರಿ ಬಂದರೂ ಅದು

ಇಟ್ಟ ಪದವನ್ನು ತೆಗೆಯದೆ ಮುಂದೆ ತದನುಸಾರವಾದ ರಚನೆಯನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಾ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕವಿಯ ಅಸಾಧಾರಣ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಂಟಾದುದೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು. ಇಟ್ಟಪದವನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕವಿಯೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರಾನೆ. ರಾಗದಿಂದ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಿಸುವಂತೆ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಯೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ಬಂದು ಪುರಾತನವಾದ ಓಲೆಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ (೧ನೆಯ ನಂಬರಿನ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ) ಆದಿಪರ್ವದ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೂ ಬಂದೊಂದು ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದೊಂದು ವಿಧವಾದ ರಾಗವು ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದೂ ಈಗ ಕನ್ನಡದ ಭಾರತವನ್ನು ಓದುವವರೆಲ್ಲರೂ ಹಲವುರಾಗಗಳಿಂದ ಓದುತ್ತಿರುವುದೂ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿವೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಪುರಾತನವಾದ ಓಲೆಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ರಾಗಗಳು.

ಸಂಧಿ ಸಂಖ್ಯೆ.

ರಾಗದ ಹೆಸರು.

೧ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ಪತ್ರವು ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ರಾಗವು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ
೨ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ಶಾಂತಮಲಹರಿ
೩ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ಬವುಳಿ
೪ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ಸಾಲಂಗನಾಟ
೫ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ಮಾಲವ
೬ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	”
೭ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ಕನ್ನಡಗೌಳ
೮ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ರಾಮಕಿ
೯ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ನಾಟ
೧೦ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	”
೧೧ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ಕಾಂಬೋದಿ
೧೨ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ಮಲಹರಿ
೧೩ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ನಾಟ
೧೪ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ಶಾಂತಮಲಹರಿ
೧೫ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ಮಾಳವ

ಸಂಧಿ ಸಂಖ್ಯೆ.	ರಾಗದ ಹೆಸರು.
೧೬ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ಮಲಹರಿ
೧೭ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ನಾಟ
೧೮ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ಧನ್ಯಾಸಿ
೧೯ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ನಾಟ
೨೦ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ಶಾಂತಮಲಹರಿ
೨೧ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	”
೨೨ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ಕನ್ನಡಗೌಳ
೨೩ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ಓಲೆಯು ಹೋಗಿದೆ
೨೪ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	”
೨೫ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ನಾಟ
೨೬ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	”
೨೭ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ಕೇತಾರಗೌಳ
೨೮ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ಆಹರಿ
೨೯ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	”
೩೦ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ಕೇತಾರಗೌಳ
೩೧ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ಶಾಂತಮಲಹರಿ
೩೨ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ಕನ್ನಡಗೌಳ
೩೩ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ಮಲಹರಿ
೩೪ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	”
೩೫ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ನಾದನಾಮಕ್ರಿಯೆ
೩೬ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ಬವುಳಿ
೩೭ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ನಾಟ
೩೮ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ಮಲಹರಿ
೩೯ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ಬವುಳಿ
೪೦ ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ	ಓಲೆಯು ಹೋಗಿದೆ.

ಈ ಸಾರಣಪ್ರಸು ತನ್ನ ಭಾರತವನ್ನು ರಾಗದಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಓದುತ್ತಾ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಆನಂದವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದಲೇ ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಬಹುಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವೂ ಎಲ್ಲಾಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಶೀಘ್ರಪ್ರಚಾರವೂ ಉಂಟಾಯಿತೆಂದೂಹಿಸ ಬಹುದು.

ಈ ಕವಿಯ ಮತದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಅನೇಕವಿಧವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೇರಿಸಿರುವ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ದ್ವೈತಮತದ ವೈಷ್ಣವಬ್ರಾಹ್ಮಣನಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣವು ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಮತ್ತು

“ಶಿವನ ಬಲದಿಂದಧಿಕ ಬಲವನು ಕಾಣೆ” (೩-೩೧)

“ನಿರಹಿತ ಶಿವನಾದೊಡಾತನ ಸರಕುಮಾಡದು ಲೋಕ”

(೩-೩೩)

“ಭಾಳನೇತ್ರನು ದೈವದೊಳು” (೩-೬೪)

“ಅಭವನಂಘ್ರಿಯ ಸೇವೆಯೊಳು ಹರಿನಿಭನನಿಸಿ” (೩-೩೩)

“ಹರಿಬಕುತಿ ಲೋಲುಪನೆನಿಸಿ ಶಂ

ಕರನ ಬದ್ಧದ್ವೇಷಿಯಹ ಶಂ

ಕರನ ಭಕ್ತಿಯೊಳಧಿಕನಾಗಿಯೆ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮೇಲೆ |

ಎಱಕವಿಲ್ಲದ ಕರ್ಮಚಂಡಾ

ಲರುಗಳಪ್ಪತ್ತೆಲಿಱುಕೋಟಿಯ

ನರಕದೊಳಗೋಲಾಡುತಿಹರವನೀಶ ಕೇಳಂದ” ||

ಸಂಧಿ ೩, ೧೦೩.

“ಹಲವು ವರ್ಣದೊಳಸೆವ ಗೋಸಂ

ಕುಲದೊಳೊಂದೇ ವರ್ಣದೊಳು ಕಂ

ಗೊಳಿಸುವೀಕ್ಷೀರಾಮೃತವು ಮೈಗೊಂಡು ತೋರ್ಪಂತೆ |

ಹೊಲಬುಗೆಟ್ಟು ಚರಾಚರಂಗಳ

ಸುಖವಿನೊಳು ಸುಖವಡಗಿ ಕಡೆಯೊಳು

ನಿಲುವ ನಿಜ ವೊಂದಲ್ಲವೆರಡಿಲ್ಲೆಂದನಾಮುನಿಸಿ” ||

ಸಂಧಿ ೩, ೧೩.

ಒಂದು ವಸ್ತುವೆನಿಸಡು ಮಾಡುವೆ

ನಂದು ಬುದ್ಧಿಭ್ರಾಂತಿಯೊಳು ಮನ

ಸಂದು ಸಮ್ಯಕ್ಜ್ಞಾನದುದಯವ ನೆಲೆಯು ಕಾಣಿಸದೆ |

ದಂದುಗಂಬಡುತಿಹುದು ತತ್ತ್ವದ
ಹಿಂದುಮುಂದಣಿಯದೆ ಮಹಾತ್ಮರು
ಬಂದ ಪಥದೊಳು ಬಾರದೇ ಕಿಡುತಿಹುದು ಜಗವೆಂದ ||

ಸಂಧಿ ೪, ೧೬.

ಬಂದು ಪರವಸ್ತುವಿನ ಬಹುಯೋಳು
ಬಂದುವಬುಜಭವಾಣ ಕೋಟಿಗೆ
ಳಂದೊಡವು ಬೇಣಿಲ್ಲ ಸರ್ವವು ವಿಷ್ಣು ಮೆಯವೆಂದ ||

ಸಂಧಿ ೪, ೧೮.

ಜೀವಪರಮರಭೇದವನು ಸಂ
ಭಾವಿಸದೆ ವೇದಾಂತಶಾಸ್ತ್ರವೆ
ನಾವಮುಖವೆಂದಣಿಯದೇ ದಾಸೋಹವೆಂದೆನುತೆ |
ಕೋವಿದರ ಸಂಗವನುಷಿದು ಮೂ
ಯಾವಿಲಾಸದ ಬಗೆಯ ನೋಡದೆ
ಸಾವುತಿಸುದೈ ದ್ವೈತವವನೀಪಾಲ ಕೇಳಂದ ||

ಸಂಧಿ ೪, ೨೨.

ಉತ್ತಮರ ಸಂಗದೊಳಗೋಲಾ
ಡುತ್ತೆ ದುವಿಷಯಂಗಳನು ಮುಖಿ
ದೊತ್ತಿ ಸಕಲಚರಾಚರದ ಸುಖದುಃಖವನು ತಾನು |
ಹೊತ್ತು ನಡೆಯುತೆ ಪುಣ್ಯಪಾಪವಿ
ದತ್ತೆನದು ತನಗೆಂಬ ಕಾಣಿಕೆ
ಯುತ್ತರೋತ್ತರಸಿದ್ಧಿ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾಮುನಿಪ ||

ಸಂಧಿ ೪, ೨೮.

ಎಂಬುವೇ ಮೊದಲಾದ ವಚನಗಳು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ದ್ವೈತ ಮತಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ತೋರುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಕವಿಯು ಅದ್ವೈತಿಯೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮ|| ರಾ|| ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ೧೯೦೧ನೆಯ ವರುಷದ ಎಫ್ಟ್ರಿಸ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ನಿಯಮಿತವಾದ ಪದ್ಯಗ್ರಂಥದ ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರಪಡಿಸಿ ಬರೆದಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸಿದೆ.

ಆದರೆ ಮು|| ರಾ|| ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರೂ ಮು|| ರಾ|| ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನ
ವರೂ ನಾರಣಪ್ಪನು ಶೈವನಾಗಿದ್ದ ಚಾಮರಸನ ತಂಗಿಯನ್ನು ಮೆದುವೆ
ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನೆಂದೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕವರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದವನೆಂದೂ
೧೪೫೦ನೆಯ ವರ್ಷವೇ ಇವನ ನಿಜವಾದ ಕಾಲವೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.
ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚೋರಬಸವಚರಿತ್ರೆ, ಗುರುರಾಜ ಚಾರಿತ್ರೆ, ಭೈರವೇ
ಶ್ವರಕಾವ್ಯಕಥಾಸೂತ್ರರತ್ನಾಕರ, ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ
ವಚನಗಳಿಂದ ದೃಢಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದೇನೆಂದರೆ-
ಚೋರಬಸವ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ—ಚಾಮರಸನು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯನ್ನು
ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಂಪಿಯ ಹರಿಹರಶಿವಾಚಾರ್ಯನ ಸಮಾಸಕ್ಕೆ ಬರಲು
ಆತನು ಎದ್ದು ಬಂದು ಚಾಮರಸನ ಕೈಯಂ ಪಿಡಿದು ಕರೆದುಯ್ದು
ಅಧಿಕಾಸನವನಿತ್ತು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ತತ್ಕಾಲಯೋಗ್ಯೋಪಚಾರಂಗಳಂ ಮಾಡಿ
ಎತ್ತಣಿಂ ಬಂದೆ ? ಪುರವಾವುದು ? ಪೆಸರೇನು ? ವಿರತಿಯಂ ಕೈಗೊಂಡು
ದೇಕೆ ? ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೇಳು ಎಂದು ಚಾಮರಸನಂ ಕೇಳಲು
ಚಾಮರಸನು.

ಗುರುವೆ ನಾಂ ಪುಟ್ಟಿದೆಡೆ ಗದುಗು ಚಾಮರಸನೆಂ
ಬರುವೆನ್ನ ಪೆಸರ ನಮ್ಮನುಜಾತೆಯೊರ್ವಳನು
ವರಕುಮಾರವ್ಯಾಸಗಿತ್ತಿಹೆವು ವನನು ನಾವುಂ ಸುಖದೊಳರುತಿ
ದೊವು |

ಇರುತಿರಲೊಂದು ವಾಸರದೆ ನಮ್ಮಿರ್ವರಾ
ಪುರದಧಿವ ಕರಿಸಿ ಗೀರ್ವಾಣವಾಗ್ಯಾರತವೆ
ನಿರದೆ ಕನ್ನಡದ ನುಡಿಯಿಂ ಪೇಟರೆಂದು ನೇಮಿಸಲು ಕೈಕೊಂಡು
ಬಂದು ||

ಪೂರ್ವಾರ್ಧವಾನುತ್ತರಾರ್ಧವವೆ ಮಾಡುತಿರೆ
ಪೂರ್ವದೇಶಗಳಿಂದೆ ವಿಧ್ವಾಂಸರೈತಂದು
ವುರ್ವೀಶನಿಂದೆ ತೇಜಂಬಡೆದು ವೀರ್ವಾರ್ತೆಗೇಳ ನಮ್ಮಿಡೆಗೆ ಬರಲು |

ಗರ್ವಮುಖಾದವರ್ಗೇ ಯೋಗ್ಯೋಪಚಾರಂಗೈದು
 ತರ್ವಾಯಿಯಾಸನವನಿತ್ತು ಕುಳಿ ರಿಸಾದಿ
 ಪರ್ವಸಹಮುಸಿದರ್ನಿತು ಪುಸ್ತಕವ ಮುಂದಿಡಲು ವೋದಿಯ
 ಧೈಸಿ ನಲಿದು ||

ಲಕ್ಷಣಾಲಂಕಾರಸಭಾವಚಿತ್ರಾಪ
 ರೋಕ್ಷದಿಂ ರಸಭರಿತವಾಗಿರಲುಮವರು ಪಾ
 ದೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಲಾಗ ನಾನು ಪುಸ್ತಕವ ಬೆರಲಿಂ ಪುಸ್ತಕೆ ರುಧಿರ್ಗ
 ರೆದುದು |

ಆದನ್ನು ನೋಡಿ ವಿಸ್ತೃತರಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಭೂಸುರರು
 ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನೋಡಿ ನಿಸ್ಸಾರಮಾಡಲು ಅವನು
 ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕರೆದು ನಿವೃತ್ತಿ ನ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ
 ನನ್ನ ಕಾವ್ಯವು ನಿಸ್ಸಾರವಾಯ್ತು. ದೊರೆಯಿಂದ ನನಗೆ ಯಾವ
 ಮರ್ಯಾದೆಯೂ ದೊರೆಯಲಾರದು. ನಾನಿತ್ತೆರದೆ ಕಾಶೀಯಾತ್ರೈಗೈದವೆನು.
 ಎನು ಹೇಳಲು ಪತಿವಿರಹವನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದ ಆತನ ಹೆಂಡತಿಯು
 ಪತಿಯೊಡನೆ ನಾನು ಆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತಂದು ಸುಟ್ಟುಹಾಕುವೆನು.
 ನೀಂ ಸೈರಿಸೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನಿಲ್ಲದಾಗ ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಆ
 ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ದಹಿಸಿ ಗಂಡನನ್ನು ಸಮಾಧಾನ
 ಪಡಿಸಿವಳು. ನಾನು ಆ ಪುಸ್ತಕವು ಹೋದುದರಿಂದ ವ್ಯಥೆಯನ್ನು
 ಹೊಂದಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸಿ ಯತಿಯ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ
 ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಪೂಜ್ಯರಾದ ನಿವೃತ್ತನ್ನು ಕಂಡೆನು, ಎಂದು ಹೇಳಿ
 ನೀವು ಪ್ರಸನ್ನರಾಗಿ ರಾಘವಾಂಕನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದುದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿದೆನು.
 ನನ್ನನ್ನು ಔವಾಸೀಸ್ಯವಹಿಸದೆ ಧನ್ಯನಂ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಂದು
 ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. ಹರೀಶ್ವರನು ಆತನನ್ನು ಕುರಿತು ನೀನು ನರಸ್ಮುತಿ
 ಯನ್ನು ಮಾಡಿದುದರಿಂದ ಉಂಟಾದ ಮಹಾದೋಷವು ಶರಣರ
 ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಸರಿಹಿ ಅವರನ್ನು ಪೂರ್ವದೊಡೆ ಪೋಗುವುದು,
 ಲಿಂಗದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಡೆದೊಡೆ ನಿಜಮೊಕ್ಷಮೆಪ್ಪುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ

ಪ್ರಮುಖೇಂದ್ರ ಚೋರಬಸವನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಅವನ ನಾಲಿಗೆ ಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯನ್ನು ಬರೆದು ಕಳುಹಲು ಅವನು ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ನನ್ನೊಲಿಸಿ ಅವನಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ತಾಳ ಉದ್ದಾನವೀರಭದ್ರನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಅವನಿಂದ ಲಿಂಗೋಪದೇಶದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಅವನ ನಿರೂಪದಿಂದ ಪ್ರಭುಲಿಂಗ ಲೀಲೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿ ರಾಘವ, ಭೀಮ ಕವಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಣ, ಮಂತ್ರಿ ಮೊದಲಾದ ಶಿವಭಕ್ತಕವಿಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದ ಹರಿಹರಶಿವಾರಾಧನೆಗೈತಂದು ಅವನೊಡನೆ ಪ್ರಭುಲಿಂಗ ಲೀಲೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಈ ವಾರ್ತೆಯು ದೇವರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಆ ರಾಜನು ಚಾಮರಸನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಅವನು ರಚಿಸಿದ ಪ್ರಭುಲಿಂಗ ಲೀಲೆಯನ್ನು ಓದಿಸಲು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಕವಿಗಳೆಲ್ಲ ಮುಕ್ತಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸಾಧನವಾದುದೆಂದು ಹೊಗಳಿದರು. ದೇವರಾಜನು ಮೆಚ್ಚಿ ಚಾಮರಸನನ್ನು ಪಟ್ಟದ ಗಜವ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿ ಚಿನ್ನದ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕವನ್ನಿಟ್ಟು ಪಂಚಕ್ರೋಶದಲ್ಲಿ ಮೆರೆವಣಿಗೆಯು ಮಾಡಿಸಿ ಮುಂಗಡೆಯ ಸೋಪಾನವಿಳಿದು ರಥವಿಧಿವಿಡಿದಿದ್ದಿ ವಿರೂಪಾಕ್ಷನಂ ಬಿಳೊಂಡು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ಮಠದಲ್ಲಿಳುಹಿ ಅರಮನೆಗೆ ಹೋದನು. ಇತ್ತ ಚಾಮರಸನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಶಿವಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿರಲು ಒಬ್ಬ ಭೂಸುರನು ಬಂದು ಗದುಗಿನ ರಾಜನು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನಿಗೆ ಕನಕಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿರುವೆನು ಎಂದು ಹೇಳಲು ಚಾಮರಸನು ಕೋಪಾರೂಢನಾಗಿ ಪಂಡಿತರೊಡನೆ ಅಂದಣ, ಭೇರಿ, ಕಹಳ, ಭಟ್ಟರ ಪೊಗಳಿಕೆ ಮೊದಲಾದ ಆಡಂಬರದಿಂದ ಹೊರಟು ಆ ಊರಿನ ಉಪವನಕ್ಕೆ ಬಿಡು ಬಿಟ್ಟು ಭೇರಿಯನ್ನು ಹೊಡಿಸಲು ಈ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ರೂಢೀಶನು ಕೇಳಿ ಇದಿಗೊಂಡು ಮೆರೆವಣಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕರೆದುಯ್ದು ಉನ್ನತಾಸನದಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿ ಉಪಚರಿಸಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನು ನೀವು ಹೋದಮೇಲೆ ಭಾರತವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಸುವರ್ಣಾಭೀಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿರುವೆನು. ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನೀವು ಬಂದಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಚಾಮರಸನು ಶವಕೇಶ್ರಂಗಾರ ಮಾಡಿದಂತೆ ಸತ್ತಪ್ರಬಂಧಕ್ಕೆ ಕನಕಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದೊಡೆ ಫಲ

ವೇನು ? ವ್ಯರ್ಥವೆನೆ ರಾಜನು ಜೀವನದ ಪ್ರಬಂಧಗಳುಂಟೆ ? ಎಂಟು
 ಕೇಳದುದಕ್ಕೆ ಉಂಟೆಂದು ಹೇಳಿ ಚಾಮರಸನು ತಾನು ಮಾಡಿದ
 ಪ್ರಭುಲಿಂಗ ಲೀಲೆಯನ್ನು ಓದಿ ಯಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ರಾಜನು
 ದಿಟವೆಂದು ಚಾಮರಸನಿಗೆ ಅನು ಪೇಳಿ ತೆ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ
 ಭಾರತವನ್ನು ನಿಸ್ಸಾರಗೈದು ಕನಕಸ್ನಾನವೆಂ ಪರಿಹರಿಸಿ ಚಾಮರಸ
 ನಿಂದ ವೀರಶೈವದಿಷ್ಟೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊಂಡನು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.
 ಗುರುರಾಜ ಚಾರಿತ್ರದಲ್ಲಿ :—

ಕವಿಗಮಕಿಗಳು ಶಾಸ್ತ್ರ ಕೋವಿದರು ಪಂಡಿತರು
 ವಿವಿಧೇತಿಹಾಸಪೌರಾಣಗಳಂತಿಳಿದ
 ಪ್ರವರಬುಧರಾಸ್ಯ ಪಾಸ್ಥಾನದೊಳು ಕುಳಿತು ಕವಿತಾಪ್ರೌಢ
 ರಾರೆಂದೆನೆ |

ವಿವರಿಸೀವರ್ತಮಾನದೆ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ
 ಕವಿನುತ ಚಾಮರಸರೆಂದಿರ್ವರಂ ಕರೆದು
 ಭುವನನುತಭಾರತವೆ ಕರ್ಣಾಟಭಾಷೆಯೊಳಗುಸಿರಿ ನೀವೆಂದೊರೆ
 ಯಲು ||

ಇಬ್ಬರುಂ ಬೇರೆಯೊಂದೊಂದು ಕೃತಿವೇಳುತಿರೆ
 ಕಬ್ಬಿಗರು ಬಂದು ಚಾಮಣ್ಣ ನಿನ್ನಯ ಕಾವ್ಯ
 ದಬ್ಬರವೆ ನೋಳ್ವವೆನೆ ಪ್ರಸ್ತುತವೆ ತಂದು ಕಾಳಗದ ಕಥನದ
 ವಾಲೆಯ ||

ಹೆಬ್ಬೆರಲೊಳಂ ಹಿಡಿದು ಹಿಂಡೆ ರಕ್ತಂ ಬೀಳ
 ಸಬ್ಬರೆಲ್ಲಂ ಕಾಣುತಹುದು ರಸಕಾವ್ಯವೆಂ
 ದುಬ್ಬಿ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತೆ ವೋದರಾವಾರ್ತಯ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸಂ
 ಕೇಳುತೆ ||

ಚಿಂತಿಸುತೆ ಕಲುಷಮಾನಸನಾಗಿ ತನ್ನ ನಿಜ
 ಕಾಂತೆಯೊಡನೆಂದ ನಿಮ್ಮಣ್ಣ ಹೇಳಿದ ಕೃತಿಯ
 ನೀಂ ತಂದು ಸುಟ್ಟು ಬಟ್ಟೆಟ್ಟೊಡಂ ಬಾಳ್ವನಲ್ಲದೊಡೆ ಸತ್ತಪೆ
 ನೆನ್ನಲು |

ಅಂತು ಗೃಹಿಣಿ ನೀರೆ ಕೃತಿ ಪೋದುದಂ ತಿಳಿದು
 ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂ ಚಾಮರಸನಿರೆ ಸ್ವಪ್ನದೊಳು ಶಿವಂ
 ಮುಂತೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಮ್ಮ ಕೀರ್ತಿ ಸದಸ್ಯದೈವಮಂ ಕೀರ್ತಿಸು
 ವರೆ ||

ಮುನ್ನ ಕಕ್ಕಯ್ಯಗಳ ಸುಪ್ರಸಾದವ ತಂದು
 ಸನ್ನ ತಾಮಲಬಸವಗಿತ್ತಪಿಲಕ ನೀನು
 ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೋ ಯೆಂದು ಸೂಚಿಸಿ ಪೋಗಲೆಚ್ಚತ್ತು
 ಸಂತಸದೊಳು |

ಮನ್ನಾಥ ನೀನೆ ನಿನ್ನಯ ಕರುಣದಿಂ ಪೋರೆದೆ
 ಯೆನ್ನಿಂದೆ ಧನ್ಯರಿಲ್ಲೆಂದು ವೈರಾಗ್ಯಸಂ
 ಪನ್ನತೆಯೊಳುಂ ನಿರಾಕರಿಸಿ ಸಂಸಾರಮಂ ಪಂಪಾಪುರಕ್ಕೆ ಯಿದ ||

ಎಂಬುದೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯವು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಭೈರವೇಶ್ವರಕಾವ್ಯ ಕಥಾಸೂತ್ರರತ್ನಾಕರದಲ್ಲಿ:—

ಪಂಪಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಪ್ಪುವ ಹಂಪೆಯ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಮಗ
 ಮಾದರಸನು; ಅವನ ಮಗ ಹಂಪೆಯ ಹರೀಶ್ವರನು; ಅವನ ಗುರು
 ಮಾಯಿದೇವಾಚಾರ್ಯನು. ಹರೀಶ್ವರನು ಮಾಯಿದೇವಾಚಾರ್ಯನಿಂದ
 ಶೈವೋಪದೇಶವಂ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ದ್ವಾರಸಮುದ್ರದ ನೃಸಿಂಹ
 ಬಲ್ಲಾಳನು ಪದ್ಮರಸರೆಂಬ ಆರಾಧ್ಯಪುಂಗವರ್ಗ ಪ್ರಧಾನಿಪಟ್ಟಮಂ
 ಕಟ್ಟಿ ಹಂಪೆಯ ಹರೀಶ್ವರದೇವಂಗೆ ರಹಸ್ಯವಂ ಬರೆವೆ ಕರಣಿಕರ
 ಹಿರಿಯತನವಂ ಕೊಟ್ಟು ಕರಣಿಕತ್ವಕ್ಕೆ ಮಡಗಿಕೊಂಡಿರಲು ಹರಿಯಣ್ಣ
 ಪಂಡಿತನು ವಿಷ್ಣು ಮೊದಲಾದಸ್ಯದೈವಕ್ಕೆ ಪೋಡೆಮಡಲೊಲ್ಲೆನು ಎಂದು
 ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಯಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದವರಿಗೆ ಪ್ರಭಾವವಂ ತೋರಿಸಿ
 ರಾಜನಿಂದ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಪಡೆದನು. ಎಂಬುದೇ ಮೊದಲಾದ
 ವಿಷಯವು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರದೇಶದ ಓರುಗಲ್ಲೆಂಬ
 ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನೆಂಬ ಅರಸಿರಲು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಏಕದಂಡಿ, ದ್ವಿದಂಡಿ,

ತ್ರಿದಂಡಿ ಯೆಂಬ ವೈಷ್ಣವಕವಿಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾನಗರದ ಉಭಯ ಕವಿ ಶರಭ ಭೇರುಂಡನೆಂಬ ಬಿರುದಾಂತ ರಾಘವಪಂಡಿತನು ಕವಿಮುಖಕವಾಟ ವೆಂಬ ಪದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವೆಂಬ ರಚಿಸಿ ತತ್ಪ್ರಾಥಮ್ಯವಾಗಿ ಸೋಲಿಸಿ ರಾಜನಿಂದ ಅವರನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ ತಾನು ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದನು ; ಎಂಬುದೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯವು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಚೋರಬಸವ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ' ಪೂರ್ವಾರ್ಧವಾನು ತ್ತರಾರ್ಧವವೆ ಮೊಡುತಿರೆ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಬಂದು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಚಾಮರಸನು ಪೂರ್ವಾರ್ಧವನ್ನೂ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನು ಉತ್ತರಾರ್ಧವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿದರೆ ಗ್ರಂಥಪೃಥಕ್ತ್ವವೂ ಚಾಮರಸನ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಶಂಸೆಯೂ ಪುಸ್ತಕದಾಹವೂ ಸಂಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಗುರುರಾಜಚಾರಿತ್ರದ ' ಇಬ್ಬರುಂ ಬೇರೆಯೊಂದೊಂದು ಕೃತಿವೇಳುತಿರೆ' ಎಂಬ ವಚನವು ವಿರುದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪೂರ್ವಾರ್ಧವನ್ನು ಎಂದರೆ ಆದಿಪಂಚಕವನ್ನು ಚಾಮರಸನೂ ಉತ್ತರಾರ್ಧವ ಎಂದರೆ ಯುದ್ಧ ಪಂಚಕವನ್ನು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನೂ ಬರೆದರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ' ನಾನು ಪುಸ್ತಕವೆ ಬೆರಲಿಂ ಪುಸುಕೆ ರುಧಿಗರೆದುದು' ಎಂಬ ಚೋರಬಸವಚರಿತ್ರೆಯ ವಚನವೂ ' ಚಾಮಣ್ಣ ನಿನ್ನಯ ಕಾವ್ಯದಬ್ಬರನೋಳ್ಪವೆನೆ ಪುಸ್ತಕವೆ ತಂದು ಕಾಳಗದ ಕಥನದ ವಾಲೆಯ ಹೆಚ್ಚಿ ರಲೊಳಂ ಹಿಡಿದು ಹಿಂಡೆ ರಕ್ತಂ ಬೀಳ' ಎಂಬ ಗುರು ರಾಜ ಚಾರಿತ್ರದ ವಚನವೂ ಯುದ್ಧ ಭಾಗವನ್ನು ಚಾಮರಸನ ಗ್ರಂಥವೆಂದು ತಿಳಿಸುವುದರಿಂದ ವಿರುದ್ಧವಾಗುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥ ಪ್ರತಿ ಪಾದಕಗಳಾದ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳು ಅಪ್ರಮಾಣಗಳು ಎಂದು ಹೇಳುವುದೂ ಯುಕ್ತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಿಪಂಚಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಯುದ್ಧವಿಷಯದ ವಾಲೆಯೆಂದು ಹೇಳಿ ಸಮಾಧಾನಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಶೈವಮತೀತರನಿಂದಾತಿತಯೋಕ್ತಿಗಳು ಮತಾಭಿಮಾನದಿಂದ ಕಲ್ಪಿತಗಳಾದರೂ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ದೇಶಗಳೂ ರಾಜರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಕವಿಗಳೂ ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿಯೇ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದಾರೆಂಬುದರಲ್ಲಿ

ಪ್ರಬಲವಾದಬಾಧಕಗಳಾವುವೂ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಮದರಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿದರೆ. —

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, ಇವನ ಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿಯೂ ವಿರೋಧಿಯಾಗಿಯೂ ಇದ್ದ ಚಾಮರಸ, ಚಾಮರಸನಿಗೆ ಲಿಂಗೋಪದೇಶ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪದೇಶಿಸಿದ ಉದ್ಧಾನವೀರಭದ್ರ, ಚಾಮರಸನನ್ನು ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯನ್ನು ಪದೇಶಿಸಿ ಉದ್ಧಾನವೀರಭದ್ರನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಕೊಟ್ಟ ಹರಿಹರಶಿವಾಚಾರ್ಯ, ಹರಿಹರಶಿವಾಚಾರ್ಯನಿಂದ ರಕ್ಷಿತನಾದ ಅವನ ಭಾಗಿನೇಯನಾದ ರಾಘವಾಂಕ, ಚಾಮರಸನಿಗೆ ಬಹುಮಾನಮಾಡಿದ ಹಂಪೆಯ ದೇವರಾಜ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನಿಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾರತವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಡಿದುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕನಕಸನ್ನನವನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕುಪಿತನಾಗಿ ಬಂದ ಚಾಮರಸನಿಂದ ಬೋಧಿತನಾಗಿ, ಆತನ ಪ್ರಭುಲಿಂಗಲೀಲೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ, ಭಾರತವನ್ನು ನಿಸ್ಸಾರಗೊಳಿಸಿ, ಕನಕಸನ್ನನಮಂ ಪರಿಹರಿಸಿ, ವೀರಶೈವದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಗದುಗಿ ನೋಡೆಯ, ಹರಿಹರಶಿವಾಚಾರ್ಯನಿಂದ ಸತ್ಕೃತನಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ವಿರೂಪಾಕ್ಷೈಕ್ಯ ಕಾಲವನ್ನು ಪದೇಶಿಸಿದ ಕೆರೆಯಪದ ರಸ, ಕೆರೆಯಪದ್ಧರಸನಿಗೆ ಪ್ರಧಾನಿಪಟ್ಟಮಂ ಕಟ್ಟಿ ಹಂಪೆಯ ಹರೀಶ್ವರನಿಗೆ ಕರಣಿಕರಪಿರಿಯ ತನಮಂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ದ್ವಾರಸಮುದ್ರದ ಅರಸನಾದ ನೃಸಿಂಹಬಲ್ಲಾಳ ರಾಘವಾಂಕಪಂಡಿತನಿಂದ ಕವಿಮುಖಕವಾಟವೆಂಬ ಗ್ರಂಥಮುಖದಿಂದ ಸೋಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಏಕವಂಡಿ, ದ್ವಿವಂಡಿ, ತ್ರಿವಂಡಿಗಳೆಂಬ ಮೈಷ್ಣವ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯನಾಗಿದ್ದ ಓರುಗಲ್ಲಿನ ಅಂಧರಾಜ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸಮಕಾಲಿಕರೆಂದು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಗುರುರಾಜಚಾರಿತ್ರದಲ್ಲಿ ೧೩ನೆಯ ಸಂಧಿಯ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ “ಎನೆ ಕೀರ್ತಿವೆತ್ತು ಪಂಪಾವಿರೂಪಾಕ್ಷಾಂಭ್ರಿಯನೆ ನುತಿತಿ” ಎಂಬುದೇ ಮೊದಲಾದ ಪದ್ಯಗಳಿಂದ ಹೇಳುವ ರಾಘವಾಂಕಾಡಿಚರಿತ್ರಭಾಗದಲ್ಲಿ

ರಾಘವಾಂಕನು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನನ್ನು ಗೆಲಿದನೆಂದೂ ಪದ್ಮರಸನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದನೆಂದೂ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನಿಂದ ಪೂಜೆವಡೆದನೆಂದೂ ಪದ್ಮರಸನು ನೃಸಿಂಹ ಬಲ್ಲಾಳನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದನೆಂದೂ ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಿಂದಲೂ ರಾಘವಾಂಕ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, ಪದ್ಮರಸ, ಪ್ರತಾಪರುದ್ರ, ನೃಸಿಂಹ ಬಲ್ಲಾಳರು ಸಮಕಾಲದವರೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ನೃಸಿಂಹ ಬಲ್ಲಾಳನು ೧೦ನೆಯ ಶತಮಾನದವನಾದುದರಿಂದ ಇವನ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಪದ್ಮರಸನೂ ಪದ್ಮರಸನನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದ ರಾಘವಾಂಕನೂ ರಾಘವಾಂಕ ನಿಂದ ಚಿತ್ರನಾದ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನೂ ರಾಘವಾಂಕನಿಗೆ ಮೆರಬಾದೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನೂ ೧೦ನೆಯ ಶತಮಾನದವರೆಂದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ನೃಸಿಂಹಬಲ್ಲಾಳನೂ ಇವನ ಮಗ ವೀರಬಲ್ಲಾಳನೂ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ದ್ದವರೆಂದು ರೈಸ್ ಸಾಹೇಬರು ತಮ್ಮ * ಗೆಜೆಟಿಯರಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೃಷ್ಣಾ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ಚೆಬೋಲು ಪಟ್ಟಣದ ನಾಗೇಶ್ವರದೇವಾಲಯದ ಕಂಭದ ಮೇಲೆ ಕೆತ್ತಿರುವ ಶಾಸನದಲ್ಲಿರುವ :—

ಎವಾಂ ವಂಶೇ ರಘೂಣಾಂ ಕ್ಷಿತಿಪತಿರಭವದು ಜ್ಞಯಶೃಯಃ
ಕೇಲಿಃ |

ಸೂರ್ಯದ್ಯುಮಾ ತತೋಭೂತ್ ಪ್ರತಿಕರಟಘಟಾಶಾತನೋವೇತ
ರಾಜಃ ||

ಚಕ್ರೇ ವಿಕ್ರಾಂತಬಾಹುಸ್ತದನು ವಸುಮತೀಪಾಲನಂ ಪ್ರೋಲ
ಭೂಪಃ |

ತತ್ಪ್ರತೋ ರೂದ್ರದೇವಸ್ತದುಪರಿ ಚ ನೃಪೋತ್ತಂಸರತ್ನಂ
ಬಭೂವ || ೧

ತತಸ್ತತ್ಪೋದಯಃ ಸ್ವಭುಜಧೃತಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಮಹಿಮಾ
ಮಹಾದೇವಕ್ಷೋಣೀರಮಣ ಇತಿ ಗೀತಸ್ತು ಭುವನೇ |

* ೧೮೯ನೇ ವರ್ಷದ ಮೈಸೂರ್ ಗೆಜೆಟಿಯರಿನ ಒಂದನೆಯ ಭಾಗದ ೪೯ ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ.

ಅಭೂತ್ಸೇವಾನಮ್ರಕ್ಷಿತಿಪತಿಶಿರೋಮಣ್ಣನಮಣಿ
ಪ್ರಭಾಭಿರೈತ್ಯಾದಾಮ್ಬು ರುಹಮಕರನೈವೈತಿಕರಃ || F

ಅಥಗಣಪತಿದೇವಃ ಪ್ರಾದುರಾಸೀದಮುಖ್ಯಾತ್ |
ಸುರತರುರಿವಸಿಂಧೋಶ್ಲಾಘೈವಿಶ್ರಾಣನಶ್ರೀಃ ||

ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಸೂರ್ಯವಂಶ್ಯರಾದ ರಘುರಾಜರ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ * ದುರ್ಜಯನೆಂಬ ರಾಜನೂ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ವೇತರಾಜನೂ ಆ ಮೇಲೆ ಪ್ರೋಲರಾಜನೂ ಬಳಿಕ ಅವನ ಮಗನಾದ ರುದ್ರದೇವ ಅಥವಾ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನೆಂಬ ರಾಜನೂ (ನೈವೋತ್ತಂಸರತ್ನಂ) ಆ ಮೇಲೆ ಅವನ ತಮ್ಮನಾದ ಮಹಾದೇವರಾಜನೂ ಆ ಮೇಲೆ ಅವನ ಮಗನಾದ ಗಣಪತಿ ರಾಜನೂ ಅಂಧ್ರದೇಶದ ಓರುಗಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

* ವಿದ್ಯನಾಥನ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರಿಯೆಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ :—

ಸೂರ್ಯಸೋಮಾನ್ಸಯಾಮಾತ್ಯಮಹತ್ತಾದ್ಯಾಧರೀಕೃತಾ |
ಅಸ್ಮಾಭಿರಧಿಕುರ್ವಾಣೈಃಕಾಕತೀಯಕುಲಸಿ ತಿಮ್ ||
ಸಾಹಸ್ರಾಂಶವಮೈಂದವಂಚಮಹತೀಯೇದ್ವೈಕುಲೇನಿರ್ಮಿತೇ |
ತೇಜಾತೇಲಘುನೀಗುಣೈರ್ವಿಜಯಿನಿಶ್ರೀಕಾಕತೀಯಾನ್ವಯೇ ||
ಭೂಪಾಲೇಷುಭನತ್ಪ್ರತಾಪಯಶನೋಃಪೂರ್ಣಾರ್ಕಚಂದ್ರಶ್ರಿಯೋಃ |
ಪ್ರಾಪ್ಯಾನುಗ್ರಹಮೂರ್ಜಿತೇಷುಪುನರಪ್ಪೇತೇಲಭೇತೇಸಿ ತಿಮ್ ||
ಮನ್ತ್ರೀಣಃಸ್ವಾಮಿನ್ನೇತೇಸೋಮಾರ್ಕವಂಶ್ಯಾನರಪತಯೋಮಹತೀಮರ್ಹಣಾ
ಮರ್ಹನ್ತಿ ||

ವಂಶೋಯಂಕಾಕತೀಯಾನಾವೀರರುದ್ರೇಣಭೂಷಿತಃ |

ಅನ್ಯವಾಯಃಕಕುತ್ಸಾನ್ಯಾನಾರಾಮೇಣೇವಪರಿಸ್ಪೃತಃ ||

ಎಂಬುವೇ ಮೊವಲಾದ ವಚನಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿದರೆ ಕಾಕತೀಯ ವಂಶವು ಸೂರ್ಯವಂಶ್ಯರಾದ ರಘುರಾಜರ ವಂಶಕ್ಕೆಂತಲೂ ಬೇರೆಯಾದುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ “ಏಷಾಂವಂಶೇರಘೋಣಾಂ” ಎಂಬ ಶಾಸನದ ವಚನವು ನಂಬತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ತೋರುವುದಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ವೇಳೆ ಶಾಸನದ ವಚನವೇ ನಿಜವಾದುದೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ವಿದ್ಯನಾಥನ ವಚನಗಳು ತಪ್ಪಾದುವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಹ್ಯದಯರಾದ ವಿಮರ್ಶಕರು ನೋಡಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ವಿದ್ಯಾನಾಥಕವಿಯಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರಯಶೋ
ಭೂಷಣವೆಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವವು:— ಏಕಶಿಲಾನಗರಪುಣ್ಯರಾಶೇಃ,
ರಾರ್ಜಃ ಏಕಶಿಲಾನಗರವಾಸಿನೋ ಮಹಾದ್ವಿಜಾಸ್ತು ಏತೇ, ರಾರ್ಜಃ
ಏಕಶಿಲಾನಗರೀವಲ್ಲಭ,

ಭೂಭೃತ್ಸತಾಮಹಾದೇವೌ ಪಿತೌ ಯಸ್ಯ ವಿಶ್ರುತೌ |
ನರನಾಗಾಕೃತಿಃ ಶ್ರೀರ್ಮಾಃ ಸ ದೇವಃ ಶ್ರೀಯಸೇಸ್ತು ವಃ ||

ಕೌಸಲ್ಯಾಸೀತ್ಸ್ರಫಮಜನನೀ ದೇವಕೀ ಚ ದ್ವಿತೀಯಾ |
ವಿಷ್ಣೋರ್ಮಾತಾ ತದನು ಮಹಿತಾ ಮುಮ್ಸುಡಾಮಾ ತೃತೀಯಾ ||
ಯಸ್ತೈತಾಯಾಂ ರಘುಪತಿರಭೂದ್ವ್ಯಾಪರೇ ಶೌರಿರಾಸೀತ್ |
ತ್ರಾತುಂ ಕ್ಷೋಣೀಂ ಸ ಜಯತಿ ಕಲೌ ವೀರರುದ್ರಾವತಾರಃ ||

ಸೈವೋಮಾ ಚೇತಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಾಸೋಮಾಚೇತಿ ಪ್ರಥಾಮಗಾತ್ |
ತವ ಮಾತಾ ಶಿನಾ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ದೇವೋ ಗಣಪತಿಃ ಪಿತಾ ||

ಯೋರುದ್ರೋರಜತಾಚಲೇ ಸ್ಥಿತಿಮಗಾದರ್ಥಾಬ್ಧನಾರ್ಕಿ ಪುರಾ |
ಸೋಯಂ ಸನ್ಪ್ರತಿ ಕಾಕತೀಶ್ವರಕುಲೇ ಸರ್ವಾಬ್ಧನಾರೀ
ಸ್ಥಿತಃ ||

ಮನ್ತ್ರೀಣಃ -- ಏವನೇವೈತತ್ || ಅನ್ಯಥಾ ಕಥಮಾಶ್ವರ
ಪ್ರಸಾದಾದೃತೇ ನಿರಬ್ಧುಶಂ ಸ್ತ್ರೀವ್ಯಕ್ತಿವಿಶೇಷಸ್ಯ ಲೋಕಾಧಿಪತ್ಯಂ |
ಏವಂ ಮಾನುಷಶಂಭುನಾ ಗಣಪತಿಮಹಾರಾಜೇನಾಭ್ಯನ್ತರಸ್ಯಾನುಭವ
ಮಹಿಮೈಸ್ಸದೃಶಮತ್ರ ಪುತ್ರತ್ರಯತಿ ವೈವಹಾರಃ ಕೃತಃ ತದನುಗುಣಾ
ಚ ರುದ್ರ ಇತ್ಯಾಖ್ಯಾ.

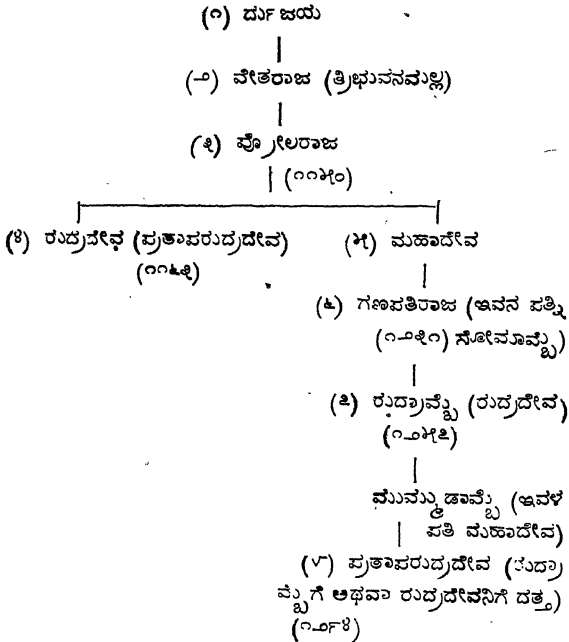
ವತ್ಸ ಕಾಕತೀಯಕುಲಪ್ರದೀಪ.

ಸ್ವೀಕೃತೇ ಪುತ್ರಭಾವೇನ ದಾಹಿತೇ ಪ್ರಾಬ್ಧವಾಜ್ಞಯಾ |
ಅಸ್ತುನ್ನಿಧೇಹಿ ಧಾರೇಯೇ ಗುರ್ವೀಮುರ್ವೀಧುರಾಮಿತಿ ||

ಎಂಬುದೇ ನೊಡಲಾದ ವಚನಗಳಿಂದ ಅನ್ಯದೇಶದ ಓರು ಗಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಗಣಪತಿಮಹಾರಾಜನು ಸೋಮಾವೈ ಎಂಬ ಪಟ್ಟಮಹಿಷಿಯಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾವೈ ಎಂಬ ಮಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಅವಳ ಭಾವಿಯಾದ ಸೌಭಾಗ್ಯಾತಿಶಯದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸಿ ಪುರುಷಸಿಂಹಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಗುಣಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ರುದ್ರದೇವನೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಕರೆಯುತ್ತಾ ಪುರುಷನೆಂದೇ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಕೆಲವುಕಾಲದ ಮೇಲೆ ದೈವಾಧೀನನಾಗಲು ರುದ್ರಾವೈಯು ತನ್ನ ಸಾಹಸದಿಂದ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸಿ ರುದ್ರದೇವನೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ವ್ಯವಹರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು, ಈಕೆಗೆ ಮುಮ್ಮುಡಾವೈ ಎಂಬ ಬುಟ್ಟುಳು ಮಗಳಿದ್ದಳು. ಅವಳನ್ನು ಮಹಾದೇವನೆಂಬ ರಾಜನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ವಿವಾಹಮಾಡಿ, ಅವರಿಗೆ ಮಗನಾಗಿಯೂ ಪ್ರತಾಪಶಾಲಿಯಾಗಿಯೂ ಇದ್ದ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನು ಪ್ರಾಪ್ತವಯಸ್ಕನಾಗಲು ಜನನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಈಶ್ವರಾಜ್ಞಿಯಿಂದ ಪುತ್ರಭಾವದಿಂದ ಸ್ವೀಕೃತನಾಗಿದ್ದ ಅವನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿದಳೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಲರಾಜನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೦೫೦ರಲ್ಲಿಯೂ ರುದ್ರ ಅಥವಾ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರ ದೇವರಾಜನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೦೬೨ರಲ್ಲಿಯೂ ಗಣಪತಿರಾಜನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೦೬೩ರಲ್ಲಿಯೂ ರುದ್ರಾಂಬೆ ಅಥವಾ ರುದ್ರದೇವರಾಜನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೦೫೭ರಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರ ದೇವ ಅಥವಾ ನೀರರುದ್ರದೇವರಾಜನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೦೯೪ರಲ್ಲಿಯೂ ರಾಜ್ಯವಹಿಸಿದರೆಂದು ಶಾಸನಾದಿಗಳಿಂದ ಗೊತ್ತುಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಆಸ್ಪದೇಶದ ಓರುಗಲ್ಲಿನ ಕಾಕತೀಯರಾಜರ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಅವರ ರಾಜ್ಯಕಾಲವನ್ನೂ ತೋರಿಸುವ ಪಟ್ಟಿ.

ಈ ಓರ್ಗಲ್ಲಿನ ಕಾಕತೀಯರಾಜರ ವಂಶಕ್ರಮವೂ ಅವರ ಕಾಲವೂ ಸಿ. ಮೇಜೆಟ್‌ಫೆರವರ ೧೮೯೯ನೆಯ ಇಸವಿಯ ದಿ ಕ್ರೋನೋಲಜಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯ ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದ ೮೯ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ವಿತ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆ ವಂಶಕ್ರಮವೂ ಇಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವೇತರಾಜನು ಬೆಟ್ಟರಾಜನೆಂದೂ ಪೋಲರಾಜನು ಪಾಂಡರಾಜನೆಂದೂ ವ್ಯವಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ವೇತ

ಮಹಾರಾಜ ಪೋಲರಾಜ-ಶಬ್ದಗಳೇ ಇತರರಿಂದ ಬೆಟ್ಟರಾಜ, ಪೌಂಡ್ರ
ರಾಜ ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಕೆ. ಪಿ. ತ್ರಿವೇದಿ
ಗಳೂ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರಿಯದ ಉಪೋದ್ಭೂತದ xxi,xxii ನೆಯ ಪುಟ
ಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಇವರಲ್ಲಿ ೩ನೆಯ ರುದ್ರದೇವ ೪ನೆಯ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರದೇವ
ಇವರ ರಾಜ್ಯದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿರುವ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರಿಯ
ವೆಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಭೈರವೇಶ್ವರಕಾವ್ಯಕಥಾಸೂತ್ರರತ್ನಾಕರದಲ್ಲಿ
ಪ್ರತಾಪರುದ್ರರಾಜನ ಸಭಿಕರೆಂದು ಹೇಳುವ ಏಕದಂಡಿ, ದ್ವಿದಂಡಿ,
ತ್ರಿದಂಡಿ, ಎಂಬ ಕವಿಗಳ ಹೆಸರು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ
ಈ ಕವಿಗಳು ೪ನೆಯ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆಂದು ಹೇಳುವುದು
ಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಈ ಕವಿಗಳನ್ನು ಕವಿಮುಖಕವಾಟವೆಂಬ ಪದ್ಯ
ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಸೋಲಿಸಿದ ರಾಘವಪಂಡಿತನು ಕಾಕತೀಯವಂಶದ ಮೊದಲ
ನೆಯ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನ ಸಮಕಾಲದವನು ಎಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು, ಈ
ಪ್ರತಾಪರುದ್ರದೇವನು ೧೦ನೆಯ ಶತಮಾನದವನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ
ರುವುದರಿಂದ ರಾಘವಾಂಕಪಂಡಿತನೂ ೧೦ನೆಯ ಶತಮಾನದವನೆಂದು
ಹೇಳಬೇಕು. ಈ ರಾಘವಾಂಕನಿಗೆ ಸೋದರದ ಮಾವನಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ
ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆಯಿಂದ ಸಮಕಾಲಿಕನಾಗಿಯೂ ೧೦ನೆಯ ಶತಮಾನದ
ನೈಸಿಂಹಬಲ್ಲಾಳನ ಕರಣಿಕಾಧಿಪತಿಯಾಗಿ ಅವನ ಸಮಕಾಲಿಕನಾಗಿಯೂ
ಇದ್ದ ಹರಿಹರಶಿವಾಚಾರ್ಯನೂ ೧೦ನೆಯ ಶತಮಾನದವನೆಂದು ಗೊತ್ತಾ
ಗುತ್ತದೆ. ಹರಿಹರಶಿವಾಚಾರ್ಯನಿಂದ ಬೋಧಿತನಾದ ಚಾಮರಸನೂ
ಅವನ ತಂಗಿಯ ಗಂಡನಾಗಿ ಪ್ರತಿಕಕ್ಷಿಯಾಗಿದ್ದ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನೂ
೧೦ನೆಯ ಶತಮಾನದವರೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಉಚಿತವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಚೋರಬಸವ ಚರಿತ್ರೆ, ಗುರುರಾಜಚರಿತ್ರೆ,
ಭೈರವೇಶ್ವರಕಾವ್ಯಕಥಾಸೂತ್ರರತ್ನಾಕರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಹಲವುಕಡೆ
ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ ಉದಾಹರಿಸಿರುವ ಮು|| ರಾ|| ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರೂ .

ಮು||೧೦|| ಬಿ. ಕೃಷ್ಣ ಪ್ಪನವರೂ ಹೇಳಿರುವ ಕ್ರಿ. ಶ. (೧೪೩೦) ೧೫ ನೆಯ ಶತಮಾನವು ಎಂಬ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ (ನಾರಣಪ್ಪನ) ಕಾಲವು ನಿಶ್ಚಿತವಾದುದೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರು ಹೇಳುವ ೧೫ ನೆಯ ಶತಮಾನವನ್ನು ಬೃಹದಾಚಾರ್ಯ ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೩೧೦ ರಲ್ಲಿ ತುರುಕರಿಂದ ಧ್ವಂಸವಾಗಿದ್ದ ದ್ವಾರಸಮುದ್ರದ ವಿಷಯವೂ, ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೩೦೦ ರಲ್ಲಿ ಕಳೆದು ಹೋಗಿದ್ದ ಓರುಗಲ್ಲಿನ ರಾಜ್ಯದ ವಿಷಯವೂ, ಇವರೇ (ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರೇ) ಕವಿಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ಹರೀಶ್ವರಾದಿ ಕಾಲವಿಷಯವೂ ವಿರುದ್ಧವಾಗುತ್ತವೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೩೧೦ರಲ್ಲಿ ದೇಹಲೀ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ದಳನಾಯಿಯಾದ ಮಲ್ಲಿಕಾಪೂರನು ದ್ವಾರಸಮುದ್ರವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿದನೆಂದು ಚರಿತ್ರಕಾರರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೪೩೪ ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಯೇ ಓರುಗಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಗಳಾದ ಅರಸರ ಹೆಸರು ತಪ್ಪಿ ಮುಸಲ್ಮಾನರೇ ಆಳುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಎಲ್ಲ ಚರಿತ್ರಕಾರರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಕರ್ಣಾಟಕವಿಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ೧೯೦೩ನೆಯ ಇಸವಿಯ ಪುಸ್ತಕದ ೧೬೬ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ :—

ಆದರೆ ಹರೀಶ್ವರ, ರಾಘವ, ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸ, ಇವರು ಸುಮಾರು ೧೧೬೫ ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಬಲವಾದ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಎದುಪಕ್ರಮಿಸಿ ಹರೀಶ್ವರ, ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸ, ನೃಸಿಂಹಬಲ್ಲಾಳ, ರಾಘವಾಂಕ, ಪ್ರತಾಪರುದ್ರ, ಹಂಪೆಯ ದೇವರಾಜರು ಸಮಕಾಲದವರೆಂದು ಸಕಾರಣವಾಗಿ ಸಮರ್ಥಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಆದುದರಿಂದ ಹರೀಶ್ವರಾದಿಗಳಿಗೆ ಸಮಕಾಲದವನಾದ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ (ನಾರಣಪ್ಪ) ನನ್ನು ೧೫ನೆಯ ಶತಮಾನದವನೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಯುಕ್ತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧವಿಲ್ಲದಂತೆ ಸಾಮಂಜಸ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಈ ಶೈವಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಹರೀಶ್ವರಾದಿಗಳ

ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣವೆಂದು ಬಹು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ (ನಾರಣಪ್ಪನ) ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಪ್ರಮಾಣವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರ್ವಸಮ್ಮತ ವಾಗಲಾರದು.

ಹಂಪೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ದೇವರಾಜನು ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರು ವಿಜಯನಗರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಹುಕಾಲದ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಯಾವನೋ ಬಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯರಾಜನಾಗಿರಬೇಕು. ಅದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗದುಗಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯರಾಜನಿದ್ದನೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅದು ಹೊರತು ಕುಮಾರ ವ್ಯಾಸನು ಮ|| ರಾ|| ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಹೇಳುವಂತೆ ವಿಜಯನಗರದ ಪ್ರೌಢದೇವರಾಯನ ಕಾಲದವನಲ್ಲ. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಚಾಮರಸರಿಗೆ ಭಾರತವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವಂತೆ ಹೇಳಿದ ರಾಜನು ಹಂಪೆಯ ದೇವರಾಜನಲ್ಲ. ಭಾರತವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆವಂತೆ ಹೇಳಿದವನೂ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನಿಗೆ ಕಣಕಸ್ಮಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕಾರಂಭಿಸಿ ಚಾಮರಸನ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಶೈವದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಏಹಿಸಿ ದವನೂ ಗದುಗಿನ ರಾಜನು. ಇವನ ನಾಮಾಧಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆನೆಯ ಮೇಲೆ ಮೆರೆವಣಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದವನು ಹಂಪೆಯ ದೇವರಾಜನು * ಆದುದರಿಂದ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ (ನಾರಣಪ್ಪ) ನು ಪ್ರೌಢದೇವರಾಜನ ಕಾಲದವನೆಂದು ಊಹಿಸಿ ತನ್ಮೂಲಕವಾಗಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೪೩೦ ರಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ೧೫ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ವನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿರುವ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೬೫ ರಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿದ್ದವನೆಂದು ಊಹಿಸುವುದು ಉಚಿತವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ವಿಮರ್ಶಕರಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರು ವಿಭಾವಿಸಿ ನೋಡಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಶೋಧಿಸುವಾಗಲೂ ೫ನೆಯ ಸಂಪುಟದ ಶೋಧನೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕಗಳೇ ಸಹಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದುವು.

* xxiii ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ.

ಈ ಆರನೆಯ ಸಂಪುಟದ ಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪಾಠಭೇದಗಳು ಹಿಂದಣ ಸಂಪುಟದಂತೆಯೇ ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಪ್ರಜಾಗರಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ನೀತಿಬೋಧಕಗಳಾದ ಪದ್ಯಗಳು ಬಂದೊಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದೊಂದು ವಿಧವಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಭಿನ್ನಾನು ಪೂರ್ವಿಗಳಾಗಿಯೂ ನ್ಯೂನಾಧಿಕಸಂಖ್ಯಾಕಗಳಾಗಿಯೂ ಇವೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸುವಂತೆ ಬಹು. ಪುಸ್ತಕಾನುಸರಣಿಯಿಂದ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಅನುಪೂರ್ವಿಯು ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆವರೂ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಅವಕಾಶವು ದೊರೆಯದುದರಿಂದ ಅತಿತ್ವರಿತವಾಗಿ ನಡೆದ ಈ ಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಂಕರ್ಯಪ್ರಸ್ತುತತ್ವಾದಿ ದೋಷಗಳು ಅವಶಿಷ್ಟಗಳಾಗಿರಬಹುದು ಶೋಧನೆಯ ಪ್ರಯಾಸವನ್ನರಿತ ಮಹಾಶಯರು ಹ್ಲಮಿಸಿ ಸರಿಮಾಡಿದರೆ ಮುಂದಣ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗುವುದು. ಅನೇಕಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲದೆ ಬಂದೆರಡರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯಗಳು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಹಿಂದೆ ಅಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಬತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಭಗವದ್ವಿಶ್ವರೂಪಪ್ರದರ್ಶನವಿಷಯವೂ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಂಬತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿಯ ಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರದಿರುವ ಭಗವದ್ವಿಶ್ವರೂಪಪ್ರದರ್ಶನವಿಷಯವು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಹತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿಯಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಉದ್ಯೋಗವರ್ವದ ಸಂಧಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

ಪಾಠಕರ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ವಿಷಯಸೂಚಿಯೂ ಪ್ರಮಾದದಿಂದ ಉಂಟಾದ ತಪ್ಪುಗಳ ಶುದ್ಧಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಶುದ್ಧಪತ್ರಿಕೆಯೂ ಮೊದಲೇ ಸಂಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಬುದ್ಧಿಸಮಯದೋಷಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರುವ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಗುಣೈಕ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳಾದ ಪಂಡಿತರು ಹ್ಲಮಿಸಿ ತಿದ್ದಿ ಕೊಳ್ಳುವರೆಂದು ನಂಬಿರುವೆ;—

ಟಿ. ಎ. ಸುಬ್ಬರಾಯಶಾಸ್ತ್ರಿ

ರಣಿಪೆಟೆಪಂಡಿತ.

ವಿಷಯ ಸೂಚಿಕೆ .

ವಿಷಯಗಳು.	ಪುಟ.
ಒಂದನೆಯ ಸಂಧಿಯ ಸೂಚನೆ ೧
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪಾಂಡವರಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ರೀತಿ ೨
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ರಾಜಸಭೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಪಾಂಡವರ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು ; ದ್ರೂಪದನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಉತ್ತರವು ೨
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು ೨
ಬಲರಾಮನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ನುಡಿದುದು ೨
ಸಾತ್ಯಕಿಯು ಬಲರಾಮನೊಡನೆ ಆಜ್ಞೇಪದ ಮಾತನ್ನಾಡಿಯುಧಿಷ್ಠಿರನೊಡನೆ ಹೇಳಿದ ವಿಷಯವು ೩
ದ್ರೂಪದರಾಯನು ಸಾತ್ಯಕಿಯು ಹೇಳಿದುದಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತಿಸಿ ಸಾತ್ಯಕಿಯೊಡನೆ ತನ್ನಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು ೩
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ದ್ರೂಪದರಾಯನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಮುಂದಣ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು ೩
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟು ದ್ರೂಪದವಿರಾಟರಿಗೆ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು ೩
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ದ್ವಾರಕಾಪುರಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣವಾಡಿದುದು ೪
ದ್ರೂಪದನು ಕೌರವನ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಪುರೋಹಿತನನ್ನು ಕಳುಹಿದುದು- ಪಾಂಡವರು ಕಂಠಗದ ನೆರವಿಗಾಗಿ ರಾಜರುಗಳನ್ನು ಕರೆಯಲು ಕೆಲರು ಪಾಂಡವರ ಕಡೆಗೂ ಕೆಲರು ಕೌರವನ ಕಡೆಗೂ ನೇನಾಸಮೀತರಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣವಾಡಿದುದು ೪
ದುರ್ರೋಧನನು ತನ್ನುತ್ತರೊಡನೆ ಅಲೋಚಿಸಿ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಹೋದುದು ೬
ಗೂಢಚಾರರು ಅದನ್ನು ಭೇದಿಸಿ ಬಂದು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನಿಗೆ ತಿಳಿಸಲು ದ್ರೂಪದರಾಯನು ಹೆದರಿ ಪಾರ್ಥನನ್ನು ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಕಳುಹಿದುದು ೬
ಅರ್ಜುನನು ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಆದ ಶಕುನಗಳು	— ೬

ವಿಷಯಗಳು.	ಪುಟ.
ಅರ್ಜಾನನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಸಮುದ್ರದ ವರ್ಣನೆ	೬
ಅರ್ಜಾನನು ಸಮುದ್ರವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾ ಬಂದು ದ್ವಾರಕೆಯನ್ನು ಕಂಡುದು	”
ಅರ್ಜಾನನು ದ್ವಾರಕಾಪುರಿಯನ್ನು ಸುತ್ತಿಸಿದುದು	೭
ಅರ್ಜಾನನು ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಬಂದು ಅರಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ನಿದ್ರೆಮಾಡುತ್ತ ಮಲಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಕಾಲುದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡುದು	”
ದುರ್ಯೋಧನನು ಬಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ತಲೆದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡುದು	೮
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜಾನ ದುರ್ಯೋಧನರನ್ನು ನೋಡಿ ಮಾತಾಡಿಸಿದುದು....	”
ದುರ್ಯೋಧನನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ಹೇಳಿದ ಉತ್ತರವು	”
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಸಮಾಧಾನೋಕ್ತಿಯು	೯
ದುರ್ಯೋಧನನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸ್ವಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದುದು	೧೦
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜಾನನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಲು ಅರ್ಜಾನನು ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿದ ವಿಷಯವು	”
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜಾನನನ್ನು ನಿನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ವರಿಸೆಂದು ಹೇಳಲು ಅರ್ಜಾನನು ಕಾರಣೋಕ್ತಿಯೊಡನೆ ವರಿಸಿದುದು	”
ಉಳಿದವರನ್ನು ದುರ್ಯೋಧನನು ವರಿಸಿದುದು	೧೧
ದುರ್ಯೋಧನನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡುದು	”
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ಕುರಿತು ತಾನು ಯುದ್ಧಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದುದು	೧೨
ದುರ್ಯೋಧನನು ಬಲರಾಮಾದಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಅವರ ಸೇನೆಯೊಡನೆ ಹಸ್ತಿನಪುರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದುದು	”
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜಾನರ ಸಲಹೆ ಪವು	೧೩
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜಾನನ ಸಾರಥಿತ್ವವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದುದು	೧೪
ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿಯ ಸೂಚನೆ	೧೫
ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಉಂಟಾದ ಕಕುನವು ಮತ್ತು ಬಬ್ಬ ದೂತನು ಬಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಬಂದನೆಂದೂ ಅರ್ಜಾನನ ಸಾರಥಿತ್ವವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡನೆಂದೂ ಹೇಳಿದುದು	”
ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಸಂತಸಗೊಂಡು ಇದಿರುಗೊಂಡು ಹೋಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಲು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿದುದು	೧೬

ವಿಷಯಗಳು.

ಪುಟ.

ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರು ಸ್ತುತಿಸಲ್ಲಾಪಗಳೊಡನೆ ಅರವನೆಗೆ ಬಂದುದು	೧೬
ಶಲ್ಯನುಕಾರಾಜನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ ಬಳಿಗೆ ನೇನೆಯೊಡನೆ ಬರುತ್ತಿರು ವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ದುರ್ಯೋಧನನು ಶಲ್ಯನನ್ನು ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಬರು ವಂತೆ ವಾತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಮಾಡಿವ ಉಪಚಾರಗಳು	೧೭
ಶಲ್ಯನು ಉಪಚಾರಗಳಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ದುರ್ಯೋಧನನ ಕಡೆಗೆ ಬರುವೆಂದು ಬಪ್ಪಿ ತನ್ನ ನೇನೆಯೊಡನೆ ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ಹಸ್ತಿನಪುರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿ ತಾನು ಪಾಂಡವರನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದುದು	೧೮
ಶಲ್ಯನು ಪಾಂಡವರಿಗೆ ತನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳಿ ಸತ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದುದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಮುಂದೆ ಲೇಸುಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಿದುದು	೧೯
ಶಲ್ಯನು ಪಾಂಡವರಿಗೆ ವೃತ್ತಾರಿಯಾದ ಇಂದ್ರನ ದೃಷ್ಟಾಂತವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	೨೦
ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ತನಗೆ ಜಯವಾಗುವಂತೆ ಆದರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಶಲ್ಯನನ್ನು ಕಳುಹಿದುದು	೨೧
ಪಾಂಡವರ ಕಡೆಗೆ ನೇನೆಯೊಡನೆ ಬಂದ ರಾಜರ ವರ್ಣನೆ	೨೨
ದ್ರುಪದಪುರೋಹಿತನು ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ಕಂಡು ರಾಜಕಾರ್ಯವನ್ನು ತಿಳುಹಲು ದುರ್ಯೋಧನನು ಕರ್ಣಾದಿಗಳೊಡನೆ ಆಲೋಚಿಸಿ ಸಂಜಯನನ್ನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ ಬಳಿಗೆ ಕಳುಹಿದುದು	೨೩
ಸಂಜಯನು ಧರ್ಮರಾಯನ ಬಳಿಗೆಬಂದು ತನ್ನ ಆಗಮನವನ್ನು ತಿಳಿಹಿ ದುದು	೨೪
ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಸಂಜಯನನ್ನು ಬೀಡಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿ ಮರುದಿವಸ ಬಡ್ಡೋಲಗವನ್ನು ರಚಿಸಿದುದು	೨೫
ಯುಧಿಷ್ಠಿರನಭಯ ವರ್ಣನೆ	೨೬
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕರೆಯಿಸಲು ಸಭೆಗೆ ಬಂದು ಸಂಜಯನು ಸಭಿಕನನ್ನು ನೋಡಿ ಬೆರಗಾದುದು	೨೭
ಸಂಜಯನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರಸಾದಕೋಪಗಳೆಂದಾಗುವ ಅನುಗ್ರಹ ನಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸಿದುದು	೨೮

ವಿಷಯಗಳು.

ಪುಟ.

ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು. ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ಕಳುಹಿದ ಉಡುಗೊರೆಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರದಿಗಳ ಕುಶಲವನ್ನು ಕೇಳಿದುದು	೨೪
ಸಂಜಯನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರದಿಗಳ ಕುಶಲಿತೆಯನ್ನು ತಿಳುಹಿ ಅವರು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿದ ಕುಶಲಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತಿಳುಹಿದುದು	೨೫
ಬಳಿಕ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ನುಡಿದುದು	೨೬
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸಂಜಯನನ್ನು ಬಂದಿಹ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿದುದು	೨೭
ಸಂಜಯನು ದಯೋಧನನು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದುದು ದಯೋಧನನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೋಪಗೊಂಡ ಭೀಮನು ಹೇಳಿದುದು	೨೮
ಅಭಿಮನ್ಯು ಸಾತ್ಯಕಿ ಭೀಮನಾದರೆ ಹೇಳಿದುದು	೨೯
ಇತರರಾದ ವಿವರ ನುಡಿದುದು	೩೦
ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸವಾಧಾನಪಡಿಸಿದುದು	೩೧
ಮರುದಿವಸ ಕೃಷ್ಣ ಪಾರ್ಥರು ಸಂಜಯನಿಗೆ ತಿಳುಹಿದುದು	೩೨
ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಸಂಜಯನನ್ನು ಕಳುಹುವಾಗ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿದುದು	೩೩
ಸಂಜಯನು ಇಭಪುರಿಗೆ ಬಂದು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಿಗೆ ನೋಟಿಸಿ ಮನೆಗೆ ಹೋದುದು	೩೪
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ವಿದುರನನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಾತಾಡಿದುದು	೩೫
ಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿಯ ಸೂಚನೆ ...	೩೬
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ವಿದುರನೊಡನೆ ನಿವೃ ಬಾರವೆಂದು ಹೇಳಿ ದುಗುಡ ಪಶುತ್ತಿರಲು ವಿಮರನು ಸಂತೈಸಿ ನೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವುದ ಕ್ವಾರಂಭಿಸಿದುದು	೩೭
ನಿವೃ ಬಾರದಿರುವವರ ವಿವರಣೆ ...	೩೮
ವಿದುರನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಿಗೆ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಪದೇಶಿಸಿದುದು	೩೯
ಮನುಷ್ಯನು ಯೋಚಿಸಿದಂತೆಯೇ ಕಾರ್ಯವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದುದು. ಗುರುಗಳ ವಿವರಣೆ ಮತ್ತು ಗರ್ವಾರೂಢರ ಗತಿಯ ವಿವರಣೆ	೪೦
ಆತ್ಮವಿಸ್ಮೃತಿಯು ಕೊಡವೆಂದು ಹೇಳಿದುದು	೪೧
ಭೂಭಾರಕರರಾದ ನೂರೈವರು ಮುಕ್ತಗಿಂತಲೂ ಸುಗಂಧಿಯಾದ ಬುಬ್ಬ ಮಗನಿದ್ದರೂ ಸಾಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದುದು	೪೨
ಕರ್ಮಕಲಾಪವಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸುವ ಸುಕೃತದಿಂದ ಸತ್ಪ್ರವೃಂದೇ ಉತ್ತಮವಾದ ಸಾಧನವೆಂದು ಹೇಳಿದುದು	೪೩

ವಿಷಯಗಳು.

ಪುಟ.

ಉತ್ತಮಸ್ವಾಪಹಾರದಿಂದ ಬದುಕುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೆಂದುದು	೩೦
ಯುದ್ಧಮುಖದಿಂದ ತಂದ ಧನವನ್ನು ಭೂಸುರರಿಗೀವುದು ಸದ್ಧರ್ಮವೆಂದುದು	”
ಅರಸುಗಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಅಂಜಬೇಕೆಂದುದು	”
ಧರ್ಮವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಅಧರ್ಮವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸು ಎಂದೆಂದು	೩೩
ದುಷ್ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಘರ್ಷಣದಿಂದ ದೇಶೈಶ್ವರ್ಯವು ಹಿಂಗುವುದೆಂದುದು	”
ಮರ್ಯಾದೆ ಮೀರದೆ ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ವಚ್ಚರವಿಡದಾಳುವುದನುನಯವೆಂದುದು	”
ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನದಶಾನನರಿಬ್ಬರು ಕದನಮೂರ್ಖರೆಂದುದು	೩೪
ಬದ್ಧದೈವವು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೆಂದುದು	”
ಠವಿಸುಂಡಲವನ್ನು ಭೇದಿಸಿಕೊಂಡು ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಪಡೆವವರನ್ನು ವಿವರಿಸಿದುದು	”
ತಾಯಿತಂದೆಗಳು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಲಾಲಿಸದೆ ಸರ್ವಜ್ಞರವ್ಯಂತೆಸಗಬೇಕೆಂದುದು	೩೫
ಸಮರ್ಥನ ಕ್ಷಮೆಯೂ ದರಿದ್ರನ ದಾನವೂ ಗತಿಗೊಳುವುವೆಂದುದು	”
ರಣಜಿತ್ತಲ್ಲದ ರಾಜನೂ ದೇಶಾಂತರಚಾರಿಯಲ್ಲದ ಪಂಡಿತನೂ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ನಾಮರಾಗುವರೆಂದುದು	”
ಪಾತ್ರಾಪಾತ್ರವಿವೇಚನವಿಲ್ಲದ ದಾನದಿಂದ ಧನವು ನಷ್ಟವಾಗುವುದೆಂದುದು	”
ರಾಜಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಕುಂದಿಸದೆ ರಕ್ಷಿಸಿದೊಡೆ ಐಶ್ವರ್ಯವಂತರಾಗುವರೆಂದುದು	೩೬
ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಮೂರ್ಖರೂ ತಮಗೆ ತಕ್ಕುದು ತಕ್ಕು ದಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯರೆಂದುದು	”
ಬಂಧುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇತರರನ್ನು ಮರ್ಯಾದಿಸುವುದು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯಪ್ಪುದೆಂದುದು	”
ಸತೀಸುತದಾಸರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದೂ ನೆಲದೊಳುತ್ತಮ ಮಧ್ಯಮಾಧಮರನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳಿದುದು	೩೭
ಜನಗಳ ಕುಂದಿಸಿದ ಅರಸಿನ ಬಾಳು ಕೆಡುವುದೆಂದುದು	”

ವಿಷಯಗಳು.

ಪುಟ.

ಸ್ವದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಭಿಕ್ಷವೂ ಪರದೇಶದಲ್ಲಿ ದುರ್ಭಿಕ್ಷವೂ ಉಂಟಾಗಿರುವಾಗ ಜೈತ್ರಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದುದು	೩೭
ದೇವಾಂಕ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯ, ವಿಜ್ಞಾನಗಳಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯ ಬೇಕೆಂದುದು	”
ಸರ್ವಸ್ವದಿಂದಲೂ ಆತ್ಮನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದುದು	೩೮
ತಾನೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಕೀಲಿಸಿ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಜ್ಜೆವಿಡುವೆಂದುದು	”
ಅಸದೃಶ ಬಂಧು ಕತ್ತು ಸಂತೋಷ ತೇಜೋಭಾಗ್ಯ ಬಲಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದುದು	”
ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿರಬೇಕಾದ ನಾಲ್ವರ ವಿವರಣೆಯು	೩೯
ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಾದ ನಾಲ್ಕರ ವಿವರಣೆಯು	”
ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮರ ಸ್ವರೂಪದ ವಿವರಣೆಯು	”
ಲೇಕನನ್ನು ಬಿಡುವುದನ್ನು ಸೇವಿಸಬೇಕಾದ ಪಂಚಾಗ್ನಿಗಳ ವಿವರಣೆಯು ಸತ್ಪುತ್ರ ಸ್ವರೂಪದ ವಿವರಣೆಯು	” ೪೦
ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮೃಗದೃಶರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆಯೆಂದು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಿಗೆ ವಿದುರನು ಹೇಳಿದುದು	”
ಐಶ್ವರ್ಯವುಳ್ಳವನನ್ನೇ ಸರ್ವಗುಣಸಂಪನ್ನನೆಂದು ಲೋಕವು ಸಂಭಾವಿಸು ವುದೆಂದು ಹೇಳಿದುದು	”
ಐಶ್ವರ್ಯವಿಗಳು ಅಸ್ಥಿರಗಳೆಂದು ಹೇಳಿದುದು	”
ಧರಾಪಾಲನಾದಿಗಳು ನರಪತಿಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯಗಳೆಂದುದು	೪೧
ರಾಜೋತ್ತಮನಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳಾದ ಐಶ್ವರ್ಯಕ್ಕೆ ಕಂಟಕಗಳಾದ ಆರು ದೋಷಗಳ ವಿವರಣೆಯು	”
ಸಭ್ಯನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ನಿಂದೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಫಲವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	”
ಕೃತಘ್ನರಿಗೆ ಉಂಟಾಗುವ ಫಲವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	”
ಮೂಢರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದುದು	೪೨
ದರ್ಶನಾರೋಹದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯವು ಕೆಡುವುದೆಂದುದು ವಂದ್ಯರಾದ ಜನರ ವಿವರಣೆಯು	”
ತ್ಯಾಜ್ಯರಾದ ಜನಗಳ ವಿವರಣೆಯು	”

ವಿಷಯಗಳು.

ಪುಟ.

ತಾಮಸವೃತ್ತಿಯು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲವೆಂದುದು	೪೩
ಮೋಢನಾದ ರಾಜನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	೪೪
ಒಳ್ಳೆಯ ರಾಜನ ನಡತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	೪೪
ಶೋಭಿಸಿದೆಯೆಂದುವುಗಳ ವಿವರಣೆಯು	೪೫
ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮನಾದವನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದುದು	೪೫
ಮೋಢನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದುದು	೪೫
ರಾಜರಿಗೆ ವಿನಾಶಕಾರಿಗಳಾದ ಎಂಟುಗುಣಗಳ ವಿವರಣೆಯು	೪೬
ರಾಜನೀತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ರಾಜವೃತ್ತಿಯ ವಿವರಣೆಯು	೪೬
ಆಯುಷ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೇತುಗಳ ವಿವರಣೆಯು	೪೬
ಆಯುಷ್ಯಹ್ನಯಹೇತುಗಳ ವಿವರಣೆಯು	೪೬
ಐಶ್ವರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೇಡನ್ನುಂಟುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ರಾಜನ ಸ್ವರೂಪದ ವರ್ಣನೆಯು	೪೬
ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷಣದಿಂದ ಬಿಡಲ್ಪಡುವ ಮಾನವನ ಲಕ್ಷಣವು	೪೬
ಆರೋಗ್ಯಕಾರಿಯಾದ ಭೋಜನದ ವರ್ಣನೆಯು	೪೬
ಭೋಜ್ಯಭೋಜ್ಯವಿಮರ್ಶೆಯಿಂದ ಬಳಸುವವರು ಸುಕೃತವೈದುವರೆಂದು	೪೭
ಆರೋಗ್ಯಜನಕವಾದ ನಡತೆಯ ವಿವರಣೆಯು	೪೭
ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಸಾಧ್ಯವಾದುವುಗಳ ವರ್ಣನೆಯು	೪೭
ಬಂಧುಶತ್ರುಗಳ ವಿವೇಚನೆಯು	೪೭
ಶ್ರೀಷ್ಠ ವಸ್ತುಗಳ ವಿವೇಚನೆಯು	೪೭
ಸ್ತುತಿಕಾಲ ವಿವೇಚನೆಯು	೪೭
ತತ್ವಜ್ಞಪ್ರದೇಶಗಳ ವಿವರಣೆಯು	೪೭
ಅಧವರಾಜರು ಉತ್ತಮರಾಜರ ನಾಶವನ್ನು ಬಯಸುವರೆಂದು ಉಪಮಾನಗಳೊಡನೆ ಹೇಳಿದುದು	೪೭
ಆತ್ಮನಾಶಕರಗಳಾದ ಕಾರ್ಯಗಳ ಸೋಪಮಾನವರ್ಣನೆಯು	೪೭
ಉತ್ತಮರಾಜನ ಲಕ್ಷಣಗಳ ವರ್ಣನೆಯು	೪೭
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನನ್ನು ಕೌರವಪಾಂಡವರ ಉಪಹತಿಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತರನಾದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಸಿದುದು	೪೭
ಯಾವಾಗಲೂ ಧರ್ಮಜ್ಞರಲ್ಲದ ಹತ್ತುಜನಗಳ ವಿವರಣೆಯು	೪೭

ವಿಷಯಗಳು.	ಪುಟ.
ರಾಜರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ವಿವರಣೆಯು	೫೦
ಪಾಂಡವರು ಸಹಾಯರಾದರೆ ಯಾವ ಕೊರತೆಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು	,,
ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಭುವಾಗುವವನ ಲಕ್ಷಣಗಳ ವಿವರಣೆಯು	೫೩
ಉತ್ತಮವಾದ ರಾಣಿವಾಸದ ಲಕ್ಷಣವು	,,
ಉತ್ತಮನಾದ ಪುತ್ರನ ಲಕ್ಷಣವು	,,
ಉತ್ತಮನಾದ ಗುರುವಿನ ಲಕ್ಷಣವು	೫೪
ಉತ್ತಮನಾದ ಶಿಷ್ಯನ ಲಕ್ಷಣವು	,,
ಉತ್ತಮರಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಲಕ್ಷಣವು	,,
ಪುರೋಹಿತನ ಲಕ್ಷಣವು	೫೫
ಮುಸ್ತ್ರಿಯ ಲಕ್ಷಣವು	,,
ಸೇನಾಪತಿಯ ಲಕ್ಷಣವು	,,
ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಿಯ ಲಕ್ಷಣವು	೫೬
ಕರಣಿಕಪತಿಯ ಲಕ್ಷಣವು	,,
ಭಂಡಾಗಾರ ರಕ್ಷಕನ ಲಕ್ಷಣವು	,,
ತಾಮ್ಬ ಲಧಾರಕನ ಲಕ್ಷಣವು	೫೭
ನೂಪಕಾರನ ಲಕ್ಷಣವು	,,
ಪಾನೀಯಧಾರಕನ ಲಕ್ಷಣವು	,,
ಪ್ರತೀಹಾರನ ಲಕ್ಷಣವು	೫೮
ಅಂತಃಪ್ರಾಧಿಕಾರಿಯ ಲಕ್ಷಣವು	,,
ಗಾಯಕನ ಲಕ್ಷಣವು	,,
ಸೇವಕನ ಲಕ್ಷಣವು	೫೯
ಛತ್ರಧಾರಕನ ಲಕ್ಷಣವು	,,
ಽಮರಧಾರಕನ ಲಕ್ಷಣವು	೬೦
ಮಲ್ಲನ ಲಕ್ಷಣವು	,,
ನಾಹಕನ ಲಕ್ಷಣವು	೬೧
ಜೋಷನ ಲಕ್ಷಣವು	,,
ರಾವುತನ ಲಕ್ಷಣವು	,,
ರಥಕನ ಲಕ್ಷಣವು	೬೦

ವಿಷಯಗಳು.

ಪುಟ.

ಪದಾತಿ ಲಕ್ಷಣವು	೬೦
ರಾಜರು ಉಪ್ಪವಡಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೋಡಬಾರದ ಜನಗಳ ವಿವರಣೆ	೨೨
ರಾಜರು ಉಪ್ಪವಡಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳ ವಿವರಣೆ	೬೩
ನರೇಂದ್ರರಲ್ಲಿರಬೇಕಾದ ಗುಣಗಳ ವಿವರಣೆ	೨೨
ಆಕ್ರಿತರನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಬಂಧುಗಳನ್ನು ಮರ್ಯಾದಿವದಿರುವವರ ಫಲದ ವಿವರಣೆಯು	೬೪
ಕೋಪವು ವರ್ಜನೀಯವೆಂದು	೨೨
ವಿದ್ಯಾವಂತರ ಸ್ತುತಿಯೂ ವಿದ್ಯಾರಂತರಲ್ಲದವರ ನಿಂದೆಯೂ	೬೫
ಹರಿಶಂಕರರಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕಮವರ್ತನದಿಂದಂಟಾಗುವ ಫಲದ ವಿವರಣೆಯು	೨೨
ಯತ್ಯಾರಿಗಳನ್ನು ಕ್ಷಿಸುವ ಸಾಧನಗಳ ವಿವರಣೆಯು	೨೨
ತಾನು ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯಪಾಪಗಳ ಫಲಗಳನ್ನು ತಾನೆ ಅನುಭವಿಸಬೇಕೆಂದು	೬೬
ನರಕಭಾಗಿಗಳ ವಿವರಣೆಯು	೨೨
ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನ ಕೃಪೆಯುಂಟಾದೊಡೆ ಇದರಲ್ಲಿಯೇ ಫಲವಾಗುವುದೆಂದು	೬೭
ವಿಷ್ಣುನು ಮುಕೀರ್ತನವೇ ಸಂಸಾರೋತ್ತಾರಕವೆಂದು	೨೨
ನೀತಿಮುಖದಿಂದ ಉತ್ತಮಮಧ್ಯಮಾಧಮಭೇದವನ್ನರಿಯಬೇಕೆಂದು	೬೮
ರಾಜನು ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ಧನಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಪ್ತಾಭಿಗಳನ್ನು ಸಲಹುತ್ತಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದುದು	೨೨
ಉಪಹತಿಯುಳ್ಳ ಅಯೋಗ್ಯಗಳಾದ ಸ್ಥಲಗಳ ವರ್ಣನೆ	೨೨
ವಿದುರನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನನ್ನು ಕುರಿತು ನೀನಿರುವಾಗ ಪಾಂಡವರು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿರುವುದು ಯುಕ್ತವಲ್ಲವೆಂದು	೨೨
ಸಜ್ಜನರು ಆಡಿದ ಮಾತಿಗೆ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು	೬೯
ಪಾಂಡವರಿಗೆ ರಾಜ್ಯಾರ್ಥವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬದುಕುವುದುತ್ತಮವೆಂದು	೨೨
ಧರ್ಮರಾಜನನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು	೭೦
ಭೀಮನನ್ನು ಜಯಿಸುವುದಸಾಧ್ಯವೆಂದು	೨೨
ಅರ್ಜುನನೊಡನೆ ಕಲಹವು ಸುಲಭವಲ್ಲವೆಂದು	೨೨
ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಅಸದೃಕನಾದವನೆಂದು	೨೨

ವಿಷಯಗಳು	ಪುಟ
ಭೀಮನಿಗೆ ನೀನು ಸಮಗ್ರಿಯಲ್ಲವೆಂದುದು	೩೦
ಅರ್ಜುನನಿದ್ದಲ್ಲಿ ಜಯವಾಗುವುದರಿಂದ ನೀನು ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದುದು	, ,
ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಭಂಗವನ್ನುನುಭವಿಸಿ ಈಗ ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ಕಾಲಹವನ್ನು ಅನುಸಂಧಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದುದು	, ,
ಪಾಂಡವರಾಜಧರಣಿಯನ್ನು ಪಕ್ಕರಿಸಿದ ದುಷ್ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಕೃತಿ ಯಿಲ್ಲವೆಂದುದು	೩೦
ವಿದುರನು ಸನತ್ಸುಜಾತನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆಯು ಮುಕ್ತಿಗೆ ಸಾಧಕವೆಂದು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಿಗೆ ಬೋಧಿಸಿದುದು	, ,
ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿಯು ಸಂಪೂರ್ಣವೆ	೩೩
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ಆತ್ಮವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದುದು ವಿದುರನನ್ನು ಕೇಳಿದುದು ವಿದುರನು ಮುನಿವರನ ಕರುಣದಿಂದ ಪರತತ್ತ್ವವಿಪದೇಶವಾಗಬೇಕಲ್ಲದೆ	, ,
ತನಗೆ ಉಪದೇಶಮಾಡಲಧಿಕಾರವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದುದು	, ,
ಸನತ್ಸುಜಾತನೊಬ್ಬನೆ ಪರತತ್ತ್ವಜ್ಞನೆಂದು ವಿದುರನು ಹೇಳಲು ಸನತ್ಸುಜಾತನೊಡನೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನೊಡನೆ ಸನತ್ಸುಜಾತನು ಬಂದುದು	೩೪
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ಸನತ್ಸುಜಾತನನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮೋಪದೇಶಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡುದು	, ,
ಸನತ್ಸುಜಾತನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನನ್ನು ಕುರಿತು — ಸಮರಸವರ್ತನವು ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಸಾಧನವೆಂದುದು	, ,
ಭೂತ ದಿಸೃಷ್ಟಿಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	೩೫
ಮಿತ್ರಾಪಾತ್ರಭೇದವಿಲ್ಲವೆ ಸರ್ವಮಿತ್ರತೆಯು ಗುಣಾವಹವೆಂದುದು	೩೫
ಭಗವತ್ಕೃಪೆ ವಾಚ್ಯ ವಿವರಣೆಯು	, ,
ಯೋಗಸಿದ್ಧಿ ಲಕ್ಷಣ ವಿವರಣೆಯು	೪೦
ಐಹಿಕಾಮುಷ್ಠಿ ಕವಿಜಯನರ್ಗ ವಿವರಣೆಯು	, ,
ಮೋಕ್ಷಾಪೇಕ್ಷಿಗಳು ಧರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದುದು	, ,
ಅನಿತ್ಯಸುಖಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಲುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲವೆಂದುದು	, ,

ವಿಷಯಗಳು.	ಪುಟ.
ಅದ್ವೈತವೇ ನಿತ್ಯವಾದುದೆಂದು	೧೦
ಪುನರಾವೃತ್ತಿರಹಿತವಾದ ಗತಿಯನ್ನರಿದು ನಡೆವುದು ನಯವೆಂದು	”
ತನಗೆ ಬಾಧಕವೆಂಬುದನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ಮಾಡದಿರುವುದು ಮುಕ್ತಿ ಸಾಧನ ವೆಂದು	”
ದ್ವೈತವು ವಾಸ್ತವವೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಲೋಕವು ಕೆಡುತ್ತಿರುವುದು ದೆಂದು	೧೨
ನಿರ್ಗುಣಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪವರ್ಣನೆಯು	”
ಅಜ್ಞಾನದಿಂದಂಟಾದ ಪ್ರಪಂಚವು ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಲು ಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೆದುವುದೆಂದು	”
ಅನುಶಾಸ್ತ್ರರ ಪಾಸವು ಅನುಶಾಸಕರನ್ನು ಸೇರುವುದು ಎಂದು	೧೩
ಲೋಕವು ದುರ್ಜನರಿಗೆ ಹದರುವುದು ಸಜ್ಜನರನ್ನು ಗಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ ವೆಂದು	”
ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಳವಳಿಸಬಾರದೆಂದು	”
ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ವಿನುಶ್ಕಕನಾಗಿ ತಿಳಿದು ನಡೆವವನಿಗೆ ಯಾವುದೂ ಬಾಧಕ ವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು	೧೪
ಪೂಜ್ಯಪೂಜಕಭೇದ ವಿವರಣೆಯು	”
ಜ್ಞಾನಲವದುವಿದಗ್ಧರನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು	”
ದಾನಪಾಲನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲನನೇ ಅಧಿಕ ಫಲದಾಯಕವೆಂದು	೧೫
ಜನಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮಹತ್ತ್ವವೆಲ್ಲವೂ ಜೀವಾತ್ಮನಿಂದಂಟಾದುದೆಂದು	”
ಅತ್ಯುತ್ಕಟವುಣ್ಯಪಾಪಗಳಿಂದ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಫಲವು ತೋರು ವುದೆಂದು	”
ಸರ್ವವೂ ವಿಷ್ಣು ಮಯವೆಂಬುದರ ವಿವರಣೆಯು. (ಅದ್ವೈತವರ್ಣನೆಯು)	”
ವಾನನೀಯರ ಲಕ್ಷಣಗಳ ವಿವರಣೆಯು. (ದ್ವಿಕವರ್ಣನೆಯು)	೧೬
ಮೂರ್ತಿತ್ರಯಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಡೆವವಗೆ ಅಸಾಧ್ಯ ವಾವುದೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು. (ತ್ರಿಕವರ್ಣನೆಯು)	”
ಪುರುಷಾರ್ಥಚತುಷ್ಟಯದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತಿಳಿದು ಪ್ರವರ್ತಿಸುವವನು ಮುಕ್ತಿ ಸುಖವನ್ನನುಭವಿಸುವನೆಂದು. (ಚತುಷ್ಟಕವರ್ಣನೆಯು)	೧೭
ಉತ್ತಮಫಲ ಸ್ವರೂಪ ವರ್ಣನೆಯು. (ಪಂಚಕವರ್ಣನೆಯು)	”

ವಿಷಯಗಳು.	ಪುಟ.
ಪರಮಮಂತ್ರ ಸ್ವರೂಪ ವರ್ಣನೆಯು. (ಪಟ್ಟಿ ವರ್ಣನೆಯು)	೧೭
ಮುಕ್ತಿಸಾಧಕಚಿಹ್ನೆ ನಾಚರಣೆಗಳ ವಿವರಣೆಯು. (ಸಪ್ತಕವರ್ಣನೆಯು)	೧೮
ಸದಾಚಾರ ಸ್ವರೂಪ ವರ್ಣನೆಯು. (ಆಷ್ಠಕವರ್ಣನೆಯು)	೧೯
ನಿತ್ಯಾನಿತ್ಯವಸ್ತುವಿಮರ್ಶೆಯಿಂದ ನಡೆವುದೇ ಸದಾಚಾರವೆಂದುದು. (ನವಕವರ್ಣನೆಯು)	೧೯
ಹರಿಯು ಸರ್ವಗತನಾಗಿ ಕಪಟನಾಟಕಸೂತ್ರಧಾರಕನೆಂದಿವುದು ಸುಖ ಸಾಧನವೆಂದುದು. (ದಶಕವರ್ಣನೆಯು)	೨೧
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ಸನತ್ತುಜಾತನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದುದು	೨೧
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ಸನತ್ತುಜಾತನನ್ನು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು	೨೦
ಸ್ವರ್ಗಸ್ವರೂಪ ವರ್ಣನೆಯು	೨೨
ನರಕಸ್ವರೂಪ ವರ್ಣನೆಯು	೨೨
ಕಲೀರವಿದಾಗುವ ಸಿದ್ಧಿಯ ವರ್ಣನೆಯು	೨೦
ಗುರುವ್ಯನುಗ್ರಹದಿಂದಾಗುವ ಫಲದ ವರ್ಣನೆಯು	೨೨
ಪೂಜಾಪಾತ್ರರ ಸ್ವರೂಪದ ವರ್ಣನೆಯು	೨೨
ವಿದ್ಯಾಂಸ' ಸರ್ವಗುಣಸಂಪನ್ನರೆಂದುದು	೨೨
ಐಹಿಕಾಮುಷ್ಮಿಕಸುಖಾಪೇಕ್ಷೆಯಾದವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕೆಂದುದು	೨೦
ಅಪಾತ್ರರಾದವರ ವರ್ಣನೆಯು	೨೨
ವೃಹಷ್ಪಿಕ ಶಬ್ದಾರ್ಥಕಥನಪುರಸ್ಕರವಾಗಿ ಅವರೋಪನಾಡಿಗಳಿಗೆ ಸುಗತಿಯಿಲ್ಲವೆಂದುದು	೨೨
ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವವರ ಸ್ವರೂಪದ ಕಥನವು	೨೨
ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ ವೇದತಗಳೆಂದು ನಿರೂಪಿಸಿದುದು	೨೩
ಬುಬ್ಬಸದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದುದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಫಲವು ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಗೋಚರವಾಗದಷ್ಟು ಅಸಂಖ್ಯಾತವಾದುದು ಎಂದುದು	೨೨
ಸುಕೃತದ ಪಾರವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದುದು	೨೩
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ಪುನಃ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಕಥನವು	೨೨
ಧನವೇ ಸರ್ವಕ್ಕೂ ಸಾಧನವಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದುದು	೨೨

ವಿಷಯಗಳು.	ಪುಟ.
ಅನರ್ಥಗಳ ವಿವರಣೆಯು	೯೬
ಸರ್ವಾರ್ಥದ ವಿವರಣೆಯು	”
ಪರಾರ್ಥಗಳ ವಿವರಣೆಯು	”
ಧರ್ಮವು ಪರಮಪದಪ್ರದವಾದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಬಿಡುವುದು ಯುಕ್ತವಲ್ಲವೆಂದುದು	”
ಯಜ್ಞಗಳಿಂದ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಸಂಭಾವಿಸಿದರೆ ಇಂಪ್ರನು ಸುವೃಷ್ಟಿ ಯನ್ನು ಸಂರಿಯುವನೆಂದು ಕೇಳಿದುದು	೯೭
ತೀರ್ಥಸ್ವರೂಪ ವಿವರಣೆಯು	”
ಸಮರ್ಥವಿಪ್ರ ಸ್ವರೂಪ ವಿವರಣೆಯು	”
ವ್ಯರ್ಥಜೀವಿಗಳ ಸ್ವರೂಪದ ವಿವರಣೆಯು	೯೮
ಮತ್ತೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ವಿವರಣೆಯು	”
ಜ್ಞಾತಸ್ವರೂಪ ವರ್ಣನೆಯು	೯೯
ಅಜ್ಞಾತಸ್ವರೂಪ ವರ್ಣನೆಯು	”
ಕರ್ಮಾನುಗತಜನ್ಮಾಂತರಗಳ ವಿವರಣೆಯು	”
ಪುರುಷಶ್ರೇಷ್ಠನ ನಡತೆಗಳ ವರ್ಣನೆಯು	”
ರಾಜನಿಗೆ ಯೋಗ್ಯಗಳಾದ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ವಿವರಣೆಯು	೧೦೦
ನೃಪನೀತಿಯ ಸ್ವರೂಪದ ವಿವರಣೆಯು	”
ನೃಪಾನೀತಿಯ ಸ್ವರೂಪದ ವಿವರಣೆಯು	”
ದ್ವೈತಸ್ವರೂಪದ ವಿವರಣೆಯು	೧೦೧
ಅದ್ವೈತಸ್ವರೂಪದ ವಿವರಣೆಯು	”
ಖ್ಯಾತಿಸ್ವರೂಪದ ವಿವರಣೆಯು	”
ಗೃಹಸ್ಥಿಯ ಸ್ವರೂಪದ ವಿವರಣೆಯು	”
ಅಪಖ್ಯಾತಿಸ್ವರೂಪದ ವಿವರಣೆಯು	೧೦೨
ಭೀತಿವಿಷಯ ವಿವರಣೆಯು	”
ಅಭೀತಿವಿಷಯ ವಿವರಣೆಯು	”
ಮತ್ತೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ವಿವರಣೆಯು	೧೦೩
ಧರ್ಮಸ್ವರೂಪದ ನಿರೂಪಣೆಯು	”
ಅಧರ್ಮಸ್ವರೂಪದ ನಿರೂಪಣೆಯು	”

ವಿಷಯಗಳು.	ಪುಟ.
ರಾಜಮಂತ್ರಮೂರ್ತದ ಸ್ವರೂಪದ ವರ್ಣನೆಯು ೧೧
ವಿದ್ಯೋಪಾರ್ಜನಮಾರ್ಗಸ್ವರೂಪದ ವರ್ಣನೆಯು ೧೦೩
ಅನಾರ್ಗಸ್ವರೂಪದ ವಿವರಣೆಯು ೧೧
ಸಂತಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಕೂಡಿ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮವೇ ಸತ್ಕರ್ಮವೆಂದು ಹೇಳಿದುದು ೧೧
ದುಷ್ಕರ್ಮಗಳ ವಿವರಣೆಯು ೧೧
ರಾಜನು ಪುಣ್ಯಕೀರ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಮೇದಿಸಿಯನ್ನು ನುಭವಿಸಬೇಕೆಂದು ೧೦೫
ದತ್ತಾಪಹಾರವು ಯುಕ್ತವಲ್ಲವೆಂದು ೧೧
ಮನುಷ್ಯನ ಇಚ್ಛೆಯು ಸ್ವಕರ್ಮವಿರುವುದೆಂದುದು ೧೧
ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಶ್ರೂತಿಪ್ರತಿಗಳೇ ದೃಷ್ಟಿ ವಿಶೇಷಗಳೆಂದುದು ೧೦೬
ವೇದಾರ್ಥಜ್ಞನಲ್ಲದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ನೀಚನೆಂದು ೧೧
ತಿರಸ್ಕಾರ ಪುರಸ್ಕಾರಾನರ್ಹ ವಿಷಯಗಳ ವಿವರಣೆಯು ೧೧
ಮತ್ತನಾದ ವೇದಬಾಹ್ಯನನ್ನು ನಿಂದಿಸಿದುದು ೧೧
ಲೋಕಸಮ್ಮತವಾದುದನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಬಾರದೆಂದುದು ೧೦೭
ಅರಸುತನವು ಮಹಾಸಾತಕಾಸ್ಯವೆಂದುದು ೧೧
ನರಕಭಾಗಗಳ ವಿವರಣೆಯು ೧೧
ದಾನವಹಿತನಿಗೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯವು ತಪ್ಪುವೆಂದಿಲ್ಲವೆಂದುದು ೧೧
ಉಪಕಾರಿಗಳಿಂದ ಕರ್ಮಗಳ ವಿವರಣೆಯು ೧೦೮
ಗುಣೋತ್ಕೃಷ್ಟವು ವಿವರಣೆಯು ೧೦೯
ಸರ್ವದೇವನವಶ್ಯಕಗಳೂ ಆ ವಿಷ್ಣುವನ್ನೇ ನೇರುವುವೆಂದುದು ೧೧
ನಾನಾಪ್ರಕಾರಗಳಿಂದ ಭಕ್ತರನ್ನು ಸಲಹುವ ಕೇಕವನೇ ಸರ್ವ ೧೧
ವ್ಯಾಪಕನೆಂದುದು ೧೧
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಭಕ್ತರನ್ನು ಪರಿಭವಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದುದು ೧೧೦
ಸನತ್ಕುಷಾತನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನನ್ನು ಕುರಿತು ನೀನು ಎಚ್ಚರದಿಂದಿರು ;	
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲ ; ಆತನು ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಪಾಲಕನು	
ಆತನ ಮನವೊಕ್ಕು ಬದುಕುವುದು ಲೇಸು ಅಲ್ಲದಿವೇಡ	
ಕೇಕವೆಂದೆಂದು ಹೇಳಿದುದು ೧೧

ವಿಷಯಗಳು.	ಪುಟ.
ಸಜಾತಿಶ್ರೇಷ್ಠರನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಉತ್ತಮನೆಂದುದು	೧೦೧
ಸತತ್ಸಂಜಾತನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಿಗೆ ಈ ಪರಿಯಾಗಿ ತತ್ತ್ವಬೋಧೆ ಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಸೂರೋದಯವಾಗಲು ತನ್ನಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋ ಗಲು ; ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ಪರಮಾನಂದ ಭರಿತನಾಗಿ ಕ್ರೀಮನ್ನಾ ರಾಯಣನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದನೆಂದುದು
ಐದನೆಯ ಸಂಧಿಯು ಸೂಚನೆ	೧೦೪
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ಸಂಜಯನನ್ನು ಸಭೆಗೆ ಕೂರಿಸಿದುದು
ಸಂಜಯನು ಸಭೆಗೆ ಬಂದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಕೇಳಿದ ಕೌಶಲಪ್ರಶ್ನವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು
ಪಾಂಡವರೈಕೈರೈವನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದುದು
ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಗೃಹದಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದುದು	೧೦೫
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹೇಳಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದುದು
ಅರ್ಜುನನು ಹೇಳಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದುದು	೧೦೬
ಭೀಮನು ಹೇಳಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದುದು	೧೦೭
ಸಂಜಯನು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕುಪಿತನಾದ ಕರ್ಣನು ಹೇಳಿದುದು
ಕರ್ಣನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಭೀಷ್ಮನು ಹೇಳಿದುದು	೧೦೮
ದ್ರೋಣನು ದುರ್ಯೋಧನನೊಡನೆ ಹೇಳಿದುದು
ದುರ್ಯೋಧನನು ಭೀಷ್ಮನೊಡನೆ ಹೇಳಿದುದು
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ದುರ್ಯೋಧನನೊಡನೆ ಹೇಳಿದುದು	೧೦೯
ದುರ್ಯೋಧನನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನೊಡನೆ ಹೇಳಿದುದು
ಆರನೆಯ ಸಂಧಿಯು ಸೂಚನೆ	೧೧೦
ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ಅಲೋಚಿಸಿದುದು
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ ಅಭಿಮತವನ್ನು ಕೇಳಿದುದು	೧೧೧
ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ತನ್ನ ಭಿಷ್ಣಯವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸಿದುದು	೧೧೨

ವಿಷಯಗಳು.	ಪುಟ.
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನೊಡನೆ ಹೇಳಿದುದು	೧೦೦
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಭೀಮನುತವನ್ನು ಕೇಳಿದುದು	”
ಭೀಮನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ತನ್ನಭೀಮತವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	”
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಭೀಮನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಮನದಲ್ಲೆ ಆಲೋಚಿಸಿದುದು	೧೦೨
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜುನನ ಅಭೀಮತವನ್ನು ಕೇಳಲು ಅರ್ಜುನನು ತನ್ನ ಭೀಮತವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	”
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನಕುಲನ ಅಭೀಮತವನ್ನು ಕೇಳಲು ನಕುಲನು ತನ್ನ ಭೀಮತವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	”
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸಹದೇವನ ಅಭೀಮತವನ್ನು ಕೇಳಲು ಸಹದೇವನು ತನ್ನ ಭೀಮತವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	”
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಜಾರ್ಜ ಮುಖದಿಂದ ದ್ರೋಣದಿಯ ಅಭೀಮತವನ್ನು ಕೇಳಿದುದು	೧೦೪
ದ್ರೋಣಿಯು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾ ಕೃಷ್ಣನೊಲಗಕ್ಕೆ ಬಂದುದು	”
ದ್ರೋಣವ್ಯಾಸನ ವರ್ಣನೆಯು	”
ದ್ರೋಣಿಯು ಭೀಮನನ್ನು ಸಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಜ್ಞಾನದಿಂದ ನೋಡಿ ಹೇಳಿದುದು.	೧೦೫
ದ್ರೋಣಿಯು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ಹೇಳಿದುದು	೧೦೬
ದ್ರೋಣಿಯು ಸ್ವಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	”
ಭೀಮನು ದ್ರೋಣಿಯೊಡನೆ ಖತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದುದು	೧೦೭
ಭೀಮನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ಹೇಳಿದುದು	”
ವಿಳಸೆಯ ಸಂಧಿಯ ಸೂಚನೆ	೧೦೮
ಭೀಮಸೇನನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ಹೇಳಿದುದು	”
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನನ್ನು ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿದುದು	”
ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	೧೦೯
ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಬಂದು ಸಾಳೆಯದಲ್ಲೆ ಸಾರಿಸಿದುದು	”
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪ್ರಯಾಣ ಸಿದ್ಧನಾದುದು	”

ವಿಷಯಗಳು.	ಪುಟ.
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹಸ್ತಿನಪುರಕ್ಕೆ ಪೊರವುಟ್ಟಿದುದು	೧೨೯
ಸಾತ್ಯಕಿಯು ರಥವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದುದು	”
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನಿಗೆ ರಥದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಸಾತ್ಯಕಿಗೆ ನೇಮಿಸಿದುದು	೧೩೦
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ರಥದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡುದು	”
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಪಾಂಡವರು ಹಿಂದಿರುಗಲು ದ್ರೌಪದಿಯು ಬಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ವಂದಿಸಿದುದು	”
ದ್ರೌಪದಿಯು ತನ್ನ ದುಃಖವನ್ನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ಹೇಳಿದುದು	೧೩೧
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ದ್ರೌಪದಿಗೆ ಅಭಯದಾನ ಮಾಡಿದುದು	”
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವುದೆ ಹೇಗೆ ಮುನಿಗಳನ್ನು ಕಂಡುದು	”
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಮುನಿಗಳೊಡನೆ ಹೋಗಿ ಕುಶಸ್ಥಲದಲ್ಲಿರುವ ದುರ್ಯೋಧನನ ಬಳಿಗೆ ನೂತರನ್ನಟ್ಟಿದುದು	೧೩೨
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ಕೃಷ್ಣಗಮನವನ್ನು ಕೇಳಿ ಇಂದಿರಗೊಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ವಿದುರನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು	”
ದುರ್ಯೋಧನನು ತನ್ನ ದುರಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದುದು	”
ದುರ್ಯೋಧನನ ಮಾತಿಗೆ ಕುಟಿತನಾಗಿ ಭೀಷ್ಮನು ಸಭೆಯಿಂದ ಮನೆಗೆ ಹೋದುದು	೧೩೩
ಮರದವನ ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಇಂದಿರಗೊಂಡುದು	”
ನೇರದಖಿಲಜನಗಳೂ ಗರುಡಕೀತನನೂ ಕಂಡು ನಿಟಲಗತಾಂಜಲಿಗಳಾಗಿ ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳೊಂದೆ ಬಂದ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅವರನಾಧರಿಸಿ ಹಸ್ತಿನಾಪುರಗೆ ಬಂದುದು	”
ಗಜಪುರದುದ್ಧಾನದ ವರ್ಣನೆ	೧೩೪
ಗಜನಗರದ ವರ್ಣನೆ	೧೩೫
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಗಜನಗರವನ್ನು ಹೇಗೆ ದೃತರಾಷ್ಟ್ರನವನಿಗೆ ಬಂದುದು	”
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ದಿರ್ಗೋಷು ಮನೆಪುಗಿಸಲು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿನೂ ಕಳುಹಿದುದು	೧೩೬

ವಿಷಯಗಳು.	ಪುಟ.
ಎಂಟನೆಯ ಸಂಧಿಯ ಸೂಚನೆ	೧೩೬
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ದೇಶೀಣವಿಗಳನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿದುದು	”
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಗಾಂಧಾರಿಯನ್ನು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡುದು	೧೩೭
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ಮನವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದುರೈದ್ಯಧನಾದಿಗಳ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗದೆ ವಿಧಾನ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದುದು	”
ವಿದುರನು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ನನ್ನು ನೋಡಿ ಇದಿರಾಗಿ ಬಂದು ಮದಿಸಿ ಹರ್ಷಾತಿಶಯದಿಂದ ಕೂಡಿದುದು	೧೩೮
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ವಿಧುರನೊಡನೆ ವಿನೋದವಾಕ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದುದು	೧೩೯
ವಿದುರನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪದಾಬ್ಧವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾ ಮನವನ್ನು ಮಹಿಸಿದುದು	೧೪೦
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ವಿಧುರಗೃಹದಲ್ಲೆ ಬರ್ಕಾಡಿತೆ ಹಾಲಿನಿಂದ ಹಸಿವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡುದು	”
ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ಪರಮಾಧಿಪೇಕವಯಃಪ್ರವಾಹವನ್ನು ನೋಡಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಹೊಗಳಿದುದು	”
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅಗಮನವನ್ನು ಕೇಳಿ ಕುಂತಿದೇವಿಯು ಹರ್ಷದಿಂದ ಬಂದುದು	”
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕುಂತಿಯನ್ನು ಮರಿಯಾದೆಯಿಂದ ಆಹರಿಸಿದುದು	೧೪೧
ಕುಂತಿದೇವಿಯು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದುದು	”
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕುಂತಿದೇವಿಗೆ ಯಾದವರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದುದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕುಂತಿದೇವಿಗೆ ಪಾಂಡವರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಅವಳನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಾ ತಾನು ಬಂದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದುದು	೧೪೨
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅಸ್ತವೆಯಿಂದ ವಿದುರನು ದುರೈದ್ಯಧನನ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಕೃಷ್ಣನ ಅಗಮನಕ್ಕೆ ಅವಸರವನ್ನು ಕೇಳಲು ದುರೈದ್ಯಧನನು ಅಗಮನಾವಸರವನ್ನು ಹೇಳಿ ವಿದುರನನ್ನು ಕಳುಹಿದುದು	೧೪೩
ಮರುದವನ ದುರೈದ್ಯಧನನು ಬಡ್ಡೀಲಗವನ್ನು ಕೊಡಿಸಿದುದು,	೧೪೪

ವಿಷಯಗಳು.	ಪುಟ.
ದುರ್ಮೋಧನಾಸ್ಥಾನದ ವರ್ಣನೆ	೧೪೪
ಆಸ್ಥಾನಗತನಾದ ದುರ್ಮೋಧನನ ವರ್ಣನೆ	೧೪೫
ದುರ್ಮೋಧನನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕರೆವುದಕ್ಕೆ ದೂತರನ್ನು ಕಳುಹಿದುದು	”
ದುರ್ಮೋಧನನ ದೂತರು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿದುದು	೧೪೬
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ವಿದುರನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿದುದು	”
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ದುರ್ಮೋಧನನ ಸಭೆಗೆ ಹೊರಟುದು	”
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ದುರ್ಮೋಧನ ಸಭಾಗಮನದ ವರ್ಣನೆ	”
ಭೀಷ್ಮದ್ರೋಣಾದಿಗಳು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಇದಿಗೊಂಡು ಸಭೆಗೆ ಕರೆದುದುದು	೧೪೭
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸಭಾಪ್ರವೇಶಮಾಡಿ ಸಿಂಹಾಸನದಿಂದಿಳಿಯದೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ದುರ್ಮೋಧನನನ್ನು ತನ್ನ ಕಾಲ್ಗಳಡೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದುದು	೧೪೮
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸಿಂಹಪೀಠಕ್ಕೆ ಬಂದುದು	”
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾದಿಗಳು ಕುಳಿತುಕೊಂಡುದು	”
ಭೀಷ್ಮನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಉಪಚರಿಸಿದುದು	೧೪೯
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ದುರ್ಮೋಧನನನ್ನು ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಕರೆದುದು	”
ದುರ್ಮೋಧನನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿದುದು	”
ವಿದುರನು ದುರ್ಮೋಧನನನ್ನು ಆಹ್ವೇಷಿಸಿ ತನ್ನ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಮುರಿದುದು	೧೫೦
ಗಾಂಧಾರ್ಯಾದಿಗಳು ಮರುಗಿದುದು	”
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ದುರ್ಮೋಧನನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು	೧೫೧
ದುರ್ಮೋಧನನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ಹೇಳಿದುದು	”
ಬಂಭತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿಯ ಸೂಚನೆ	೧೫೨
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪಾಂಡವರ ಸಂಧಿಗೋಸುಗ ದುರ್ಮೋಧನನಿಗೆ ಸಾಮವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	”
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮಾತಿಗೆ ಅಡ್ಡವೇಗವಿಟ್ಟ ದುರ್ಮೋಧನನಿಗೆ ಪರಕುರಾಮನು ಹೇಳಿದುದು	೧೫೩

ವಿಷಯಗಳು.	ಪುಟ.
ಕಣ್ವಿಷಯ ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು	೧೬೫
ನಾರದಕವಿಯು ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು	೧೬೬
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪುನಃ ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು	೧೬೭
ದುರ್ಯೋಧನನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು	೧೬೮
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪುನಃ ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು	೧೬೯
ದುರ್ಯೋಧನನು ಸುತ್ತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ದುಶ್ಯಾಸನನನ್ನು ನೋಡಿದುದು	೧೭೦
ದುಶ್ಯಾಸನನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ಹೇಳಿದುದು	೧೭೧
ಭೀಷ್ಮನು ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು	೧೭೨
ಗೌತಮಕೃಷ್ಣಪಾದಿಗಳು ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು	೧೭೩
ದುರ್ಯೋಧನನು ವ್ಯಾಸಾದಿಗಳ ಸುಡಿಗಳನನಾದಿಸಿ ಹೇಳಿದುದು	೧೭೪
ಗೌರಾಂಜನು ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡುದು	೧೭೫
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು	೧೭೬
ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯನು ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು	೧೭೭
ದುರ್ಯೋಧನನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ಹೇಳಿದುದು	೧೭೮
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ದಾಸೋಕಿಯಾದಂಥ ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು	೧೭೯
ದುರ್ಯೋಧನನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಋತ್ವರವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	೧೮೦
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪುನಃ ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು	೧೮೧
ದುರ್ಯೋಧನನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನಿಂದಿಸುತ್ತಾ ಋತ್ವರವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	೧೮೨
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ದುರ್ಯೋಧನನ ವಿಷಯವನ್ನು ದ್ರೋಣಾದಿಗಳೊಡನೆ ಹೇಳಿದುದು	೧೮೩
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಭೀಷ್ಮನೊಡನೆ ಹೇಳಿದುದು	೧೮೪
ದುಶ್ಯಾಸನನು ಪಿಪರಾದಿಗಳ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಸಭೆಯಿಂದ ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು	೧೮೫
ಹತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿಯು ಸೂಚಿಸು	೧೮೬
ದುರ್ಯೋಧನನು ದುಶ್ಯಾಸನಾದಿಗಳಿಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕಟ್ಟುವಂತೆ ಹೇಳಿದುದು	೧೮೭

ವಿಷಯಗಳು.		ಪುಟ.
ಸಾತ್ಯಕಿಯು ದುರ್ಯೋಧನನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೃತವರ್ಮನಿಗೆ ಸೇನೆ ಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಹೇಳಿದುದು	೧೩೯
ಸಾತ್ಯಕಿಯು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ದುರ್ಯೋಧನನ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಭೀಷ್ಮನೊಡನೆ ಹೇಳಿದುದು	೧೪೦
ಭೀಷ್ಮನು ದುರ್ಯೋಧನನ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸ್ವರೂಪ ವನ್ನೂ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಿಗೆ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿದುದು	”
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ಗಾಂಧಾರಿಯನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಮಗನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಅವಳು ಮಗನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು	೧೪೧
ಗಾಂಧಾರಿಯು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು	೧೪೨
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ದುರ್ಯೋಧನನೊಡನೆ ಹೇಳಿದುದು	”
ವಿದುರನು ಕೋಪಗೊಂಡು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನೊಡನೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದುದು	”
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಸಭೆಗೆ ವಿಶ್ವರೂಪದ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ತೋರಿದುದು ದುರ್ಯೋಧನನ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಕೃಷ್ಣನ ಕೈಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಸಿದ್ಧ ರಾಗಲು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ವಿಶ್ವರೂಪಾಕಾರವನ್ನು ಹಿಡಿದುದು	೧೪೬
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವಿಶ್ವರೂಪಾಕಾರದ ವರ್ಣನೆಯು	೧೪೭
ಕಾರವನೊಬ್ಬನು ಹೊರತು ಮಿಕ್ಕವರೆಲ್ಲರೂ ಹರಿಯ ರೂಪವನ್ನು ನೋಡಿ ಅವನಿಗೆ ವಂದಿಸಿದುದು	೧೪೮
ಕರ್ಣಾದಿಗಳು ಹಲಬಿರು ಕೃಷ್ಣರನ್ನು ನೋಡಿ ಕಟ್ಟಲಾರದೆ ಬೆರಗು ವೆತ್ತುವುದು	೧೪೯
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಆವನು ಕೊಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದುದು	”
ಗಾಂಧಾರಿಯು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದುದು	”
ಭಾನುವತಿಯು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದುದು	೧೯೦
ದುರ್ಯೋಧನನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನೊಡನೆ ಹೇಳಿದುದು	”
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಮುನ್ನಿನ ಮನುಷ್ಯಾಕಾರವನ್ನು ತಾಳಿ ಅರಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟುದು	೧೯೧

ವಿಷಯಗಳು.	ಪುಟ.
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕುಂತಿಯೊಡನೆ ಮಾತಾಡಿ ಮಂಗಳಿದುದು	೧೯೦
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ವಿದುಂಬಿಷ್ಠಾಡಿಗಳನ್ನು ಕೌರವನಿಗೆ ಸಂಧ್ಯಾವದೇಹವನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಕೊಟ್ಟು ಕರ್ಣನನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ಬರಹೇಳಿ ತಾಪಸುನ್ನು ಕಳುಹಿದುದು	೧೯೧
ಹಸ್ತೂಂದನೆಯ ಸಂಧಿಯ ಸೂಚನೆ ...	೧೯೨
ವೈಶಂಪಾಯನನು ಜನಮೇಜಯನಿಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ರೀತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಹಿ ದುದು	೧೯೩
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿದುದು	೧೯೪
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಿಂದ ಅವನ ಕುಲಾದಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿದುದು....	೧೯೫
ಕರ್ಣನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸಿದುದು	೧೯೬
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	೧೯೭
ಕರ್ಣನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿ ದುದು	೧೯೮
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನನ್ನು ಉತ್ಸುಹಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ಕೌರವನಿಗೆ ಉಪ ದೇಶಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಿದುದು	೧೯೯
ಕರ್ಣನು ತನ್ನಿಷ್ಟವನ್ನು ಹೇಳಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದುದು	೨೦೦
ಕರ್ಣನು ತನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸಿದುದು	೨೦೧
ಕುಂತಿಯು ಗಂಗಾತೀರದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನನ್ನು ನೋಡಿದುದು....	೨೦೨
ಗಂಗೆಯು ಕುಂತಿಗೆ ಕರ್ಣನನೊಪ್ಪಿಸಿದುದು	೨೦೩
ಸೂರ್ಯನು ಕರ್ಣನಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದುದು	೨೦೪
ಕರ್ಣನು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಕಳುಹಿ ಕುಂತಿಯನ್ನು ಬಂದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿದುದು....	೨೦೫
ಕುಂತಿಯು ಕರ್ಣನಿಗೆ ತಮ್ಮಾದಿರನ್ನು ಪಾಲಿಸುವಂತೆಯೂ ನೋರ ಮಾಡುವಂತೆಯೂ ಹೇಳಿದುದು	೨೦೬
ಕರ್ಣನು ಕುಂತಿಯೊಡನೆ ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	೨೦೭

ವಿಷಯಗಳು.	ಪುಟ.
ಕಾಂತಿಯು ಪಾಂಡವರನ್ನು ಕಾಪಾಡುವಂತೆಯೂ ತೊಟ್ಟ ಬಾಣರನ್ನು ತೊಡದಂತೆಯೂ ಕೊನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡುದು ೨೦೪
ಹೆನ್ನೆ ರಡನೆಯ ಸಂಧಿಯ ಸೂಚನೆ ೨೨
ಪಾಂಡವರೂ ಅವಳ ಕಡೆಯ ರಾಜರೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಇದಿರು ಗೊಂಡುದು ೨೩
ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಬಾಂಧವರ ಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಕೇಳಿದುದು ೨೦೫
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಬಂಧುಗಳ ಕ್ಷೇಮವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ದುರ್ಯೋಧನನ ಅಭಿ ಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು ೨೪
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಮಾಡಬಾರಿಯಾಯ್ತೆಂದು ಹೇಳಲು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಕ್ಷಮಾಪಣವನ್ನು ಕೇಳಿದುದು ೨೦೬
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನಿಗೆ ಮರುದೇವಸ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾದಾಗ ಹೋಗಲು ಅವನಿವಾಡಿದುದು ೨೫
ಭೀಮನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿದುದು ೨೬
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಉಪಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ರಾಜರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಮಣಿಹಾರ ರನ್ನು ಕಳುಹಿದುದು ೨೦೭
ಜತುರಂಗನೈವ್ಯದ ಸಂವರಣೆಯ ವರ್ಣನೆಯು ೨೭
ರಾಜಶಾಸನದಿಂದ ಸೇನಾಸಮೇತರಾಗಿ ಬಂದ ರಾಜರ ಸೇನಾಂಗಗಳನ್ನು ಕೃಷ್ಣಾದಿಗಳು ನೋಡಿದುದು ೨೦೮
ಗಜದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಹರಿಯುಧಿಷ್ಠಿರನಿಗೆ ಸೇನಾನಾಯಕರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸೇನೆಗಳನ್ನು ತೋರಿ ದುದು ೨೦೯
ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಮಿತ್ರನಾದ ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮನೇ ವೊಡವನಾದ ರಾಜರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಬಲದೊಡನೆ ಬಂದು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನನ್ನು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡುದು ೨೧೦
ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಯಾರನ್ನು ದಳಸತಿಯಾಗಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ದುದು ೨೧೧
ಸಚಿನರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು ೨೧
ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಿದುದು ೨೨

ವಿಷಯಗಳು.			ಪುಟ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	೨೦೪
ದೃಷ್ಟದ್ವೈತ್ಯವನ್ನು ನಿಗೇ ಸೇನಾಪತಿತ್ವದ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಿದುದು
ಸೈನಿಕರು ರಣಪ್ರಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಸುಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಹೊರಬೀಡ ಬಿಟ್ಟುದು
ಪಾಂಡವರು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ಪ್ರಯಾಣವಾಡಿದುದು	೨೦೫
ಪಾಂಡವಸೇನಾಪ್ರಯಾಣದ ವರ್ಣನೆಯು	೨೦೬
ಪಾಂಡವರು ಸೇನಾಸಮೇತರಾಗಿ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಇಳಿದುದು	೨೦೭
ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ರಾಜಾಲಯಾದಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದುದು	೨೦೮
ಪಾಳೆಯದ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೋಟೆ ವೊಡಲಾದುವುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದುದು	೨೦೯
ಪಾಳೆಯದ ರಕ್ಷಕರ ವರ್ಣನೆಯು

ಶು ದ್ಧಿ ಪ ತ್ರಿ ಕೆ .

ಪುಟ.	ಪದ್ಯಂ.	ಅಶುದ್ಧ.	ಶುದ್ಧ.
೧೦	೧೦	ಮಣಿಯ	ಮಣಿಯ
”	೧೩	ಹಿಳೆದು ಗ್ರಿ ಕೊಂಡೆವು	ಹಿಣುದು ಗ್ರಿ ಕೊಂಡೆವು
೧೨	೧	ಧಾಳು ಧಾಳಿ	ದಾಡಾಡಾಣ
೧೩	೧೫	ಮುಳುಗಾಡಿ	ಮುಲುಗಾಡಿ
೧೪	೩	ಮಗುಳಿಚಿದನಾಶಲ್ಯ	ಮಗುಣುಚಿದನಾಶಲ್ಯ
೧೫	೬	ಮುನಿದೊಡಾವನ	ಮುಳಿದೊಡಾವನ
೧೬	೧೨	ಕಿಡಿಯೊಡನಾಭೀಮ	ಕಿಡಿಯೊಡನಾಭೀಮ
೧೭	೧೧	ಪುತ್ತರಿಗಿನ್ನು	ಪುತ್ತ್ರಿಗಿನ್ನು
೩೨	೪	ಪಾಪದಿಂ	ಪಾಪದಿಂ
”	೧೬	ನೆರೆಹದ	ನೆರೆಹದ
”	೧೪	ಮಲೆತುಣಿ	ಮಲೆತುಣಿ
೩೩	೧೧	ವಿಟುಣುಸಲು	ವಿಟುಳುಸಲು
೪೦	೧	ನೆಣಿದ	ನೆಣಿದ
೪೧	೨೦	ಮಣಿದವ	ಮಣಿದವ
೪೫	೧೨	ಹೊಗಳುವರ	ಹೊಗಣುವರ
೪೬	೧೪	ಹೊಗಳುವುದಂದವೇ	ಹೊಗಣುವುದಂದವೇ
೫೦	೧೦	ಮನದಳಲು	ಮನದಳಲು
೫೧	೪	ಪುತ್ತನೆಂಬಿವು	ಪುತ್ತ್ರನೆಂಬಿವು
೫೩	೧	ಪುತ್ತ್ರೊಳದಾವುದು	ಮಿತ್ತ್ರೊಳದಾವುದು
”	೩	ಅಭವನಂಭಿಯ	ಅಭವನಂಭಿಯ
೫೪	೨೧	ತತ್ಪಜ್ಞಾನ	ತತ್ಪಜ್ಞಾನ
೫೫	೧೧	ಧೀರ್ಘ	ದೀರ್ಘ
೫೬	೬	ಕೆಳಂದ	ಕೆಳಂದ

ಪುಟ.	ಪದ್ಯಕ್ರಮ.	ಅಶುದ್ಧ.	ಶುದ್ಧ.
೬೩	೯	ಕುಕ್ಕುಟ	ಕುಕ್ಕುಟ
೭೦	೯	ನನದ	ನನದ
೧೦	೧೧	ಕೃಷ್ಣಾಣಿಗೊಂಬುದು	ಕೃಷ್ಣಾಣಿಗೊಳ್ವುದು
೧೧	೩	ಸೂಣಿಗೊಂಬುದು	ಸೂಣಿಗೊಳ್ವುದು
೧೨	೪	ದುರ್ವಾಗ	ದುರ್ವಾಗ್
೧೩	೩	ಕೊಂಬ	ಕೊಳ್ವ
೧೪	೩	ಕಾಯ್ದದಕ	ಕಾದದಕ
೧೫	೧೦	ಎಯ್ದಿಹ	ಐದಿಹ
೧೬	೧೦	ಕೊಟ್ಟುದನುಳುಹಿ	ಕೊಟ್ಟುದನುಳುಹಿ
೧೭	೧೦	ನಿಟ್ಟಿಸುವರು	ನಿಟ್ಟಿಸುವರು
೧೮	೪	ನಿರುತ	ನಿರುತ
೧೯	೧೫	ಭೂಭಾರವನಿಳುಹಿ	ಭೂಭಾರವನಿಳುಹಿ
೨೦	೧೩	ಬೇಣಿಬಾಬುರೊಳು	ಬೇರೊಬ್ಬರೊಳು
೨೧	೧೪	ಕಿಷ್ಕನೆ	ಕಿಷ್ಕನೆ
೨೨	೧೯	ಪು- ರವರವ	ಪುರ- ವರವ
೨೩	೧೬	ಹಿಡಿದಳಿದು	ಹಿಡಿದಣಿದು
೨೪	೧೦	ಕಿಡಿಯಾಗಿ	ಕಿಡಿಯಾಗಿ
೨೫	೧೪	ಉಳುಪುವನೆ	ಉಳುಪುವನೆ
೨೬	೧	ನೆರ	ನೆಣಿ
೨೭	೧೩	ಕಿಚುಬಿವುರ	ಕಿಚುಬಿವುರ
೨೮	೪	ರಸದಣಿದ	ರಸದಣಿದ
೨೯	೧೪	ಸಾರಾಪ	ಸಾರಾಪ
೩೦	೧೧	ಮುಖದರೊಡ್ಡಿಯ	ಮುಖದರೊಡ್ಡಿಯು
೩೧	೧೫	ದವ್ಯುಪರನೆ	ದವ್ಯುಪರನೆ
೩೨	೧೪	ಕೂಗೊಬಾಣ್ಯದು ಪಞ್ಚನಿನಂ	ಕೂಗೊಬಾಣ್ಯದುಪಞ್ಚನಿನಗಂ
೩೩	೧	ಅವನಿಪರು	ಅವನಿಪತಿ
೩೪	೯	ಕೆಡದಿರನೆಂಬ	ಕೆಡದಿರೆಯೆಂದ

ಪುಟ.	ಪಂಕ್ತಿ	ಆಕೃಷ್ಠ	ಕುಡ್.
೧೩೦	v	ತಳಕಿಳಿದ	ತಳಕಿಣ್ಣದ
೨೧೦	೫	ನುಳುಹಿ	ನುಳುಹಿ
೨೧೪	೧೧	ಸೇನಾಪತ್ಯವನು	ಸೈನಾಪತ್ಯವನು
೨೧೬	೧೧	ಕಾಲ್ಪುಳಿಯ	ಕಾಲ್ಪುಣಿಯ

ಶ್ರೀ
ಕುಮಾರವ್ಯಾಸಮಹಾಕವಿ ವಿರಚಿತ
ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಹಾಭಾರತ
ಉದ್ಯೋಗಪರ್ವ.

ಷ ಷ್ಠ ಸಂಪು ಟ .

ಒಂದನೆಯ ಸಂಧಿ.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸ್ವಾಮಿ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಸಾರಥಿಯಾದುದು.

ಸೂಚನೆ.

ನಂಬಿದವರಿಗೆ ತನ್ನ ತೆತ್ತಿಹ
ನೆಂಬ ಬಿರುದನು ಮೆಚೆದು ಭಕ್ತಕು
ಟುಂಬಿ ಸಾರಥಿಯಾದ ನೊಲಿದರ್ಜುನಗೆ ಮುರವೈರಿ ||
ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರೀ
ಪಾಲ ಕುಂತೀತನಯರುನ್ಯ ತ
ದೇಶಿಗೆಯ ನೇನೆಂಬೆನ್ನೆ ಕಾರುಣ್ಯಸಿಂಧುವಲಾ |
ಶ್ರೀಲತಾಂಗಿಯ ರಮಣ 1 ನೈವರೊ
ಳಾಳೂಡೆಯರಾರಂಬ ಭೇದವ
ಬೀಱುಕೊಟ್ಟೆ ನಡಿಸುತಿರ್ದನು ತನ್ನ ಮೈದುನರ || ೫೦
ಹೇಡಿಗೆ ಬಾಯ್ವಿಡುವ ವೇದದ
ತಾಳಿಗೆಗಳೂಣಿಗಿರುವು ಘನತೆಯ
ಮೇಲೆ ತನ್ನದು ಘನತೆ ಯೆಂಬುದ ನತ್ತ ಬೇಡಿರಿಸಿ |

1 ನನಿಬರೊ, ಝ.

ಕಾಲಿಗೇಟಗುವ ನಾಯುಧಿಷ್ಟಿ ರ
ನೇಱಲೊಡನೇಱುವನು ಕೃಷ್ಣ ನ
ಲೀಲೆಯನುಪಮವೆಂದು ವೈಶಂಪಾಯಮುನಿ ನುಡಿದ || ೧

ಒಂದುದಿನ ವೊಡ್ಡೊಲಗಕ್ಕೆ
ತಂದು ನಿಖಿಳಾವನಿಯ ರಾಯರ

1 ಬೃಂದದೊಳು ಮುರವೈರಿ ನುಡಿದನು ರಾಜಕಾರಿಯವ |

ಹಿಂದೆ ಜುಜಿನ ವಿಲಗದೊಳು ಮನ

ನೊಂದರಿಂದರವಿಯೊಳು ಧರಗೆ

ನ್ನೆಂದು ಸೇರುವರನು ಹದನೀಪಾಂಡುತನಯರಿಗೆ || ೨

ದೇವ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ ನಿನ್ನಯ

ಭಾವ ನೀಧರ್ಮಜನ ಬಹುವಾ

ನಾವಮಾನದ ಹೊಣಿಗೆ ನಿನ್ನದು ಹರಣಭರಣವನು |

ನೀವು ಬಲ್ಲಿರಿ ಕಾಲೊಳೊಡೆದುದ

ನೋವಿ ತಲೆಯೊಳು ಹೊತ್ತು ನಡಿಸುವೊ

ಡಾವು ಬಲ್ಲೆವು ಜೇಯ ಎಂದನು ದ್ರುಪದಭೂಪಾಲ || ೪

ಕಳುಹುವುದು ಶಿಷ್ಯರನು ಧರಣೀ

ತಳವ ಬೇಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಾಮವ

ಬಳಸುವುದು ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳಗಟ್ಟುವುದು ವಿನಯದೊಳು |

ತಿಳುವದಾತನ ನೆಲೆಯ ನಲ್ಲಿಂ

ಬಟಕ ನಯವಿಲ್ಲೆಂದೊಡಾಹವ

ದೊಳಗೆ ಕೈದೋಡುವುದು ಮತವೆಂದನು ಮುರಧ್ವಂಸಿ || ೫

ಎಲೆ ಮರುಳ ಮುರವೈರಿ ಕೌರವ

ರೊಲಿಯರೀಹದನನು ಯುಧಿಷ್ಟಿ ರ

ನಿಳಯ ಸೋತನು ಜುಜುಗಾತಿರ ಮೇರೆಮಾರ್ಗದೊಳು |

1 ಮುಂದೆಯೊಳು, ಕ. ಜ. ಮಂದಿಯೊಳು, ಟ.

ನಲನ ¹ ನಾಳಲಿ ಮತ್ತೆ ಗೆಲಿದೇ
 ಕೊಳಲಿ ಮೇಣ್ಣಾದಲಿ ಸುಯೋಧನ
 ನೊಳಗೆ ತಪ್ಪಿಲ್ಲೆಂದು ನುಡಿದನು ನಗುತೆ ಬಲರಾಮ || ೬

ಲೇಸನಾಡಿದೆ ರಾಮ ಬಚೆಕೇ
 ನಾಸುಯೋಧನ ನಧಮನೇ ನೀ
² ನೇಸನೇಣಿಸಿಕೊಂಡು ³ ನುಡಿವೈ ಮತ್ತೆ ಕೆಲಬರೊಳು |
 ಆಸುರದ ಕತ್ತಲೆಯ ಬೀಡು ಮ
 ಹಾಸಹಾಯವು ಗೂಗೆಗಳಿಗಪ
 ಹಾಸವೇ ದಿಟವೆನುತೆ ಸಾತ್ಯಕಿ ನಗುತೆ ⁴ ಕೈಕೊಂಡ || ೭

ಬಲನ ಮೊತೇನಿವನ ಭಾಗ್ಯದ
 ನೆಲೆಯೆ ಫಡ ಕೌರವರ ಶತಕದ
 ತಲೆಗೆ ತಾ ವೀಳಯವ ನೆಲೆ ಕುಂತೀಕುಮಾರಕನೇ |
 ನಲನ ನಲಗನ ಮೊನೆಯೊಳ್ಲ್ಲದೆ
 ಮೆಲುನುಡಿಯ ಸಾಮದೊಳು ⁵ ನಿಮಗಿ
 ನ್ನಳುಕಿ ಕುಡುವರೆ ಧರೆಯೊಳಧಿಕಕ್ಷತ್ರಿಯಾತ್ಮಜರು || ೮

ಕಾದಿ ಸಾವುದು ಮೇಣ್ಣು ರಿಪ್ರಭಟ
 ನಾದವನ ನೆತ್ತಿಯೊಳು ಸಬಳವ
 ಕೋದು ಕೊಳ್ಳುದು ನಲನ ನಿದು ಬಾಹುಜರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ |
 ಮೇದಿನಿಯ ಬೇಡುವೊಡೆ ಮಟ್ಟಿಯ
 ತೇದು ಹಣೆಯೊಳು ಬಡಿದು ದರ್ಭೆಯ
 ಕೋದು ಸ್ವಸ್ತಿಯ ಹಾಯ್ಕುವುದು ಹಾರುವರ ಮತವೆಂದ || ೯

1 ನೋಡಲಿ, ಟ. 2 ವೀಸ ನೇಣಿಸಿಕೊಂಡು ನುಡಿವಿರಿ, ಜ,

3 ನುಡಿದೊಡೆ, ಝ. 4 ಖತಿಗೊಂಡ, ಜ. ಝ. ಟ.

5 ನೀಂ ಮನವಳುಕಿ ಕೊಳ್ಳರೆ ಧರೆಯೊಳೀಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಸುತರೆಂದ, ಜ.

ಎನಲು ನಕ್ಕನು ದ್ರುಪದನಿದು ನ
 ಮ್ಮನುಮತವು ಕಾಳಗದೊಳಲಗಿನ
 ಮೊಸೆಯೊಳಲ್ಲದೆ ಮಹಿಯ ಬಿಡುವನೆ ಕೌರವೇಶ್ವರನು |
 ವಿನುತಸಾತ್ಯಕಿ ಕೇಳು ನೆಲೆಯನು
 ಜನಪ¹ ರನ್ನೆ ಬರೊಬ್ಬ ದೂತನ
 ವಿನಯದೊಳು ಕಳುಹುವುದು² ಭೇದವ ನಣಿಯಬಹುದೆಂದ||೧೦

ವಿಹಿತವಿದು ಪಾಂಚಾಲಕನ ಮತ
 ವಹುದು ರಾಯರಿಗಟ್ಟುವುದು ವಿ
 ಗ್ರಹವ ಸೂಚಿಸಿ ಕರೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಹ ಭೂಭುಜರ |
 ಬಹುಳ ಬಲಸಂವರಣೆಯೊಳು ಸಂ
 ನಿಹಿತರಾಗಿಹುದಿತ್ತಲತ್ತಲು
 ಮಹಿಯ ಬೇಡಲು ಕಳುಹಿ ಶಿಷ್ಟರ ನೆಂದನಸುರಾರಿ || ೧೧

ಮದುವೆಗೋಸುಗ ಬಂದೆವಾವಿಂ
³ ದಿದಿತಿ ಮೇಲಣ ರಾಜಕಾರ್ಯದ
 ಹದನನಣಿ⁴ ವುವುದಟ್ಟಿದೊಡೆ ಬಹೆವಾವು ವಹಿಲದೊಳು |
 ಹದುಳವಿಹುದೆಂದಸುರರಿಪು ಕರು
 ಣದೊಳು ಕುಂತೀಸುತರ ನಾದೊ
 ಪದಿಯ ನಭಿಮನ್ಯವ ಸುಭದ್ರೆಯ⁵ ಹರಸಿ ಬೀಡೊಂಡ || ೧೨
 ಕೂಡಿಕೊಂಡಿಹುದಿವ⁶ ರ ಮಕ್ಕಳ
 ನೋಡಲಾಗದು ಹೆಚ್ಚು ಕುಂದನು
 ನಾಡ ಬೇಡಲು ಬುದ್ಧಿ² ವಂತರ ನಲ್ಲಿಗಟ್ಟುವುದು |

¹ ತನ್ನವನೊಬ್ಬ, ಧ್ರು. ² ಸಾಮವ ಬಳಸಬಹುದೆಂದ, ಟ.

³ ನಿದಿತಿ ಮೇಲೆನಾದಕಾ, ಕ. ದಿದಿತಿ ಮೇಲಿನ್ನಾದಕಾ, ಜ. ನದಿತಿ
 ಮೇಲಿನ್ನಾದಕಾ, ಧ್ರು. ⁴ ದಟ್ಟುವುದು ಬಹೆವಾವು ಸಾಕದನ್ನೆ ಬರ, ಕ.
⁵ ಕರಸಿ, ಟ. ⁶ ರುಮಕ್ಕಳು, ಜ. ಟ.

1 ಕೂಡೆ ಸೋದಿಸಿ ಸೆಜೆ ಯೋಳು ಮೈ
ಗೂಡಿ ಯಾರೋಗಣೆ 2 ಯೋಳಚ ರು
ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿಹುದೆಂದು ದ್ರುಪದವಿರಾಟರಿಗೆ ನುಡಿದ || ೧೩

ಎಂದು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡು ನಾರೀ
ಬೃಂದಯದುಬಲಸಹಿತ ದೇವ ಮು
ಕುಂದ ಬಿಜಯಂಗೈದ ನತ್ತಲು ದ್ವಾರಕಾಪುರಿಗೆ |
ಬಂದುದಿನವಾಳೋಚನೆಯ ನೆಲೆ
ಯಿಂದೆ ಕರೆದು ಪುರೋಹಿತನ ನಲ
ವಿಂದೆ ಕಳುಹಿದ ದ್ರುಪದನುಕೌರವನ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ || ೧೪

ಓಲೆಯುಡುಗೊಣಿಸಹಿತ ಧರಣೀ
ಪಾಲರಿಗೆ ಪಾಂಡವ 3 ರು ಬಿಟ್ಟರು
ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಬಲವಾಗಲೋಸುಗ ಕರೆದರಲ್ಲೆ |
ಆಳುಕುದುರೆಯ ನೆರೆಹಿ 4 ಬಂದರು
ಮೂಲೆಯರಸುಗಳಲ್ಲ ಕುರುಭೂ
ಪಾಲನಲ್ಲಿಗೆ ಕೆಲರು ಕೆಲಬರು 5 ಪಾಂಡವರ ಪೂರೈಗೆ || ೧೫

ಧರಣಿ ಯೆಡೆಗಿಡೆ ರಾಯವೋಹರ
ತೆರಳತಿಬ್ಬರು ರಾಯರಿಗೆ ಕೈ
ನೆರವ ತೋಣಲು ಕವಿದು ಬಂದುದು ಕಾಣೆನಳತೆಗಳ |
ಅರಿಗಳುರೆಹೆಚಿ ದರು ಮೈಮುಜಿ

1 ಕೂಡೆ ನೋಡಿಸಿ, ಕ. ಕೂಡೆ ಸಂಧಿಸಿ, ಝ. ಕೂಡಿ ಸೋದಿಸಿ, ಟ.

2 ಗಳೋಳು ಮನಗೂಡಿ ಬೆರಸಿಹುದೆಂದು, ಕ. ಜ. ಝ.

3 ರಶಿಷ್ಯರು, ಕ. ಟ. ರಶಿಷ್ಯರ, ಜ. ರುಶಿಷ್ಯರು, ಝ.

4 ದಸೆಗಳ, ಕ. ಜ. ಝ. ದಿಕ್ಕಿನ, ಟ.

5 ಪಾಂಡುತನಯರಿಗೆ, ಕ. ಜ. ಝ. ಟ.

ದಿರಲು ಮಹಿಮೆಗಮಾನ್ಯ ವೆಹುದಿಂ
ನುರವಣಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೌರವರಾಯ ಚಿಂತಿಸಿದ || ೧೬

ಹದನ ನಾಪ್ತರಿಗಣಿಹಿದನು ಗುಪಿ
ತದೊಳು ಕೃಷ್ಣನ ನೊಳಗುಮಾಡುವ
ಮುದದೆ ಕೌರವ ಬಂದನಂದಾದ್ವಾರಕಾಪುರಿಗೆ |
ಅದನು ಭೇದಿಸಿ ಬೇಹಿನವರಣು
ಹಿದರು ಕುಂತೀಸುತರಿಗತಿವೇ
ಗದೊಳು ಧರ್ಮಜನಳುಕಿ ಕಳುಹಿದ ನಿಂದ್ರನಂದನನ || ೧೭

ಬೀಜುಕೊಂಡರು ನನು ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲೋಲನಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತೆ ಕಂಡನು
ಲೀಲೆಯೊಳು ನರಿಸು ¹ ವ ನವಿಲನು ಬಲದೊಳಡಹಾಯ್ದು |
ಮೇಲೆ ಹಂಗನ ಬಲವೆ ಹರಣೀ
ಜಾಲದೊಡನನು ತಿರ್ದುವೆಲ್ಲಿ ವಿ
ಶಾಲಕನುವನಾಲಿಸುತೆ ಹರುಷದೊಳು ನಡೆತಂದ || ೧೮

ಮೊರೆದು ಮಿಗೆ ತಲೆಯೊತ್ತಿ ತೆರೆಮೈ
ಮುರಿದು ಘುಳುಘುಳುಘುಳೆತಘನನಿ
ಷ್ಠು ರನಿನಾದದ ಗಜರು ಭಾಡಿಸೆ ಬಜುಳಲಹರಿಯೊಳು |
ತೆರೆತೆರೆಯ ತಿವಿದೆದು ಗಗನ ² ಕೆ
ಪರಿಯೆ ವಿತಳಕೆ ಸುರಿದು ಸುಳಯಂ
ತರಿಸೆ ಸಾಗರನುಬ್ಬು ಗವಳವ ಕೊಂಡವೋಲ ³ ಮೊಟಿದ || ೧೯
ಪೂತು ಮಯ್ಯು ಸಾಗರನ ಬಲುಹು ಮೆ
ಹಾತಿಶಯವೈ ಯಿವನನಂಜಿನ
ಲಾತಗಳು ⁴ ಗರ್ವಿತರು ಬೆಟ್ಟವನೊಟ್ಟು ನೆತ್ತಿಯೊಳು |

1 ಸುತೆ ನವಿಲನು ಬಲನ ನೆತವಾಯ್ತು, ಝ. 2 ವನಿರದೊಡೆಯೆ, ವಿತಳಕೆ
ಸುಳಿ ಭೋಲೆಕರಿಸೆ, ಝ. 3 ಕುಣಿದ, ಝ. 4 ವರ್ವಿಗರು, ಜ, ವರ್ವಿಗ
ಗಳು, ಝ.

ಈತ ನೆಮಗಂಜುವನೆ ಎನುತೆ ವಿ
 ಧೂತರಿಪುಬಲ ¹ ಬಂದು ಕಂಡನು
 ಪಾತಕದ ಹೆಡತಲೆಯ ದಡಿಯನು ದ್ವಾರಕಾಪುರಿಯು || ೮೦

ಅಟ್ಟಿ ಬಳಲಿದ ಶ್ರುತಿಗೆ ಹರಿ ಮೈ
 ಗೊಟ್ಟಿ ತಾವಿದು ತಾಪಸರು ಜಪ
 ಗುಟ್ಟಿ ಜನುಗಿದೊಡವರ ನುಚ್ಚಿವಿಸಿದ ತಾಣವಿದು |
 ಹುಟ್ಟಿ ಸಾವಿನ ವಿಲಗದವರನು
 ಬಿಟ್ಟಿ ತಾವಿದು ² ಕಾಲಕರ್ಮದ
 ಘಟ್ಟಿ ಮುಖವಡೆದೋಡಿದೆಯೆಂದು ಶಿವಶಿವಾ ಯೆಂದ || ೮೧

ಪರಮನಾರಾಯಣ ಪರಾಯಣ
 ರಿರಲು ಪರತರವೆಂದು ಮುರಹರ
 ಬರೆದ ತಾವಿದು ಮುಕ್ತಿ ಯಿಲ್ಲಿಯೆ ಕರತಳಾಮಳಕ |
 ಭರಿತಬೊಮ್ಮದ ಸುತ್ತು ಗೋಣಸನು
 ಸರಿವೆ ತಾವಿದು ತರ್ಕತಂತ್ರದ
 ತರದಯುಕುತಿಯ ತೋಪಸುಗೊಳ್ಳದ ತಾವೆಲಾ ಯೆಂದ || ೮೨

ಹೊಗುತರ್ಜುನನಸುರರಿಪುವಿನ
 ನಗರಿಗೈತಂದರಮನೆಗೆ ಬರ
 ಲಗಧರನು ಮಂಚದೊಳು ನಿದ್ರಾಂಗನೆಯ ಕೇಳಿಯೊಳು |
 ಸೊಗಸು ಮಿಗಲರೆದೆಜಿದ ಲೋಚನ
 ಯುಗಳ ಸಮತಳಿಸಿದ ಸುಷುಪ್ತಿಯೆ
 ಬಿಗುಹಿನೊಳು ಪರಮಾತ್ಮನೆಸೆದನು ಭ್ರಾಂತಿಯೋಗದೊಳು ||

ಮುಕುಳಕರಪುಟನಾಗಿ ³ ಭಯಭರ
 ಚಕಿಂತಕಿತ್ತ ಶರೀರನಬುಜಾಂ

¹ ಮುಂದೆ, ರು. ² ತರ್ಕತಂತ್ರದ ಘಟ್ಟಿ ಮುಖವಿಡೆದೆಯಾಡಿ, ಟ.
³ ಭವಭಯಚಕಿತ, ಕ

ಬಹನ ನೆಬಿ ಸಲಮ್ಮದೊಯ್ಯನೆ ಚರಣಸೀಮೆಯೊಳು |

ಅಕುಟಲನು ಸಾರಿದನು ಬಟಕಾ

ವಿಕಳದುರ್ದ್ಯೋಧನನು ನಿಗಮ

¹ ಪ್ರಕರಮೊಳಯ ² ಮೊಳಿಯತ್ತಲು ಸಾರ್ದು ³ ಮಂಡಿಸಿದ || ೧೪

ಇರಲು ನಿಮಿಷದೊಳಸುರರಿಪು ಮೈ

ಮುರಿದು ವುಪ್ಪವಡಿಸಿದ ನಿಧಿರೊಳು

ಸುರಪತಿಯ ಸೂನುವನು ಕಂಡನು ನಗೆಯ ಮೊಳ ಮಿನುಗೆ |

ತಿರುಗಿ ನೋಡುತೆ ⁴ ತಲೆಯ ದೆಸೆಯೊಳು

ಕುರುಕುಲೇ ⁵ ಶ್ವರನತಿವಿಕಾರಿತ

ಯಿರವ ಕಂಡನಿದೇನಿದೇನೆಂದಸುರರಿಪು ನುಡಿದ ||

೧೫

ನೀಳಯವ ತಾಂ ಕೊಂಡು ಕುರುಭೂ

ಪಾಲಪಾರ್ಥರಿಗಿತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮೀ

ಲೋಲ ನುಡಿಸಿದನುಭಯರಾಯರಿಗಿತ್ತ ಬರವೇನು |

ಹೇಟಿರೈ ಬರವಘಟಿತವಲಾ

ಮೇಳವೇ ⁶ ಕಡುಮಾನ್ಯರೆಮ್ಮಿ

ಯಾಲಯಕೆ ಬರವೇನೆನಲು ಕುರುರಾಯ ನಿಂತೆಂದ |

೧೬

ಯಾದವರು ಕೌರವರೊಳುಂಟೇ

ಭೇದ ವಾವೈತಂದೊ ⁷ ಡೆಂಮೊಳ

ಗಾದ ⁸ ಲಾಘವವೇನು ನಿಮ್ಮವೊಲಾರು ಸಖರೆಮಗೆ |

ಸೋದರರ ಮನ ಕಡಡಿದುವು ದಾ
ಯಾದವಿಷಯದೊಳನ್ನು ಧರಣಿಗೆ
ಕಾದುವೆವು ¹ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೆ ಬಲವಾಗಬೇಕೆಂದ || ೨೩

ಕೌರವೇಶ್ವರ ಕೇಳು ಧರಣೀ
ನಾರಿ ² ಯಾರೊಡನೊಕ್ಕ ತನವಿ
ದ್ವಾರ ಮೆಚೆ ದಳಾರ ಸಂಗಡವುರಿಯ ಹಾಯ್ದ ಪಳು |
ಭೂರಿಮಮಕಾರದೊಳು ನೃಪರು ವಿ
ಚಾರಿಸದೆ ಧರೆ ತಮ್ಮದೆಂದೇ
ನಾರಕದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೈದುವರೆಂದು ಹರಿ ನುಡಿದ || ೨೪

ನಾಡಿಗೋಸುಗ ಸೋದರರು ಹೊ
ಯಾಡಿ ಹಠಿಹಂಚಾದರೆಂಬುದ
ನಾಡದಿಹುದೇ ಲೋಕ ಕನುಲಜನುಸಿಹನ್ನೆ ಬರ |
ಬೇಡ ಖತಿ ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ ನೀಂ ಕೈ
ಗೂಡಿ ಬದುಕುವುದೊಳ್ಳಿತಾಂ ನೆಜಿ
ನೋಡಿ ಸಂತಸಬಡುವೆ ವೆಂದನು ದಾನವಧ್ಯಂಸಿ || ೨೫

ತಗರೆರಡ ಖತಿಗೊಳಿಸಿ ಬಲುಗಾ
ಳಗವ ನೋಡುವರಂತೆ ನಿಮ್ಮನು
ತೆಗೆತೆಗೆದು ಕಲಿವಾಡಿ ಬಿಡುವೆರು ³ ಋಲ್ಲ ರಾದವೆರು |
ನಗುತೆ ಹೆಣೆಹಿಂಗುವೆರು ಹಿಸುಣರು
ಬಗು ⁴ ಳದವೆದಿರು ಬಹಿ ಕಡೆಯೊಳು
ಹುಗುವಿರೈ ನೀವಿಬ್ಬರವ ⁵ ಕೀರಿತಿಯ ಹಾದರಕೆ || ೨೬

1 ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೆ, ಜ. ನೀವಿಬ್ಬರಿಗೆ, ಝ. ಟ.

2 ನಾರಾಯಣನ ವಧು ಮತ್ತಾರ, ಟ.

3 ಕೌಜನರಾದವರು, ಝ. ⁴ ಳುವವರಿರು ಮತ್ತೆ ಕಡೆ, ಟ.

5 ಕೀರ್ತ್ಯಂಗನೆಯ ಮನೆಯ, ಟ.

ಅವಧರಿಸು ಮುರವೈರಿ ಧರ್ಮ
 ಶ್ರವಣಕೋಸುಗ ಬಾರೆವಾಂ ಪಾ
 ರಿವರ¹ ಪಂಥದ ಕದನವಿದ್ಯಾಕಾಮ ವೆಮುಗಾಯ್ತು |
 ಸಿವಗೆ ನಾವಿತ್ತಂಡ ಸರಿ ಪಾಂ
 ಡವರಿಗೆಯು ಮನದೊಲವಿನೊಳು ಕೌ
 ರವರಿಗೆಯು ಬಲವಾಗಬೇಕೆಂದನು ಸುಯೋಧನನು || ೩೧

ಎನಲು ತಂಬುಲ ಸೂಸೆ ನಗುತ
 ಜುಸನ ನೋಡಿದನಸುರರಿಪು ನಿ
 ನ್ನನುವ ಹೆಚ್ಚೆ ಪಾರ್ಥನೆನೆ ತಲೆವಾಗಿ ಕೈಮುಗಿದು |
 ಎನಗೆ ಮತ ಜೀರ್ಣೀನು ದುರೈಯ್ಯೇ
 ಧನನ ಮತವೇ ತನ್ನ ಮತ ನಿ
 ಮ್ಮನುನಯವೆ ನಯವೆಮ್ಮೋಳಿಸ್ವಾತಂತ್ರವಿಲ್ಲೆಂದ || ೩೨

ಆದೊಡಾವಿಹೆ ವೊಂದುಕಡೆಯೊಳು
 ಕಾದುವವೆರಾವಲ್ಲ ಬಲ ೨ ನಾ
 ಯಾದವರು ಕೃತವರ್ಮ ನಾ ರಾಯನ ಮಹಾಸೇನೆ |
 ಕಾದುವವರಿವೆರೊಂದುದೆನೆ ಯೆರ
 ಡಾದುವಿವೆಪೊಳು ಮೆಚ್ಚಿ ದುದ ನೀ
 ನಾದರಿನಿ ವರಿಸೆಂದು ಪಾರ್ಥಂಗಳಸುರರಿಪು ನುಡಿದ || ೩೩

ಮುರಮುಥನ ಬಿನ್ನಹವು ಕೌರವ
 ನರಸ ನತಿಸಿರಿವಂತ ನಿಡ ಸಂ
 ೩ ತರಿಸಲಾಪನು ಬಹುಳಯಾದವಸೈನ್ಯಸಾಗರವ |

1 ಕದನದ ಪಂಥವಿದ್ಯೆ, ಜ.

೨ ಸಹ ಯಾದವರು, ಝ. ೩ ವರಿಸಲಾಪನು, ಜ. ಹರಿಸಲಾಪನು, ಟ.

ಧರೆಯ ಸಂಪದ ವಿಲ್ಲ ವಡವಿಯ
ತಿರುಕರಾವೆಮಗಿನಿಬರನು ಸಂ

1 ತರಿಸಲಪ್ಪುದೆ ಕೃಷ್ಣ ನೀನೇ ಸಾಕು ನಮಗಿಂದ || ೨೪

ನಾವು ಬಡವರು ಬಡವರಿಗೆ ದಿಟ
ನೀವು ಬೆಂಬಲವೆಂಬ ಬಿರುದನು
ದೇವ ಕೇಳಿದು ಬಲ್ಲೆ ನೆಂದನು ಪಾರ ಕೈಮುಗಿದು |
ನೀವು ಸುಖದೊಳು ಪಾಂಡವರನು

ಜೀವಿಸುವುದೆಮಗುಡಿದ ಯದುಭೂ
ಪಾವಳಿಯ ಕೃಪೆನಾಡಿ ಯೆಂದನು ಕೌರವರ ರಾಯ || ೨೫

ಮಹಿಯ ಮಾತುಗಳೇಕೆ ಪಾಂಡವ
ರಣಿಕ ನಿಮ್ಮೊಳು ಹಿರಿದು ಪಾರ್ಥಗೆ
ಮೆಣುಗುವಿರಿ ಹಿರಿದಾಗಿ ಮನಮೆಚ್ಚುಂಟು ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ |
ಉಣುವ ಕಾರ್ಯಕೆ ಕಡೆಯೊಳಾವೇ
ಹೊಣಿಗು ಸಾಕಂತಿರಲಿ ನೀಂ ಹೊ

ಕ್ಕಿಣಿಯಲಾಗದು 2 ಮತ್ತೆ ಯಿದನೇ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು || ೨೬

ಮೊಲೆಯ ನುಂಬಂದೊಬ್ಬ ದನುಜೆಯ
ಹಿಳದು 3 ಕೊಂಡೆವು ಶಕಟನನು ತನು
ಗಗಳೆ 4 ವಘ ಹಯ ವತ್ಸ ಧೇನುಕ ವೈಷಭ ಭುಜಗರನು |

1 ವರಿಸಲಾಪ್ತುದೆ ಕೃಷ್ಣ ನೀ ಸಾಕೆಂದನಾಪಾರ್ಥ, ಜ. ತರಿಸಲಾಪೆವೆ ಕೃಷ್ಣ ನೀ ಸಾಕೆಂದನಾಪಾರ್ಥ, ಝ. ಹರಿಸಲಾಪೆವೆ ಕೃಷ್ಣ ನೀ ಸಾಕೆಂದನಾಪಾರ್ಥ, ಟ.

2 ಕೃಷ್ಣ ಯಿದನೇ ಬೇಡಿಕೊಂಡವನು, ಕ. ಕೃಷ್ಣ ಯೆಂದನು ಕೌರವರ ರಾಯ, ಝ. ಮತ್ತೆ ಯಿದನೇ ಬೇಡಿಕೊಂಡವನು, ಟ.

3 ಮೊದಲೆವು, ಕ. ಝ. 4 ಧೇನುಕ ವತ್ಸ ನಗೆ ಹಯ ವೈಷಭ ಭುಜಗ ರನು, ಕ. ಝ.

ಬಲುಗಜವೆ ಮಲ್ಲರನು ಮೊವನ

ನೆಡೆದು ಮೂಗಧಬಲವ ಬಜುಕ್ಕೆ

¹ ದಟಿಸಿದೆವು ದಾನವರ ಹೆಂಡಿರ ನಾಡವಾಗದೊಳು || ೩೭

ಕಾಲಯವನನ ದಂತವಕ್ರನ

ಸೀಳಿದೆವು ಮುರ ನರಕ ² ಶುಂಭರ

ಸಾಲುವನ ಪಾಂಡ್ರಕನ ³ ಡಿಬಿಕನ ಹಂಸ ಬಕರುಗಳ |

ಕಾಳಗದೊಳ ⁴ ಟ್ಟಣಿದು ಬಾಣನ

ತೋಳ ತಪುವೆಂದಾಯ್ತು ಧಾಳಾ

ಧೋಳ ಯಾಹವೆ ವಿಂದುಮೌಳಿಯೊ ಳವೆಗೆ ಮುನಿಸಿನೊಳು || ೩೮

ಹಸುಳತನ ಮೊದಲಾಗಿ ಬಲುರ

ಕ್ವಸರೊಡನೆ ತಲೆಯೊತ್ತಿ ರಣದಾ

ಯಸವ ಸೈರಿಸಿ ಹೊಯ್ದು ಕೊಂದೆವು ಕೋಟಿದಾನವರ |

ಮಿಸುಕಲಾಣೆವು ಚಕ್ರ ಭಂಡಾ

ರಿಸಿತು ಮುನ್ನಿನ ಜಾವನದ ಬಲ

ಮೆಸುಳತಾವುಂಡಾಡಿಭಟ್ಟರು ನೃಪತಿ ಕೇಳಂದ || ೩೯

ಎನಲು ಬಲುಲೇಸೆಂದು ಕೌರವ

ಜನಪ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬಲರಾ

ಮನನು ಕೃತವರ್ಮನನು ⁵ ಕಂಡನು ನಿಖಿಳಯಾದವರ |

⁶ ಇನಿತುಬಲಸಹಿತೊಲವಿನೊಳು ಹ

ಸ್ತಿನಪ್ಪರಕೆ ⁷ ಮರಳಿದನು ಬಟಿಕೀ

ದನುಜರಿವು ನಸುನಗುತೆ ಯಿಂತೆಂದನು ಧನಂಜಯಗೆ || ೪೦

1 ದಟಿಸಿದೆವು, ಕ. 2 ಕುಂಭನ, ಟ್ಟ.

3 ಹಂಸರ ಡಿಬಿಕವೇಹರವ, ಕ. ಝ.

4 ಟ್ಟಣಿದು, ಕ. ಟ್ಟಿರಿಸಿ, ಝ. 5 ಕೊಂಡನು, ಝ.

ವಿನುತಬಲ, ಟ್ಟ. 7 ಹಾಯ್ದನು, ಟ್ಟ.

ಸುರಗಿಯನು ಬಿಸುಟೊಣಿಯ ನಂಗೀ
 ಕರಿಸಿದವೊಲಿಂದಾಹವದ ಧರ
 ಧುರದ ಯಾದವಬಲವ ನೊಲ್ಲದೆ ಮಂದಮತಿ ಯಾಗಿ |
 ಮರುಳ ಕಾದದ ಕಟ್ಟಿದೆಮ್ಮನು
 ಬಣಿದೆ ಬಯಸಿದ ಯಿದನು ಕೇಳೊಡೆ
 ಮರುಳುಗುಟ್ಟದೆ ಮ್ಯಾರೇ ನಿಮ್ಮೆ¹ ಗ್ರಜಾನುಜರು || ೪೦

ಎನಲು ಗಹಗಹಿಸಿದ ನಿದಾರಿಗೆ
 ಮನವ ಕದ್ದಾಡುವಿ ನಿಜಶಿ
 ಪ್ಯನೊಳು² ನೊಟಕದಿಂದ್ರಜಾಲವೆ ನಿಮ್ಮೆ ಗರುಡಿಯೊಳು |
 ಎನಗೆ ಶ್ರಮವುಂಟದು ನಿಲಲಿ ಯೆ
 ನ್ನನುಜರಗ್ರಜರಣಿಯರೇ ನಿ
 ಮ್ನನುಪಮಿತಮಹಿಮಾವಲಂಬನವೆಂದನಾಸಾರ್ಥ || ೪೧

ನಾವು ಬಣಿಗೈಯವರು ಬರಲೆಮ
 ಗಾವುದಲ್ಲಿಯ ಕೆಲಸ ವುಂಡುಂ
 ಡಾವು ಕುಳ್ಳಿ³ ಹರಲ್ಲ ಹಂಗಾಗಿರುವು ಕಟಕದೊಳು |
 ದೇವರೆಂದೇ ನೀವು ಬಗೆವಿ
 ದೇವತನ ವೆಮಗಿಲ್ಲ ವೆಂಬುದ
 ನಾವು⁴ ಬಲ್ಲೆ ವು ಬಂದು ಮಾಡುವುದೇನು ಹೇಡೆಂದ || ೪೨

ದೇವಮಾತ್ರವೆ ನೀವು ದೇವರ
 ದೇವರೊಡೆಯರು ಹೊಗುಪೊಡೆ ವೇ
 ದಾವಳಗಳವಲ್ಲ ಸಾಕಾಮಾತದಂತಿರಲಿ |
 ನಾವು ಭಕ್ತರು ಭಕ್ತಭ್ಯತ್ಯರು

1 ಣ್ಣ ತಮ್ಮದಿರು, ಝ. ಟ.

2 ನುಟಕದಿಂದ್ರ, ಝ.

3 ಹವಲ್ಲಿ ಹಂಗಾಗಿರುವು, ಝ.

4 ಬಾರವು, ಟ.

ನೀವು ಸಾರಥಿ ಯಾಗಿ 1 ನಮ್ಮನು
ಕಾವುದೆಂ 2 ದರ್ಜಾನನು ಹಣಿಪಾಚಿದನು ಹರಿಪದಕೆ || ೪೪

ಎನಲು ನಗುತೆತ್ತಿದನು ಸಾರಥಿ
ತನವ ಕೈಕೊಂಡನು ಕೃಪಾಳುವಿ
ನನುನಯವ ನಾವೆತ್ತ ಬಲ್ಲವು 3 ಭೃತ್ಯವರ್ಗದೊಳು |
ತನಗಪಂಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ ವೈರೋ
ಚನಿಯ ಪಡಿಹಾಪುಕೆ ಕಿರೀಟಿಯ
ಮನೆಯ ಬಂತಿಮ ಬೋವತನ ವೆಲೆ ನೃಪತಿ ಕೇಳಂದ || ೪೫

*

ಒಂದನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

1 ಭೃತ್ಯರ, ರ್ಥು. 2 ದೆವಿಗಿದನು ಫಲಗುಣ ಹರಿಯ ಚರಣದೊಳು, ಕ.
3 ನೃಪತಿ ಮಾರ್ಗದೊಳು, ಟ.

* 45ನೆಯ ಪದ್ಯದ ಮುಂದೆ, ಕ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ

ಎಂದು ಮುರರಿಪು ವರ್ಜನನ ನಲ
ವಿಂದ ವಾರೋಗಣಿಯ ವಾಡಿಸಿ
ಚಂದದೊಳು ಹೊಪವಟ್ಟನೊಡನಾದ್ಯಾರಕಾಪುರಿಯ |
ಮುಂದೆ ದೂತರು ಬೇಗದಿಂದೈ
ತಂದು ಧರ್ಮಜನೊಡನೆ ಹರಿ ತಾಂ
ಬಂದ ನೆಂಬುದ ನುಸಿದರು ಜನನೇಜಯಕ್ಷಿತವ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯವೂ ರ್ಥು. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ.

ಫಲಗುಣನು ಹರುಷದೊಳು ಹೆಚ್ಚಿಯೆ
ಬಲವೊಡೆದು ನಲಿನಲಿದು ಮನದೊಳು
ಮಲಗಿ ಕೌರವನೃಪನ ಗೆಲಿದವನೆಂಬ ಹರುಷದೊಳು |
ತಳೆದು ಪುಳಕವ ನುಡಿನಗೆಯ ಕಂ
ಗಳೊಳು ಸುರಿವಾನಂದಜೂದೊಳು
ತಳೆಯೆ ಮಿಗಿಲಂದೆಪ್ಪಿ ಹರಸಿದ ವೀರನಾರಯಣ ||
ಎಂಬ ಪದ್ಯವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿ.

ಸಂಜಯನು ಧರ್ಮರಾಯನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದುದು.

ಸೂಚನೆ.

ಬಂದು ಕಂಡನು ಸಂಜಯನು ಯಮು
 ನಂದನನ ನಲ್ಲಿಂದೆ ಮರಳಿದು
 ಬಂದು ಕೌರವನ ಪತಿಗುಹಿದನವರಮಾತುಗಳ ||
 ಎಲೆ ಪರೀಕ್ಷಿತನಯ ಕೇಳು
 ಮೈಲಿಸಿದನು ಯಮಸೂನು ಮುರರಿಸು
 ಫಲುಗುಣಗೆ ಮೈಗುಡುವನೋ ಕೌರವನಿಗೊಳಗಹನೋ |
 ತಿಳಿಯ ಲರಿದೆನುತಿರಲು ಬಲಗೆ
 ಣ್ಣ ಲುಗಿತಿರೊಳು ಕೈಯ ಗುಡಿಯೊಳು
 ಸುಷದ ನೊಬ್ಬನು ಬಹುಳ ಮಾರ್ಗಶ್ರಮದ ಭಾರದೊಳು || ೧
 ಇದಿರುಗೊಳ್ಳೆಣರಸ ನಡೆ ಕಟ
 ಕದೊಳು ಕಟ್ಟಿಸು ಗುಡಿಯ ನಹಿತರ
 ಸದೆದೆ ಹೋಗಿನ್ನೇನು ಸರಿಯೇ ನಿನಗೆ ಸುರಗಿರರು |
 ಪದವ 1 ನಡಸಿದೊಡಾಟಿ 2 ಗೊಂಡನು
 ಸದಮುಶ್ರುತಿತತಿಯ ನೆಂಬ
 ಗ್ಗ ದ ಮಹಾಪರದೈವ ಬಿಜಯಂಗೈ 3 ದ ನೇಡೆಂದ || ೨
 ಕಥೆಗೆ ನಿನ್ನೊಡಹುಟ್ಟಿದನ ಸಾ
 ರಥಿತನವ ಕೈಕೊಂಡ ನಿನ್ನೀ
 ಪೃಥಿವಿ ನಿನ್ನಯ ರಾಣಿವಾಸವು ಚಿಂತೆ ಬೇಡಿದಕೆ |

1 ನಡಸಿದೊಡಾಟಿಗೊಂಡಾಸದಮುಲ, ಝ. 2 ಗೊಂಬನು ಸದಮುಲ ಶ್ರುತಿ
 ಮತಿಯ ನೆಂಬ, ಟ. 3 ದುದಿದ ಯಂದ, ಟ.

ವೃಥಿತ ವಾಯಿತು ವೈರಿಬಲ ¹ ಸಂ
ಪ್ರಥಿತಸಾಹಸ ನಾದೆ ನೀನೆನೆ
ಶಿಥಿಲಸಂಶಯ ನಂಗಚಿತ್ತವ ನಿತ್ತ ನಾತಂಗಿ ||

೩

ಉಕ್ಕಿ ವಿಸಟಂಬರಿವ ಹರುಷದ
ತೆಕ್ಕೆಯೊಳು ಕೈಗುಡುವ ನೃಪ ² ಜನ
ವಿಕ್ಕಲಿಸೆ ಪೊಪಮಟ್ಟ ನರಸನು ಸಕಲದಳಸಹಿತ |
ಮಿಕ್ಕು ಬರೆ ಬರೆ ಕೃಷ್ಣನನು ಕಂ
ಡೊಕ್ಕು ನೊಡಲನು ಚರಣದೊಳು ಸಾ
ಕಕ್ಕುಜ ವಿದೇನನುತೆ ³ ಹರಿ ನೆಗಹಿದನು ಧರ್ಮಜನ ||

೪

ಪರಕೆ ಪರತರವೆಸ್ತುವನು ಗೋ
ಚರಿಸಿದವಲೇ ಮುನಿಜನಂಗಳ
ವರಸಮಾಧಿಗೆ ಸಮಯ ವಿಲ್ಲದ ದೇವ ನೆಮಗೊಲಿದೈ |
ಕರುಣೆ ಬಿಜಯಂಗೈ ⁴ ದೆ ಯೆನೆ ಮುರ
ಹರನು ನಗುತಂತೆಂದ ನಾವೀ
ನರನ ಸಾರಥಿ ಯಲ್ಲದೆಲ್ಲಿಯ ವಸ್ತು ಹೇಡೆಂದ ||

೫

ಬಯಲಿಗೆಮ್ಮನು ನಾಚಿಸದೆ ಪಾ
ಳಯಕೆ ನಡೆ ಯೆಂದಸುರರಿಪು ಸೇ
ನೆಯನು ಕೈವೀಸಿದನು ಬಂದನು ರಾಜಮಂದಿರಕೆ |
ನಿಯತ ವಿತ್ತಲು ಕೇಳು ಜನಮೇ
ಜಯ ಮಹೀಪತಿ ಧರ್ಮ ಸುತನೋ
ಲೆಮು ಹದನ ನಣಿ ⁵ ದಾಗ ಶಲ್ಯನೃಪಾಲ ಪೊಪಮಟ್ಟ ||

೬

1 ಸ.ಪ್ರತಿಕ, ಕ. 2 ಜನಧಿಕ್ಕರಿಸೆ, ಝ. ತಿಗಳೆಕ್ಕಲದೆ ಪೊಪಮಟ್ಟ, ಟ.

3 ತೆಗದಟ್ಟದನು ಧರ್ಮಜನ, ಕ. 4 ದಿರನೆ ಮುರ, ಝ. ಗೈವುದನೆ

ಟ. 5 ದಂತೆ, ಕ. ಟ

ಮೇಳವಿಸಿ ಪ್ರೋಷಮೆ ¹ ಟ್ಪದಗಣಿತ
 ದಾಳು ಕುದುರೆಯ ಕೂಡಿ ಬರುತಿರೆ
 ಕೇಳಿದನು ಕುರುರಾಯ ನಾಮದ್ರಾಧಿಪನ ಬರವೆ |
 ಆಳೊಳಗ್ಗಳ ನಥಟಶ್ಯನ್ಯ
 ಪಾಲನನು ತಿರುಹಿದೊಡೆ ಗೆಲುವುದು
 ಕಾಳಗವು ತನಗೆಂದು ನಿಶ್ಚಿಸಿದನು ² ಮನದೊಳಗೆ || ೩

³ ಮುಂದಖಿಳವಸ್ತುಗಳ ಜೋಡಿಸಿ
 ಬಂದು ಪಾಳಯಬಿಡುವ ತಾವಿನೊ
 ಳಂದ ಮಿಗೆ ಮೊಡಿಸಿದ ಗುಡಿ ಮಂಡವಿಗೆ ಚೌಕಿಗೆಯ |
 ಬಂದು ಯೋಜನದಗಲದೊಳು ಹಯ
 ವೃಂದ ಗಜ ಶಾಲೆಗಳ ⁴ ಕೌರವ
 ನಂದು ಪರುಷವಿಸಿದನು ಬಾಣಸವಖಿಳಮೋಹರಕೆ || ೪

ಬಂದು ಬಿಡುವನ್ನೆ ಬರ ಮುನ್ನಿನ
 ಮಂದಿರವ ಹೊಗುವಂತೆ ಶಲ್ಯನ
 ಮಂದಿ ಸಂತೋಷದ ಸಮುದ್ರದೆ ಮೂಡಿ ⁵ ಮುಳುಗಾಡಿ |
 ಮುಂದೆ ನಡೆಯಲು ಮತ್ತೆ ಮುನ್ನಿನ
 ಚಂದದೊಳು ಮನೆ ಮನೆಗೆ ⁶ ಳನು ನಲ
 ವಿದೆ ರಚಿಸಿದ ಸೈದೆ ಕುರುಪತಿ ⁷ ಪಯಣ ಪಯಣದೊಳು || ೫

¹ ಟ್ಪನಗಣಿತ, ಕ. ಝ. ಟ. ² ಚಿತ್ತದೊಳು, ಕ. ಝ.

³ ಎಂದಖಿಳ, ಕ. ಝ. ಟ. ⁴ ಪರಾವದಿಂದೆ ರಚಿಸಿದ ಕೂಳ
 ಬಾಣವ ನಖಿಳಮೋಹರಕೆ, ಕ. ಪರಾವದಿಂದೆ ರಚಿಸಿದ ಕೂಳ ತಾಣವ ನಖಿಳ,
 ಝ. ಪರಾವದಿಂದೆ ರಚಿಸಿದ ಕೂಳ ಖಾಣವ ನಖಿಳ, ಟ.

⁵ ಮುಳುಗಾಡಿ, ಝ. ಟ. ⁶ ಳೊಳು ಮುದದಿಂದಿರಲು ರಚಿಸಿದನು
 ಕುರುಪತಿ, ಟ. ⁷ ಹರುವು ಪಯಣದೊಳು, ಝ. ಟ.

* ಆರು ನಯದೊಳು ನಮ್ಮ ಖಿಳದಳ
ಭಾರವನು ಸಂತೈಸಿದವೆ ಕುರು
ವೀರನೋ ಯಮಸೂನುವೋ ಲೇಸಾಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ದೆನು |
ಆರು ಮಾಡಿಸಿದವರು ಬಂದೊಡೆ
ಹಾರ ¹ ಲೇಕ್‌ನೊಡಲ ತೆಪ್ಪು ವೆನು
ಧೀರ ಮೈದೋಱಲಿ ಯೆನುತೆ ಹೊಯ್ಪಿದನು ಡಂಗುರವ || ೧೦

ನಗುತೆ ಕಾರವರಾಯ ನವನೋ
ಲಗಕೆ ಬರಲಿದಿರೆದ್ದು ಮುದದೊಳು
ತೆಗೆದು ಬಿಗಿಯಪ್ಪಿದನು ಕುಶಲವ ನೈದೆ ² ವಿಸ್ತರಿಸಿ |
ಮಗನೆ ನಿನೇ ರಚಿಸಿದಾತನು
ಬಗೆ ದಣಿಯೆ ³ ಬೇಡುವುದು ತಾಂ ಹಂ
ಗಿಗನು ನಿನಗೆನೆ ಮಾವೆ ಬಿನ್ನಹ ಮರಳ ನೀವೆಂದ || ೧೧

ಎನಗೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ಕುಂತೀ
ತನಯರನು ಬಿಡಿ ಮರಳ ನೀಂ ಹ
ಸ್ತಿನ ಪುರಿಗೆ ⁴ ನೀವಿತ್ತ ವರವೆನೆ ಶಲ್ಯ ಮನವಳುಕಿ |
ತನುಜ ಕೈಕೊಂಡೆನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ಜನಪ ನಳಯನು ನೀನು ಲೋಗನೆ
ಎನಗೆ ನೀವಿತ್ತಂಡ ಸರಿ ನಿಮ್ಮತ್ತ ಬಹೆ ನೆಂದ || ೧೨

ಅಗಲಿದೆನು ಪಲಗಾಲ ವೈವರ
ಮೋಗವ ನೀಕ್ಷಿಸಿ ಮರಳುವೆನು ಬಂ
ಧುಗಳ ದರುಶನ ಫಲವಲಾ ಸಂಸಾರತರುವಿಂಗೆ |

* ಆರುನಯದೊಳು ಮೊದಲಾದ ಪದ್ಯವು, ಝ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಲ್ಲ.

¹ ದೆನ್ನನು ತೆಪ್ಪುವೆ ಮಾಜದ ಧೀರ, ಕ. ² ಬೆಸಗೊಂಡ, ಟ.

³ ನೀ ಬೇಡು ತಾ, ಟ

⁴ ತನಗಿತ್ತ, ಝ. ನಮಗಿತ್ತ, ಟ.

ಮಗನೆ ಸೇನೆಯ ಕೊಂಡು ವಾರಣ
 ನಗರಿಗೈದುವುದೆಂದು ಭೂಷನ
 ಮಗುಳಚಿದನಾಶ್ವ್ಯ ಬಂದನು ಪಾಂಡವರ ¹ ಹೊರಗೆ || ೧೩

ಇದಿರುಗೊಂಡರು ಕಾಣಿಕೆಯ ನಿ
 ಕ್ಕಿದರು ತೆಗೆದಪ್ಪಿದರು ಹಲಗಾ
 ಲದೊಳು ಹೂಟದ ಹರುಷವನು ² ಕೈಗಾಗುಮಾಡಿದರು |
 ಮುದದಿ ³ ನೆಲ್ಲರ ಕುಶಲವನು ಕೇ
 ಳದನು ದುರೈದಧನಗೆ ಸಿಲುಕಿದ
 ಹದನ ನೆಲ್ಲವ ಹೇಟದನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಮನನಾಗಿ || ೧೪

ಆದೊಡೇನೆಲೆ ಕಂವ ತಪ್ಪದು
 ಮೇದಿನಿಯ ಸಿರಿ ⁴ ನಿನಗೆ ಸತ್ಯವ
 ಕಾದು ಹದಿಮೂಟಬುದ ನವೆದಿರಿ ಮುಂದೆ ಲೇಸಹುದು |
 ಕಾದಿ ವೃತ್ರಾಸುರನ ಮುಱಿದಪ
 ವಾದದೊಳು ಸಿರಿ ಹೋಗಿ ದುಃಖಿತ
 ನಾದ ನಿಂದನು ಮತ್ತೆ ಬದುಕಿದ ಶಚಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದೆ || ೧೫

ನಹುಷನನು ಕೆಡೆನೂಕಿ ಮುನಿಗಳ
 ಮಹಿಮೆಯೊಳು ಸಾವ್ಯಾಜ್ಯದೊಳು ಸಂ
 ನಿಹಿತ ನಾದನು ಮತ್ತೆ ದಿವಿಜರ ರಾಯ ⁵ ಮೊದಲಾಗ |
 ಅಹಿತರವಗಡಿಸಿದೊಡೆ ⁷ ಕುಸಿದನು
 ಬಹುಳಲೇಸನು ಬಟಕ ಕಂಡನು
 ಮಹಿ ನಿನಗೆ ಬೆಸಗೈಯೆ ⁸ ಬದುಕುವಿರೆಂದನಾಶ್ವ್ಯ || ೧೬

1 ಮನೆಗೆ, ಝ. * ತಾವಾಗಮಾಡಿದರು, 3 ನೈವರ ಕುಶಲ, ಝ.
 4 ನಿಮಗೆ, ಟ. 5 ರಾಧದೊಳು, ಝ. 6 ಮೊದಲಾಗಿ, ಝ.
 ರೊಳಗಾಗಿ, ಟ. 7 ಪುನಿಯನು, ಝ. 8 ಯು ಬದುಕು, ಝ. ಟ.

ಆದೋಡಾಕರ್ಣಂಗೆ ಸಾರಥಿ
 ಯಾದಿರಾದೋಡೆ ಸಮರಮುಖದೊಳು
 ವಾದತೇಜೋವಧೆಯ ಮೊಡುವುದವನ ನವಗಡಿಸಿ |
 ಕಾದಿ ಕುಡುವುದು ನಾವು ಗೆಲುವವೊ
 ಲಾದರಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ನೆಂದಾ
 ಮೇದಿನೀವತಿ ಶಲ್ಯನನು ಕಳುಹಿದನು ಸತ್ಕರಿನಿ || ೧೨
 ಬೀಡುಕೊಂಡನು ಶಲ್ಯ ನಿತ್ತಲು
 ಹೇಡುವರ ಮನ ಮುರಿಯೆ ನೋಟಕ
 ರಾಲಿ ರ್ಕುಂಮಿಡೆ ಕಾದುವರ ಮನ ಮೂಡುಕವಲಾಗೆ |
 ಜಾಳಗೆಯ ಹೊಗರಲಗಿನುರಿಯ ಛ
 ತಾಳ ನಭದೊಳು ರ್ಕುಗರ್ಕುಗಿನೆ ಹೇ
 ರಾಳದಾಳ್ದು ದುರೆಯೊಳು ಬರುತಿರ್ದುದು ನೃಪಸ್ತೋಮ || ೧೪
 ದೆಸೆಗಳಂಟು ಮೂಲೆ ಬಿರಿ ¹ ದೇ
 ಪಸರಿಸಿತು ಹಳಬೊಮ್ಮೆ ಗಹುದೇ
 ಹೊಸವಿಧಾತ್ರನ ಸೃಷ್ಟಿ ಯಿದು ² ಹೊಸತೇನ ಹೇಡುವನು |
 ಕುಸಿಯನೇ ಕೂರುಮನು ಭಾರಕೆ
 ನಸಿಯನೇ ನಾಗೇಂದ್ರ ನಾನೆಗ
 ಳುಸಿರು ಹದುಳವೆ ಹೇಡೆನಲು ಬರುತಿರ್ದುದಾಸೇನೆ || ೧೬
 ಚೋಳ ಪಾಂಡ್ಯರು ಕೇರಳರು ಶಿಶು
 ಪಾಲನಂದನ ಧೃಷ್ಟಕೇತು ವೆ
 ರಾಳ ಭೋಟಕ ಚೇನ ಮೊಗಧ ³ ಕರ್ಪರಾದಿಗಳು |
 ಮೇಲೆ ಮೇಲೈತಂದು ಭೀಮಂ
 ಗಾಳುದೋಱಿದರಿತ್ತ ಕುರುಭೂ
 ಪಾಲಕನ ಕೂಡಿದರು ಭಗದತ್ತಾ ದಿಭೂಭುಜರು || ೨೦

¹ ಯದೆ ಅಸಮಬಲಕ, ರ್ಕು.

² ಹೆಸರೇನು ಹೊಗಡುವನ, ಟ.

³ ಬರ್ಪರಾದಿ, ಟ.

ದುಪದರಾಜಪುರೋಹಿತನು ಕುರು
 ನೃಪನ ನಿತ್ತಲು ಬಂದು ಕಂಡನು
 ವಿಪುಳಮತಿ ಮಾತಾಡಿದನು ನಿಜರಾಜಕಾರಿಯವೆ |
 ಕೃಪಣತನದೊಳು ಕೌರವನು ಗುರು
 ಕೃಪರ ಭೀಷ್ಮರ ಮಾತ ನೊಲ್ಲದೆ
 ಚಪಲಕರ ನ ಕೂಡೆ ನಿಶ್ಚೈಸಿದನು ¹ ಕಾಳಗವೆ || ೨೦

ನೆನೆದಮಂತ್ರವೆ ತನ್ನ ತಂದೆಯ
 ಮನದ ಮೆಚದೊಳೊರೆದು ಕರ ನ
 ನೆನಹಿನೊಳು ಪುಟವಿಟ್ಟು ಶಕುನಿಯ ನೀತಿಯೊಳು ನಿಗುಚಿ |
 ಅನುಜಮತದೊಳು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಮೈ
 ದುನನ ಮತದೊಳು ಬಣ ವಿಟ್ಟನು
 ಜನಪ ನಪಕೀರ್ದ್ಯಂಗನೆಗೆ ತುಡಿಸಿದನು ಭೂಷಣವೆ || ೨೧

ಹರುಷದೊಳು ಸಂಜಯನ ನಾಗಳ
² ಕರೆದು ಕುರುಪತಿ ಬುದ್ಧಿಗಲಿಸಿದ
 ನರಿನೃಪನ ಪಾಳಯಕೆ ಹೋಹುದು ನುಡಿವುದವೆಗಡಿಸಿ |
 ಧರೆಯ ಬೇಡಿಸಿ ಕಳುಹಿದಿರಿ ಸಂ
 ಗರದೊಳುಸಿಧಾರೆಯೊಳು ಕುಡುವೆವು
 ಬಣ್ಣಿದಿ ³ ಕೊಟ್ಟೊಡಧರ್ಮ ವೆಂಬುದು ಧರ್ಮತನಯಂಗಿ || ೨೨

ಬೀಱುಕೊಂಡನು ಮಂತ್ರಿ ಪಯುಣದ
 ಮೇಲೆ ಪಯುಣದೊಳೈದಿ ಪಾಂಡುನೃ
 ಪಾಲಕರ ಪಾಳಯಕೆ ಬಂದನು ರಾಯಗಣುಹಿ ⁴ ದನು |

1 ನಿಜಮತವ, ಕ. ಕಾಳಗಕೆ, ಟ. 2 ಕರಿಸಿ, ಧು. ಟ.
 3 ಕೊಟ್ಟೊಡ ಧರ್ಮ, ಧು. ಟ. 4 ಸಲು, ಟ.

ಕೇಳಿ ಬೀಡಾರವನು ಬೀಯವ
ಹೇಳಿಸಿದ ನಾ ಮಠಿದಿವನ ವೊ
ಶ್ಲೋಲಗವ ರಚಿಸಿದನು ಕುಂತೀಸೂನು ¹ವಾದಿಯೊಳು || ೨೪

ಹರಿ ವಿರಾಟ ದ್ರುಪದ ಕೈಕೆಯ
ರಿರಲು ಬಲವಂಕದೊಳು ವಾಮದೊ
ಳರೆ ವೈಕೋದರ ಫಲುಗುಣಾದಿಗಳಖಿಳಮಂತ್ರಿಗಳು |
ತರುಣಿಯರು ಪರಿಮಳದ ಜಂಗಮ
ಭರಣಿಯರು ಮೆನ್ನಫವಿರಿಂಚನ
ತರುಣಿಯರು ಕುಳ್ಳಿದರರಸನ ಹಿಂದೆ ಸಂದಣಿಸಿ || ೨೫

ಕರಣಿಕರು ಮಂತ್ರಿಕರು ವೈದ್ಯರು
ಸರಸಕವಿಗಳು ತಾರ್ಕಿಕರು ವರ
ಭರತನಿಪುಣರು ಪಾಠಕರು ಗಾಯಕರು ವಾದಿಗಳು |
ಕರಿತುರಗಶಿಕ್ಷಕರು ಲಕ್ಷಣ
ಪರಿಣತರು ಕೋವಿದರು ಸಾವಂ
ತರುಪಹಾಸಕ ವಂದಿ ವೈತಾಳಿಕರು ತೋಪಿದರು || ೨೬

ಮಾವತರು ಚಿತ್ರಗರು ಮಲ್ಲರು
ರಾವೃತರು ಶಿಲ್ಪಿಗರು ಮೂಯಾ
ಕೋವಿದರು ಕರ್ಣಾಂಭಿವಿಕಳರು ಮೂಕ ವಾಮನರು |
ದ್ರಾವಕರು ಜುಜಾಳಿಗಳು ಪರಿ
ದಾವಣಿಗರು ವಿದೇಶಿಗಳು ಮೃಗ
ಜೀವಿಗಳು ಶಕುನಜ ರಸಿದರು ರಾಜಸಭೆಯೊಳಗೆ || ೨೭

ಸಾಲ ಮೆಕುಟದ ರತ್ನ ರಶ್ಮಿಯ
ದಾಟಿ ಗೆಲಿದುದು ತಮವ ನಿನ್ನೀ
ಮೇಲುತೆಕ್ಕೆಯ ತರಣಿತೇಜದ ಹಬೆಯ ಹಂಗೇಕೆ |

¹ ಪ್ರೀತಿಯೊಳು, ಝ. ಠೀವಿಯೊಳು, ಟ.

ಮೇಲೆ ಕೈದೀವಿಗೆ ¹ ಗಳಧಿಕ
 ಜ್ವಾಲೆಯೊಳು ಪುನರುಕ್ತವೆನೆ ಭೂ
 ಪಾಲನೋಲಗ ವೆಸೆದುದಿಂದ್ರನ ಸಭೆಗೆ ವೆಗ್ಗಳಿಸಿ || ೨೮

ಕಳಕಳವೆ ಘಡ ಮೂಣು ಮೂಣೆಂ
 ದುಲಿಯೆ ಕಂಚುಕಿನಿಕರ ವೆಂಗೆ
 ತಳದ ಬಾಯೊಳು ರಾಯರಿದರು ಮಣಿದ ಮಕುಟದೊಳು |
 ನಳನನಾಭನು ನಗುತೆ ಪರಮಂ
 ಡಲದ ಶಿಷ್ಯ ² ನು ಬರಲಿ ಯೆನೆ ಬಾ
 ಗಿಲೊಳು ಕೈದುನೆ ಕೊಂಡು ಹುಗಿಸಿದರಂದು ಸಂಜಯನ || ೨೯

ಬಂದು ಕಾಣಿಕೆಗೊಟ್ಟು ಹರುಷದೊ
 ಳಂದು ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕಿದನು ಭಯದೊಳು
 ನಿಂದು ನೋಡಿದ ನೆಡಬಲ ³ ದ ಮಂಡಳಿಕಮೆನ್ನೆ ಯರ |
 ಸಂದ ಯಮನೋ ನಿರುತಿಯೋ ಪೌ
 ರಂದರನೊ ಪಾವಕನೊ ವರಣನೊ
 ಮಂದಿ ಯಿದು ತಾಂ ಮರ್ದೈರೇ ಹಾ ಯೆನುತೆ ಬೆಟಿಗಾದ || ೩೦

ಸುಚಿದಲೆಯ ಕೆವಿತ್ತಾಸೆಗಳ ಮಿಗೆ
 ಬಳದ ಮುಡುಕುಗಳೊಡ್ಡಿ ದುರದು
 ಚಳತರೋಮದ ನೊಸಲ ಡೋರಿಯ ತಲೆಯ ಕಲಿಮುಖದ |
 ಬಲಿದ ಹುಬ್ಬಿನ ⁴ ತೋರತೋಳನ
 ಹೊಳವೆ ದಾಡೆಯ ಹೊಗರ ಮೋಣಿಯ
 ಕಲಿಮನದ ಕದನಪ್ರಚಂಡರ ಕಂಡು ಬೆಟಿಗಾದ || ೩೧

1 ಯೋಳಧಿಕಜ್ವಾಲೆಗಳು, ಝ. ² ನಕರಯೆನಲು, ಝ.

3 ದಮನ್ನೆಯರ ಮಾವುತರ, ಝ. ಗಳ ಮಹಾಮಹೀಶ್ವರರ, ಟ.

4 ಬಿಟ್ಟಕಂಗಳ, ಕ. ಚ.

ಹಳುವದೊಳು ಹನ್ನೆರಡುವರುಷವು
 ತೊಳಲಿದರು ಸಿರಿ ಪೋಗಿ ನಿಮಿಷಕೆ
 ನೆಲನ ರಾಯರು ನೆರೆದು ಜೀಯೆನುತಿದೆ ಮಹಾದೇವ |
 ನಳಿನನಾಭನ ಕರುಣದಳತೆಗೆ
 ನಿಲುಕದಿಪುದೇನುಂಟು ಮುರರಿಪು
 ಮುನಿದೋಡಾಸನ ಮುಣಿಯ ನಂದನು ತನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ || ೩೦

ಇಳುಹಿದನು ಹೊರೆಯೊಳು ಮಹೀಪತಿ
 ಕಳುಹಿದಮತುಗೊಳುಗಳನು ಭೂಪತಿ
 ತಿಲಕ ಧರ್ಮಜ ನೊಪ್ಪುಗೊಂಡನು ನೃಪನ ಪಾವುಡವ |
 ಬಲವು ಬೊಪ್ಪನೊಳುಂಟಲಾ ಮ
 ಕ್ಕಳನು ಮಣಿಯನು ಲೇಸು ಸಂಜಯ
 ತಿಳುಹು ತಾತನ ಕುಶಲವನು ಗಾಂಧಾರಿದೇವಿಯರ || ೩೩

ಗುರು ಪಿತಾಮಹ ಗೌತಮರ ಸ
 ಚ್ಚ ರಣಕಮಲಂಗಳಿಗೆ ಕುಶಲವೆ
 ಗುರುಸುತನು ಸುಕ್ಷೇಮಿಯೇ ಕುರುರಾಯನಿರವೆಂತು |
 ಕುರುಪತಿಯ ನೋದರರು ಮಕ್ಕಳು
 ಸರಸಿಜಾನನೆ ಭಾನುಮತಿ ಮಿ
 ಕ್ಕ ರಸಿಯರು ಕರ್ಣಾದಿಗಳು ನಿರ್ವೃತರೆ ಹೇಳೆಂದ || ೩೪

ಸುಖಿಗಳಸಿಬರು ಜೀಯೆ ನಿಮ್ಮಯ
 ನಿಖಿಲಬಾಂಧವೆರನು ಸಹೋದರ
 ಸಖಿ ಸುತಾದಿಗಳನು ಪ್ರರೋಹಿತ ಪೌರ ಪರಿಜನವ |
 ಮುಖಸಮುದ್ಭವೆ ವೊದಲು ಪಂಕಜ
 ಮುಖಿಯರನು ಬೆಸಗೊಂಡು ಕಳುಹಿದ
 ರಖಿಳಕುರುನಂದನರು ಭೀಷ್ಮ ದ್ರೋಣ ಗೌತಮರು || ೩೫

ಮುನ್ನ ಭೀಷ್ಮ ದ್ರೋಣ ಗೌತಮ
 ರುನ್ನತದ ಕಾರುಣ್ಯದೊಳು ಸಂ
 ಪನ್ನ ಸಾಹಸರಾದೆ ¹ ವಾಚರಿಸಿದೆವು ಧರ್ಮವನು |
 ಇನ್ನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರವನೀಶನು
 ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಬಾಂಧವರ ಪ್ರತಿ
 ಪನ್ನತೆಯ ² ತಾಂ ಕಾಣ್ಬನೆಂದನು ಧರ್ಮಸುತ ನಗುತೆ || ೨೬

ಏನು ಬಂದಿಹ ಹದನು ಕಾರ್ಯವೆ
 ನೇನ ನೆಂದನು ಕೌರವೇಶ್ವರ
 ನೇನ ನೆಕ್ಕಟೆಗರೆದು ಬುದ್ಧಿಯ ಕಲಿಸಿ ಕಳುಹಿದನು |
 ಏನುವನು ನೀ ನುಚ್ಚಿದಿರು ವಿನ
 ಯಾನುಗತವಾಗಿರಲಿ ಮೇಣ ಶೌ
 ರ್ಯಾನುಗತವಾಗಿರಲಿ ಬಿನ್ನವಿಸೆಂದ ನಸುರಾರಿ || ೨೭

ನಾಡ ಬಯಸುವೊಡೆವೊಡನೆ ಹೊ
 ಯ್ದುಡುವುದು ಸಂಪ್ರತಿಗೆ ಚಿತ್ತವೆ
 ಮಾಡಲಾಗದು ಸಂಧಿ ವೀರಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಮತವೇ |
 ಬೇಡುವರೆ ಪಾರ್ಥಿವರು ನಾವದ
 ನಾಡಬಾರದು ತಮ್ಮ ಜನನವೆ
 ನೋಡಿ ನುಡಿದೆರು ಪಾಂಡುಸುತರಲ್ಲೆಂದು ಹೇಡೆಂದ || ೨೮

ಮೊದಲೊಳಮಲ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವು
 ಮದುವೆಯಾಯಿತು ಬಚಿಕ ವನವಾ
 ಸದೊಳು ವಾನಪ್ರಸ್ಥ ವೆಂಬಾಶ್ರಮವೆ ನಳವಡಿಸಿ |
 ತುದಿಗೆ ತಾಂ ಸನ್ಯಾಸವನು ಮಾ
 ಡಿದನು ಮತ್ತೆಳುವೊಡೆ ರಾಜ್ಯದ
 ಪದವಿ ³ ಗನುಚಿತ ವಾಯು ಯಮಜಂಗೆಂದು ಹೇಡೆಂದ || ೨೯

1 ವಾಚರಿಸಿದೆವು ಸತ್ಪ್ರವನು, ಟ. 2 ನಜರಿಕಾ, ಟ. 3 ಯನುಚಿತ, ಚ.

ತಳಿತಜ್ಜಿವನದುಬ್ಬುಗಳ ಕಳ
 ವಳಿಗ ರರ್ಜುನ ಭೀಮ ರೆಂಬವ
 ರೋಗಿಗೆ ವೈರವೆ ಬಿತ್ತಿ ¹ ಬೆಳಿಸುವ ಕೃಷ್ಣ ಹಗೆ ² ನಮಗೆ !
 ಉಟಿದ ದ್ರುಪದ ವಿರಾಟರೆಂಬೀ
 ಪುರು ³ ಗಳೊಲಿದಂತೋರೆಗೆಡೆ ⁴ ವರೆ
 ತಿಳಿಯೆ ತಾನೇ ಕಡೆಗೆ ಕೆಡದಿರ ನೆಂದು ಹೇಳೆಂದ || ೪೦

ಸಾಕು ಕೌರವನಾಯ ಮೂತನ
 ದೇಕೆ ⁵ ಚಿತ್ತೈಸುವಿರಿ ದೂತನ
 ನೂಕು ನೂಕು ಕುತಾರದುರೋಧನನ ನೊಡೆಹೊಯ್ದು |
 ಶಾಕಿನಿಯರಿಗೆ ರಕುತ ⁶ ಧಾರೆಯೊ
 ಳೋಕುಳಿಯ ನಾಡಿಸುವೆ ನಿಲು ತಡ
 ವೇಕೆನುತೆ ಘುಡುಘುಡಿಸಿ ಕಿಡಿ ಕಿಡಿ ಯೋದನಾ ಭೀಮ || ೪೧

ಬೆಸಸುವುದು ಹಿಂದಾದ ಜಾಜೆನೊ
 ಳಸೆದ ಜಾಡ್ಯವೆ ಸಾಕು ಧರ್ಮದ
 ದೆಸೆಗೆ ನೀನಿನ್ನುತ್ತರಾಯಿ ಸುಯೋಧನನ ⁷ ಕಡಿದು |
 ದೆಸೆದೆಸೆಯ ದೈವಂಗಳಿಗೆ ⁸ ಪಸ
 ರಿಸುವೆ ವೆಂಮನು ಕಳುಹೆನುತೆ ಗ
 ಜೆಸಿದರಂದಭಿಮನ್ಯು ಸಾತ್ಯಕಿ ಭೀಮನಂದನರು || ೪೨

ಕದಡಿತಾಲಸ್ಥಾನ ಕಲ್ಪಾಂ
 ತದ ಮಹಾ ⁹ ಸಿಡಿಲಂತೆ ವಿರರರು
 ಕೆದಚ್ಚಿ ತಮತಮಗೆದು ನುಡಿದರು ಕಂಡೆಯವ ಜಡಿದು |

1 ಸುಷುವನು, ಟ.

2 ತನಗೆ, ಜ್ಞ.ಟ.

3 ಕರೋಲಿ, ಕ. ಜ್ಞ.ಗಳವರಾವೋರೆ, ಟ. 4 ದರೆ, ಜ್ಞ.

5 ಬಿತ್ತರಿಸುವಿರಿ, ಝ. 6 ವಾರಿಯೊ, ಜ್ಞ. ಝ. ವಾರಿಧಿಯೊಕ್ಕುಳಿ, ಟ.

7 ಕುಲವ, ಟ. 8 ಸರಿಹಸುಗೆಗೆಮ್ಮನು, ಟ. 9 ಭವನಿಯಂತೆ, ಟ.

ಉದಿರೆ ಹೊಯ್ಯೆವು ಹೆಲ್ಲು ಗಳ ಕಿ
 ಬ ದಿಯೊಳಗಿವೆವು ಕರುಳ ನಹಿತರ
 ಬಿ
 ತಿದಿಯ ಸುಲಿವೆವು ¹ ಬಿಸುಡು ನೇಮವ ನಂದರತಿ ² ಬಲರು || ೪೩

³ ಆತನಿಂದೇನಹುದು ⁴ ಹೊಲ್ಲೆ ಹ
 ವಾತನಿಂದೇನಹುದು ⁵ ಲೇಸುಗ
 ಳಾತನಿಂ ⁶ ದೇಬರಲಿ ಹಿಂದಣ ಕಾನನಾಲಯ ⁷ ದ |

⁸ ಯಾತ ⁹ ನೆಯ ಸೈರಿಸಿದ ತಮಗಿಂ

¹⁰ ದಾತ ನುಡಿದೊಡೆ ಹಾನಿಯೇ ¹¹ ನೀಂ

ಕಾತರಿಸದಿರಿ ಯೆಂದು ಸಂತ್ಯೈಸಿದನು ಯಮಸೂನು || ೪೪

ಕಳುಹಿದನು ಬೀಡಾರಕವನಿಪ
 ತಿಲಕನಾಸಂಜಯನ ನಲ್ಲಿಂ
 ಬಚ್ಚಕ ಮುಱುದಿನ ಕೃಷ್ಣ ಪಾರ್ಥರು ಸಂಜಯನ ಕರಿಸಿ |
 ಬಲುಹುವೆಲುದಿನ ನುಡಿಗಳೊಂದವೆ
 ತಿಳುಹಿದರು ಮುಱುವೆವದೋಲಗ
 ದೊಳಗೆ ದೂತನ ಕರಿಸಿ ಬೀಚ್ಚೊಟ್ಟನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು || ೪೫

¹² ಜನಕನನು ಗಾಂಧಾರಿ ದುರೈಯೇ
 ಧನನ ನವರೊಡಹುಟ್ಟಿದರ ನಂ
 ಗನೆಯರನು ದುಶ್ಚೈಯ ಸೈಂಧವ ಕರ್ಣ ಶಕುನಿಗಳ |

ವಿನುತಲಾಹಿ ಕ ಶಲ್ಯ ಭಗದ
 ತ್ತನ ನದೀಸುತ ಗುರು ಕೃಪರ ಗುರು
 ತನುಜನನು ಮೆನ್ನಿಸಿ ¹³ ದೆವುಚಿತದೊಳಂದು ಹೇಚೆಂದ || ೪೬

1 ಬೆಸಸು ನೇಮವ, ಟ.

2 ರಥರು ಟ.

3 ಈ ತ, ಕ, ಚ, ಝ.

4 ಲೇಸುಗಳೇತ, ಕ, ಚ, ಝ. ಲೇಸು

ಗಳಾತ, ಟ. 5 ಹೊಲ್ಲೆಹವಾ, ಕ, ಚ, ಝ ಟ. 6 ದವೆಬ, ಕ, ಚ, ಝ.

7 ವು, ಕ, ಚ. 8 ಆತ, ಕ, ಚ, ಝ. ಟ. 9 ನೇಸೈ, ಕ, ಚ, ಟ.

ನೇವಾಡಿದನು, ಝ. 10 ದೀತ, ಕ, ಚ, ಝ. 11 ನಿಲಿ, ಝ. ಟ

12 ಜನವನನು, ಟ.

13 ದನುಚಿತ, ಕ.

ವರಪುರೋಹಿತರನು ಸುಸಾವಂ
ತರನು ವೈದ್ಯರ ವಿಮಳವಿದುರನ
ನರಮನೆಯ ವಿಶ್ವಾಸಿಗಳ ನೋಲಗದ ಗಣಿಕೆಯರ |
ಕರಿಪಯಾಧ್ಯಕ್ಷರನು ಪಡಿಹಾ
ರರನು ಬಾಹತ್ತರ ನಿಯೋಗದ
ಪರಿಜನದ¹ ಕುಶಲವನು ಕೇಳಿದೆವೆಂದು ಹೇಳೆಂದ || ೪೩

ಹೊನ್ನಿನೊಳು ಮಧುರೋಕ್ತಿಯೊಳು² ಸವಿ
ಯನ್ನ ವುಡುಗೊಚ್ಚಿಗಳೊಳು ಶಿಷ್ಯನ
ಮನ್ನಿಸಿದ ನವನೀಶ ನುಚಿತದೊಳವನ ಬೀಚ್ಚೊಟ್ಟ |
ಪನ್ನಗನ ಸಿರಿಮಂಚದಾತನು
ಬೆನ್ನೊಳರುತಿರೆ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರಿ
ಗಿನ್ನು ಮಂಗಳವೆನುತೆ ಸಂಜಯ ಓಂದ ನಿಭಪುರಿಗೆ || ೪೪

ಬಂದ ನಾಥ್ಯತರಾಪ್ಪರಾಯನ
ಮಂದಿರ³ ಕೆ ಕಂಡನು ಮಹೀಶ⁴ ನ
ನೊಂದೆರಡುಮಾತಿನೊಳು ಸೂಚಿಸಿ ಮರಳದನು ಮನೆಗೆ |
ಅಂದಿನಿರುಳೊಳು ನಿದ್ರೆ ಬಾರದೆ
ನೊಂದು ವಿದುರನ ಕರಿಸಿ ರಾಯನ
ತಂದೆ ಬಿಸುಸುಯ್ಯುತ್ತೆ ನುಡಿದನು ವಿದುರದೇವಂಗೆ || ೪೫

ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

1 ಪುರಜನದ ಕುಶಲನ ಕೇಳಿದೆವೆಂದೆನ್ನು, ಕ. ಝ. ಪುರಜನದ ಕುಶಲ
ವಕೇಳಿದೆವೆಂದೆ. ಚ.

2 ವಿವಿಧಾನ್ನ, ಕ. ಸಂಪನ್ನ, ಝ. ವಿಪುಲಾನ್ನ, ಟ. 3 ವಹೋಕ್ತನು, ಟ.

4 ನೊಳೊಂದೆರಡು, ಟ.

೩ ನೆ ಯ ಸಂಧಿ.

ವಿದುರನೀತಿ.

ಸೂಚನೆ.

ತಿಳುಹಿದನು ವಿದುರನು ಮಹೀಪತಿ
ತಿಲಕನನು ನಯನೀತಿಧರ್ಮಂ
ಗಳ ಸುಸಂಗತಿಯಿಂದೆ ನೂಕಿದರವರು ಯಾಮಿನಿಯು ||

*

ನಾಳೆ ಸಭೆಯೊಳು ಬಂ ¹ ದು ಸಂಜಯ
ಹೇಳುವನು ² ಸುದ್ದಿಯನು ಸಂಧಿಯೊ
ಕಾಳಗವೊ ಮುಂದಣಿಯಬಾರದು ದುಗುಡ ವಾಯ್ ³ ನಗೆ |
ಹೇಳು ನಿರುತವೆ ನಂದಿನಿರು ⁴ ಳೊಳು
ಬೀಳುಕೊಂಡುದು ನಿದ್ರೆ ಯೆನೆ ಭೂ
ಪಾಳಕನ ಸಂತೈಸಿ ಬಚ್ಚಿಕೆಂತೆಂದನಾವಿದುರ ||

* ನೀತಿಯನು ತಂ ವಿದುರವಾಕ್ಯದ
ನೀತಿಯೊಳು ಗಾಂಗೇಯನೊಳು ಸಂ
ಭೂತವಾದ ಸುರಜಧರ್ಮ ವ ಪೋಷ್ಣಧರ್ಮವನು |
ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಾದರಿಸಿ ಕೇಳದ
ಪಾತಕರ ಜನ್ಮವು ನಿರರ್ಥಕ
ವೇತಕೇಭಾರತದ ಮಹಿಮೆಯ ನೆಣಿವರಾರಂದ ||
ಈ ಪದ್ಯವು ಸೂಚನೆಯ ಮುಂದೆ ಕ. ಖ. ಚ. ಝ. ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ
ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

- 1 ದುಸುದ್ದಿಯು, ಚ. ದಹದನನು ಝ. ಟ.
- 2 ಸಂಜಯನು, ಚ. ಝ. ಟ. 3 ವಗೆ, ಖ. ಮಗೆ, ಚ. ಝ. ಟ.
- 4 ಳನು, ಖ. ಚ. ಟ.

ಬಲವಿಹೀನನು ಬಲ್ಲಿದನ ಕೂ
 ಡೊಲಿದು ತೊಡಕಲವಂಗೆ ಕಾಮದ
 ಕಳವಳದೊಳರ್ಥಂಗೆ ಧನದ¹ ಆವಿನೋಳು ಮೆಱುಗುವಗೆ |
 ಕಳವಿನೋಳು ಕುದಿವಂಗೆ ದೈವದ
 ನೆಲೆಯ ನಳಿಯದವಂಗೆ ದಿಟವಿದು
 ತಿಳಿಯೆ ಬಾರದು ನಿದ್ರೆ ಯೆಂದನು ಭೂಪತಿಗೆ ವಿದುರ || ೨೦

*

ಬಂದಉಂದೆರಡಹುದನಚಿ ಮೂ
 ಉಂದವನು ತಿಳಿ ನಾಲ್ಕುಊಳು ಮನ
 ಸಂದಿ² ಸ ದಿರೈದಊಳು ವರ್ಜಿಪುದಾಱ ನೇಱಊಳು |
 ಬಂದಿಸದಿ ರೆಂಟನು ವಿಚಾರಿಸಿ
 ಮುಂದುವರಿಯೊಂಬತ್ತ ಊಳು ನೆಚಿ
 ಸಂದಿಸದಿರೈದಊಳು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಂದ || ೨೧

ತನ್ನ ಚಿಂತೆಯದೊಂದು ದೈವದ
 ಗನ್ನ ಗತಕವದೇರಡು ಭಾವದ
 ಬನ್ನ ಣೆಯ ಬಗೆ ಮೂಱು ದೈವದ ಭಿನ್ನ ಮುಖ ನಾಲ್ಕು |

¹ ಆವಿನೋಳು, ಝ. ಆಲಿನೋಳು, ಟ.
 ಜನಪ ಕೇಳೈ ಪೂರ್ವದೊಳು ಕೇ
 ಶಿನಿಯ ವೃತ್ತಾಂತವನುರೆ ವಿರೋ
 ಚನಸುಧನ್ವರ ಕಲಹವನು ಕನ್ಯಾವಿಷಯದಿಂದೆ ||
 ಮುನಿಸಿನೋಳು ನಡತರಲು ಪ್ರಹ್ಲಾ
 ದನದೇಸೆಯೊಳವೆರಬ್ಬ ರಿಗೆ ಹಂ
 ಸನೋಳು ಹಚಿವಾಯ್ತೆಂಬ ಕಥನನ ನಚಿಹಿದನು ವಿದುರ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯವು ಕ. ಚ. ಝ. ಪ್ರಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಪದ್ಯದ ಮುಂದೆ
 ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

² ರದಿರೈ, ಕ. ಝ.

ತನ್ನ ನೆನ ¹ ಹೆಂತಂತೆ ಕಾರ್ಯವು
ಚೆನ್ನ ಹಡೆ ಲೋಕಕ್ಕೆ ತಾ ಬೇ
ಋನ್ನು ದೈವವದೇಕೆ ತಾನೇ ದೈವರೂಪೆಂದ || ೪

ಬಂದುವರ ವನಱಿಹಿದವ ಗುರು
ವೊಂ ² ದು ಪಾಯದೊಳುಳುಹಿದವ ಗುರು
ಬಂದ ವಿಗ್ರಹದೊಳಗೆ ರಕ್ಷಿಸಿದಾತ ಪರಮಗುರು |
ಬಂದೆರಡುಮೊಟ್ಟಿಸಲೇ ³ ಸಾ
ಕೆಂದು ಗರ್ವೀಕರಿಸದವರುಗ
ಳೊಂದುವರು ಚಂಡಾಲಯೋನಿಯೊ ⁴ ಳರಸ ಕೇಳೆಂದ. || ೫

ತನ್ನ ಕಾರಿಯಕಾರಣವ ನುಟಿ
ದನ್ನಿಗರ ಚಿಂತೆಯನು ಮಾಡುವು
ದುನ್ನ ತಿಕೆ ತಾನಲ್ಲ ನೀತಿಜ್ಞ ರಿಗೆ ಭಾವಿಸಲು |
ಮನ್ನಿ ಸುವುದಾತ್ಮನನು ಮಿಕ್ಕುದ
ನನ್ನ ರಿಗೆ ಮಾಡುವುದದಲ್ಲದೆ
ತನ್ನ ತಾಂ ಮಣಿದಿಹುದು ⁵ ಮತವಲ್ಲೆಂದನಾವಿದುರ || ೬

ಹಾವು ಹಲವನು ಹಡೆದು ಲೋಕಕ್ಕೆ
ಸಾವೆ ತಹವೊಲು ⁶ ನೊಣುವುಕ್ಕಳ
ನಾವಪರಿಯೊಳು ಹಡೆದು ಕಿಡಿಸಿದೆ ಭೂಮಿಭಾರಕರ |
ಭಾವಿಸಲು ಸರ್ವಜ್ಞ ಸರ್ವಗು
ಣಾವಲಂಬನ ನೊಬ್ಬ ನರ್ಜಾನ
ದೇವ ಸಾಲದೆ ನಾಡ ನಾಯ್ಕೊಳೇನು ಫಲವೆಂದ || ೭

ದೀಪದೀಪವ ತೊಳಲಿ ಕರ್ಮ
ಳಾಪದೊಳು ಕುದಿಹುದಿದು ನಾನಾ
ರೂಪಿನಿಂದಾರ್ಚಿಸುವ ಸುಕೃತದ ಗೊಡವೆ ತಾನೇಕೆ |

1 ಹಿಡೆದ್ದೆಕಾ, ರು.

2 ದಸಾಯ, ಟ.

3 ತಾನೆಂದು, ಟ.

4 ಳೆಂದನಾವಿದುರ, ಕ.

5 ಚಿತ, ಟ.

6 ಹಲವುವುಕ್ಕಳ, ಚ.

ಭೂಪ ಕೇಳ್ಯ ಸತ್ಯ ವೊಂದೇ
 ಸೋಪನವು ಸಗ್ಗಕ್ಕೆ ಜನ್ಮದ
 ಕೂಪರಕ್ಕಿದು ನಾವೆಯಾಗಿಜುದೆಂದನಾವಿದುರ ||

v

ಪಾಸಂದಿಂದಾರ್ಜಿಸಿದೊಡರ್ದವ
 ನಾಫಲವನುಂಬವರಿಗಿಲ್ಲಾ
 ಪಾಪವೊಬ್ಬಂಗವ್ವು¹ ದಲ್ಲದೆ ವಿಷದ ಘನಿಯಂತೆ |
 ಕಾಪಥವ ನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಕೋಪಾ
 ಟೋಪದಿಂದುತ್ತಮರ ಸರ್ವ
 ಸ್ವಾಪಹಾರವ ಮೊಡಿ ಬದುಕುವು ದಾವಗುಣವೆಂದ ||

F

ಬವರವೊಗದೊಳು ವೈರಿರಾಜರ
 ನವೆಗಡಿಸಿ ತಂದಾಧನವ ಭೂ
 ದಿವಿಜತತಿಗತ್ತಾಫಲವ ನಿನಿತೆಂದು ಗಣಿಸುವೊಡೆ |
 ದಿವಿಜಪತಿಗಾಗದು ಕಣಾ ನೊ
 ನವಪತಿಗೆ ಸದ್ಧರ್ಮವದು ನಿ
 ನ್ನವನು ನೀತಿಯ ನಖಿಯನೈ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ) ಕೇಳೆಂದ || ೧೦

ಧರಣಿಯಮರರ'ಧನದೆ² ನೆರಹಿದ
 ಕರಿತುರಗವೊದಲಾದ ದಳವು
 ಬುರದೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಹುದರಿನೃ ಪಾಪಕಯುದ್ಧಪರ್ಯಂತ |
 ಜರಿದು ನಸಿವುದು ವಾಹಿನಿಗೆ ಮೆಲೆ
 ತುಣಿ ಮೆಳಲ ಕಟ್ಟೆಯವೊಲಿದನಣಿ
 ದರಸುಗಳು ವರೊ ಲಿತ್ತಮೆರ ದೆಸೆಗಂಜಬೇಕೆಂದ || ೧೧

೧೧

1 ದಾರ್ಜಿಸಿದಂದುಗರನಂತೆ, ಚ. ದಾರ್ಜಿಸಿದುರಗನಂದೊಳು, ಝ. ಟ

2 ಸಲಹಿದ, ಖ. ಝ. ಟ.

ಏಸು ಧರ್ಮದೊಳಾಜಿಪನು ಧನ
 ವೈಸು ಸಿರಿ ವರ್ಧಿಸುವುದದರಿಂ
 ದೇಶಮಂಗಳ ಪುತ್ರ ಮಿತ್ರಕಳತ್ರತತಿವಿಜಯ |
 ಪೈಸರಿಸುವುದು ಬಂದ ಬಟಿವಿಡಿ
 ದಾಸುರದಪಥದಿದನಜಿದು ಧರ
 ಣೀಶ ಧರ್ಮವೆ ಹಿಡಿ ಯಧರ್ಮವೆ ಬಿಟ್ಟು ಕಳೆ ಯೆಂದ || ೧೦

*
 ಉರಗನವುಡಿದೊಡದತಿ ವದನದೊ
 ಳರದೆ ಮೇಣಾದವ್ಯದೇಹದೊ
 ಳರದೆ ರುಧಿರವು ಹರೆವವೊಲು ದುಷ್ಪಾಧಿಕಾರಿಗಳ |
 ಬರಸೊರಸಿನಿಂ ಜನಪದದ ಸಿರಿ
 ಹರೆವುದರಸಿಂಗಿಲ್ಲದಾಪ್ರಜೆ
 ಗಿರದುಭಯಹಿಂಗುವುದನಜಿವೈ ರಾಯ ನೀನೆಂದ || ೧೨

†
 ಹರಿವನದಿ ತನ್ನಿಚ್ಛೆಯೊಳು ದಡ
 ವೆರಡ ಕಿಡಿಸುವವೊಲು ನಾರಿಯ
 ರುರವಣಿಗೆ ಕೈಗೊಟ್ಟು ನಡಿಸಿದೊಡುಭಯವಂಶವೆನು |
 ನೆಣಿಪುವರು ನೀರೊಳಗೆ ಮೇರೆಯ
 ಮುಣಿಯಲೀಯದೆ ಮೂರ್ಗದೊಳು ಮು
 ತ್ಸರಿಸದಾಳುವುದನುನಯವು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ || ೧೪

* ಧರ್ಮದಾಧಾರದೊಳು ಜಗವಾ
 ಧರ್ಮಯನು ಜನವಶ್ರಯಿಸುವುದು
 ಧರ್ಮವೇ ಕಿಡಿಸುವುದು ಜನ್ಮಾಂತರದ ಪಾತಕವ |
 ಧರ್ಮದೊಳೆ ಸರ್ಮವು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ
 ಧರ್ಮವೆಂಬುದು ಫರಮ ವದಜಿಂ
 ಧರ್ಮವನು ಬಿಟ್ಟಿಹುದು ಮತವಲ್ಲೆಂದನಾವಿದುರ ||
 ಈ ಪದ್ಯವು ಕ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗಿದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

† ಉರಗ ನಗಿದೊಡ ಮೇಣು ಶಸ್ತ್ರದೊ
 ಳಿಹಿದೊಡೊಬ್ಬನೆ ಮಡಿನ ನಂತ

ಧರೆಯೊಳಗೆ ಕಡುಮೂರ್ಖರಿವೆರಿ
 ಬ್ಬರು ಕಣಾ ದುರೋಲ್ಯಧನನು ದಶ
 ಶಿರನು ಗೋಲೈ ಹಣದೊಳು ವನಭಂಗದೊಳು ಮುಂಕೊಂಡು |
 ಅರಿಭಟರ ಸತ್ವಾತಿಶಯದು
 ಬರದ ¹ ಬಲ್ಲಹನು ಕಂಡು ಕಂಡೆ
 ಚ ² ಅದೆ ಮರುಳಹುದುಚಿತವೇ ಹೇಡೆಂದನಾವಿದುರ || ೧೫
 ಕರಣಿಕನ ಹಗೆಗೊಂಡವಂಗೈ
 ಶ್ವರಿಯಹಾನಿ ಚಿಕಿತ್ಸಕನನಾ
 ದರಿಸದಾತಂಗಾಗದಾಯುಷ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯದು |
 ಅರಸ ಕೇಳಾಯುಷ್ಯ ² ಭಾಗ್ಯಗೆ
 ಳರಡು ಕಿಡುವುವು ³ ವಿಪ್ರವೈರಿಗೆ
 ನಿರುತ ಬದ್ಧ ದ್ವೇಷ ಲೇಸಲ್ಲೆಂದನಾವಿದುರ || ೧೬
 ಧರೆಯೊಳಗೆ ರವಿಮಂಡಲವ ನೊಡೆ
 ದುರವಣಿಸಿ ಹಾಯ್ವವೆರು ದಿಟ ವಿ
 ಬ್ಬರು ಕಣಾ ಸನ್ಯಾಸಿಯಾಗಿಯೆ ಯೋಗಮಾರ್ಗದೊಳು |
 ಹರಣವನು ಬಿಟ್ಟವರು ಘನಸಂ
 ಗರದೊಳಭಿಮುಖರಾಗಿ ಮರಣಾಂ
 ತರವ ನೈದಿದವರುಗಳವನೀಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ || ೧೭

ಲ್ಲರನು ನೆಗೆಟಿದ ಮಂತ್ರ ⁴ ಸಿದ್ಧಿಸಲರಿನ್ಯಪಾಲಕರ !
 ಸಿರಿಸಹಿತವಾಸಕಲಬಲಸಂ
 ಹರಣವಹುದಿದ ನಱಿದು ಗುಪ್ತದ
 ಪರಮಮಂತ್ರರಹಸ್ಯ ವುಟೇ ರಾಯ ನಿನಗೆಂದ ||
 ಈಪರ್ಯವು, ಖ. ಚ. ಟ. ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೂರೆಯುತ್ತದೆ.
 1 ಯುಧವಕಂಡು, ಖ. ಟ. ಗರ್ವವ, ಚ.
 2 ಭವುಷೆಗೆ, ಖ. ಚ. ಜ. ಟ.
 3 ತಪ್ಪದವನೀಸುರರ ಬದ್ಧ, ಕ. ಚ. ಜ. ರು.
 4 ಭಿನ್ನಿಸ.

ಮಾತೃಪಿತೃಗ 1 ಳು ಶತ್ರುಭಾವವ
ನಾತು ನಿಜ 2 ಸಂತಾನದೊಳು ಸಂ
ಪ್ರೀತಿಯನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ಸರ್ವಜ್ಞಾ 3 ಧಿಕಾರದೊಳು |
ಖ್ಯಾತರನು ಮಾಡಿದೊಡೆ ಹಂಸ
ವ್ರಾತಮಧ್ಯದ ಬಕನವೊಲು ವಿ
ಖ್ಯಾತಸಭೆಯೊಳಯೋಗ್ಯರಹ 4 ರೇ ಭೂಪಕೇಳಂದ || ೧೪
ಸುರರ ಮೇಳದೊಳಾಡುವವರಿ
ಬ್ಬರೆ ಕಣಾ ಪ್ರಭುವಾಗಿಯು ಹ್ಲಮೆ
ವೆರಸಿದವನು ದರಿದ್ರನಾಗಿಯು ದಾನಿ ಯೆನಿ 5 ಸುವನು |
6 ಅರಿದೆನಿಸದತಿಧನಿಕಧರ್ಮೋ
ತ್ಕರುಷ ದುರ್ಬಲಯುತನ ಸೈರಣೆ
ಸರಿಸ 7 ವೆನಿಸದು ರಾಯ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾವಿದುರ || ೧೫
ಧರಣಿ ನುಂಗುವೆಳಬ್ಬ ರನು ಸಂ
ಗವ ಜಯಿಸದ ನೈಪನ ದೇಶಾಂ
ತರವ ಚರಿಸದ ಪಂಡಿತನ ನಿದು ಶಾಸ್ತ್ರಾಧಿಸಿದ ವಲೆ |
ಅರಸುಗುಲದೊಳು ಪುಟ್ಟೆ 8 ಸಾಪ
ತ್ನರಿಗಳುಕಿ ದೇಹಾಭಿಲಾಷೆಯೊ
ಳುರಗನಂತೊಳಗಿಹುದು 9 ಲೇಸಲೆಂದನಾವಿದುರ || ೧೬
ನರಜನುಮವತ್ಯಧಿಕ ವದಜೊಳು
ಗುರುಹಿರಿಯರೆಂದಣಿದು ದಾನ
ಕ್ಕರುಹರ 10 ಹರಲೆಂದು ನೋಡದೆ ಮೊಢವೊರ್ಗದೊಳು |

1 ಳತು, ಕ. ಖ. ಝ. 2 ಸಂಧಾನದೊಳು, ಕ. 3 ತಿಕಾರ, ಝ.
4 ರೇಭೂಪ, ಟ. 5 ಸಿದನು, ಖ. 6 ಅರಿದೆನಿಸಿದ, ಜ. ಹಿರಿದೆನಿಸಿದ, ಝ
7 ವಲ್ಲಿದು, ಚ. ಝ. 8 ದಾಯಾದರಿಗಳುಕಿ, ಕ. ಖ.
9 ಮತವಲೆಂದ, ಖ. ಚ. ಝ, ಧರ್ಮವೆ ಎಂದ, ಜ. ಟ.
10 ಹುದ, ಕ. ಜ. ಟ.

ಕರೆದಪಾತ್ರಂಗಿತ್ತು ಪಾತ್ರನ
 ಪರಿಹರಿಸಲಾಯಿರಡಬಿಂ ¹ ಸಂ
 ಹರಣವೈದುವುದಾರ್ಜಿಸಿದ ಧನವ ² ರಸ ಕೇಳಂದ || ೧೦

ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಬ್ಬ ರಾತ್ರಿಜ
 ಬೃಂದವನು ನೆಜಿ ಸಲಹಿ ತತ್ಸುತ
 ರಿಂದೆ ಲೇಸನು ಪಡೆವವೊಲು ತಜ್ಜ ನಪದದ ಜನವ |

³ ಕುಂದಿಸದೆ ನೃಪ ಮಂತ್ರಿಗೆ ⁴ ಳು ಸಾ
 ನಂದದಿಂ ರಕ್ಷಿ ⁵ ಸಲು ಬಹಿಕ್ ⁶ ದ
 ಷಿಂದೆ ಸಕಲ್ಯಶ್ವರೈ ⁷ ಸೇರುವುದೆಂದನಾವಿದುರ || ೧೧

ಕಾಮಿನಿಯರುಗಳಾರು ಕೆಲಬರು
 ಕಾಮಿ ⁸ ಸಲು ಕಾಮಿಸುವರಲ್ಲದೆ
 ತಾಮಸ ⁹ ದಿನಾಮೂರುಕರು ಪೂಜಿಸಿದ ಪೂಜೆಗಳ |
 ಪ್ರೇಮದಿಂ ¹⁰ ಪೂಜಿಸುವರಲ್ಲದೆ

¹¹ ಸೀಮೆವಿಡಿದಿಹುದಾಗದೆಂಬುದ
 ನಾಮದಾಂಧರು ಬಲ್ಲರೇ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳಂದ || ೧೨

ತನ್ನ ಸುಖದುಃಖಂಗಳೊಳು ನಿ
 ಭಿನ್ನರಹ ಬಾಂಧವರ ವರ್ಜಿಸಿ
 ಗನ್ನ ಗತಕದೊಳುಂಡು ಜಾಣುವ ಗಾವಿಲರ ಕೂಡಿ |

¹² ಭಿನ್ನರನು ಪತಿಕರಿಸಿ ಬಹುಮತಿ
 ಯುನ್ನ ತಿಕೆಯನು ವಿರಚಿಸುವೊಡದು
 ತನ್ನ ತಾನೇ ಕೊಂದುಕೊಂಡುದು ಭೂಪ ಕೇಳಂದ || ೧೩

¹ ದವಹರವುದೈಯಾ, ಕ. ² ವನೀಕ, ಕ.

³ ಕೂಂದಿಸದೆ, ಬ. ಜ. ಟ. ವೊಂದಿಸದೆ, ಚ. ವಂದಿಸದೆ, ಝ.

ಳನಾ, ಬ. ಜ. ಝ. ಳನಾ, ಚ. ⁵ ಸಿಯೆ, ಟ. ⁶ ವರಂದೆ, ಟ.

⁷ ವಡೆವುದು ರಾಯ ಕೇಳಂದ, ಟ. ⁸ ಸಿದ, ಚ. ತವ, ಝ.

⁹ ದೆತಾಮೂ, ಕ. ¹⁰ ದೊಡಬಡುವ, ಚ.

¹¹ ನೇಮವಿಡಿದಿಹು, ಚ. ¹² ಅನ್ಯರನು, ಕ, ಜ. ಝ. ಟ.

ಪಿತನಿರಲು ದಾತಾರನಿರೆ ನಿಜ
 ಪತಿಯಿರಲು ಸುತ ದಾಸ ಸತಿ ಯೀ
 ತ್ರಿತಯದೊಳ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತಾನಿಲ್ಲಾವಕಾಲದೊಳು |
 ಕ್ಷಿತಿಯೊಳುತ್ತಮಮಧ್ಯಮಾಧಮ
 ಗತಿಯ ಪುರುಷತ್ರಯವ ನವರಾ
 ಯತವ ನವರಿಂಗಿತವ ನಜಿವೈ ರಾಯ ನೀನೆಂದ ||

೨೫

ಮಾಲೆಗಾಱಿಸಿಳೇಮುಖನ ಪಶು
 ಪಾಲಕನವೋಲೆ ಪ್ರಜೆಯ ರಕ್ಷಿಸಿ
 ಮೇಲೆ ತೆಗೆವೈ ಧನವ ¹ ಮುಳದಂಗಾರಕಾರಕನ |
 ನೋಲು ² ಕಡುದುವ್ಯಾಘ್ರನಂತೆ ³ ವಿ
 ಟಾಚಿಸಲು ಜನ ನಸಿಯಲರಸಿನ
 ಬಾಣಕೆಗೆ ⁴ ಸಂದೇಹವಾಗದೆ ಭೂಪ ಕೇಳಂದ ||

೨೬

ಬೆಳಸು ಫನ ತೃಣ ವಧಿಕ ಜಲ ನಿ
 ರ್ತಲ ವೆನಿಪ ಕಾಲದೊಳು ಪರಮಂ
 ಡಲಕೆ ನಡೆವುದು ⁵ ದುಷ್ಪೃಷ್ಠಾತವಿಹೀನ ನೆಂದೆನಿಸಿ |

⁶ ಬಲಹಹುದು ನಿಜಬಲಕೆ ⁷ ಬಲವಾ

ನೆಲನ ಮೆಟ್ಟಲು ವೈರಿಸೇನಾ
 ವಳಗೆ ಹೀನತೆಯಾದಗುವುದು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳಂದ ||

೨೭

ಎಲ್ಲಿಹುದು ಋಣಭಯವು ಮನುಜರೊ

ಳಲ್ಲಿಹುದು ದೇವಾಂಶ ನಿಜವಾ

ಗೆಲ್ಲಿಹುದು ಸನ್ಮಾರ್ಗಭೀತಿ ಯದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯ |

¹ ನುಚೆದ, ಖ. ² ತಡಮರು, ಖ. ಜ. ಝ. ಗಡ ದುರು, ಚ. ಟ.

³ ವಿಕಾಳಿಸಲು, ಜ. ಟ. ⁴ ಕೇಡಹುದು. ಚಿತ್ತೈಸಂದನಾವಿದುರ, ಖ.

ಸಂದೇಹವೇ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಂದ, ಚ. ಸಂದೇಹವಣಿಯಾ ರಾಯ ಕೇಳಂ
 ದ, ಜ. ⁵ ಧೃಷ್ಟಪುಷ್ಪವಿಹಾರವೆಂದೆನಿಸಿ. ಚ. ತುಷ್ಟಪುಷ್ಪವಿಹೀನವೆಂದೆ
 ನಿಸಿ. ಝ. ವ್ಯುಷ್ಪ.....ಪೋತ್ರವೆಂದೆನಿಸಿ, ಟ. ⁶ ಗೆಲವಹುದು, ಚ.

⁷ ಬಲವಾ, ಝ. ಬಿಣಿಸಿನ, ಟ.

ಎಲ್ಲಿಹುದು ಪರಸತಿಯರಂಜಿಕೆ
ಯಲ್ಲಿಹುದು ವಿಜ್ಞಾನವಿದನಖಿ
ದಲ್ಲದಿಹಪರವಿಲ್ಲ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾವಿದುರ || ೨೮

ರಕ್ಷಿಸಿದ ಧನದಿಂ ಪುರಂಧ್ರಿಯು
ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಪುರಂಧ್ರಿಯಿಂದವೆ
ರಕ್ಷಿಸುವುದಾತ್ಮನನು ಧನವಿಡಿದಾವಕಾಲದೊಳು |
ಲಕ್ಷ್ಯಭೇದವ ನಖಿದು ² ನಡೆದು ವಿ
ಲಕ್ಷ್ಯವನು ಮುಖಿದಾತ್ಮರಕ್ಷೆಯ
³ ಲಕ್ಷಿಸುವುದನುನಯವೆಲೈ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಕೇಳಂದ || ೨೯

ತೀದು ನಾಲ್ವರೊಳೊರೆದ ಕಾರ್ಯವೆ
ನುಟವುದಿಬ್ಬರ ನಿಬ್ಬರೊಳು ಮೆ
ತ್ತುಟವುದೊಬ್ಬನ ನೊಬ್ಬನಿಂ ನಿಶ್ಚೈಸಿ ಬಟಕವನ |
ಕಳದು ತಾನೇ ತನ್ನೊಳಗೆ ಬಗೆ
ಗೊಳ ವಿಚಾರಿಸಿ ಮಾಪ್ಪ ಕಾರ್ಯಕೆ
ಹಟವು ಹೊಟುವುದೆ ರಾಯ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾವಿದುರ || ೩೦

ನಿವೆಡಿಸಿದ ವಿದ್ಯಕ್ಕ ಸಮಬಂ
ಧುವನು ರೋಗಾವಳಿಗೆ ಸಮಶ
ತ್ರವನು ಸಂತಾನಕ್ಕೆ ಸಮಸಂತೋಷದುದಯವನು |
ರವಿಗೆ ಸಮವಹ ತೇಜವನು ವಾ
ಸವನ ⁴ ಸಮಭಾಗ್ಯವನು ⁵ ಜಗದೊಳು
ಶಿವನ ಬಲದಿಂದಧಿಕಬಲವನು ಕಾಣೆ ನಾನೆಂದ || ೩೧

1 ದಿಂದಾ, ಕ. ² ಪಕ್ಷವಿಪಕ್ಷವನು, ಕ. ಯು. ನಡೆದು ವಿಪಕ್ಷರನು, ಚ.
3 ನೀಕ್ಷಿಸುವುದ, ಕ. ಖ. ಜ. ಯು. ಟ. ರಕ್ಷಿಸುವುದ, ಚ.
4 ಸೌಭಾಗ್ಯವನು, ಖ. ಜ. ⁵ ಬಲದೊಳು, ಚ. ಜ. ಯು ಟ.

ಹಿರಿಯಮಾನೋನ್ನತಿಕೆಯನು ಬಂ
 ಧುರದ ಧನವನು ಗಾರುಹಸ್ತ್ಯದ
 ಪರಸುಧರ್ಮವ ನಾವ ಬಯಸುವ ನವನಭ ವನದೊಳು ||
 ನಿರುತವ್ಯದ್ಧಿ ಜಾತಿ ವಂಶೋ
 ತ್ತರ¹ ವಿಷ್ಣುನು ಪ್ರಿಯದರಿದ್ರನು
 ವರಭಗಿನಿ ಯನಪತ್ನೈ ಯಿಂತೀನಾಲ್ವರಿರಲೆಂದ || ೩೦

ಧರಣಿಪತಿ ಚಿತ್ತೈಸು ಪೂರ್ವದೊ
 ಳೊರೆದ ನಿಂದ್ರಂಗಮರಂಗುರು ದೇ
 ವರೊಳು ಸಂಕಲ್ಪವನು ಕೃತವಿದ್ಯರೊಳು ವಿನಯವನು ||
 ಹಿರಿಯರೊಳು ಸಂಭಾವನೆಯ ಸಂ
 ಹರಣಪದವನು ಪಾಪಕಾರ್ಯದೊ
 ಳರದೆ ಮೊಡುವುದೆಂಬ ನಾಲ್ಕನು ರಾಯಕೇಳೆಂದ || ೩೩

ಆವುದೀ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹಿತ ವದ
 ನೋವಿ ನ² ಡಿಸುವ ಜಗಕ್ಕೆ ನಿಂದೆಯ
 ವಾವುದದನಾಚರಿಸದಿಹ³ ನಾಸ್ತಿಕರ ನಂಬುಗೆಯ ||
 ಠಾವು⁴ ಗಾಣಿಪ ತತ್ತ್ವವಿಜ್ಞಾ
 ನಾವಲಂಬನ ನೆನಿಪ ನಾತನೆ
 ಭೂವಲಯದೊಳಗುತ್ತಮನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ⁵ ಕೇಳೆಂದ || ೩೪
 ಪಿತನು ಗುರು ಶಿಖಿ ಯಾತ್ಮ ತಾಯೆಂ
 ಬತುಳಪಂಚಾಗ್ನಿಯನು ಕ್ರಮದಿಂ
 ಪ್ರತಿದಿನವು ಪರಿಚರಿಯಮಾಣು ವು ಲೇಸ ಬಯಸುವೊಡೆ ||

1 ದರಿದ್ರಪ್ರಿಯ ನಪತ್ನಾಂತರಭಗಿನಿ ಯೀನಾಲ್ವರಿರಬೇಕೆಂದನಾ ವಿದುರ ಕ್
 ೨. ಝ. ದರಿದ್ರಪ್ರಿಯ ನಪತ್ನಾಂತರಭಗಿನಿ ಯೀನಾಲ್ವರಿರಬೇಕೆಂದನಾ
 ವಿದುರ, ಜ. ೩ ಡೆವಜನಕ್ಕೆ ನಿಂದೆಯದಾವುದದ, ಕ. ಖ. ಟ. ೩ ಪರ
 ಸತಿಯ ನಂಬುಗೆಯ, ಟ. 4 ಗಾಣದ, ಝ.

ಪಿತೃಗಳನು ದೇವರನು ¹ಭೂತಗ
 ಳತಿಥಿಗಳ ಯತಿಗಳನು ²ಪೂಜಿಸಿ
 ವಿತತಧರ್ಮವ ಕೀರ್ತಿಯನು ಪಡೆದವನೆ ಸುತನೆಂದ || ೨೫
 ವರುಷ ವೈದಜ್ಞೋಳರಸೆನಿಸಿ ದಶ
 ವರುಷ ದಾಸತ್ವ ³ ದೊಳು ಭಾವಿಸಿ
⁴ ಬರಲು ಹದಿನಾಱನೆಯ ವರುಷವು ಮಿತ್ರನೆಂದೆನಿಸಿ ||
 ಪರಿವಿಡಿ ⁵ ಯೋಳಾರೈದು ಮದಮು
 ತ್ಸರವ ⁶ ಕಿಡಿಸದೆ ನೆಹಿದ ಮಕ್ಕಳ
 ನರಮೃಗ ⁷ ಗಳನು ಮಾಡಿದೈ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳೆಂದ || ೨೬
 ಸಿರಿಯನುಳ್ಳವನೇ ಕುಶೀನನು
 ಸಿರಿಯನುಳ್ಳವನೇ ಸುಶೀಲನು
 ಸಿರಿಯನುಳ್ಳವನೇ ವಿದಗ್ಧನು ಸಕಲಗುಣಯುತನು ||
 ಸಿರಿಯನುಳ್ಳವನೇ ಮಹಾತ್ಮನು
 ಸಿರಿರಹಿತ ಶಿವನಾದೊಡಾತನ
 ಸರಕುಮಾಡದು ಲೋಕ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ವಿದುರ || ೨೭
 ಸಿರಿ ನೆಲೆಯೆ ಯಾವನ ನೆಲೆಯೆ ಮೈ
 ಸಿರಿ ನೆಲೆಯೆ ತನು ನೆಲೆಯೆ ಕಂಡೆಯ
 ಸಿರಿ ನೆಲೆಯೆ ನಿನಗರಸುತನ ವು ⁹ಳ್ಳನ್ನ ನೀತಿಯೊಳು||

1 ಭೃತ್ಯರನತಿಥಿ, ಕ. ಖ. ಚ ವೃದ್ಧರನತಿಥಿ, ಜ. ಋಷಿಗಳನತಿಥಿ, ಝ.

2 ಪೂಜೆಪುದಿತರಕೀರ್ತಿಯ ಧರ್ಮವನು, ಖ. ಪೂಜಿಸಿ ಪಿತನ ಕೀರ್ತಿಯು ಧರ್ಮವನು, ಜ. ಪೂಜೆಪುದಿತರಕೀರ್ತಿಯು ಧರ್ಮವನು, ಝ.

3 ವನು, ಕ. ಟ. 4 ವರುಷಹದಿನಾಱಜ್ಞೋಳು ಪುತ್ರರ, ಕ. ಖ. ಚ. ಜ. ಝ. ಟ. 5 ಗಳಲಿ ನೆಹಿಸಿ, ಕ. ಚ. ಜ. ಟ.

6 ಮಾಡದೆ, ಕ. ಚ. ಜ. ಝ. ಮಾಡಿಸಿ, ಟ. 7 ವ ಮಾಡಿದೆಯಲೈ, ಕ. ವನೀಮಾಡಿದೈ, ಖ. ಚ. ವ ಮಾಮವರೆ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾವಿದುರ, ಜ. ವ ನೀಮಾಡುವರೆ, ಝ. ಟ.

8 ನಿನಗನು ಖಂಡೆಯ, ಖ. ಭಾವಿಪೋಡೆ ಖಂಡೆಯ, ಜ.

9 ಷ್ಣನಕ ಧರ್ಮದೊಳು, ಖ. ಷ್ಣಲಿ ನೀತಿ, ಜ. ಟ.

ಧರೆಯ ರಕ್ಷಿಸು ಬಂಧುಗಳ ¹ ನಾ
 ದರಿಸು ಧರ್ಮವ ಸಾಧಿಸಿಂತಿದು
 ನರಪತಿಗಳಿಗೆ ನೀತಿ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾವಿದುರ ||

೩೪

ಸಿರಿಗೆ ಕಂಟಕ ವಾಙು ದೋಷವ
 ನೊರೆವೆ ನಾಲಸ್ಯವನು ಭಯವನು
 ಮುಷಿಯನು ನಿದ್ರೆಯನು ಕೋಪವ ದೀರ್ಘಸೂತ್ರತೆಯ |
 ಪರಿಹರಿಸಬಲ್ಲವನಿಪಾಲಂ

² ಗೆರವೆನಿಸದೈಶ್ವರ್ಯ ವವನು
 ರ್ವರೆಯೊಳಗೆ ರಾಜೋತ್ತಮನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳೆಂದ || ೩೫

ಧನಮದದೆ ಕುಲಮದದೆ ಘನಯೆ
 ವನಮದದೆ ವಿದ್ಯಾಮದದೆ ಗುರು
 ವನು ವಿಭಾಡಿಸಿ ನೀನು ತಾನೆಂದೆನುತಹಂಕರಿಸಿ |

³ ಕನಲಿ ವಿಪ್ರಸಭಾಸ್ಥಳದೊಳೊ
 ಬ್ಬನ ವಿಭಾಡಿಸಿ ನುಡಿದ ಮನುಜನು
 ಜನಿಸುವನಲೈ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನಾಗರಣ್ಯದೊಳು || ೪೦

ಸಲಹಿದೊಡೆಯನ ದಿವ್ಯಮಂತ್ರವ
 ಕಲಿಸಿದಾಚಾರಿಯನ ⁴ ನವಸರ
 ದೊಳಗೆ ತಲೆಗಾಯ ವನ ದುರ್ಭಿಕ್ಷದೊಳು ಸಲಹಿದನ |
 ಜಲದೊಳಾಣ್ಣ ನ ನೆತ್ತಿದನ ⁵ ನುರಿ
 ಯೊಳಗೆ ಪರಿಹರಿಸಿದನ ಮುಷಿದವ
 ರಿಷಿವರೈ ಕುಲಕೋಟಿಸಹಿತ ಮುಹಾಂ ⁶ ಧನರಕದೊಳು || ೪೧

1 ಸತ್ಕರಿಸು, ಕ. ನುಧರಿಸು, ಟ. ² ಗರಿವೆನಿಸಿ, ಖ. ಚ.

3 ಮುನಿಸಿನೊಳು ಸಾತ್ತ್ವಿಕರುಗಳೊಳೊಬ್ಬನ, ಜ. ಟ.

4 ನನುವರದೊಳಗೆ, ರು. ⁵ ಮೃತಿಯೊಳಗೆ, ರು.

6 ತನರಕ, ಚ.

ಬಲಿದವಳ ಬಿಟ್ಟೊಲ್ಲದವಳಿಗೆ
ಹಲುಬುವವ ನಹಿತರೊಳು ಸಖ್ಯಾ
ವಳಯ ನೆಸಗುವ ನಖಿಯುದದ ನಾ ಬಚ್ಚೆನೆಂಬವನು |

1 ಬಲಿದು ಕೇಳದೆ ಹೇಳುವವ ಕೈ
ನಿಲುಕಲಖಿಯದ ಕಾರ್ಯದೊಳು ಹಂ
ಬಲಿಸಿ ಮೆಣುಗುವ ನವನೆ ಮೂಢನು ರಾಯ ಕೇಳಂದ|| ೪೬

ಹರುಷ ದರ್ಪ ಕ್ರೋಧ ಲಜಾ
ತುರತೆ ಮಾ 2 ನ ವಿಮಾನ ವಿವೇಚಿಗಳು
ನಿರತತಮನೆಂದೆನಿಸಿ ಕೃತ್ಯಾಕೃತ್ಯಕೌಶಲವ |
ವಿರಚಿಸು 3 ವಕಾಲದೊಳು ವಿರಚಿಸ
ಲಖಿಯದತಿದರ್ಪಾತಿರೇಕೋ

ತ್ತರದೆ ಮೂಡಿದ ಕಾಪ್ಯವೇನಹುದೆಂದನಾವಿದುರ || ೪೭

ಕರೆಕರೆದು ಮೃಷ್ಟಾನ್ನವನು ಭೂ
ಸುರರಿಗೀವ 4 ಸದಾಗ್ನಿ ಹೋತ್ರಾ
ಚರಿತನನು ವೇದಾಂತವೇದಿಯ ನಾಪತಿವ್ರತೆಯ |

ಉರುತರದ ಮಾಸೋಪವಾಸಿಯ

ನಿರದೆ ಮಾಸಹಸ್ರಜೀವಿಯು

ನರಸ ಕೇಳ್ವಂದಿಸುವೆರೈ ತೈ ಮೂರುತಿಗಳೆಂದ || ೪೮

ಬಿಸುಟು ಕಳವುದು ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರವ

ನುಸಿರದಾಚಾರಿಯನ ವೇದ

ಪ್ರಸರ ವಿಲ್ಲದ ಋತ್ವಿಜನ ರಕ್ಷಿಸದ ಭೂಭುಜನ |

1 ಬಲಿಯುದುದನೆ ಹೇಳು, ಬ.

2 ನಾಮಾನ, ಬ. 3 ತೇತೋಷ್ಣ ಕಾಲದೊಳೆರಲು ಭಯ ವಡ್ಡೈಸಿ
ಯದಖಿಂ ಪರಿಹರಿಸದಾಕಾರ್ಯವೆಸಗುವ ನವನೆ ಪಂಡಿತನು||, ಬ. ಜ. ಟ.

4 ವನ, ಕ.

ಬಸೆಯದಬಲೆಯನೂರೊಳಾಡುವೆ
 ಪಶುವೆ ಕಾವನ ನಡವಿ ¹ ಗುಣಿಯಹ
 ನಿಶೆಯೊಳಾಡದನರನ ನೆಲೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ) ಕೇಳಂದ || ೪೫

*

ವ್ಯಸನವೇಷಣ ಕಾಲುಕಣಿ ಯು
 ಹಸರದೊಳಗಳವೆಚಿದು ಹೆಚಿದ
 ವಿಷಯದಿಣುಬಿನೊಳದು ಮೊಯಾಮಯದ ತೋಹಿನೊಳು |
 ಬಸವೆಚಿದು ಪದ್ವರ ² ದೆಡೆಯೊಳು
 ನುಸುಳುಗಂಡಿಯ ನೀಕ್ಷಿಸದೆ ತಾ
 ಮಸದೊಳಿರುತಿಹುದುಚಿತವೇ ಹೇಟೆಂದನಾವಿದುರ || ೪೬

ಅತಿಬಲನ ಹಗೆಗೊಳ್ಳು ನಿಹಪರ
 ಗತಿ ³ ವಿಚಾರವ ಮೆಣಿವೆ ಲೋಕ
 ಸ್ಥಿತಿಯ ನುಲ್ಲಂಘಿಸುವ ⁴ ಮರಜನ ವಿರೋಧಿಸುವ |
 ಲಿಜಾ

1 ಗುಣಿಯಹ ನುಸಿಯನಾಪ್ಪನ ನಿವರ ನೈವರ ಭಾಸ, ಖ. ಗುಣಿಯಹ ನುಸಿಯದಾಳ್ತನ ಬಿಶುವುದೈ ಭೂಪಾಲ, ಚ. ಯೊಳು ಹಂಮಿ ಸದಲಾಪುವ ನಾಸ್ತಿಕರ ನೆಲೆ ಭಾಸ, ಜ. ಯೆಳೆಗಿಹ ನಿಶಿಯೊಳಾಡುವನಾವ ನೆಲೆ, ಝ. ಗುಣಿಯಹ ನುಸಿಯ ನಾಯಕು ನಿತಶಿವರನು ರಾಯ, ಟ

* ಚೋರನು ಚಿಕಿತ್ಸಕನು ರಾಯನು

ನಾರಿ ಯಾಜಕ ಪಂಡಿತರೆನಿ
 ಪ್ವೃಣುಜನ ವಿದ್ಯೆದೊಳೆ ಜೀವಿಸುವರಚುವರೊಳು ||
 ಭೂರಿನಿದ್ರಾಂಗನೊಳು ರೋಗಕ
 ರೀರಿಯೊಳು ವಾದಿಯೊಳು ಕಾಮವಿ
 ಕಾರಿಯೊಳು ಯಜಮಾನಮೂರ್ತಿರೊಳೆಂದನಾವಿದುರ ||

ಈ ಪದ್ಯವು ಕ. ಖ. ಚ. ಜ. ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

2 ವೀಧಿಯು, ಖ. ಜ. ದೇಶೈಯು, ಚ. ³ ಯುಭಾರವ, ಚ. ಟ.

4 ಧರ್ಮಜ್ಞನ, ಖ.

ವಿತತಭಾಷಿತನಪ್ಪ ತನ್ನಿಂ

ಗಿತನೆ ಪರರಾಯತವೆಣಿಯದ

ಕ್ಷಿತಿ ¹ ಪ ನವ ಮೂಢಾತ್ಮನೈ ಧೈತರಾಪ್ಪ) ಕೇಳಂದ || ೪೩

ಬಲುಹೆಣಿದು ಕೋಪಿಸುವ ಬದುಕಿನ

ಬಟೆಯೆಣಿದು ಕುಡುವಾ ² ತ್ವಹಿತವನು

ತಿಳಿದು ನಿರ್ದ್ರ ³ ವೆನಿಸಿ ಮೇಲಣ ತಾಗುಬಾಗುಗಳ |

ಹೊಲಬಣಿದು ಸುಖದುಃಖವದೊಳು ಸಂ

ಚಲಿಸದಿಹ ⁴ ನೆಣಿ ಗೂಢಸಂಧಿಯೊ

ಳೊಳಗುದೋಡದೆ ನಡೆವೆನೆ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಂದ || ೪೪

ದಾನವಿಲ್ಲದ ವಿತ್ತ ಬುಧಸ

ನ್ಯಾನವಿಲ್ಲದ ರಾಜ್ಯ ಬಲುಸುಯಿ

ದಾನ ವಿಲ್ಲದ ⁵ ಸುದತಿ ಸೂರಿಗಳಲ್ಲದಾಸ್ಥಾನ |

ಜಾ ನವಿಲ್ಲದ ತಪವು ವೇದವಿ

ಧಾನವಿಲ್ಲದ ವಿಪ್ರ, ಶರಸಂ

ಧಾನವಿಲ್ಲದ ಸಮರ ⁶ ಮೆಚೆಯದು ರಾಯ ಕೇಳಂದ || ೪೫

ದಿನವ ಬಂಜೆಯ ಮೂಡದಾವೆಗ

ವಿನಯಪರನಹ ದೈವಗುರು ⁷ ಪೂ

ಜನೆಯ ಬುಧ ⁸ ಸೇವನೆಯ ಕಾಲೋಚಿತ ⁹ ದೆ ವಿವರಿಸುವ |

1 ಯೋಳಗೆ, ಕ. ಖ. ಚ. ಜ. ಝ.

2 ತಹಿತ, ಕ. ಖ. ನೆನಿಸಿ, ಚ. ಝ. ವನಿಹ, ಟ.

4 ಗಂಗೆಯ ಮಡುವಿನಂತೊಳ, ಕ. ಖ.

5 ನ ಪತಿ, ಖ. ⁶ ಮೆಣಿವುದೆ, ಜ. ಟ.

7 ಸೇವನೆಯ, ಖ. ಪೂಜೆಯನು, ಜ.

8 ಪೂಜನೆಯ, ಖ. ಸೇವೆಯನು, ಜ.

9 ದವಿತರಣವ, ಕ. ದವಿನರಣವ, ಖ. ಜ. ದವಿನರಣೆಯ, ಝ.

ದವಿತರಣದ, ಟ.

ಮನನದಿಂ ಶ್ರವಣದಿ ನಿಧಿಧ್ಯಾ
 ಸನದೆ ದಿನವನು ¹ ಕಳಯುವಾತನು
 ಮನುಜರೋಳಗುತ್ತಮನಲ್ಯೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳಂದ || ೫೦

ಸಲುವೆ ನೆಂದಂತಃಪುರಕೆ ಸಂ
 ಚಲಿಸುವವ ನಾಪ್ತರನು ಬಿಸುಟೆ
 ಗ್ಗಳಿಸುವವ ನಹಿತರೊಳು ಧರ್ಮವ ನುಣುದಧರ್ಮವನು |
 ಬಳಸುವವ ನೇಕಾಂತದಲ್ಲಿಗೆ
 ಸುಚವನನು ಹಸಿವಿಲ್ಲದುಂಬವ
 ನಿಳಯೊಳಗೆ ಮೂಢಾತ್ಮನೈ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳಂದ || ೫೧

ಬುಧರೊಡನೆ ಹಗೆಗೊಳ್ಳು ಬುಧರನು
 ನಿಧನವೈದಿಸ ಬುಧರ ² ನೇಳಪ
 ಬುಧರ ಜಜಿದರೆ ನಲಿವೆ ಬುಧರನು ಹೊಗಳುವರ ಪಣುವ |
 ಬುಧರನಧಮರ ಮೊಟ್ಟು ಬುಧರನು
 ವಿಧಿಗೊಳಪ ಬುಧರನಲು ಕನಲುವ
 ರಥಮಭೂಪರಿಗೆಂಟುಗುಣವು ವಿನಾಶಕರವೆಂದ || ೫೨

ಕುಸುಮಫಲತಾಂಬೂಲಗಂಧ
 ಪ್ರಸರಭೋಜನ ಗಮನ ನೆನಹೆಂ
 ಬೆಸೆವ ಕಾರ್ಯಗಳನಿಬರೊಪಿಗಿರಲೊಬ್ಬ ನೆಚ್ಚರಿಕೆ |
 ಎಸೆಯುವಿನಿತಪೊಳೊಬ್ಬ ನೇ ವ
 ರ್ತಿಸುವುದವನೀಪಾಲನೀತಿಗೆ
 ಸಸಿನ ವೆನಿಸದು ರಾಯ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾವಿದುರ || ೫೩

³ ಕಳಿತತರಣಿಯ ಕಿರಣದೊಳು ನಿ
 ರ್ತುಳದ ಜಲದೊಳು ದುಗ್ಧಪಾನಂ
 ಗಳೊಳು ವರಯುವತಿಯರ ಸಂಭೋ ⁴ ಗಾಂತರಂಗಳೊಳು |

1 ಕಳವನಾತನು, ಕ. ಬ. ಜ. ಝ. ಕಳವನಾತನು, ಟ. 2 ನಾಲಿಸ, ಕ. ಝ.
 3 ಕಳಿದ, ಕ. ಟ. ಗತ, ಜ. ತಳಿತ, ಝ. 4 ಗಾಂತರಂಗಳೊಳು, ಖಗ
 ದೊಳು ಭೂಸುರರ, ಜ. ಝ. ಟ.

ತಳತಹೋಮದ ಹೋಗಿಗಳೂಳು ¹ ದಿನ
 ಗಳೆಯಲವಗಾಯುಷ್ಯವೃದ್ಧಿಯು
 ಬಲಿವುದೈ ದಿನದಿನದೊಳವನೀಪಾಲ ಕೇಳಂದ ||

೫೪

ಎಳಯರವಿರಶ್ಚಿಯೊಳು ² ಪ್ರೇತ
 ಸ್ಥಳದ ಧೂಮ್ರವ್ರಾತದೊಳು ಗಾ
 ವಿಲ ³ ರಹ ಸುವೃದ್ಧಿಯರ ಸಂಭೋಗಾಂತರಂಗ ⁴ ಳೂಳು |
 ಕೋಟಕನೀರಿನ ಬಳಕೆಯೊಳು ಕ
 ತ್ತಲೆಯ ದಧಿಭೋಜನದೊಳಾಯು ⁵ ಷ
 ವಿಷದು ಹೋಹುದು ದಿನದಿನದೊಳವನೀಶ ಕೇಳಂದ ||

೫೫

ಗುರುವಿರೋಧ ಮಹೀಸುರರ ಮೂ
 ತ್ಸರಿಯ ದೈವದ್ರೋಹ ಗುಣಸಂ
 ಹರಣ ಬಂಧುದ್ವೇಷ ವತ್ಸ್ಯಾ ⁶ ಲೀಡವಾಕ್ಯಧನ |
 ಶರಣಜನ ⁷ ದಂಡಿತ್ವ ವೆಂಬಿವ
 ನರೆವಣಿಸದಂಗೆಪ ಭೂಪನ
 ನಿರಿಗೆ ಮೂಡುಗು ಕೇಡು ನಿಮಿಷದೊಳರಸ ಕೇಳಂದ ||

೫೬

⁸ ಮಸುಳಿಸಿದ ದುಕೂಲ ರದನದೊ
 ಳಸೆವ ಹಾವನೆ ಭುಕ್ತ ದುನ್ನತ

1 ಸಂಚಲಿಸುವ, ಕ. ಖ. ಜ. ಝ. ದಿನ ಬಲದೊಳಾಯುಷ್ಯಭಿವೃದ್ಧಿಯು
 ಬಳವಿಗಳಹವರನ ಚಿತ್ತಯಿಸಂದನಾವಿದುರ, ಟ.

2 ಪ್ರೇತಾಂಗಳದ, ಚ. ಜ. ಟ.

3 ವಯೋ, ಕ. ಖ. ಜ. ಝ. ಟ. 4 ದೊಳು, ಖ. ಚ. ಜ. ಝ. ಟ.

5 ವೃತ್ತಾಲಾಗಿ ಹೋಹುದು, ಖ, ಪವಿಚಿದು ಹೋಗದೆ, ಚ. ಟ.

6 ಕಾಂಕ್ಷೆ ದೀನತನ, ಖ. 7 ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಚ. ಜ. ಝ.

8 ಮಸುಗಿ ಜೋಡಿಸಿ ಕರವೆರಡು ದೆಸಗಿ ತಲೆಯನು ತುಟ್ಟಿಸಿ ರಾತ್ರಿಯೊ
 ಳಸೆವ ನಿಷ್ಕರವಾಕ್ಯ, ಖ.

ದೇಸಕ ನಿಷ್ಕಂಠವಾಕ್ಯ ವುದಯಾಸ್ತಮಯಕಾಲದೊಳು |
 ಎಸೆವನಿದ್ರಾಂಗನೆಯೊಳೊಂದಿರೆ
 ಬಿಸುಜಲೋಚನ ನಾದೊಡೆಯು ವೆ
 ಜಿಸುವವನನು ಭಾಗ್ಯವೆಧು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಂದ || ೫೩

ನಾಗವೆಲ್ಲಿಯ ಹಿಂದುಮುಂದನು
 ನೀಗಿ ಕಳೆಯದೆ ಜೂರ ಪರ
 ತ್ಯಾಗ ವಿಲ್ಲದೆ ದಂತಧಾವನಪರ್ದವನು ಸವಿದು |
 ಭೋಗಿಸುವನಮರೇಂದ್ರನಾಗಲಿ
 ನಾಗಭೂಷಣ ನಾಗಲಾತನ
 ನೀಗಿ ಕಳವಳು ಭಾಗ್ಯವೆಧು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಂದ || ೫೪

*
 ಉದರವೊಂದು ವಿಭಾಗ ನಾಲ್ಕು
 ಗದಜೊಳನ್ನ ರಸಕ್ಕೆ ರಡು ಮೇ
 ಲುದಕಕೊಂದಾವಾಯುಸಂಚರಣೆಗಳಿ ¹ ಗೊಂದಾಗಿ |
 ತುದಿಯೊಳೊಂದೇ ಮಾರ್ಗದೊಳು ತೆ
 ಪ್ರದೆ ನಡಿಸಲಾರೋಗ್ಯ ವಹುದೀ
 ಹದನಖಿದು ಭೋಜನವೆ ಮಾಡುವುದರಸ ಕೇಳಂದ || ೫೫

* ಸ್ಥಾನಪಂಚಕದಿಂದ್ರಿಯದ ಸಂ
 ಸ್ಥಾನದೊಳು ನಿದ್ರಾಂಗನೆಯ ಸ
 ನ್ಯಾನಿಸುವುದು ಸಾಧನದ ಪಂಚಕದ ಪರಿಣತಿಯ |
 ಸ್ಥಾನವಖಿದಾರೋಗಣೆಯ ಸಂ
 ಧಾನವನು ಚಿತ್ತೈಸುವುದು ರಾ
 ಜಾನುಮತವಿದು ಸಕಲಸುಖಕರವೆಂದನಾವಿದುರ ||
 ಈ ಪದ್ಯವು ಕ್ರಿಯೆಯ ಪದ್ಯದ ಮುಂವೆ ಖ. ಚ. ಜ. ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ
 ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.
 1 ಗಡೆಯಾಗಿ, ಕ. ಚ. ಜ. ಝ. ಟ.

ನೆಣಿದ ಸಚರಾಚರ ವಿದ್ವಿಲ್ಲವು
ನರರ ನಿಜಭೋಜನಕೆ ಜನಿಸಿದು
ವರಸ ಕೇಳಿದಪೊಳಗೆ ಭೋಜ್ಯಾಭೋಜ್ಯವ ¹ ಸ್ತುಗಳ |

• ಪರಿಯಣಿದು ಬಣಿಸುವರುಗಳು ಘನ

ತರದ ಸುಕೃತವ ನೈದುವರು ಭೂ
ವರರೊಳಗೆ ಸಂದೇಹವೇ ಹೇಣೆಂದನಾವಿದುರ || || ೬೦

ಜನಜನಿತಮಲಮೂತ್ರ ಮೂಣು

ಣಿಸಿಸುವುವು ರತಿಯೊಂದು ನಿಜಭೋ

ಜನವೆರಡು ² ನಿಶೆಯೊಂದೊಣಿಗು ತಾಂಬೂಲ ಹದಿನೈದು |

ಇನಿತುವೆನು ತಪ್ಪದೆ ನಡಿಸಲಾ

ಜನಪಗಾರೋಗ್ಯಾ ³ ತ್ತಸುಖ ಸಂ

ಜನಿಸುವುದು ದಿನದಿನದೊಳವನೀಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ || || ೬೧

ತುರಗ ⁴ ಹಾಯ್ವಿಧ್ಯವನು ಸಿಡಿಲಿನ

ಧರಧುರದ ಗರ್ಜನೆಯ ನಾರಿಯ

⁵ ರಜುವೆ ಪುರುಷನ ಭಾಷ್ಯದೇವತೆಯೊಲಿವೆ ಕಾಲವನು |

ವರುಷದುದಯವ ಬಹನ ಬರವನು

⁶ ನಿರವಿಸುವೊಡೆ ವಿಧಾತ್ರಗಳವೆ

ಲ್ಲರಸ ಕೇಳೆ ಮನುಜಂಗೆ ಗೋಚರಿಸುವುದೆ ಹೇಣೆಂದ || || ೬೨

ಬಡತನ ⁷ ದೊಳೊದಗಿ ⁸ ದವೆ ಹಗೆಯಾ

ದೊಡೆಯು ನಂಟನು ನಂಟ ತಾನಾ

ದೊಡೆಯು ಬಂದ ವಿಪತ್ತಿನೊಳಗೆ ಪರಾಬ್ಧುಖನೆ ಆಗಿ |

1 ನು ತಿಳಿದು|| ಪರಿಪರಿಸಬ್ಲವರು, ಕ, ಖ, ಚ, ಜ, ಝ, ಟ.

2 ಸುಷ್ಯಕ್ತ ವರ, ಝ, ಸುಯಿಲೊಂದು ವರ, ಟ.

3 ತಿಳಯಸಂ, ಖ. ⁴ ಹೃದಯಧ್ಯನಿಯ, ಕ, ಚ, ಜ, ಝ.

5 ರೆರಕ, ಕ, ಝ. ⁶ ವಿರಚಿಸುವೊಡೆ, ಕ, ಝ, ವಿರಚಿಸುವುದು, ಚ, ಜ, ಟ.

7 ದ ದುಃಖದೊಳು ಶಾ ತಿಯು ನುಡಿಯು ನುಡಿದವ ನಂಟ ತಾನಾ, ಕ.

8 ದೊಡೆ, ಚ, ಜ, ಝ, ಟ.

ನುಡಿಸದವನೇ ಹಗೆ ಶರೀರದೊ
 ಳಡಸಿದಾರುಜೆ ಬಾಧೆಗಡವಿಯ
 ಗಿಡಮರಂಗಳು ರ ¹ ಕ್ಷಣೆಗೆ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಂದ || ೬೩

ಕಾಲದೊಳಗೆ ವಸಂತ ವಿದ್ಯಾ
 ಜಾಲದೊಳಗೆ ಕವಿತ್ವ ² ವರವಾ
 ಹಾಳ ³ ಯೊಳು ಗಜ ಬೇಜಿ ಮಿತ್ರ ಶ್ರೇಣಿಯೊಳು ವಾಣಿ |
 ಭಾಳನೇತ್ರನು ದೈವದೊಳು ಬಿ
 ಲ್ಲಾ ⁴ ಳನೊಳು ಮನುಮತನು ಧನದೊಳು
 ಹೇಟಲೇನಭಿಮಾನವೇ ಧನ ವರಸ ಕೇಳಂದ || ೬೪

⁵ ಮುಂದೆ ಗುರುವನು ಬಂಧುಜನವನು
⁶ ಹಿಂದೆ ಕರ್ಮಾಂತ್ಯದೊಳು ಸೇವಕ
 ಬೃಂದವನು ಕೊಂಡಾಡುವುದು ಸಾಹಿತ್ಯಮಾರ್ಗವಿದು |
 ಹಿಂದೆ ಮುಂ ⁷ ದೆಂದೆಂದು ನಿನ್ನಯ
 ನಂದನರ ನಾರಿಯರ ಹೊಗಳುವು
 ದಂದವೇ ಭೂಪಾಲ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾವಿದುರ || ೬೫

ತುರಗದೆಡಬಲ ಗಜದ ಸಮ್ಪುಖ
 ತರುಣಿಯರುಗಳ ಸರ್ವತೋಮುಖ
 ಹಿರಿದುದುರ್ಜನರಿದೇಶ ವದೈದೆ ವ್ಯಾಘ್ರಮುಖ
 ಭರದಿ ನಾದೇಶವನು ⁸ ಬಿಟ್ಟರ

1 ಕ್ಷಿಪವೆ, ಕ. ಚ. ಜ. ರು. ಟ. 2 ಗಜವೈ, ಕ. ಖ. ಚ. ರು. ಟ.
 3 ಮಿತ್ರಶ್ರೇಣಿಯೊಳಗೆ ಸರಸ್ವತೀದೇವಿ, ಕ. ಖ. ಯೊಳುದೇವೇನ್ದ್ರ, ಚ. ರು.
 4 ಳುತನದೊಳು ಮದನ. ಚ. 5 ಹಿಂದೆ, ಬ. 6 ಮುಂವೆ ಕಾಮ್ಯಾ
 ಘದೊಳು, ಖ. 7 ದುವಾಗ, ಕ. ಖ. ಚ. ಜ. ರು. 8 ಕಳದೇ ವರಪದೊಳು
 ಸಂನ್ಯಾಸಗಮನಾಂತರವ, ಚ. ಬಿಟ್ಟರವರಸದಾರಣ್ಯದೊಳು ಗಮನಾಂತರವ
 ನೈದುವು, ಜ. ಬಿಟ್ಟರವರಸದನ್ಯಗ್ರಾಮಗಮನಾಂತರವನೈದುವು, ಟ.

ವರಿಸದನ್ಯತ್ರದೊಳು ಗಮನೋ
ತ್ತರವೆ ಮೊಡುವುದಲ್ಲದಲ್ಲಿದುಡುಚಿತವೆಲ್ಲೆಂದ || ೬೬

ಪಶುಗಳಂತ್ಯವೆ ನಂತ್ಯಜರು ಸುರ
ವಿಸರದಂತ್ಯವೆ ನಸುರರೆಚ್ಚೆ¹ ಷಿ
ನುಸುರಿನಂತ್ಯವೆ ಚೋರ ನಿಜಗುಣದಂತ್ಯವನು ಮೃತ್ಯು |
ಕೃಷಿವರುಷದಂತ್ಯವನುಬಹನಾ
ಲಿಸಿ ಕವಿವೆವೊಲು ರಾಯರಂತ್ಯದ

² ದೆಸೆಯ ಬಯಸುವ ರಥಮನ್ಯಪ ರವನೀಶ ಕೇಳಂದ || ೬೭

ಬಲುಪ್ರಧಾನನ ವೈರ ಹಿತವೆಡ
ಲಲನೆಯರ ಮನದಳಲು ಹಾಗೆಯೊಳು
ಬಳಸುವಂತಸ್ಥತೆ ಯನಾಮಕರೊಡನೆ ಕೆಳಗೊಟ್ಟೆ ||
ಬಲದೊಡನೆ³ ಹಗೆ ತನ್ನ ಸತ್ವದ
ನೆಯನಖಿಯದ⁴ ನೃಪನ ಬಾಚಿಕೆ
ಸುತವೆಗಾಳಿಗೆ ಮೆಲೆವೆ⁵ ದೀವಿಗೆಯಂತೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ || ೬೮

ಹುಸಿ ಪರದೊಳವು ಪರಸ್ತ್ರೀ
ವ್ಯಸನ ನಿಂದೆ ಯಸೂಯೆ ಮಾನ್ಯ
ದ್ವಿಷತೆ ಪತಿತ⁶ ನ ಮೇಳ ವಾತ್ಸಸ್ತುತಿ ಯೆನಿಪ್ಪಿವನು |
ಬಿಸುಟು ತದ್ವಿಪರೀತದೊಳು ವ
⁷ ರ್ತಿಸುವ⁸ ನವನೇ ರಾಯ ನಾತಗೆ
ವಸುಧೆಯೊಳಗಣೆ ಯಾವನೈ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳಂದ || ೬೯

1 ರುವುಸಿರಿ, ಝ² ಜಸವ, ಜ. ಹೆಸರನಖಿದೊಕುವರಥಮನ್ಯಪರರಸ, ಟ.

3 ನಿರ್ಬಂಧ ಧರ್ಮದ, ಖ. ಜ. ಟ. ನಿರ್ಬಂಧ ದೈವದ, ಝ.

4 ಭೂಪತಿಯ ಸಿರಿ ಖ. ದಾನಿಗಳ ಸಿರಿ, ಚ. ಜ. ಟ. ಮಾನವರ ಸಿರಿ, ಝ.

5 ದೀಪಿಕೆ ಕಿಡುವುದೇ ನಂದೆ, ಖ. ದೀಪವು ಕೇಳು, ಚ. ಜ. ಝ. ಟ.

6 ನಮೇತ, ಚ. ಜ. ಟ. 7 ಜೆಸದೆ ನಡವನೆ, ಜ. 8 ನುತ್ತಮ, ಖ.

ಇದು ಹಿತಾಹಿತ ವಿದು ¹ ಶುಭೋದಯ
 ವಿದು ಸಕಲಪುರುಷಾರ್ಥ ಸಾಧನ
 ವಿದು ಸುಜನಸನ್ಮಾರ್ಗ ವಿದು ಸಂಸಾರವಿಪುಳಫಲ |
 ಇದು ² ಸುಲಭ ವಿದು ದುರ್ಲಭವು ತಾ
 ವಿದು ಸುನಿಶ ಯ ವೆಂಬ ಕಾರ್ಯದ
 ಹದನ ನಜುವನೆ ರಾಯ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾವಿದುರ || ೩೦

ಶತ್ರು ಕಾಲ ³ ವು ದೇಶ ವರ್ಗ ⁴ ವು
 ಮಿತ್ರನುದಯೋಪಾಯಕರಣ ⁵ ವು
 ಪುತ್ರನೆಂಬಿವು ಮೂಜುತೆಜನಾಗಿಪ್ಪುವಿವಣಿಗಳಿಗೆ |
⁶ ಕ್ಷೇತ್ರಧರ್ಮವಿವೇಕವೆನಿ ⁷ ಪಿವೆ
 ಮಿತ್ರಗೊಳಪನೆ ರಾಯ ನವಗೆ ಧ
 ರಿತ್ರಿಯೊಳಗೆಣೆ ಯಾವನೈ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳೆಂದ || ೩೧

ಎಲ್ಲಿ ಸುಲಲಿತವಿದ್ಯೆ ಬಹುಧನ
 ವೆಲ್ಲಿ ಗಣಿಕಾನೀಕಮಣಿಗಣ
 ವೆಲ್ಲಿ ಗಜಜಾತ್ಯತ್ವ ⁸ ವೆಲ್ಲಿ ವರೂಢಸಂದೋದ |
 ಎಲ್ಲಿ ⁹ ಸುಭಟನಿಕಾಯ ನೆರೆದಿಹು
 ದಲ್ಲಿ ತನ್ನಾಧೀನಮಾಡಲು
 ಬಲ್ಲ ¹⁰ ವನನೈಪ ನಾತಗದಿರಾರೀಧರಿತ್ರಿಯೊಳು || ೩೨

1 ಸುಖೋದಯ, ಚ. 2 ಸುಖಲ ದುರ್ಬಲವಿದೆಂದಾಪ್ತದ, ಚ.
 ಸುಖಲವಿಮ ದುರ್ಬಲವು ತಪ್ಪದು, ಜ. 3 ಸುದೇಶ, ಕ. ಖ. ಚ. ಜ. ಝ. ಟ.
 4 ಸುಮಿತ್ರ, ಕ. ಖ. ಚ. ಜ. ಝ. ಟ.
 5 ಸುಪಾತ್ರ, ಕ. ಖ. ಜ. ಝ. 6 ಗಾತ್ರವಿಡಿಹವೋಲು ಸಕಲದ, ಖ.
 7 ಸವನೊತ್ತಿ, ಕ. ಸಿವುಹುತ್ರ, ಚ. ಸವನೊತ್ತು, ಜ. ಸವಗೋತ್ರ, ಝ.
 ಪಿವಯೋತ್ರ, ಟ. 8 ಸುಭಟ, ಚ. 9 ವಸ್ತುಪೂರ್ವ, ಚ.
 10 ವಂಗದಿರಾವನೈ ಭೂಪ ಲ ಕೇಳೆಂದ, ಚ. ಜ.

ದ್ವಾರ ವೊಂಬತ್ತಿಂದ್ರಿಯದ¹ ಹಂ
 ಕಾರಕರಣಚತುಷ್ಟಯಂಗಳ
 ಸಾರಭೂತಾಳಗಳ ಸುಳುವಿನ ಪಂಚವಾಯುಗಳ |
 ಹೋರಟಿಗಳೊಳು² ಬಳಲಿ ಜೀವ ನ
 ಧೀರ ನಹವೊಲು ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ
 ಕೌರವರ ಬೇಳಂಬದೊಳು ಬೆಂಡಾದೆ ನೀನೆಂದ ||

೩೪

ಮತ್ತು ನಾಶ್ರಾಂತಪ್ರಮತ್ತೋ
 ನ್ನತ್ತರತಿಕುಪಿತಾನನನು ಚಲ
 ಚಿತ್ತ ನತಿಕಾಮುಕನು ಉಬ್ಬನು³ ಭೀತನಾದವನು |
 ಹ್ನುತ್ತು ಘನವಾಗುಳ್ಳ ನಿಂತೀ
 ಹತ್ತುಜನ ಪಾವಾಗ ಧರ್ಮದ
 ತತ್ತವಣಿಗಳ ನಖಿ⁴ ವರೈ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳಂದ ||

೩೫

ದಾನ ವಿಷ್ವಾಪೂರ⁵ ವಿನಯಸ
 ಮಾನದೇವಾರ್ಜನೆ ಮಹೀಸುರ
 ಧೇನುಸಂತರ್ಪಣ⁶ ಸದಾತಿಥಿಪೂಜೆ ಗುರುಭಕ್ತಿ |
 ಧ್ಯಾನ ದೀನಾನಾಥಬಂಧುವಿ
 ತಾನಶರಣಾಗತಸುರಕ್ಷಾ

⁷ ಸ್ನಾನತೀರ್ಥಂಗಳನು ಮಾಡಲುಬೇಯುವವನಿವರು ||

೩೬

ಧರೆಯೊಳಿಹೊತಿ ನೊಳು⁸ ನಿನಗೈ
 ಶ್ವರಿಯದೊಳು ಮಕ್ಕಳೊಳು ಕಂಡೆಯ
 ಸಿರಿಯೊಳೊಡವುಟ್ಟ⁹ ದರು ಸಪ್ತಾಂಗದೊಳು ಸತಿಯರೊಳು |

¹ ಸಂಸಾರ, ಖ.

² ತೊಳಲಿಯನುದಿನ, ಖ.

³ ಕೂರನೆಂಬವನು, ಕ. ಜ. ಮಧ್ಯಪಾನಿಗಳು, ಖ. ರೋಗಿಯೆಂಬವನು, ಝ.

⁴ ಯರೈ, ಖ. ಜ. ಝ.

⁵ ನಿಜಸನ್ಮಾನ, ಜ.

⁶ ಮಹಾತಿಥಿ, ಜ. ಜ.

⁷ ಸ್ನಾನಧರ್ಮಾದಿಗಳ, ಖ. ನವೀನತೀರ್ಥಂಗಳನು, ಜ. ಸ್ನಾನತೀರ್ಥಂಗಳನು, ಝ.

⁸ ನಮಗೈ, ಕ. ನಿಮಗೈ, ಝ.

⁹ ದರ, ಖ. ಝ.

ಗುರು ¹ ಪಿತರು ಬಹುಬಂಧುಜನವು
 ತ್ರಯೋದಾವುರು ಕೂರತೆ ಕಾಂತೇ
 ಯರ ನೆರವಿಗರ ಮಾಡು ² ವೊಡೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳೆಂದ || ೨೬

ಉಭಯಕಾಲಶುದ್ಧಿಯೊಳು ಹೆಚ್ಚಿದ
 ವಿಭವದೊಳು ³ ಏಕ್ರಮದೊಳಧಿಕ
 ಪ್ರಭೆಗಳೊಳು ಸತ್ಯದೊಳುಸಾಹಿತ್ಯದೊಳು ವಿನಯದೊಳು |
 ಅಭವವನಂಪ್ರಿಯ ಸೇವೆಯೊಳು ಹರಿ
 ನಿಭನೆನಿಸಿ ⁴ ಬದುಕುವನು ರಾಜ್ಯಕೆ
 ವಿಭುವನಿಸುವನು ರಾಯ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾವಿದುರ || ೨೭

ವೇಸಿಯಹ ಪರೈಕದೆಯೊಳು
 ದಾಸಿಯಹ ಪರಿಚರೈಯೊಳು ನಿ
 ದೋಷಿಯಹ ಪತಿಭಕ್ತಿಯೊಳು ⁵ ವೋಲದೊಳು ತಾಯೆನಿಸಿ |
⁶ ಲೇಸುಕಾರೈಕೆ ಮೆಂತ್ರಿಯೆನಿಸುವ
 ಮೈಸಿರಿಯನುಳ್ಳವಳು ರಾಣೀ
 ವಾಸ ವೆಂದೆನಿಸುವಳು ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾವಿದುರ || ೨೮

ತಂದೆತಾಯಿಗಳಾಜೆ ಯನು ಸಾ
 ನಂದದೊಳು ಪಾಲಿಸುತೆ ಮದವನು
 ಮುಂದುಗೆಡಿಸುತೆ ಧರ್ಮದೊಳು ರಾಜ್ಯವನು ರಕ್ಷಿಸುತೆ |
 ಬಂಧುವರವ ಸಲಹಿ ಭೂಸುರ
 ಬೃಂದವನು ⁷ ರಕ್ಷಿಸುವೊಡವ ಮಗ
 ನೆಂದೆನಿಸುವನು ರಾಯ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾವಿದುರ || ೨೯

1 ಪಿತಾನುಕ ಬಂಧು, ಖ. ಜ. ಟ. 2 ವುದು ಶ:ನುಚಿತವಲ್ಲೆಂದ, ಟ.
 3 ವಿಗ್ರಹದೊಳ, ಖ. ಜ. ಟ. 4 ಮೆಣ್ಣಿವನು, ಖ. ಟ.
 5 ವಿನಯದೊಳು ತಾನೆನಿಸಿ, ಝ. 6 ಏಸು ಕಾರೈಕೆ, ಚ. ಟ.
 7 ಸತ್ಕರಿಸುವನು, ಖ. ನೆಣ್ಣಿ ಹೊರವೊಡವ, ಜ. ಸತ್ಕರಿಸಿದವ, ಝ.

ನರಿಕಟಕಭೇದಕನ ನಾನಾಯುಧವಿಶಾರದನ |

ಭರಿತಧೈರ್ಯನ ರತಿಹಿತನ ¹ ಸಂ

ಗರಸದಾರನ ನೂರ್ವ್ಯರೋಮನ

ನಿರದೆ ಸೇನಾಪತಿಯ ಮೊಡುವುದರಸ ಕೇಳೆಂದ ||

v-೬

² ತಿಳಿದವನ ಮತಿವಿದನ ಭಾಷಾ

ವಳಿಪಿಜನ ಸಾಕ್ಷರನ ಮಂ

ಡಳಕಸಾಮಂತರ ವಿಶೇಷದೊಳವ ³ ಸರವನಣಿದು |

ಸಲೆ ಕರವೆ ಕಳುಹಿಸುವ ನಿಲಿಸುವೆ

ಬಲುವ ನುಳ್ಳನ ಸುಕರ ⁴ ದುಷ್ಕರ

ಕಳುಕದಾತನ ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಿ ಯೆನಿಸಬೇಕೆಂದ ||

v-೭

⁵ ಸಲುವ ತಾ ದೃಷ್ಟಾನುಮಾನಂ

ಗಳೊಳು ನಿಪುಣನ ನಿಶಲನ ಸಿ

ಷ್ಕಳನ ರಾಗದ್ವೇಷರಹಿತನ ಬಹುಲಿಪಿಜನ |

ಹಲವುಬುದ್ಧಿಯನುಳ್ಳವನ ಕೃ

ಚಕಳಕ ⁶ ಬರನನ ವಾಚಕನ ಬಗೆ

ಗೊಳಿಸಿ ಕರಣಿಕಪತಿಯ ಮೊಡುವುದರಸ ಕೇಳೆಂದ ||

v-v

ವಸನ ಮಣಿಗಣ ⁷ ಲೋಹ ಕಾಂಚನ

ವಿಷಯ ಭೇದನೆ ಬಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟುದ

ನಸಿಯಲೀಯದೆ ತಾನುಭಕ್ತಿಸವಹಿ ನಿಧಾನವನು |

ಬಸೆದು ಕಾದಿಪ್ಪಂತೆ ಕಾ ⁸ ದಿವ

ದುಸಿಯದಾಕ್ಷನ ಬಹುಕುಟುಂಬ

ವೈಸನಪುತ್ರನ ಮೊಟ್ಟುದೈ ಭಂಡಾರರಕ್ಷಕನ ||

v-f

1 ಕಾಪುರದೊಳಧಿಕನ, ಖ. ಸುಗರಸಧಾರನ, ಟ.

2 ಕುಲವನುಳ್ಳವನಧಿಕಭಾಷಾನಳಿಯ ಸಾಕಾರಕನ ವರಮಂಡಳಿ, ಕ. ಖ.

3 ರವರ, ಝ. 4 ದುರಿತವ ಕಳೆವ ನಾತನ, ಖ. 5 ಸಲೆ ಶ್ರುತ, ಖ. ಜ. ಝ.

6 ಲಿಖಿತನ, ಖ. ಜ. 7 ನಿವಹ, ಜ. 8 ಯವ, ಕ. ಝ.

ಮನ ವಚನ ಕಾಯದೊಳು ದಾತಾ
 ರನೊಳು ಹಿತವೃಷ್ಟವನ ನಿಯತನ
 ವಿನುತವನಿತಾವಿಮುಖನನು ನಿಶ್ಚಲನಿರೋಧಕನ |
 ಮುನಿವವರ ಬುದ್ಧಿಯೊಳು ಸಿಲುಕದ
 ವನ ¹ ನಿಜಾಪ್ತನ ನಿಯತವಿದ್ಯನ
 ಜನಸ ² ಚಿತ್ತೈಸುವುದಲೇ ತಾಂಬೂಲಧಾರಕನ ||

೯೦

ಏತೃ ಪಿತಾಮಹಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರಾ
³ ಗತನ ಕೈಕರಣಿಗಳೊಳಧಿಕನ
 ನತಿಶುಚಿಯ ಸಾಧಕನ ನಕ್ರೋಧಿಯ ನನಾಲಸನ |
⁴ ಪತಿಹಿತನ ಪಡ್ರಸವಿಶೇಷೋ
⁵ ನ್ನತನ ⁶ ನಿತರಾಲಯವಿದೂರನ
 ಪತಿಕರಿಸುವುದು ಸೂಪಕಾರತೆಗರಸ ಕೇಳಂದ ||

೯೧

⁷ ನಿಶಿತಪರಿಮಳ ⁸ ದಿಂದವಾವೋ
 ದಿಸಿದ ಗಂಧದ್ರವ್ಯದೊಳು ಬಂ
 ಧಿಸಿದ ಜೀವನ ⁹ ವೆನ್ನು ತನ್ನಯ ಜೀವನವಿದೆಂದು |
 ವಸುಮತೀಶಂಗಿತ್ತು ತಾ ಭೋ
 ಗಿ ¹⁰ ಸದೆ ಬಳಸದೆ ದುರ್ಹೃದರತೋಲ
 ಗಿಸುವವನೆ ಪಾನೀಯಧಾರಕ ನರಸ ಕೇಳಂದ ||

೯೨

- 1 ನಶೇಷಕಲಾಪ್ರವೀಣನ, ಖ. ಓ. ² ತಿಯು ಚಿತ್ತೈಸುವುದುತಾಂ, ಖ. ಜ.
 3 ಯತದ, ಜ. ನ್ನಿತನ, ಝ. ಯುತನ, ಟ. ⁴ ಮತಿಯುತನ, ಝ.
 5 ಚಿತನ, ಖ. ಚಿತ್ತನ, ಝ. ⁶ ನಿವೇಷೀಷಿಯ, ಕ.
 7 ಎಸವ, ಕ. ⁸ ವೋದದಿಂ ಮೇ, ಕ. ವೋದದಿಂ ಮೇಧಿಸಿ ಸು, ಖ.
 9 ಜೀವ, ಖ. ¹⁰ ಸಿದ ವಿಮಲಾಹೃದವನುಜಿ, ಖ.

- ಉನ್ನತ¹ ನ ರೂಪಾಧಿಕನ ಸಂ
² ಪನ್ನದಕ್ಷನ ನನ್ಯರನ್ನವ
 ರೆನ್ನದವರವರಿಂಗಿತಾಕಾರಪ್ರಭೇದಕನ |
 • ಮನ್ನಣೆಗೆ ಬೆಣಿಯದನ ನಾಸ್ತನ
³ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯದೊಳಶ್ರಮಪ್ರತಿ
 ಪನ್ನು⁴ ನನು ಪಡಿಯುಕನಮಾಡುವುದರಸ ಕೆಳಂದ || ೯೭

- ಪಲಿತಕಾಯ ಕುರೂಪಿಯನು ನಿ
 ಮೃಳನ ಲೋಭಿಯ⁵ ಸಾವಧಾನನ
 ಸಲೆ ಚಿತ್ತೇಂದ್ರಿಯನಿಂಗಿತಾಕಾರಪ್ರಭೇದಕನ |
⁶ ಕಲಿಮಲಿನತನುರುಚಿಯ ನಬಲಾ
 ವಳಯ ಸುಯಿದಾನದೊಳು ನಿಲಿಸುವು
 ದಿಳಯೊಳಗ್ಗದ⁷ ಜಾಣರಾದವರರಸ ಕೇಳಂದ || ೯೮

- ಗ್ರಾಮಮೂಱು ಸಂಚರಣೆಗಳ
 ಸೀಮೆ⁸ ಯೊಳು ಸರಿಗಮಪ⁹ ಧನಿಗಳ
 ನೇಮ¹⁰ ವಪ್ಪದೆ ಜರಣಭರಣದ¹¹ ಪರೆಪುತಿರುಪುಗಳ |
 ಕೋಮಲಿತಾರೀರಜ್ಯದಯದ
 ರಾವಣೀಯುಕರಚನಗಳೊಳು ನ
 ನಾಮ ನೆನಿಸುವ ನವನೆ ಗಾಯಕ ನರಸ ಕೇಳಂದ || ೯೯

1 ದ, ಕ, ಝ. 2 ಪೂರ್ಣ, ಕ, ಖ, ಜ, ಟ.

3 ನನ್ಯಕಾಢ್ಯಜಿಶ್ರ, ಕ, ಖ, ಜ, ಝ. 4 ಪಡಿಪಾರಕನ, ಕ, ಖ, ಝ, ಟ.

5 ಸಾವಧಾನಿಯ, ಖ, ಜ, ಟ. 6 ಕಲಿಮನನ ಕಡುಕುಚಿಯ, ಝ.

7 ರಾಜರಭಿನುತವರಸ, ಖ, ಜಾಣತನವೆಲೆ ರಾಯ, ಝ.

8 ಗಳ, ಖ. 9 ಧಾನಿಸ, ಖ.

10 ತಪ್ಪದೆ, ಖ, ಜ, ಝ. 11 ಹೆಂಪುತುಪುಗಳ, ಕ, ಹೆಂಪುತಿರುಪುಗಳ,

ಖ, ಹೆಂಪುಸೊಂಪುಗಳ, ಜ, ಯಿಂಪುಸೊಂಪುಗಳ, ಝ.

ತಾಳಲಯಬೊಂಬಾಳ ¹ ಮಿಶ್ರದ
 ಹೇಟಿಕೆಯ ² ನಾರಾಟಶುದ್ಧದ
 ಸಾಳಗದ ಸಂಕೀರ್ಣ ದೇಶಿಯ ವಿವಿಧರಚನೆಗಳ |
 ಮೇಳವಳು ³ ದೊಡವದ ಷಾಡವ
 ದೇಶಿಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾರ್ಗದ
 ಸೂಚಿಗಳ ಲಯಮಾನವಣಿವನವನೆ ⁴ ಗಾಯಕನು || ೯೬

ಬರಲು ಕಂಡೊಡೆ ವಂದಿಸುತ್ತಂ
 ತರಿಸುತಂತರಿಸುತ್ತೆ ಮಿಗೆ ಹ
 ತ್ತಿರ ವೆನಿಸದತಿದೂರ ವೆನಿಸದೆ ಮಧ್ಯಗತಿ ಯೆನಿಸಿ |
 ಪರಿವಿಡಿಯೊ ⁵ ಳೊಪ್ಪಿಸುತರಸಿನ
 ಸಿರಿಮೊಗವ ನೀಕ್ಷಿಸುತೆ ಬೆಸಸಿತ
 ನರೆವರಿಸದಾಕ್ಷಣವೆ ಮಾಡಿದೊಡವನೆ ಸೇವಕನು || ೯೭

ಹರುಷದೊಳು ನಿಜಜನನಿ ಗರ್ಭವ
 ಧರಿಸಿಕ್ಷಿಸಿಂಡಾಡುವವೊಲುತ್ತುಮ
 ಪುರುಷನಂತರಾಘ್ರಮಿಯನು ತಾಳ್ಯಂತೆ ಭೂಭುಜರ |
 ಧರಿಸಿ ಸುಖಸಂಗತಿಗಳೊಳು ಸಂ
 ಚರಿಸುತ್ತಾಳ ನ ಪಾನಿವೃದ್ಧಿಯೊ
 ಳರಲು ಬೆಸದವರೆನಿಪರೈ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ || ೯೮

⁶ ಕುಚಿತವರನೀಕ್ಷಿಸುತೆ ಬಟ್ಟೆಯ
 ಮೇಳಮರಂಗಳ ಹೊಯ್ಲ ತಪ್ಪಿಸಿ
 ನೆಳಲ ⁷ ನೆಸಗುತೆ ವೇಗಗತಿಸಾಮಾನ್ಯಗತಿಗಳೊಳು |

1 ಶುದ್ಧದ, ಕ. 2 ನಾರಾಗ, ಖ. ಜ. ನಾಟ್ಯವಿಯ, ಝ.
 3 ಯುತೆ ವಾಧ್ಯಸಾಧನ, ಕ. ಗಳಿಳವದ ಪಾಪವ, ಖ. ದೊಡವದ ಷಾಡಿನಯೇ
 ಜ. ದಾಡಿಸುವ ಸಾಧನ, ಝ. 4 ನಟ್ಟುವನು, ಝ.
 5 ಳೊಪ್ಪಿಸುತುಮರ, ಟ. 6 ಬಲದವರ, ಟ.
 7 ನಿಟ್ಟಿಸಿ, ಕ ನಟಿಸು, ಖ. ಜ. ನೀಕ್ಷಿಸಿ, ಝ.

1 ಬಲಿವಿಡಿದು ಭೂಭುಜರ ಯಾನಂ
 ಗಳೂ 2 ಳಗಳೂಕದೆ ಡಗೆಯ ಸೈರಿಸಿ
 ಬಳಸುವವನೇ ಛತ್ರಧಾರಕ ನರಸ ಕೇಳಂದ || FF

ಎಡಬಲನ ನಾರಯ್ಯತೊಡೆಯನ
 ಬಿಡದೆ ನೋಡುತೆ ಮುಕ್ತಿ ಕಂಗಳ
 ಗಡಣವನು ಕೆದರಿಸುತೆ 3 ಕಿಗ್ ಣಿ ಕ್ಕಿ ಕೆಲಬಲನ |
 ಜಡಿದು ನೂಕುತೆ ಸ್ವಾಮಿ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ

4 ಯೆಡೆ ಯೆನಿಸುತುವಾಗ ಸೇವೆ 5 ಯ
 ಬಿಡದೆ ವೋಚ್ಚಿಸೆ ಚಮರಧಾರಕ ನರಸ ಕೇಳಂದ || ೧೦೦

6 ಗಾಯದೊಳುಮೇಣಿ 7 ಚೋಕ್ತೆ ಯದೊಳಡಿ
 ಫಾಯ 8 ದಂಡೆಯೊಳಗಡೆಯೊಳಗುಪ
 ಕಾಯದೊಳಗೆ ನವಾಯಿಗಳ 9 ಬಿನ್ನಾಣದೆ ಬೇಸವಿದೆ ||
 ಸ್ಥಾಯಿಯೊಳು ಸಂಚಾರದೊಳು ಸಮ
 ಗೈಯೆನಿಸಿ ನಾನಾವಿನೋದದ
 ದಾಯವೆನಿವ 10 ನೆ ಮಲ್ಲ ನೆನಿಸನು ರಾಯ ಕೇಳಂದ || ೧೦೧

1 ಬಲಹಿಸೋಳು ಭೂಸುರರ ಯಾನಂಗಳನು ತಪ್ಪಿಸಿದಗೆಯ, ಟ.

2 ಳಸಿಕ್ಕ ವೆಡಗೆಯ, ಝ. ಳಗಹಿತರಾಯರಿ, ಕ.ಖ. ಝ. ಯುಬ್ಬುಗವ
 ಳವೊಳಹಿತರಾಯರಿ, ಜ.

3 ಕಿಡಿಗಣ್ಣೆಂದೆಕೆಲಬಲನ ಬಿಡದೆ ನೋಡುತೆ, ಝ. 4 ಕಡೆಯೆನಿ, ಖ
 ನಡೆ, ಝ. ಯೆಡೆಯೆನಿಸದಾವಾ, ಟ. 5 ಗೆಸೆಡೆಯದಿಹನೇ, ಝ. ಟ.

6 ಕಾಯ, ಖ. 7 ಚೋಚೆಯ, ಟ. 8 ಗೆಳೊಳುಪಕಾಯದೊ
 ಳಗೆ, ಖ. ಟ. 9 ಬಿನ್ನಾಣದೊಳು ಬಲೆಸಂದು ಬೇ, ಖ. ಟ.

10 ವನವನೆಯಲ್ಲನು ರಾಯ, ಕ. ಖ. ಝ. ಟ.

ಹಿಂದೆ ನೂಡಿದ ಸುಕೃತಫಲ ¹ ವನು
 ತಂದು ತೋರುವವೋಲು ನಾನಾ
 ಚಂದದಾಪತ್ತಿನೊಳು ಹರಿ ನಿಜ ² ಭಕ್ತಸಂತತಿಯ |
 ಮುಂ ³ ದೆನಿಲುವವೋಲವನಿಪಾಲರ
 ದಂದುಗದ ಹೊತ್ತಿನೊಳು ಗಜಹಯ
 ಬೃಂದವನು ಒಕಾಚುವನೆ ವಾಹಕ ನರಸ ಕೇಳೆಂದ || ೧೦೦

⁴ ಹೆಬ್ಬಲವ ನೊಡೆದುಟ್ಟಿ ಭೂಮಿಯು
 ನಿಬ್ಬಗೆಯ ಮಾ ⁵ ಡಿಸುತೆ ಗಜಹಯ
 ದೊಬ್ಬುಳಿಯ ⁶ ಹರೆಗಡಿಸಿ ಕಾದಿಸು ⁷ ತಾನೆಗಳ ಮೇಲೆ |
 ಬೊಬ್ಬಿಡಿದು ⁸ ಸರವತೆಯ ⁹ ಸುರಿಸುರಿ
¹⁰ ದುಬ್ಬರದ ಬವೆರದೊಳು ಕಡಿದರಿ
 ಗುಬ್ಬಸವ ಮಾಚುವನೆ ಜೋದನು ರಾಯ ಕೇಳೆಂದ || ೧೦೩

ಬಿಟ್ಟುಸೂಟೆಯೊಳರಿನ್ಯ ಪಾಲರ
 ಮುಟ್ಟ ಮೂದಲಿಸುತ್ತೆ ¹¹ ಮುಂದಣ
 ಥಟ್ಟ ನೊ ¹² ಡೆಡೊಯ ಹಿತಬಲದೊ ¹³ ಳುಒಕಾರಿವರಿವರಿದು |

1 ವೈತಂದುಸಾರುವ, ಕ. ಖ. ಚ. ಜ. ಝ.

2 ಬಕುತಿ ನಿಲುವಾತೆ, ಜ. ಭಕ್ತಿಸಂಗದೊಳು, ಟ. 3 ದುವರಿವ, ಜ.

4 ಪರತ್ವವನೊಡೆದುಟ್ಟಿದು, ಕ. ಪರ್ವಲವನೊಡೆತುಟ್ಟಿದು, ಖ. ಸರ್ವಕವನೊಡೆತುಟ್ಟಿದು, ಝ. ಪರ್ವತವನೊಡೆದುಟ್ಟಿಸಿ, ಟ. 5 ಜುತೆ ಮಹಾರಥರೊ,

ಕ. ಖ. ಜ. ಝ. 6 ಹರೆಗಡಿದು, ಕ. ಖ. ಜ. ಝ. ನೆಣಿ ಗಣಿದು, ಟ.

7 ವಾನೆ, ಕ. ಖ. ಜ. ಝ. ಟ. 8 ಏರದಣವ, ಟ. 9 ಕಣಿಯುತೆ,

ಕ. ಖ. ಝ. ಕೆದಪುತೆ, ಜ. 10 ಸರ್ವದಣದೊಳಗಹಿತರಾಯರಿ, ಕ. ಖ. ಝ.

ಯುಬ್ಬು ಗವಳದೊಳಗಹಿತರಾಯರಿ, ಜ. 11 ಮೋಹಿದ, ಖ. ಟ. 12 ಡಜೊ

ಕ. ಡಹಾ, ಖ. ಟ. ಡಹಾ, ಜ. 13 ಳಗಾನೆವರಿ, ಕ. ಖ. ಜ. ಝ.

1 ಹೊಟ್ಟುಗುಟ್ಟು ತೆ ಹೊನ್ನ 2 ಲೊಟ್ಟು
ಲೊಟ್ಟು ಮಸಗಲು ಕಣನ ಒಕೊಡೊ
ಳ 3 ಟ್ಟಿಯಾಡಿಸಬಲ್ಲೊಡವ ರಾವ್ರತನು ಕೇಳಂದ || ೧೦೪

ಕುದುರೆಗಳ ನಾರಯ್ನು ರಥವನು
ಹದುಳಿಸುತೆ ಸಾರಥಿಯ 4 ನೋಡುತೆ
ಯಿದಿರ ಮುಱಿಯುತೆ ತನ್ನ ಕಾಯಿದುಕೊಳುತೆ 5 ಯೆಡಬಲನ |
ಸದೆದು ಮರಳುವೆ ಲಾಗುವೇಗದ
ಕದನಕಾಲಾನಲ 6 ನು ತಾನೇ
ಮೊದಲಿಗ ನಲ್ಯೆ ರಥಿಕರಿಗೆ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಂದ || ೧೦೫

ಬೇಸಳದೆ ಕಾಳೋರಗನ 7 ವೇ
ಡೈಸಿ ಕಟ್ಟುಕುಹೆಗಳು ಕಂಡವೆ
ಸೂಸಿ ಕಡಿಕಡಿದೊಟ್ಟುವಂದೊಳಹಿತಬಲದೊಳಗೆ |
ಓಸರಿಸದೊಳಹೊಕ್ಕು ಸಮರವಿ
ಲಾಸವನು ನೆಜಿ ಮೆಱಿದು ಕಲಶಾ
ಕೇಶಿಗೊದಗುವ ನವನೆ ಕಾಲಾಳರಸ ಕೇಳಂದ || ೧೦೬

ಕುನಖಿ ಕುಪ್ಪಿ 8 ಕುಚೇಲನನು ಕು
ಬ್ಜನನು ವಿಧವಾಂಗನೆಯ ದಾಸಿಯ
ತನುವಿಕಾರಿಯ ನಂಗಹೀನನ 9 ಪಂಗುವಂಧಕನ |
ಘನರುಜಾಂಗನ ಬಿಡುದಲೆ 10 ಯರೋ

1 ಹಿಟ್ಟು, ಕ. ಖ. ಜ. ಝ. ಟ್ಟ. 2 ಲೊಟ್ಟು, ಲೊಳೊಟ್ಟು, ಝ.
3 ಟ್ಟಿಯಾಡ, ಕ. ಖ. ಜ. 4 ನುಯ್ಯುತ್ತಿ ದಿರ ಖ. ಝ.
5 ಕಲಬಲನ, ಖ. ಝ. 6 ನಹೋಲ್ವನೆ, ಟ್ಟ.
7 ನಡೈಸಿ, ಕ. ಖ. ಝ. ಟ್ಟ. 8 ತಕುಜನನತಿಕ್ಕು, ಖ. ಕುಶೀಲನ, ಜ
ಕುಚೇಷ್ವನ, ಝ. ಕುಚಾಯ, ಟ್ಟ. 9 ಪಂಗುಲಾಂಧಕನ, ಜ. ಟ್ಟ. ಮೂಕ
ನಂಧಕನ, ಝ. 10 ಯೇಳಿದ್ಧನನುವುಪ್ಪವ, ಕ. ಖ. ಝ.

ದನಿಯ ನುತ್ಪವೆಡಿಸುವ ಸಮಯದೊ
 ಳನಿಬರನು ಕಾಂಬುದು ಮೆಹೀತರಿಗುಚಿತವಲ್ಲೆಂದ || ೧೦೩

ಕಳಸ ಕನ್ನಡಿ ತುರಗ ಗಜ ಗೋ
 ಕುಲ ವೈಷ್ಣವ ಬುಧ¹ ನಿಚಯ ಗಿರಿಸಂ
 ಕುಲ ಸು² ಮಿತ್ರರು ಮೂತ್ಯ ಪಿತ್ಯ ವರವಾಹಿನೀ³ ನಿಕರ |
 ಜಲಧಿ⁴ ವಸನ ಚ್ಚತ್ತ್ರವ್ರವೀ
 ಲಲನೆಯರ ನೀಕ್ಷಿಸುವುದವನಿಪ
 ತಿಲಕರುಪ್ಪವೆಡಿಸುವ ಸಮಯದೊಳರಸ ಕೇಳೆಂದ || ೧೦೪

ಶ್ವಾನ ಕುಕ್ಕಟ ಕಾಕ ಬಕ ಪವ
 ಮಾನ ಖಗಪತಿ ದೇವ ರಜನಿ ಕೃ
 ಶಾನುಗಳ ಗರ್ಭನ ವೈಷ್ಣವನ ಶಿಂಶುಮಾರಕನ |
 ವಾನರನ ಹಯದ ದ್ವಿಪದ ಪಂ
 ಚಾನನನ ಮೈಗವೋತಕನ ಗುಣ
 ವಾನರೇಂದ್ರರೋಳರಲು ಬೇಡುದು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ || ೧೦೫

*

1 ಯುಗ್ಮಗಿರಿ, ಝ. 2 ವಾಸಿನಿ, ಕ. ಖ. ಜ. ಝ. 3 ನಿಚಯ, ಚ. ಟ.
 4 ವನಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರವ್ರ, ಕ. ಖ. ಝ. ಟ.

*

ಸೂಕರನ ತುಂಬಿಯ ಮರಾಳನ
 ಭೇಕವೈರಿಯ ಕಾರುಕನ ವನ
 ಕೋಶಿಲನ ಬಹುಯ ಸುಧಾಕಿರಣನ ದಿನಾಧಿಪನ |
 ಆಗಸದ ದರ್ಪಣದ ಬಕರ
 ತ್ವಾಕರನದೊಂದೊಂದು ಗುಣ ವಿರ
 ಬೇಕು ನೃಪತಿಗೆ ನಿನ್ನೊಳುಂಟೇ ರಾಯಕೇಚೆಂದ ||

ಟ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ

ಪರಿಪರಿಯ ದಾನಂಗಳನು ಕರೆ
 ಕರೆ ¹ ದು ಲೋಗರಿಗಿತ್ತು ಪರಂನು
 ಹೊರೆದು ತನ್ನಾಶ್ರಿತರ ನೆ ² ತಿಗಳದಾಪ್ತಬಾಂಧವರ |
 ಸರಕುಮಾಡದೆ ಗರ್ವದಿಂ ³ ದೊ
 ತ್ತರಿಸುತಿಕ ಪಾತಕರ ಪದವಿಯು
 ನರಸೆ ಬಣ್ಣ ಸಲಾರು ಬಲ್ಲರು ಯಮನ ನಗರಿಯೊಳು || ೧೧೦

†

ಕೋಪವೆಂಬುದನರ್ಥಸಾಧನ
 ಕೋಪವೇ ಸಂಸಾರಬಂಧನ
 ಕೋಪದಿಂ ⁴ ದಿಹಪರದ ಸುಕೃತವು ಲಯವೆನ್ನೈದುವುದು |
 ಕೋಪವನು ವರಿ ಸಲು ಜೀಹುದು
 ಕೋಪವುಳ್ಳವ ನಾವನಾಗಲಿ
 ಕಾಪುರುಷ ನಿಹಪರಕೆ ಸಲ್ಲನು ರಾಯ ಕೇಳೆಂದ || ೧೧೧

1 ದಪುತ್ರ ಗಿತ್ತು, ಕ. 2 ತಿಥಿಯದಾಸಬಾಂಧ, ಟ.

3 ದುಬ್ಬರಿಸು, ಖ. ಜ. ಟ.

†

ಮೂಱುಕೋಟಿಯ ಕೋಟಿಯರ್ಥವ
 ಮೂಱುದಿಹ ರೋಮಾಳಸಂಖ್ಯೆಯೊ
 ಳಾಜಿನೆನ್ನದೆ ನಿಜಸತಿಯ ಸಹಗಮನದೊಳು ತನುವ |
 ಮೂಱುದಬಲೆಯರುಗಳದಸಯಿಂ
 ದಾಹುಮಡಿ ಸ್ವರೂಪ ದಿಭೋಗವ
 ಸೂಱುಗೊಂಬರು ತಪ್ಪದವನೀಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ ||

ಈಪದ್ಯವು ಕ. ಖ. ಜ. ಝ. ಪ್ರಸ್ತುತಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

4 ದುರುತದ, ಖ.

5 ತತ್ಪ್ರತಿಗಳವನೀತಕೇ, ಖ.

ಗರುವ ಮೂನ್ಯನು ¹ ಮಾನಿ ಸುದಯಾ
 ಪರನು ಕಡುಕುಚಿ ಭೋಗಿ ರೂವೋ
 ತ್ತರನು ಧನಿಕನು ರಾಜಪೂಜ್ಯನು ಕೀರ್ತಿವಲ್ಲಭನು |
 ಗುರುಜನಕೆ ಗುರು ವಿದ್ಯೆಯುಳ್ಳವ
 ನರಸ ಕೇಳ್ಯ ವಿದ್ಯೆ ಯಿಲ್ಲದ
 ನರನು ನರಪಶು ವವನ ಜನ್ಮ ಸಿರರ್ಥ ² ಕೇಳಂದ || ೧೧೦

*
 ಹರಿಬಕುತಿಲೋಲಾಪನೆನಿಸಿ ಶಂ
 ಕರನ ಬದ್ಧ ದ್ವೇಷಿಯಹ ಶಂ
 ಕರನ ಭಕ್ತಿಯೊಳಧಿಕನಾಗಿ ³ ಯೆ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮೇಲೆ |
 ಎಣಕವಿಲ್ಲದ ಕರುಣಾಂಡಾ
 ಲರುಗಳಪ್ಪ ತ್ತೇಷುಕೋಟಿಯ
 ನರಕದೊಳಗೋಲಾಡುತಿಹರವನೀಶ ಕೇಳಂದ || ೧೧೨

ಯತಿ ಕಿಡುಗು ದುಸ್ಸಂಗದೊಳು ಭೂ
 ಪತಿ ಕಿಡುಗು ದುರ್ಮಂತ್ರಿಯೊಳು ವರ
 ಸುತ ಕಿಡುಗು ಲಾಲನೆಗಳೊಳು ಕೃಷಿ ಕಿಡುಗುವೇಕ್ಷೆಯೊಳು |

* ಅವನೊಬ್ಬನು ಸತ್ಯಕೋಸುಗ
 ಭಾವಕುದ್ಧಿಯೊಳೊಡರಿಹುವ ಶವ
 ಧಾವಳಿಯ ನವಸಾನದೊಳು ತದ್ಧ ವರ್ಗವನು ಯಮನು |
 ಓವನನ್ಯಾಯದೊಳು ಸೂರುಳ
 ನೋವಿ ರಚಿಸಿದವನೆಗೆ ಗತಿ ಯಿ
 ನ್ನಾವುದೆಂಬುದ ನಾರು ಬಲ್ಲರು ಭೂಪ ಕೇಳಂದ ||

ಈ ಪದ್ಯವು ಕ. ಬ. ಜ. ರ್ಕು. ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

- 1 ಮನಿಕದೈವಾ, ಕ. ರ್ಕು. ಮನಿತದೈವಾ, ಜ.
 2 ಕರವಂದ, ರ್ಕು. ³ ಯುವಿ, ಕ. ರ್ಕು. ಟ.

ಮತಿ ಕಿಡುಗು ಮಧುಪಾನದೊಳು ಸ
 ದ್ಗತಿ ಕಿಡುಗು ದುರ್ದೈವನದೊಳು ನಿಜ
 ಸತಿ ಕಿಡುಗು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದೊಳು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಂದ || ೧೧೪

*

ಉಂಡು ತೀರಿಸಬೇಕು ತಾ ಮುಂ
 ಕೊಂಡು ಮಾಡಿದ ¹ ಪುಣ್ಯಪಾಪದ
 ತಂಡವನು ತರಹರಣೆ ಯಿಲ್ಲದೆ ಭವಭವಂಗಳೊಳು |
 ಹಿಂಡಿಹಿಟವುದು ² ಬೆಂಬಿಡದೆ ಸಮ

³ ದಂಡಿಯೊಳು ಹಗೆಕೆಳ ⁴ ಯರೆನ್ನದೆ
 ಗಂಡುಗಿಡಿಸದೆ ಬಿಡುವುದೇ ವಿಧಿಯೆಂದನಾವಿದುರ || ೧೧೫

ಕೂಡಿದೆಯೊಳಕ್ಕೃತ್ಯಶತವನು
 ಜೋಡಿಸಿದವರು ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಕಡು
 ಗೇಡಚಿಂತಿಸಿದವರು ಪುರುಷಾರ್ಥಂಗಳನು ತಮಗೆ |
 ಮಾಡಿದವರುಗಳಿಗೆ ವಿಘಾತಿಯು

⁵ ಹೂಡಿದವದಿರು ನರಕದೊಳಗೋ
 ಲಾಡದಿಹರೇ ರಾಯ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾವಿದುರ || ೧೧೬

* ದೊರೆಗಳಿಗೆ ಬಡವರಿಗೆ ಕಡುಮೂ

ಖರ್ಚಿಗೆ ದುಃಖಿಗೆ ಸುಖಿಗೆ ಸರ್ವ
 ಜ್ಞರಿಗೆ ಭಾವವಿದರಿಗೆ ಶರಣಿಗಾತ್ಮಜೀವರಿಗೆ |
 ಧರೆಯೊಳಗೆ ಗಾಂಧರ್ವವಿದ್ಯೆಗೆ
 ಸರಿಸವಕ ಬಂಧುಗಳು ದೊರಕುವು
 ದರಿಮು ಭೂತ ಭವಿಷ್ಯದೊಳಗವನೀಶ ಕೇಳಂದ ||

ಈ ಪದ್ಯವು ಕ. ಜ. ಝ. ಟ. ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

¹ ಸುಕೃತ ದುಷ್ಕೃತ ಭಂಡ, ಕ. ಸುಕೃತದುಷ್ಕೃತತಂಡವ, ಝ.

² ಲೋಕದೊಳು, ಝ. ³ ದಂಡಿಯೊಳು, ಜ. ಟ.

³ ಗಳೆನ್ನದೆ, ಕ. ಝ. ಟ. ⁵ ಜೋಡಿಸಿದವರು, ಕ.

ಸ್ನೇಹಪೂರ್ವಕದಿಂದೆ ಮನದೊ ¹ ಳು
 ಗೊಹಿಸಲು ಲಕ್ಷ್ಮೀಲತ ನವರಿಗೆ
 ಬೇಡ ಪುರುಷಾ ² ರ್ಥಂಗಳಹವೆಲ್ಲಿದೊಡಲ್ಲಲ್ಲಿ |
 ಈ ಹದನು ತಪ್ಪುವುದೆ ಕೂರ್ಮನ
³ ಮೋಹದೊಳು ತತ್ಸಂತತಿಗೆ ನಿ
 ರ್ವಾಹ ವಹವೋಲರಸ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾವಿದುರ ||

೧೦೩

*

ಕುಲಜನಾಗಲಕುಲಜನಾಗಲಿ
 ಜಲರುಹಾಕ್ಷನ ನಾಮಕೀರ್ಮನ
 ದೊಳಗೆ ⁴ ಬಾಣುವ ನಾವ ನಾತನು ಸುಕೃತಿ ⁵ ಯೆನಿಸುವನು |
 ಉಡಿದ ಜಪ ತಪ ಹೋಮ ನೇಮಂ
 ಗಳೊಳು ಸಂಸಾರಾಂಬುಧಿ ⁶ ಯಿನು
 ಚಳಿಬಹುದೇ ರಾಯ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾವಿದುರ ||

೧೦೪

1 ಳುಗಾಹ, ಟ. 2 ಫಗಳ ಕುಷುವನೆಲ್ಲಿ ತಾನಿರಲಿ ಕ. ಫಗಳ ಕುಷುವನೆಲ್ಲಿ ಯಿರಲರಿಸಿ. ಝ. ಫಂಗಳಹ ವಿದನಖಿದು ಮನದೊಳಗೆ, ಟ. 3 ದೇಹದೊಳು, ಕ.

* ವಿದ್ಯೆ ಸತ್ಕುಲ ಬಹುವಿವೇಕವು
 ಬುದ್ಧಿ ಜಾಣ್ಮೆಯ ನುಡಿಯ ಸಡಗರ
 ಕುದ್ಧಚಿತ್ತ ಸುಕೀಲ ಭುಜಬಲ ಭದ್ರವೊದಗಿಸುವ |
 ಉದ್ಯಮವು ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಣ
 ವಿದ್ವ ಫಲವೇನೀಜಗದ ತೊರೆ
 ಮದ್ದು ಹೊದ್ದದ ನರಗೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯಾಂಗನಾವರಗೆ ||

ಈ ಪದ್ಯವು ಜ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

4 ಬದುಕುವನಾವನೈ ಕಡುಸು, ಬ. ಬೆರಸಿಹನಾ, ಜ. ಬಳಸುವ, ಟ.
 5 ಯೆಂಬುವನು, ಕ. ಖ. ಜ. ಟ.
 6 ಯನುಚ್ಚಳಿಸೆ, ಕ. ಯನುತ್ತರಿಸೆ, ಖ. ಜ. ಝ. ಟ.

ಜಾತರೂಪದ ಲೇಸುಹೊಲ್ಲೆ ಹ
 ನೀತಿಯೋತ್ಸ ¹ ಸುದಾಹಕಾರಣ
 ಭೂತವಾಗಿಹುದದಗೆ ಸದಸತ್ತು ಗಳ ಭೇದವನು |
 ನೀತಿಮುಖದಿಂದಜ್ಞವುದುತ್ತ ಮೆ
 ನೀತ ಮಧ್ಯಮ ನೀತ ² ಕುಸ್ತಿತ
 ನೀತ ನೆಂಬುದ ನರಸ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾವಿದುರ || ೧೧೯

ಅವನಿಯೊಳು ಜನ ಜನಿತಧನಧಾ
 ನ್ಯವನು ³ ಕಳಹೊಲಗೈದು ಸಂತೋ
 ಪವನು ಮಾಡುವ ಕಡೆಯೊಳೊಂದಕೆ ನೂಜುಮಡಿಯಾಗಿ |
 ಲವಲವಿಕೆ ಮಿಗೆ ಯೆತ್ತಿ ಸಪ್ತಂ
 ಗವನು ಸಲಹುತ್ತಿರಲು ಬೇಹುದು
 ರವಿಯವೊಲು ಸಾಸಿರನೊಗದೊಳವನೀತಕೇಳಂದ || ೧೨೦

ದೇವತಾಸ್ಥಾನದೊಳು ವಿಪ್ರಸ
 ಭಾವಳಯದೊಳು ⁴ ರಾಜಪುರುಷರ
 ಸೇವೆಯೊಳು ⁵ ಗುರುಸದನದೊಳು ನದಿಯೊಳು ತಟಾಕದೊಳು |
 ಗೋವುಗಳ ನೆರವಿಯೊಳು ವರಭೃಂ
 ದಾವನದೊಳುಪಹತಿಯ ಮಾಡುವು
 ದಾವಗುಣ ⁶ ಗರುವಾಹಿಯೆಂದನು ಭೂಪತಿಗೆ ವಿದುರ || ೧೨೧

ಹರನ ಕೊರಳಿಂಗಾಭರಣವಾ
 ದುರಗ ಪವನಾಹಾರವಾದಂ
 ತರನ ನಿನ್ನಯ ಬಸಿಜು ಬಂದೇನಹರು ಪಾಂಡವರು |

¹ ನದಾಹ, ಕ. ಝ. ನದೇಹ, ಖ. ನದೇಗೆ, ಜ.

² ಕನಿಯಸನೀತ, ಕ. ನಧಮವನೀತ, ಖ. ಕನಿಷ್ಠನೀತ, ಜ. ಝ.

³ ಕಳಹಲ, ಖ. ಟ. ತಳಹರಿಗೆಯ್, ಝ.

⁴ ಸಜ್ಜ ನರುಗಳ, ಜ. ⁵ ರವಿಕಣಿಗಳುದಯಾಸ್ತಮಯಕಾಲದೊಳು, ಜ.

⁶ ಗರುವರಿಗೆ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾವಿದುರ, ಜ.

1 ಧರೆಯನಾಳುವ ಭಾಗ್ಯ ವಿಲ್ಲದೆ
ನರಪಶುಗಳಾದರು ಕಣಾ ನೀ
ನಿರಲವೆರಿಗೀವಿಧಿಯೆ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾವಿದುರ || ೧೦೦

ಇನನುದಯಿಸಲಿ ಪಶಿ ಮೊದ್ರಿಯೊ
ಳನಲನೊಮ್ಮೆ ಹಿಮಾಂಶುವಾಗಲಿ
ಕನಕಗಿರಿಗಲ್ಲಾ ಟವಾಗಲಿ ಪರೈತಾಗ್ರದೊಳು |
ವನಜ ವಿಕಸಿತವಾದೊಡಂ ಸ
ಜ್ಜ ನರುಗಳು ನುಡಿವೆರಡನಾಡರು
ಮನವಚನಕಾಯದೊಳು ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾವಿದುರ || ೧೦೩

* 2 ನಾಯಿಗಳ ನುಡಿಗೇಳಿ 3 ನೀನು ವೈ
ಥಾಯ 4 ದೊಳು ಕೆಡದೆಯೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿ ರ
ರಾಯನನು ಕರಿಸುವುದು ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳ ಮುಂದಿಟ್ಟು |
5 ನ್ಯಾಯಮುಖದೊಳು ಸಕಲರಾಜ್ಯ
ಶ್ರೀಯೊಳರ್ಥವನಿತ್ತು ಬದುಕುವು
ದಾಯತಿಕೆ 6 ಯೊಳಗಜುದು ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾವಿದುರ || ೧೦೪

1 ನರಪಶುಗಳಾದರು ಕಣಾ ನೀ ನಿರಲು ವನವಾಸದೊಳು ಜೀವವ ಹೊರವು
ದವರಿಗೆ ವಿಧಿಯೆ, ಜ. ಟ.

* ಕರಿಸು ಯಮನಂದನನ ರಾಜ್ಯದ
ಸಿರಿಯನೀವುದು ಕಾಡಿ ಕೊಡು ಕರಿ
ತುರಗರಥಭಂಡಾರವನು ದಾಯಾದ್ಯಭಾಗದೊಳು |
ಹಿರಯಶೀಷ್ಮದ್ರೋಣರನಿಬರ
ಕರಿಸಿಕೊಡು ಮುಂದಿಟ್ಟು ರಾಜ್ಯವ
ನರಸಕೊಡು ಕೊಡು ಕೀರಿಯುಳಿವುದೆಂದನಾವಿದುರ ||
ಎಂದೆ, ಚ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಪಾಠವಿದೆ.

2 ನ್ಯಾಯವಾರ್ಗವ ಬಿಟ್ಟು ನೀ ನಿರಾಯ, ಜ. ರಾಯ ನಡೆ ಜೀವವನು.

ನಚ್ಚಿ ವೈ, ಟ. 3 ನಚ್ಚಿ, ಚ. 4 ಕೆಡಬೇಡಾಯು, ಚ. ಟ. ದೊಳು ಕೆಡ
ದಿರು, ಜ. ದಾಯಭಾಗದೊಳುಳಿಳ, ಜ. 6 ಯಜುದತನ, ಜ. ಟ.

ನಳನ್ಯಪತಿ ದಮಯಂತಿ ಸೀತಾ
 ಲಲನೆ ರಾಘವದೇವ ದ್ರೌಪದಿ
 ಕಲಿಯುಧಿಷ್ಠಿ ರನ್ಯಪತಿ ಯಿವರಿಂತಾಱುಮಾನಿಸರು |
 ಇಳಯೊಳುತ್ತಮೆಕೀರ್ತಿಗಳು ¹ ಜಾ
 ವಳದ ಪುರುಷರೆ ಧರ್ಮಪುತ್ರನ
 ಗೆಲುವ ಪರಿ ಯೆಂತ್ಯೆ ಮಹಾದೇವೆಂದನಾವಿದುರ || ೧೦೦೪

ಜನಪ ಕೇಳ್ಯ ಸ್ಕಂದನನು ರಾ
 ಮನನು ಹನುಮನ ಭೀಮಸೇನನ
 ವಿನತಯಾತ್ಮಜನಿಂತಿದೈವರ ಭಾವಶುದ್ಧಿಯೊಳು |
 ನೆನೆದವರ ದುರಿತಂಗಳೋಡುವು
 ವೆನಲು ನೀವೀಪವನಪುತ್ರನ
 ನನುವರದೊಳಂತಕಟ ಜಯಿಸುವಿರೆಂದನಾವಿದುರ || ೧೦೦೫

ಬಲಿ ವಿಭೀಷಣ ಭೀಷ್ಮ ನಾರದ
 ಫಲಗುಣರು ಪ್ರಹ್ಲಾದದೇವನು
 ಜಲರುಹಾಕ್ಷನ ನಚು ^ಜಮೆಚಿ ^ಜನ ಡಿಂಗರಿಗರಿವರು |
 ಸುಲಭವೇ ನಿನಗಿವರ ² ಕೂಡಾ
 ಕಲಹ ಬೀಭತ್ಸುವಿನ ಕೈಮನ
 ದಳವ ನಟಿಯಾ ಕಂಡು ಕಾಣದ ಮರುಳಹರೆಯೆಂದ || ೧೦೦೬

ಚಕ್ರವರ್ತಿಗ ³ ಳಱುವರೀಭೂ
 ಚಕ್ರದೊಳಗವರಿಗೆ ಮುರಾರಿಯು
 ಚಕ್ರವೇ ಬೆಸ ⁴ ಕೈವುದಲ್ಲದೆ ಪಾಂಡುತನಯರಿಗೆ |
 ಚಕ್ರಿ ತಾ ನೊಲಿದವರ ಸೇನಾ

¹ ಚಾಪಳದ ಪುರುಷನೆ, ರ್ಷು. ² ಕೂಡಣ, ಕ. ಚ. ಜ. ರ್ಷು. ಟ.
 ಳಾಪಿಲೇ, ಕ. ಜ. ಟ. ³ ಗೈವುದ, ಕ. ರ್ಷು. ⁴ ಬಂದವರ, ಕ.ಜ. ರ್ಷು.

ಚಕ್ರದೊಳಗಿಹನಾಯುಧಿಷ್ಠಿ ರ
ಚಕ್ರವರ್ತಿ ¹ ಗದಾವನೈ ಸರಿ ಯೆಂದನಾವಿದುರ || ೧೦೮

ಹರಿಹಯನು ಗುಹ ರಾಮ ಬಾಣಾ
ಸುರನು ದಶಶಿರ ಭೀಮಸೇನಾ
ದ್ವರು ಕಣಾ ಗಿರಿಜಾಧಿನಾಥನ ಡಿಂಗರಿಗರಿವರು |
ಸರಸವೇ ಮೃತ್ಯುಂಜಯನ ಕೂ
ಡರಸ ನೀನಿನ್ನ ಳವನಣಿಯದೆ
ಮರುಳಹುದೆ ಪವನಜನೊಡನೆ ಸಮಗೈಯೆ ನೀನೆಂದ || ೧೦೯

ಎಲ್ಲಿ ಯೋಗಾಧಿಪತಿ ಮುರಹರ
ನೆಲ್ಲಿ ಯರ್ಜುನದೇವ ನಿಹ ² ನ
ಲ್ಲಲ್ಲಿ ಜಯ ³ ಸಿರಿಯಲ್ಲದೇ ಬೇಣಿಲ್ಲ ⁴ ಕೇಳುತ್ತತ |
ಬಲ್ಲವರು ಬಲ್ಲರು ಕಣಾ ನೀ
ನಿಲ್ಲಿ ಪಾಂಡುಕುಮಾರರೊಳು ಸರಿ
ಯಲ್ಲ ಬಲ್ಯೈ ಹಿಂದೆ ಬಂದ ವಿಪ ⁵ ತ್ವರಂಪರೆಯ || ೧೧೦

ಹಿಂದೆ ಗೋಗ್ರಹಣದೊಳು ದ್ರುಪದನ
ನಂದನೆಯ ವೈವಾಹದೊಳು ಬಳ
ಸಂದ ಗಂಧರ್ವಕನ ದೆಸೆಯೊಳು ಘೋಷಯಾತ್ರೆಯೊಳು |
ಬಂದ ಭಂಗವೆ ಕಂಡು ಕಂಡೇ
⁶ ನೆಂದು ಪಾಂಡುಕುಮಾರರೊಳ ⁷ ಗನು
ಸಂಧಿಸುವೆ ಕಲಹವನು ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾವಿದುರ || ೧೧೧

1 ಗೆ ಸರಿಸರಿಸ್ತಿಲ್ಲೆಂದ, ಜ.

2 ತಾನಲ್ಲಿ, ಜ.

3 ವಧುವಲ್ಲ, ಜ.

4 ನಂಟುವುದು, ಜ.

5 ತ್ರಿನಾಜಯವ, ಜ.

6 ಮಂದಮತಿಯಹ ಪಾಂಡವರೊಳನು, ಚ.

7 ಗಭಿಸಂಧಿ ಯನುಚಿತ

ಇಳಯ ನಪ್ರಾಪ್ತಿಯೊಳು ಗೋಷ್ಪದ
 ದಳತಯನಿತುವ ನೊತ್ತಿ ಕೊಂಡವೆ
 ಗುಚಿವು ನರಕದೊಳೆಂದು ಸಾರ್ಯುನು ವೇದಕೋಟಿಗಳು |
 ತಿಳಿದು ಪಾಂಡವರಾಜಧರಣೀ
 ವಳಯವೆಲ್ಲವೆ ಪುತ್ರ ಮೋಹದೆ
 ಸೆಳದ ದುಷ್ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಕೃತಿ ಯುಂಟೆ ಹೇಚೆಂದ || ೧೩೩
 ಸಕಲನೀತಿರಹಸ್ಯವನು ಸು
 ವೈಕುಂತವೆನಲಜುಹಿ ¹ ದನು ತ ² ತ್ವದ
 ಸಕುತಿ ಯಾದೊಡೆ ನನದ ನಂದು ಸನತ್ತು ಜಾತನನು |
³ ಮುಕುತಿಗನುಲಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾ
 ಪ್ರಕಟವನು ನೆಜಿ ಮಾಡಿ ಚಿತ್ತದ
 ವಿಕಳತೆಯ ⁴ ನೊಡೆನೊಟ್ಟ ⁵ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನನು ಬೋಧಿಸಿದ ||
 ಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

1 ದನು, ಕ. ಝ. 2 ತ್ವದ ಯುಕುತಿಹಡೆಯಲು, ಜ. ತ್ವತಯು
 ಕುತಿಯಾದೊಡೆ ನನೆಯ ನೀವೆ, ಝ. ತ್ವದಯುಕುತಿರೂಪನ, ಟ.

3 ಬಕುತಿಯು, ಜ. 4 ಕೆಡೆ, ಜ. ಸಲಹುವನೆಂದು ಬೋ, ಝ.
 ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಿಗೆ ಬೋ, ಜ. ಜ. ಟ.

ಕೆಲವುಪದ್ಯಗಳು ಒಂದೆರಡುಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯಲಿ
 ತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಹ್ಯಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವು ಯಾವು
 ವೆಂದರೆ—

ಜಲನವಿಲ್ಲದ ನಾಕದಿಂವಿಳೆ

ಗಿಣಿದವರ ಹೃದಯದೊಳು ನಾಲುಕು

ನಲಿಸುವು ದಾನಪ್ರಕಂನೆಯ ತಾರತಮ್ಯಗಳು |

ಸುಲಲಿತದನುಡಿ ದೇವತಾರ ನೆ
 ಗಳು ಮಹೀಸುರವರರ ಪೂಜಾ
 ವಳಿಗಳೆಂಬಿವು ರಾಯ ಚಿತ್ತೈಸಂದನಾವಿದುರ || ೧

ನರಕದಿಂದೊಗೆದವರ ಕೃತ್ಯದ
 ತೆರಳಿಕೆಗಳೆವನೋಯೆ ಗುರುಧಿ
 ಕ್ಷರಣೆ ಮಾತಾಘತರವಜ್ಞತೆ ಯಾಸುರದ ಕಲಹ |
 ಪೋಷಣೆ ಸ್ತುತಿನಿಂದೆಗಳು ಭೂ
 ಸುರರ ಬದ್ಧವ್ಯೇಷ ಜನನಂ
 ಹರಣ ವೆಂಬಿವು ನಿತ್ಯವಿಧಿಯಾಗಿಹುವು ಕೇಳೆಂದ || ೨

ಪಾತಕರ ಪದವಿಗಳು ಮಾಂಸ
 ವ್ರಾತದೊಳು ಮದ್ಯದೊಳು ವಿಷಮ
 ದ್ಯೂತದೊಳು ದುರ್ಮಾರ್ಗ ಮುಖಾದೊಳು ಲಯವನೈದುವುವು |
 ಏತಕೇಠಿಚ್ಚುಮಂದಫಲಸಂ
 ಜಾತ ಬಲಿಭುಕ್ತುಗಳಿಗಲ್ಲದೆ
 ಪಾತೆಯಹುದೇ ಪರಮಹಾಸಾವಳಿಗೆ ಲೋಕದೊಳು || ೩

ಪರಸ ಸೋಂಕಲು ಲೋಹ ಕಾಂಚನ
 ಸರಿಸವಾಗವೆ ಮಾಣಿಬ್ಬ ದೇ ಮುರ
 ಹರನ ನಾಮವನಣಿದು ಮರೆದುಂ ನೆನೆದ ಮನುಜರಿಗೆ |
 ಮರಳಿ ಜನ್ಮವದೆಲ್ಲಿಯದು ಕೇ
 ಳರಸ ನಿನ್ನಯ ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ
 ಸರಿಯ ಕಾಣೆನು ಪೂರ್ವಪುರುಷರೊಳೆಂದನಾವಿದುರ || ೪

ಮಡದಿ ನಿಜನಿಳಯವನು ಬಿಟ್ಟಡಿ
 ಗಡಿಗೆ ಪರಗೃಹದೊಳಗೆ ಬಾಯನು
 ಬಡಿದು ಮನೆ ಮನೆವಾರ್ತೆಯನ್ನದೆ ಬೀದಿಗಲಹವನು |
 ಬಡರಿಚ್ಚುತೆ ಪತಿಯೊಬ್ಬ ನುಂಟೆಂ
 ದೆಡಹಿ ಕಾಣದ ದಿಟ್ಟಿ ಹತ್ತನು
 ಪಡೆದೊಡೆಯು ವರ್ಜಿಸುವುದೈ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ || ೫

ಧರೆಯೊಳಗೆ ಕುಚಿಯಹನು ವೈಶ್ಣವ
 ನರನು ಮಾಯಾಕ್ರಾಂತಿ ಪಿಂಗಿದ
 ಪರಮಾತ್ಮ ಕವಿವರನು ಸುಕೃತಾಚಾರಿ ಯನಿಸುವನು |
 ಹರಿಹರಾತ್ಮ ಕನಾಮುಕೀರ್ತನ
 ವರಸಿ ಬದುಕುವ ನೊಬ್ಬ ನೀಯ್ಯ
 ವರುಗಳಲ್ಲದೆ ಭುವನದೊಳಗನ್ಯತ್ರವಿಲ್ಲೆಂದ ||

ಸಮತೆ ಬೆಂಬಲನಾಗಿ ಬಹುದೈ
 ಸಮತೆಯುಳ್ಳವಗೇನಸಾಧ್ಯವು
 ಸಮತೆಯಿಂದವೆ ಭುವನವೆಲ್ಲವು ತನ್ನದಾಗಿಹುದು |
 ಸಮತೆಯೊಳು ನೀ ನೋಡಿ ನಡೆವುದು
 ಸಮತೆ ಯೆಂಬುದು ಸರ್ವಸಾಧನ
 ಸಮತೆಯನು ಬಿಟ್ಟುಹುದು ಮತವಲ್ಲೆಂದನಾವಿದುರ ||

ವಿದ್ಯೆಯೊಳು ವೈದ್ಯದೊಳು ಪರಮತ
 ದುದ್ಯಮನಶೀಲರೊಳು ಪತಿಯೊಳು
 ಸದ್ಯಮಿಯಯೋಗದೊಳು ನಿಜಗುರುಪದದ ಭಕ್ತಿಯೊಳು |
 ಸದ್ವಿಮಾನೇತೇಜದೊಳು ಖತಿಯೊಳ
 ವಿದ್ಯೆಯಂ ಮಾಘ್ಯರಿಗೆ ಮಹಿಯೊಳು
 ಸದ್ಯಫಲವದು ತಪ್ಪದವನೀಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ ||

ಪ್ರಾಣವೆಂಬುದಸಿತ್ಯ ನೀತ್ಯಭಿ
 ಮಾನವನು ರಕ್ತಿವುದು ಜಗದೊಳು
 ಪ್ರಾಣವೆವೆವುದು ಕೀರ್ಮಿಯಾಚಂದ್ರಾರ್ಕ ವುಟಿವುದಲ್ಲೆ |
 ಕ್ಷೋಣಿಪತಿವರ ಧರ್ಮಸಾರವ
 ಕೇಣವಿಲ್ಲದೆ ಕೇಳಿ ಬದುಕಾ
 ಪ್ರಾಣವೋವುದು ಕೀರ್ಮಿಯುಟಿವುದೆ ಎಂದನಾವಿದುರ ||

ಅಣಿದಣಿದು ಬಂಧುಗಳ ಕೂಡಿಹು
 ದಣಿದಣಿದು ಭಾಗ್ಯದೊಳು ಮೆಜಿದಿಹು
 ದಣಿದು ನಿಜವತಿವ್ರತ್ತ ಮಿತ್ರರನೆಲ್ಲ ಕೂಡಿಹುದು |

ಅಙ್ಗಿವಿನೊಳಗಣ್ಣಿರ ಹುದುವೆಯ ತಾ
 ಹಿರಿದು ಧನಧಾನ್ಯಂಗಳಿಂದವೆ
 ಹರಿದು ಬಂಧುವ ಹಾರದಿಹುದರಿಂದೆಂದನಾವಿದುರ || ೧೦

ವನಿತೆಮಕ್ಕಳು ವೊಡನೆ ಬಾರರು
 ತನುಸಹಿತ ಬಂಧುಗಳು ಬಾರರು
 ದಿನದಿನದೊಳೊದವಿಸಿದ ದುಷ್ಕೃತ ಬೆನ್ನು ಬಿಡದಿಹುದು |
 ಅನವರತ ನೀನೊಲಿದು ಮಾಡಿದ
 ವಿನಯಧರ್ಮಪರೋಪಕಾರವು
 ನಿನಗೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿಹುದು ಕೇಳೆಂದನಾವಿದುರ || ೧೧

ಸಾರ ಮೊಣ್ಣಿನಿಸುವುದಲೇ ಸಂ
 ಸಾರದೊಳು ಸತ್ಯಂಗೆ ವೇದಾ
 ಟಾರಪರನಹ ಸುತನು ಕಾಕೀದೇಶವಾಸಿತ್ಯ |
 ಧಾರಣಿಯೊಳೆಡಕಧಿಕವುಂಟೆಂ
 ದಾರು ಕೆಲಬರು ನುಡಿಯಲದು ನಿ
 ಸ್ಸಾರಪಾರಂಪರಿ ಯೆಲೈ ಭೂವಾಲ ಕೇಳೆಂದ || ೧೨

ಧರ್ಮವೆಲ್ಲಿಹುದಲ್ಲಿ ಜಯ ಸ
 ದ್ಧರ್ಮವೆಲ್ಲಿಹುದಲ್ಲಿ ಸಿರಿ ತ
 ದ್ಧರ್ಮಸಂರಕ್ಷಕರು ಹರಿ ಧೂರ್ಜಟ ಪಿತಾಮಹರು |
 ಧರ್ಮದೂರನು ನಿನ್ನ ವನು ಸ
 ತ್ಕರ್ಮಬಾಹಿರನಾತ್ಮರಚಿತವಿ
 ಕರ್ಮದೋಷದೊಳೆವನಿನ್ನ ವನೆಂದನಾವಿದುರ || ೧೩

ದೇಹ ಮೊದಲೊಳು ತನ್ನದಲ್ಲವ
 ದೊಹಿಸಲು ತನುವಿದಿದು ಬಂಧುಸ
 ಮೂಹಪುತ್ರ ಕಳತ್ರನ್ನೆವರೆಂಬ ಮಮತೆಯೊಳು |
 ಮೋಹಮಯಜಲಧಿಯೊಳು ಮುಳುಗಿ
 ಪ್ಪೀಹದ ನದೇಕರಸ ನಿತ್ಯವಿ
 ದೇಹ ನೀನೆಂದಣ್ಣಿದು ದುಃಖವನೊದೆದು ಕಳ ಯೆಂದ || ೧೪

ದ್ವ್ಯತದೋಳು ಮದ್ಯದೋಳು ಘನಕಂ
 ಹೂತಿಯೋಳು ಸಿದ್ಧಿಯೋಳು ಕಲಹವಿ,
 ಘಾತಿಯೋಳು ಮೈಥುನದೋಳಾಹಾರದೋಳು ಬಲಿಸಂದ |
 ಕೈತವದೋಳುದ್ವ್ಯೋಗದೋಳು ದು
 ರ್ನೀತಿಯೋಳು ಪರನತಿಯರೋಳು ಸಂ
 ಪ್ರೀತಿ ಬಲಿವುದು ಬಿದಕಬಿದಕಲು ರಾಯ ಕೇಳಂದ ||

೧೫

ವನದೋಳಗೆ ತೃಣಜಲದೆ ಜೀನಿವ
 ವಿನುತಸಾಧುಮೃಗಾವಳಿಯ ಸಂ
 ಹನನದೋಳು ವನಚರಕೆ ಮೃಗವೊಂದಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮವಧೆ |
 ಜನಿಸುವುದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮೃಗವೆನಿ
 ತನಿತಫಲವಿಗೆ ಕೇಳು ನಿಜನ
 ಜ್ಞನರ ವಧೆ ಸಾಮಾನ್ಯವೇ ಹೇಡೆಂದನಾವಿದುರ ||

೧೬

ತಳತಳವ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯದೋಳೊಂ
 ದುಡಿಯದೊಂದನು ಬಗೆಯದೊಂದಪಿ
 ಬಲಿಯ ವಿನ್ಮರಿಸುವುದು ನರರ ವಿವೇಕವಿಜ್ಞಾನ |
 ಜಲವ ಘಟದೋಳು ತೀವಿ ಚಕ್ರವು
 ಕಳಹಿದವೊಲಿಂತಿದನಖಿತು ನಿ
 ರ್ಯಳಜಿತೇಂದ್ರಿಯ ನನಿಪುದವನೀಪಾಲ ಕೇಳಂದ ||

೧೭

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ.

ಸನತ್ತುಜಾತನೀತಿ

ಸೂಚನೆ.

ಮುನಿವರನ ಕರುಣದೊಳು ಕೌರವ

¹ ಜನಸ ನಮಲಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆಯ
ನನುಕರಿಸಿ ಚರಿತಾರ್ಥಭಾವದೊಳರುಳ ನೂಕಿದನು ||

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರೀ
ಪಾಲ ವಿದುರನ ಬೋಧೆಗಂಧನ
ಪಾಲ ನಂತಃಕರಣಶುದ್ಧಿಯ ನೈದಿದನು ಬಚಿಕ |
ಹೇಳು ಹೇಟೆನ್ನಾತ್ಮವಿದ್ಯಾ
ಮೂಲಮಂತ್ರಾಕ್ಷರದ ಬೀಜವ.
ನಾಲಿಸುವೆ ನೆನೆ ನಗುತೆ ಕೈಮುಗಿದೆಂದನಾವಿದುರ ||

ಅವಧರಿಸು ಪರತತ್ತ್ವವಿದ್ಯಾ
ವಿವರಭೇದ ² ವ ನನ್ಯಜಾತಿಗ
ಳವೆಗೆ ಸಲುವುದೆ ಮುನಿವರನ ಕರುಣೋದಯದೊಳಜುದು |
ಆವೆರವರುಗಳ ಮುಖದೊಳಿದು ಸಂ
ಭವಿಸುವುದೆ ಬ್ರಹ್ಮೋಪದೇಶದ
ಹಾವಣ ಬಲ್ಲವನಾವನೈ ³ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳೆಂದ ||

1 ಜನಕ, ಕ. ಚ. ಜ. ² ಗಳನ್ಯ. ಖ.

3 ಹೇಟೆಂದನಾವಿದುರ, ಖ.

- 1 ಒರ್ವನೇ ಬಲ್ಲವನು ಲೋಕದೊ
 2 ಳರ್ವರಿಲ್ಲ ಸನತ್ತುಜಾತನು
 3 ಸರ್ವ ಗುಣಸಂಪನ್ನನಾತನ 4 ಭಜಿಸಿದೊಡೆ ನೀನು |
 5 ಸರ್ವನಹೆ ಯೆನಲಾಮುನಿ 6 ಪನೆಡೆ
 ಸಾರ್ವ ಭಾವದೊಳರಸನಿರಲಾ
 7 ಗುರ್ವಿಯಮರರ 8 ತಿಲಕ ಕೃಪೆಯೊಳು. ಬನ್ನನಾಮುನಿಪ || ೩

ನೆನೆಯಲೊಡನೆ ಸನತ್ತುಜಾತನು
 ಮನೆಗೆ ಬರಲಿದಿರೆದು ಕೌರವ
 9 ಜನಪ ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕಿ ದನೆನೆಗೆ ಬ್ರಹ್ಮೋಪದೇಶವನು |
 ಮುನಿಪ ನೀ ಕೃಪಮಾಡಬೇಕೆನ
 ಲನುನಯದೊಳವನೀಪತಿಗೆ ಜನ
 ಜನಿತವನಲಜುಪಿದನಲೈ 10 ಪರಲೋಕಸಾಧನವ || ೪

ಚಿತ್ತವಿಸು 11 ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನೈವ ಪರ
 ತತ್ತ್ವವಿದ್ಯಾ 12 ವಿಷಯಭೇದವ
 ಬಿತ್ತರಿಸುವೆನು ಸಕಲಸಚರಾಚರದೊಳಗೆ ನೀನು |

- 1 ಬಬ್ಬನೇ, ಚ. ಜ. ಝ. ಟ. 2 ಳಬ್ಬರಿಲ್ಲ, ಚ. ಜ. ಝ. ಟ.
 3 ಸಬ್ಬಗುಣ, ಚ. ಜ. ಝ. 4 ನನಿಸಿದೊಡೆ. ಖ.
 5 ಸೇವ್ಯನಹೆ, ಕ. ಖ. ಟ. ಸೇವ್ಯನಹೆ, ಜ. ಸಬ್ಬನಹೆ, ಝ.
 6 ಯಕರ್ತವ್ಯ, ಕ. ಖ. ಜ. ಟ. ಯನೇತುಬ್ಬ, ಚ. ಯಕರ್ತವ್ಯ, ಝ.
 7 ನಿರ್ವಹಿಸುವುನಿ, ಕ. ವಿಭವಿಸಿದನು, ಚ. ಜ. ಟ. ವೃದ್ಧವಿಸಿದನು, ಝ.
 8 ವಿಪ್ರಕುಲಕಮಲಾರ್ಕನಾಕ್ಷಣಕೆ, ಕ. ಚ. ಟ. ವಿಪ್ರಕುಲಕಮಲಾಕ್ಷಣಾ
 ಕ್ಷಣಕೆ, ಜ. ಝ. 9 ಜನಕ, ಕ. ಖ. ಚ. ಜ. ಝ.
 10 ಬ್ರಹ್ಮೋಪದೇಶವನು, ಕ. ಪರಮೋಕ್ಷಸಾಧನವ, ಚ.
 11 ಪರತತ್ತ್ವವಿದ್ಯದ ಮೊತ್ತದಭಿನವವಿಷಯ, ಚ. 12 ವಿವರ, ಝ.

ಉತ್ತಮೋಧಮ 1 ವೆನ್ನದೇ ಕಾ
 ಣುತ್ತ ಹರುಷವಿಷಾದದೊಳು ಮುಳು
 ಗುತ್ತಿರದೆ ಸಮರಸದೊ 2 ಆಡುದುಪದೇಶ ನಿನಗೆಂದ || ೫

ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳಾತ್ಮನಿಂ ಸಂ
 ಭವಿಸಿತಂಬರ ವೆಂಬರದೊಳಾ
 ಪವನ ಪವನನೊಳಗ್ಗಿ ಯಗ್ನಿಯೊಳಾದುದಾಭುವನ |
 ಭುವನದಿಂ ಧರೆ ಧರಣಿಯಿಂದು
 ವ್ಯವಿಸಿತೋಷಧಿ ಯೋಷಧಿಗಳಂ
 ದನ 3 ತರಣ ಮನ್ನಾದಿಸುರುಷಪ್ರಕೃತಿವಿಕೃತಿ 4 ಗಳ || ೬

ನೇತ್ರ ನಾಸಿಕ ಪಾಣಿ ಪಾದ
 ಕೋತ್ರವೆಂಬಿವು ತಮ್ಮೊಳೊಂದೇ
 ಸೂತ್ರದೊಳು ಸಂ 5 ಸೃಷ್ಟವಾಗಿ ಸಮಾನಬುದ್ಧಿಯೊಳು |
 ಗಾತ್ರವಿಡಿದಿಹವೋಲು 6 ವಿಶ್ವದ
 ಮೈತ್ರಿಯೊಳು ಮನಸೆಂದು ಪಾತ್ರಾ
 ಪಾತ್ರವೆನ್ನದೆ ಬೆರಸಿ ಬದುಕುವು 7 ದಧಿಕಗುಣವೆಂದ || ೭

* ಸೃಷ್ಟಿ ಸಂಹಾರದೊಳು ಭೂತದ
 ಕಟ್ಟಳ 8 ಯ ಗತ್ಯಾಗತಿಗಳೊಳು
 ಮುಟ್ಟಿಸಿದ ವಿದ್ಯೆಯೊಳವಿದ್ಯೆಯೊಳಪ್ರತಿಮೆನಿಸಿ |
 ನಷ್ಟಿಯೊಳು ತುಷ್ಟಿಯೊಳು ಮನವನು
 ಬಿಟ್ಟು ಹಿಡಿಯದೆ ಕಾಲಕರ್ಮ
 ಮಿಟ್ಟಿ ನಿಲಿ 9 ಭಗವೆಂತನೆನಿಸುವ ನರಸಕೇಳಂದ || ೮

1 ರನ್ನದೇ, ಕ. ಖ. ಟ. 2 ಳೊದಗಿಪುದೆಂದನಾಮುನಿಸ, ಖ.

3 ತರಿಸಿತಾತ್ಮದಿ, ಕ. ಖ. ತರಿಸಿತನ್ನಾದಿ, ಜ. ಐ.

4 ಗಳು, ಕ. ಖ. ಜ. ಐ. ಟ. 5 ತುಷ್ಟವಾಗಿ, ಝ. ಟ.

6 ವಿಷಯದ, ಜ. 7 ದಾನಗುಣ, ಜ.

8 ಗಳಗತಾಗ, ಕ. ಝ. ಯನುಗತಾಗ, ಜ. 9 ಬಲವಂತನೆ, ಝ.

* 8 9 ನಯ ಪದ್ಯಗಳು ಟ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಅಣುವಿನೋಳು ಲಘುವಿನೋಳು ಗುರುವಿನ
 ಗಣನೆಯೋಳು ಮಹಿಮೆಯೋಳು ¹ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ
 ಭಣಿತೆ ² ಗಳೋಳುಶತ್ಯದೋಳು ಪ್ರಾಕಾಂಕ್ಷಾಪರಿವಿಡಿಯ |
 ಕುಣಿಕೆಗಳೋಳು ವಶಿತ್ವದೋಳು ವೆಂ
 ಟಣಿಸಿ ರೇಚಕಪೂರಕದ ರಿಂ
 ಗಣವೆ ನಜಿವುದು ಯೋಗಸಿದ್ಧಿಗೆ ಲಕ್ಷಣವಿದೆಂದ ||

ತ್ಯಜಿಸುವುದು ದುಸ್ಸಂಗವನು ಮಿಗೆ
 ಭಜಿಸುವುದು ಸತ್ಸಂಗವನು ಗಜ
 ಬಜಿಸದಿರಹೋರಾತ್ರಿಯೋಳು ಧರ್ಮವನೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸು |

³ ಭಜಿಸು ನಿತ್ಯಾನಂದವಸ್ತುವೆ
 ವಿಜಯನಹೆ ಯಿಹಪರಕೆ ತತ್ತ್ವದ
 ನಿಜವಿದೆಲೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾಮುನಿಸ ||

ಕಾಯ ವಿದು ನೆಲೆಯಲ್ಲ ಸಿರಿ ತಾ
 ಮಾಯೆರೂ ⁴ ಪಿನ ಮೃತ್ಯುದೇವತೆ
 ಬಾಯ ಬಿಡುತಿಹಳಾವುದೀತನ ಕಾಲಗತಿ ಯೆಂದು |
 ದಾಯವಜಿವ ಮಹಾತ್ಮ ರಿದಕೆ ಸ
 ಹಾಯಧರ್ಮವ ರಚಿಸುವುದು ನಿ
 ದಾಯದೋಳು ಕೈಸೂಜಿಗೊಂಬುದು ಮುಕ್ತಿರಾಜ್ಯವನು ||೧೧

ಕೆಟ್ಟಮಾರ್ಗದೋಳಂದ್ರಿಯಂಗಳ
 ಬಿಟ್ಟು ⁵ ಮುಣಿಯಾಟದೋಳು ಮನಸಂ

⁶ ತುಷ್ಠನಾಗಿ ಯನಿತ್ಯಸಂಸಾರದ ಸುಖಕ್ಕೆಳಸಿ |

¹ ಪಾರ್ಥಿವ, ಜ. ಜ. ² ಗಳೋಳು ವಿಭುತ್ವ, ಕ. ಝ. ಯೋಳು
 ತತ್ತ್ವಂಗಳೋಳು ಪ್ರಕಟಿತದ ಪರಿವಿಡಿದು, ಖ. ಗಳ ಚಿತ್ತದ ವಿಪ್ರಕಟತ್ವದೋಳು
 ಪರಿ, ಜ. ಗಳೋಳು ದೀಪ್ಯದೋಳು ಪ್ರಕಟಿತದ ಪರಿ, ಜ. ³ ಭಜಿಸು ನಿತ್ಯಾ
 ನಿತ್ಯವ, ಖ. ಸೃಜಿಸು ನಿತ್ಯಾನಿತ್ಯವ ಜ. ಜ. ಝ. ಟ. ⁴ ಪಿದು, ಜ.

⁵ ಮುಣಿವನಾಯೋಳು, ಖ. ಮುಣಿಯಾ, ಜ. ಮುಣಿಯಾ, ಜ. ಝ.

⁶ ದಷ್ಟವಾಗಿ ಖ. ದಷ್ಟನಾಗಿ, ಜ. ಜ.

ಹುಟ್ಟುಸಾವಿನ ವಿಲಗದೊಳು ¹ ಕಂ
 ಗೆಟ್ಟು ನಾನಾಯೋನಿಯೊಳು ² ತಟ್ಟ
 ಗುಟ್ಟು ³ ಬಿಟ್ಟುನುಡುಚಿತವೇ ಹೇಳೆಂದನಾಮುನಿಸೆ || ೧೦

ಹಲವುರ ದೊಳಸೆವ ಗೋಸಂ
 ಕುಲದೊಳೊಂದೇ ಪರ ದೊಳು ಕಂ
 ಗೊಳ ⁴ ಸುವೀಕ್ಷೀರಾಮೃತವು ಮೈಗೊಂಡು ತೋರ್ಪಂತೆ |
 ಹೊಲಬುಗಟ್ಟು ಚರಾಚರಂಗಳ
 ಸುತೆವಿನೊಳು ಸುತೆದಡಗಿ ಕಡೆಯೊಳು
 ನಿಲುವ ನಿಜವೊಂದಲ್ಲದೆರಡೆಲ್ಲೆಂದನಾಮುನಿಸೆ || ೧೨

ಅತಿಶಯದ ಸುಕೃತವನು ವಿರಚಿಸಿ
 ಗತಿವಡೆದು ಸ್ವರಗ್ನದಿಭೋಗೋ
 ನ್ನತಿ ⁵ ಕೆಯನು ಭೋಗಿಸಿದ ಸಮನಂತರದೊಳವನಿಯೊಳು |
 ಪತನ ತಪ್ಪದು ಮರಳ ಬಾರದ
⁶ ಗತಿಯನಜಿದು ಮಹಾನುಭಾವರ
⁷ ಮತವಿಡಿದು ನಡೆವುದು ನಯವು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ || ೧೪

ಸಕಲಧರ್ಮದ ಸಾರವನು ಮತಿ
 ವಿಕಳನಾಗದೆ ಚಿತ್ತವಿಸು ಬಾ
 ಧಕವೆದಾವುದು ನಿನಗದನು ನೀನನ್ನರುಗಳಲ್ಲಿ |

1 ತಟಗುಟ್ಟು, ಖ. 2 ಭವನಟ್ಟು, ಖ. 3 ತೋಟಲು, ಜ. ಬಿಟ್ಟು, ಝ.

4 ಸಿತಾಕ್ಷೀರಾಮೃತವು ತೋರ್ಪಂತೆಕೈಕೊಂಡು, ಖ. ಸುವೀಕ್ಷೀರಾಮೃತದತಪುಂತೆ ಮೈಗೊಂಡು, ಜ. ಸುತಿಕ ಷೀರಾಮೃತದತಪುಂತೆ ಮೈಗೊಂಡು, ಟ.

5 ಯನುಜಿ, ಖ. ಕೆಯೊಳುಸಮನಿಸಿದ, ಚ. 6 ಮತವನ, ಖ. ಜ.

7 ಗತಿ, ಖ. ಚ. ಜ. ಝ.

ಯುಕ್ತುತಿಯಿಂದವೆ ¹ ತಿಳಿದು ನಡೆಯಲು
ಮುಕ್ತನಹೆ ಸಂಸಾರದೊಳು ಸಾ
ಧಕ ವಿಡೊಂದೇ ಸಕಲಜನಮತವೆಂದನಾಮುನಿಪ || ೧೫

ಬಂದುವಸ್ತುವನೆರಡುಮಾಡುವೆ
ನೆಂದು ಬುದ್ಧಿಭ್ರಾಂತಿಯೊಳು ಮನ
ಸಂದು ಸಮ್ಯಗಾ ನದುದಯದ ² ನೆಲೆಯು ಕಾಣಿಸದೆ |
ದಂದುಗಂಬತುತಿಯದು ತತ್ತ್ವದ
ಹಿಂದುಮುಂದಖಿಯದೆ ಮಹಾತ್ಮರು
ಬಂದ ಪಥದೊಳು ಬಾರದೇ ಕಿಡುತಿಯದು ಜಗವೆಂದ || ೧೬

ಪ್ರಣವವೊಂದಾವರ್ಣಮೂಷಣ
ಗುಣವಿಡಿದು ತೋರುವ ಚರಾಚರ
ವೆಣಿಸಬಾರದು ವಿಶ್ವದೊಳು ³ ನಿಸ್ಸೂತ್ರವಾಗಿಹುದು |
ಹಣಿದು ⁴ ಬೀಜಲು ಹೊಳವ ಜ್ಯೋತಿ
ರಣದವೊಲು ತೊಳತೊಳಗಿ ಬೆಳಗುವ
ಗುಣರಹಿತ ⁵ ನ ನಿಜಸ್ವರೂಪ ⁶ ವಿದೆಂದನಾಮುನಿಪ || ೧೭

ನಳಿನಮಿತ್ರನು ಪಶ್ಚಿಮಾಂಬುಧಿ
ಗಿಣಿಯೆ ನಾನಾಪಕ್ಷಜಾತಿಗ
ಳುಲಿಯುತ್ಯತಂದೊಂದುವೃಕ್ಷವ ಸೇಷಿ ರಾತ್ರಿಯನು |
ಕಡೆದು ದೆಸೆದೆಸೆಗಳಿಗೆ ಪರಿವವೊ
ಲಿಳಯ ಭೋಗಾದೃಷ್ಟ ತೀರ್ಪಿದ
ಬಚಿಕ್ ಲೋಕಾಂತರವ ನೈದುವರರಸ ಕೇಳೆಂದ || ೧೮

¹ ಮಾಡಿದರೆನಿರ್ದಕ್ಕು, ಕ. ಖ. ಚ. ಜ. ಝ.

² ನೆಲೆಯು, ಕ. ಖ. ಚ. ಜ. ಝ. ಙ.

³ ನಿಸ್ಸೂತ್ರವಾಗಿ, ಖ. ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗಿ, ಚ. ಝ. ನಿಶ್ಚುತ್ಯವಾಗಿ, ಜ.

⁴ ಬೆಳಗಲು, ಖ. ⁵ ನಿಜತತ್ತ್ವರೂಪನನಖಿಯಬೀಜದ ಜ.

⁶ ವನಖಿಯರಾರಂದ, ಚ.

ವೊಡವಿಯೊಳಗುದಯಿ ¹ ಸುವೆ ಪಾತಕ
 ಬಿಡದು ಭೂವ ² ನನದುಪುರೋಹಿತ
³ ನೆಡೆಗೆ ಬಚಕಾಮೂರ್ಖಶಿಷ್ಯನ ದೋಷ ಗುರು ⁴ ವಿಂಗೆ |
 ಮಡದಿ ಮಾಡಿದ ಪಾತಕವು ಪತಿ
 ಗೊಡಲಿಹುದು ಪರಮಾರ್ಥದೀಪರಿ
 ವಿಡಿಯ ನಖಿಯದೆ ಕಿಡುತಿಹುದು ಜನವೆಂದನಾಮುನಿಪ || ೧೯

ದುರ್ಜನರಿಗಂಜುವುದು ಲೋಕವು
 ಸಜ್ಜನರ ಲೆಕ್ಕಿ ಸದು ತಾಡ್ವೈ ⁵ ನ
 ಹಜ್ಜೆಯೊಳ ⁶ ಗಿಹ ದಂದಶೂಕನ ನರಿ ಸುವರೊಲಿದು |
⁷ ಉಜ್ಜ್ವಲಿತ ⁸ ಭಕ್ತಿಯೊಳು ಬಹುಳವಿ
 ತರ್ಜಿಯೊಳು ಮೂಢಾತ್ಮರಿಕ್ಕಿದ
 ಹಜ್ಜೆ ಯಿದು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾಮುನಿಪ || ೨೦

ತಳಪಟದೊಳಾಯುಷ್ಯರಾಶಿಯ
 ನಳವೆ ಕೊಳಗವು ಸೂರ್ಯನೆಂಬುದ
 ತಿಳಿದಹೋರಾತ್ರಿಗಳ ⁹ ಸಂಖ್ಯೆಯ ¹⁰ ಸಲುಗೆಯಂಕಿಪುದು |
 ಬಳಸುವುದು ಸನ್ಮಾರ್ಗದೊಳು ಮುಂ
 ಕೊಳಿಸುವುದು ಸದ್ಗುರ್ದೊಳು ¹¹ ಕಳ
 ವಳಿಸದಿರು ಪದ್ವೈರ್ಗದೊಳು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಂದ || ೨೧

1 ಸಿವ, ಚ. ಜ. 2 ರನದು, ಚ. ಜ.
 3 ರೆಡೆ, ಚ. ಜ. 4 ವಿನದು, ಚ. ಜ. ಝ.
 5 ನುನೆ, ಚ. ಝ. 6 ಗಿರೆ, ಖ. ಚ. ಝ. 7 ಉರ್ಜಿತದ, ಕ.
 8 ಬುದ್ಧಿಯೊಳು, ಜ. 9 ಶಂಕೆಯ, ಝ.
 10 ಸಲುಗೆಯಂಕಿಸದೆ, ಖ. ಚ. ಜ. ಸಲಿಗೆಯಂ ಕುಸಿದು, ಝ. ಸೊಲಿಗೆ
 ಯಂಕಿಸದೆ, ಟ. 11 ವೆಗ್ಗೊಳಿಸದಿರು, ಖ.

1 ನಷ್ಟ್ಯವಿದು ಸಂಸಾರದೊಳಗು
 ತೃಷ್ಣೆಯವಿದು 2 ಮುನ್ನಾದಿಮೂರ್ಗದ
 3 ಸೃಷ್ಟಿಯಿದು ಲೋಕಾಂತರದ ಸುಖದುಃಖದೇಣಿಗೆಯು |
 ಹುಟ್ಟುಮೆಟ್ಟಿನ ಕಾಲಕರ್ತೃದ
 ಕಟ್ಟಳೆ 6 ಯಿದೆಂದಜಿದು ನಡೆವೆಂ
 ಗಿಟ್ಟಳಿಸುವುದಾವುದೈ ಹೇಡೆಂದನಾಮುನಿಪ || ೧೦

ಸಿಲೆಯ ರೂಪನು 7 ಮೂಢರುಗಳ
 ಗ್ಗಳೆಯ ಪಾವಕನನು ಮಹೀಸುರ
 ರಿಳಯೊಳಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಪರದೈವ ತಾನೆಂದು |
 ಬಲಿದು ಪೂಜಿಸುತಿಹರು ಹೃದಯಾಂ
 ಗಳದೊಳಗೆ ವರಯೋಗಿಗಳು ಕೈ

8 ವಳಸುವುದು ಜಗವೀಪ್ರಕಾರದೊಳರಸ ಕೇಳೆಂದ || ೧೨

ಜ್ಞಾನಿಗಳನೊಡಬಡಿಸಬಹುದ
 ಜ್ಞಾನಿಗಳನಹುದೆನಿಸಬಹುದೈ
 ಜ್ಞಾನಲವವನು ಕೂಡಿಕೊಂಡಿಹ ದುರ್ವಿದಗ್ಧರನು |
 ಏನ ತಿಳುಹಲು ಬಹುದು ವಿಷ್ವ
 ಕ್ಷೇನಗಳವಲ್ಲರಸ ಮಿಕ್ಕಿನ
 ಮಾನನರ ಪಾಡಾವುದೈ ಹೇಡೆಂದನಾಮುನಿಪ || ೧೪

1 ನಷ್ಟ್ಯವಿದು, ಕ. ಚ. ಜ. ನಟ್ಟಿಯಿದು, ಝ. ಕಷ್ಟವಿದು, ಟ.

2 ಮುನ್ನಾದಿ, ಕ. ಖ. ಚ. ಜ. ಟ.

3 ದುಷ್ಟವಿದು, ಖ. ದೃಷ್ಟಿಯಿದು, ಚ. ಜ. ಬಟ್ಟೆಯಿದು, ಟ.

4 ಹುಟ್ಟುಮೆಟ್ಟಿನ, ಕ. ಸೃಷ್ಟಿಮೆಟ್ಟಿನ, ಚ.

5 ಇಷ್ಟಗಳೆಂದಜಿದು ನಡೆ ನಿರಗಿಷ್ಟವೆನಿಸುವುದು, ಚ.

6 ಗಳೆಂದಜಿದು, ಜ. ಟ.

7 ಮೂರ್ಖರು, ಖ. ಚ. ಜ. ಟ.

8 ವಳಸುವುದು, ಕ ದೊಳಸುವುದು, ಖ.

ದಾನವೋಂದಾಪಾಲನೆಯ ¹ ಸಂ
 ಧಾನವೋಂದೀಯುಭಯ ವಿದಹಿಣಿಗಳು
 ದಾನದಿಂ ² ದಹುದಿಹಪರಂಗಳ ಸೌಖ್ಯ ಸಂಪದವು |
 ದಾನವೇ ಸಂಸಾರಸಾಧನ
 ದಾನದಿಂ ಪಾಲನೆಯ ಫಲ ⁴ ವಿ
 ನ್ನೇನ ಹೇಳುವೆ ಕಡೆಯೊಳಚ್ಯುತಪದವೆ ಫಲವೆಂದ || ೧೫

ಅರಸ ನೊಡೆಯನು ದಂಡನಾಥನು
 ಗುರು ಹಿರಿಯ ನುತ್ಮಮನು ದೈವಾ
 ಪರನು ಸಾಹಿತ್ಯನು ⁵ ಸದಸ್ಯನು ಸತ್ಪುರುಷನೆಂದು |
 ಪರಿಪರಿಯ ಗುಣನಾಮದೊಳಹಂ
 ಕರಿ ⁶ ಸುವರು ಜೀನಾತ್ಮ ತೋಗಿದೊ
 ಡಿರದೆ ಹೇಣನೆಂದೆಂಬರೈ ಭೂಪಾಲಕೇಳಂದ || ೧೬

ವೆರುಷ ⁷ ಮೂಞಾನಾಸ ಮೇಣೋಽ
 ಷಣಿಗಳು ಪಕ್ಷತ್ರಯದೊಳಗೆ ಬಂ
 ದಱುಹುವುದು ⁸ ದಿನಮೂಞಿಣಿಗಳು ಸಂದೇಹವೇನಿದಕೆ |
 ಧರೆಯೊಳುತ ಟಪುಣ್ಯಪಾವೋ
 ತ್ಯರದ ಫಲ ⁹ ವಿಹದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿ
 ಮರಳುವುದು ಪರಲೋಕದೆಡೆಗವನೀಶ ಕೇಳಂದ || ೧೭

ಬಂದು ಭೂಪಿಂಡದೊಳು ನಾನಾ
 ಚಂದ ¹⁰ ದಾಪ್ರಾಣಿಗಳು ಜನಿಸುವು
 ವೊಂದುತೇಜಸ್ಸಿನೊಳು ನಾನಾಜ್ಯೋತಿಷುದಯಿ ¹¹ ಪುವು |

1 ಫಲದಾನವೋಂದಾಗಿಳಯೊಳದಹಿಣಿಗಳು, ಖ. 2 ದಾದಪ, ಖ.
 3 ಸಂತುಷ್ಟಿ, ಖ. ಝ. 4 ಕಿನ್ನೇನನಂಜನ, ಕ, ಖ. ಕಿನ್ನೇನ, ಚ. ಜ. ಝ.
 5 ಸದೈವನು, ಚ. ಸಧರ್ಮನು, ಜ. 6 ಸದಿರು, ಖ. 7 ಮೂಞಿ, ಕ, ಖ. ಝ.
 8 ಕೃತಸಂಚಿತವು ಸಂ, ಝ. 9 ವಿಮತಪ್ಪಬಾರದು, ಖ. ವಿವೃಲ್ಲಿ, ಚ.
 ವಹುದಲ್ಲಿ ಝ. 10 ದೊಳು ಪಾ, ಕ. 11 ಸುಗು, ಖ. ಝ. ಟ.

ಬಂದುಪರವಸ್ತುವಿನ ಬಣಿಯೊಳು
ಬಂದುವಬುಜಭವಾಂಡಕೋಟೆಗೆ
ಳಂದೊಡವು ಬೇಜಿಲ್ಲ ಸರ್ವವು ವಿಷ್ಣು ಮಯವೆಂದ || ೧೪

* ತಾನಿದಿರು ಹಗೆ ಕೆಳ ವಿವೇಕ
ಜಾ ನ¹ ವಜಾ ನ ಮಿಹಪರಗಳ
ಹಾನಿವೃದ್ಧಿ ಯಮೂರ್ಗಮೂರ್ಗದೊಳಕಚಿತ್ತದೊಳು |
ದಾನಧರ್ಮ ಪರೋಪಕಾರವಿ
ಧಾನ² ದೀಕ್ಷಾಕರ್ಮ ನಿಷ್ಠರು
ಮಾನನೀಯರು ಮಹಿಪ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾಮುನಿಪ || ೧೫

* ಕರಣಗುಣಸಂ³ ಹನನಸಂ⁴ ಧ್ಯಂ
ತರದವಸ್ಥಾ ರೂಪಲೋಕೋ
ತ್ತರದ ತಾಪತ್ರಯದ ಲಕ್ಷಣಲಕ್ಷ್ಯಗಳನಣಿದು |
⁵ ಪರಿವಿಡಿಯ ಮೂರ್ತಿತ್ರಯಂಗಳ
ಗುರುಲಭುವನಾರೈದು ನಡೆವೆಂ
ಗರಿದೆನಿಸುವುದಾವುದೈ ಹೇಣೆಂದನಾಮುನಿಪ || ೧೬

* ಧರಣಿಜಲದಿಂದಾದ ಭೋಜ್ಯವ
ಮರುತಪಾವಕರಾಹುತಿಯ ಕೊಳು
ತಿರಲು ದುಃಖಾವಾಸವಾಗನು ಸತತನುವಾಗಿ |
ಇರುತಿಹನು ಪರಮಾತ್ಮನೆಂಬುದ
ನಜಿಯುದೇ ತಾನುಂಡೆನೆಂಬೀ
ಪುರುಷನಾವನವನ ಹೆಸರೆನೆಂದನಾಮುನಿಪ

ಈ ಪದ್ಯವು ಕ. ಝ. ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ .

1 ವಜ್ರಾನಂಗಳಿಹಪರಹಾ, ಕ. ಖ. ಚ. ಝ. ವಿಜ್ಞಾನಂಗಳಿಹಪರಹಾ, ಜ.

2 ದೀಕ್ಷಾಕರ್ಮ, ಝ. 3 ಹರಣ, ಕ.ಜ. ಝ. 4 ಧ್ಯಾಂತರ, ಖ. ಜ. ಝ.

5 ಪರಿಪರಿಯ, ಕ. ಝ. * ಓನೆಯ ಪದ್ಯವು ಚ. ಟ. ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ವೇದ ನಾಲ್ಕುಶ್ರಮವು ತಾ ನಾ
 ಲ್ಕಾದಿಮೂರುತಿ ನಾಲ್ಕು ವರ ವಿ
 ಭೇದ ನಾಲ್ಕು ಕರಣ ನಾಲ್ಕು ವ್ರಪಾಯನಾಲ್ಕು ಷೋಳು |
 ಭೇದಿಸಲು ಪುರುಷಾರ್ಥನಾಲ್ಕು
 ಹಾದಿಯುಬಿಡು ವಿಮುಕ್ತ 1 ನಾಕವ
 ನೈದು 2 ವನು ಸಂದೇಹವೇ ಹೇಚೆಂದನಾಮುನಿಪ || ೩೦

ಭೂತ 3 ವರ್ಗಪ್ರಾಣವರ್ಗನಿ
 ಪಾತ 4 ವಧ್ವರಕೃತ್ಯಗಳ ಸಂ
 ಜಾತ ಮುಖ 5 ವಾದಾವರಣಸಂಗತಿಯ ಸೋಹೆಗಳ |
 ಧಾತುಮೂಲಾದಿಗಳನಣಿ 6 ದು ಸು
 ನೀತಿಯಲ್ಲಿಹಪರವ ಗೆಲುವುದು
 ಭೂತಗಳದೊಳುತ್ತಮವಲೇ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳಂದ || ೩೦

ಆಋ ಗುಣ ಋತು 7 ವಾಋ ವರ್ಗವ
 ದಾಋ ದರ್ಶನ 8 ವಾಋ ವಂಗವ
 ದಾಋ ಭೇದದ ಬಗೆಯನುಬಿಡುತ್ತೈ ಪ್ಯಮಾರ್ಗದೊಳು |

1 ನಾಲ್ಕುಕನೈ, ಕ. ಚ. ಝ. ನಾಲ್ಕುಕೈ, ಟ. 2 ವರು, ಚ. ಜ. ಝ.
 3 ವರ್ಣಸ್ಥಾನವರ್ಗ, ಕ. ಝ. ವರ್ಣಸ್ಥಾನವಲಿಬಿಡುತ, ಖ. ವರ್ಗಸ್ಥಾನ
 ಸರ್ವನಿವಾತ, ಚ. ವರ್ಣಸ್ಥಾನವರ್ಗನಿ. ಜ.
 4 ವದಋಣಿಗಳುಕೃತ್ಯಗಳಸಂ, ಕ. ವಧ್ವರಕೃತ್ಯಗಳಸಂ. ಖ. ಚ. ವಧ್ವರಕೃ
 ತ್ಯಗಳಸಂ; ಜ. ವದಋಣಿಗಳುಕೃತ್ಯಗಳಸಂ, ಝ.
 5 ವಾವರಣರಸಂ, ಕ. ಚ. ಝ. ವಾರಣರಧಿಸಂತತಿ, ಖ. ವಾವರ
 ಣರಸಂತತಿ, ಜ.
 6 ದೀನೀತಿಯು; ಕ. ದುವೆನೀತಿಯಿಂದಿಹ, ಖ. ಜ. ದುಸುನೀತಿಯಿಂದಿಹ, ಚ.
 ದೀನೀತಿಯಿಂದಿಹ, ಝ.
 7 ವರ್ಣವರ್ಗ, ಕ. ವರ್ಣವರ್ಣ, ಖ. ಜ. ಝ.
 8 ಪಾತ್ರವಂಗ, ಕ. ಖ. ಚ. ಜ. ಪಾತ್ರವರ್ಣ, ಝ ಟ.

1 ತೋಟುವೀಮಾಯಾಪ್ರಪಂಚವ
ಮಾಣಿ ಕೇಡಿಲ್ಲದ ಪದವ ಕೈ
ಸೂಣಿಗೊಂಬುದು ಪರಮಮಂತ್ರವಿದೆಂದನಾಮುನಿಸ || ೩೩
*

† ಜಲಧಿ 2 ಮಾತೃಕೆ ವಾರ ಕುಲಗಿರಿ
ಗಳ ವಿಭಕ್ತಿದ್ವೀಪದಂಗಾ
ವಳಿಮುನೀಶ್ವರರುಗಳ ಧಾತುಗಡಣದ ವೇದಿಗಳ |
ತಿಳಿದು ಕಾಲದ ಗತಿಯ ಗಮಕಂ
ಗಳನಜುದು ನಡೆವವರುಗಳು ನಿ
ರ್ಮಳದೊಳಡಪದೆ ಬೆರಸಿ ಕೊಳ್ಳರು ಮುಕ್ತಿರಾಜ್ಯವನು ||೩೪

ಕಾಯ 3 ದಿಂ ದಂಡಪ್ರಣಾಮ ವಿ
ಧೇಯವರನೆ ಯೋಗ ಸಿದ್ಧಿ ನಿ
ಕಾಯ 4 ವಾಯತಭೋಗದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ನಾರೈದು |

1 ಸೇರುವೀ ಝ.

* ಲೋಕದೊಳಗಣ ಪುಣ್ಯಪಾಪಾ
ನೀಕವನು ಯಮರಾಜನಾಲಯ
ದಾಕೆವಾಳೆಂಗರುಪುವರು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಮುಖದಿಂದ |
ನಾಕುಕಡೆಯೊಳು ಕವಿದು ಬರಿಸುವ
ರಾಕಿ ದಿನದಿನದಲ್ಲಿ ಗರ್ವೋ
ದ್ರೇಕದೊಳು ಮೈಮಹಿಮೆ ಕವಬೇಡೆಂದನಾಮುನಿಸ ||

ಈ ಪದ್ಯವು ಕ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೋರೆಯುತ್ತದೆ.

† ಮೂವತ್ತನಾಲ್ಕನೆಯ ಪದ್ಯವು ಚ. ಝ. ಟ. ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ.

2 ಶರರನನಿಕರಮಾತೃಕೆದಳವಿಭಕ್ತಿಗಳಂಗದೀಪಾವಳಿ, ಕ. ಶರಮಾತೃಕೆಯ
ರನಕರತಳವಿಭಕ್ತಿಗಳಂಗದೀಪಾವಳಿ, ಖ. ಶರಮಾತೃಕೆಯ ನಿಕರಂಗಳ ವಿಭಕ್ತಿ
ಗಳಂಗದೀಪಾವಳಿ, ಜ. 3 ದಿಗ್ಬಂಧಪ್ರಣಾಮ, ಖ.

4 ಕಾಯತದಿಂದ್ರಿಯಂಗಳ, ಕ.ಕಾಯಕದಿಂದ್ರಿಯಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಜ. ಝ.

ಆಯವನು ವಿರಚಿಸುತೆ ಮೇಲಣ
ಬೀಯವಿದು ತನಗೆಂಬುದನು ನಿ
ದಾರ್ಯದೊಳು ನಿಶ್ಚೆ ¹ ಸಿ ನಡೆವುದು ಪರಮಮತವೆಂದ ||೩೫

ನವನವ ² ವೃತ್ತಿಹಂಗಳಬುಜೋ
ದೈವನ ³ ಪಾಟಿ ವಿಖಂಡ ನವರಸ
⁴ ನವವಿಧಗ್ರಹ ⁵ ದಧಿಕ ನಾಟಕಲಕ್ಷಣವನೊಡು |
ನವವಿಧಾಮಳಭಕ್ತಿರಸವನು
ಸವಿದು ನಿತ್ಯಾನಿತ್ಯವಸ್ತುವೆ
ನವರಸವನಾರೈದು ನಡೆವುದೆ ಪರಮಮತವೆಂದ ||

೩೬

ಹತ್ತುಮುಖದೊಳು ಲೋಕದೊಳಗು
ತ್ವತ್ತಿಯಾದ ಚರಾಚರಂಗಳೊ
ಳುತ್ತಮಾಧಮವೆನ್ನದೆಯೆ ಹರಿ ಸರ್ವಗತನಾಗಿ |
ಸುತ್ತವನು ನಾನಾತೆಹದೊಳು ವಿ
ಚಿತ್ರಚರಿತನು ಕಪಟನಾಟಕ
ಸೂತ್ರಧಾರಕನೆಂದೊಡು ಸುಖಿ ಯಾಗು ನೀನೆಂದ ||

೩೭

ಲೇಸ ⁶ ಮಾಡಿದಿರೆನ್ನ ಚಿತ್ತದ
ಬೀಸಣಿಕೆ ಬಯಲಾಯ್ತು ನಿಮ್ಮಪ
ದೇಶದಿಂದೆ ಕೃತಾರ್ಥನಾದೆನು ಗೆಲಿದೆನಿಹಪರವ |
ಗಾಸಿಯಾದುದು ರಾಗ ಲೋಭದ
ವಿಾಸಲಚಿದುದು ನಿಮ್ಮ ಕೃಪೆಯಿಂ
ದೇಸು ಧನ್ಯನೊ ತಾನು ಚಿತ್ತೈಸೊಂದುಬಿನ್ನ ಪವ ||

೩೮

1 ಸಬೇಹುದು ರಾಯ ಕೇಳೆಂದ, ಖ. ಜ.

2 ಬ್ರಹ್ಮಾ, ಕ. * ನಾಳದ, ಕ. ದಾಳವಿ, ಖ. ನಾಳವಿ, ಜ. ಪಾಳವಿ, ಟ.

4 ದವಿನಯದ ವಿಗ್ರಹದ ನಾಟಕ, ಖ. * ವಿಧಿಯನಾ, ಟ.

6 ನಾಡಿದಿರೆನ್ನ, ಜ. ಜ. ಟ.

ಸ್ವರ್ಗವಾವುದು ನರಕವಾವುದು
 1 ವಿಗ್ರಹದೊಳಹ ಸಿದ್ಧಿಯಾವುದ
 ನುಗ್ರಹದೊಳನಹುದು ಪಾತ್ರಾಪಾತ್ರವೆಂದೇನು |
 ಉಗ್ರವಾವುದು ದೈವದೊಳಗೆ ಸ
 ಮಗ್ರವಾವುದು 2 ಧರ್ಮದೊಳಗ
 3 ವ್ಯಗ್ರದಿಂದ್ರುಪದೇಶಿಸಲು ಬೇಕೆಂದನಾಭೂಪ || ೩೯

ಸುಲಭ 4 ನತಿಸಾಹಿತ್ಯ ಮಂಗಳ
 ನಿಳಯ ನಗಣಿತಮಹಿಮೆ ನನ್ವಯ
 ತಿಲಕ ನನುಪಮಚರಿತ ದೈವಾ 5 ಪರನು ಪುಣ್ಯನಿಧಿ |
 ಕುಲಯುತನು ಕೋವಿದನು ಕರುಣಾ
 ಜಲಧಿ ಕೌತುಕ 6 ಮುಕ್ತಿವಿದನೆಂ
 ದಿಳ ಹೋಗುತಿರಲದುವೆ ತಾನೇ ಸ್ವರ್ಗ ಕೇಳೆಂದ || ೪೦

ಪಾತಕನು ಪತಿತನು ಕೃತಘ್ನನು
 ಘಾತುಕನು ದುರ್ಮತಿ 7 ದುರಾತ್ಮನ
 ಗೀತ ಹರದೂಷಕನು ದುರ್ಜನ ನಪ್ರಯೋಜಕನು |
 ನೀತಿಹೀನನು ಜಾತಿಧರ್ಮಸ
 ಮೇತದೈವದೋಹಿ 8 ಯೆನಲದು
 ಭೂತಳದೊಳೇ ನರಕ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾಮುನಿಪ || ೪೧
 ದೇಹವಿಡಿದಹ ಧರ್ಮ ವದು ನಿ
 ದೋಷದೊಳು ದೊರಕುವುದೆ ಮೊನವ

1 ಸಿಗ್ರಹ, ಖ. ಚ.

2 ಧೈರ್ಯದೊ, ಖ.

3 ಭೃಗುದಿ, ಖ. ಚ. ಜ. ಟ. 4 ಮತಿ. ಕ. 5 ಚಾರಪು, ಝ.

6 ಯುಕ್ತನಹುದೆಂದಿಳ, ಕ. ಯುಕ್ತಿ, ಖ. ಚ. ಜ. ಝ. ಟ.

7 ದುರಾಧ್ಯನೇತ, ಕ. ಖ. ದುರಾಧ್ಯನು ಭೀತ, ಚ. ದುರಾಧ್ಯನನೀತಿ

ಹರ, ಝ. 8 ಯೆಂಬುದು. ಕ.

ದೇಹವೇ ಸಾಧನ¹ ಕಣಾ ಪುರುಷಾರ್ಥ² ನಿಷ್ಕರಿಗೆ |
 ಐಹಿಕಾಮುಷ್ಮಿತದ ಗತಿ ಸ
 ಮೋಹಿಸುವು³ ದು ಶರೀರದೊಳು ಸಂ
 ದೇಹವೇ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾಮುನಿಪ ||

೪೦

ಗರುಡಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯೊಳಲ್ಲದೆ
 ಗರಳಭಯವೆಡಗುವುದೆ ವಿಷು
 ಸ್ತೃಣೆಯಿಂದಲ್ಲದೆ ಮಹಾಪಾತಕಕ್ಕೆ⁴ ಕಡೆಯವುದೆ |
 ಹಿರಿದುಸಂಸಾರಾಂಬುಧಿಯನು
 ತ್ತರಿಸುವರೆ ಗುರುಮುಖದೊಳಲ್ಲದೆ
 ನಿರತಿಶಯವಹುದಾವುದೈ ಹೇಣೆಂದನಾಮುನಿಪ ||

೪೨

ತನ್ನ ಗೃಹದೊಳು ಮೂರ್ಖ ನತಿಸಂ
 ಪನ್ನ ಪೂಜ್ಯನು ಭೂಮಿಪಾಲನು
 ತನ್ನ ದೇಶದೊಳಧಿಕನೈ ಗ್ರಾಮದೊಳು ಧನಿ ಪೂಜ್ಯ |
 ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಹೋದ ತಾವಿನೊ
 ಳನ್ಯರೆನಿಸದೆ ವಿಶ್ವದೊಳು ಸಂ
 ಪನ್ನ ಪೂಜಾಪಾತ್ರರೈ ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳೆಂದ ||

೪೪

ಬರ್ವನಹನೈ ಶೂರ ನೂಟಿ
 ಕೊರ್ವನಹ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಪಂಡಿತ
 ನೊರ್ವನಹನೈ ವಕ್ತ ಶತಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಲೋಕದೊಳು |
 ಬರ್ವದಾನಿಯ ಕಾಣೆನೈ ತಾ
 ನೊರ್ವರೊರ್ವರಿಗೊಂದೆ ಗುಣವೆದು
 ಸರ್ವಗುಣಸಂಪನ್ನರೈ ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳೆಂದ ||

೪೫

1 ಸಕಲಪು, ಕ, ಜ. ಝ.

2 ತೀಲರಿಗೆ, ಕ, ಜ. ಜೀವರಿಗೆ, ಖ. ಝ.

3 ದಶರೀರ, ಕ, ಚ.

4 ಲಯವಹುದೆ, ಖ. ನಡೆಯಜುದೆ, ಝ.

ಸತಿಯರಿಗೆ ಗತಿಯಾವುದೈ ನಿಜ
 ಪತಿ ¹ ಯದಲ್ಲದೆ ವಿಪ್ರಜಾತಿಗೆ
 ಹುತವಹನು ವರ ತ್ರಯಕೆ ಭೂದೇವರುಗಳರಲು |
 ಕ್ಷಿತಿಯೊಳಧಿಕವದಾವುದೈ ಭೂ
 ಪತಿಯ ಕೇಳಹವರದ ಸುಖಸಂ
 ಗತಿಯನೊಲುವೊಡೆ ಪೂಜಿ ² ಸೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ನೀನೆಂದ || ೪೩

* ³ ಮೆಚುವೆ ಸಚರಾಚರವಿದೆಲ್ಲವೆ
 ನಿರುತ ತಾನೆಂದಖಿತು ತನ್ನಿಂ
 ದಿರವು ಬೇಖಿಲ್ಲೆಂಬ ಕಾಣಿಕೆಯಾವನೊಬ್ಬನೊಳು |
 ಇರುತಿಹುದದಾವಗಮವನು ಸ
 ತ್ಪುರುಷನಾತನ ಪೂಜಿಸುವುದಿಹ
 ಪರದ ಸುಕೃತವ ಬಯಸು ⁴ ನವರನನೀಶ ಕೇಳಂದ || ೪೩
 ಜಾನನು ಕಂಟಕನ ⁵ ಹಿಸುಣನ
 ಜೋರನನು ಪಂಡನನು ಸಮಯವಿ
 ಕಾ ⁶ ರಭೇದಿಯನಿಂತಹಿವರನು ತಾ ಕಂಡು ಮನ್ನಿ ಸದೆ |
 ದೂರದೊಳು ವರ್ಜಿಸುವುದು ಬಹಿ
 ಪ್ಕಾರಿಗಳು ಸರ್ವ ⁷ ಕ್ಕಿವರುಗಳು
 ಸಾರವಿದು ಸತ್ಪುರುಷರಭಿಮತವೆಂದನಾಮುನಿಪ || ೪೪
 ಮೊದಲೊಳಮಾಹಿಷಿಕನನು ಮು
 ಧ್ಯದೊಳು ವೈಷ್ಣವೆಲ್ಲಭನನಂ
 ತ್ಯದೊಳು ವಾರ್ಧುಷಿಕನನು ಕಂಡವರುಗಳ ಭಾಗ್ಯನಿಧಿ |

1 ಗಳಲ್ಲದೆ, ಕ. ಜ. ಯು. ಟ. 2 ಸುವುದೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮರು. ಜ. ಟ.

3 ನೆರದ, ಯು. 4 ವೊಡೆ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಂದ, ಯು.

5 ಹಿಸುಣ, ಕ. ಜ. 6 ರಿಭೇದಿ, ಕ. 7 ಕೈ ನಿಗಮದ, ಕ.

* ಈ ೪೩ನೆಯ ಪದ್ಯವು ಖ, ಜ, ಟ, ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ.

* ಕದಡಿ ಹರಿವುದು ಕಂಡಮುಖದೊಳು
 ಸದಮಳತಶಾಸ್ತ್ರಾಂಧ್ರ ನಿಶ ಯ
 ವಿದನಖಿದು ನಡೆವುದು ನಯವು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಂದ || ೪೯

ಕುಲಮೆಹಿಷಿ ದುರ್ಮಾಗ ಮುಖದೊಳು
 ಗಳಿಸಿದರ ವನುಂಡು ಕಾಲವ
 ಕಳವ ನಿರ್ಮಾಗ್ಯರು ಕಣಾ ಮೊಹಿಷಿಕರೆಂಬವರು |
 ಇಳಯೊಳವರೊಡನಾಡಿದವದಿರು
 ಗಳಗೆ ನರಕಾರ ವದೊಳಾಱುತೆ
 ಮುಳುಗುತಿಹುದಲ್ಲದೆ ವಿಚಾರಿಸೆ ಸುಗತಿಯಿಲ್ಲೆಂದ || ೫೦

* ಲವಲವಿಕೆಯೊಳು ಶೂದ್ರಿಯರ ಸಂ
 ಗವನು ಬಯಸುವ ಭೂಸುರರು ರಾ
 ರವದ ನರಕವನೈದುವರದಲ್ಲದತಿಕಾಮದೊಳು |
 ಅವಳ ಬಿಡದನುಭವಿಸಿ ಸಂತಾ
 ನವನು ಪಡೆದವರುಗಳು ಬ್ರಾಹ್ಮ
 ಣ್ಯವನು ರಚಿಸುವರೇ ಮಹೀಪತಿ ಯೆಂದನಾಮುನಿಪ || ೫೧

* ಈ ಪದ್ಯವು, ಜ. ಟ. ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ. ಚ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯದ ಮುಂದೆ—

ನೆರೆಹಿ ಧರ್ಮವನರ್ಥವಾಗು
 ತ್ತಿರೆ ಮಹಾರ್ಥದೊಳಖಿಳವಸ್ತು ನ
 ದೊರಕಿಸುತೆ ಬಡ್ಡಿ ಯನು ಮೊದಲಿಂದಿಕ್ಕಿ ಲೆಕ್ಕವನು |
 ವಿರಚಿಸುವನಾವಾವನಿಹಪರ
 ವರಸಕೇಳೈ ವರ್ವಕರ್ವ
 ಕ್ಕರು ಹರಲ್ಲವರುಗಳು ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾಮುನಿಪ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ದೈವದಾಧೀನದೊಳು ಜಗವಾ
 ದೈವ ಮಂತ್ರಾಧೀನ ಮಂತ್ರವು
 ಭೂವಿಬುಧರಾಧೀನವಾಗಿಹುದಾಗೆ ಲೋಕದೊಳು |
 ದೈವವೇಬ್ರಾಹ್ಮಣರದಲ್ಲದೆ
 ಭಾವಿಸಲುಬುಧರಿಂದವಧಿಕವ
 ದೈವವೆಂಬುದ ಕಾಣೆವೈ ನಾನೆಂದನಾಮುನಿಪ ||

೫೬

1 ಕುಲಿಶಗತಿಯೊಳು ಕಡೆದ ಸಿಲೆಯನು
 ಕಲುಕುಟಿಕನಿಲುಹುವನದಲ್ಲದೆ
 ಹಲವುಪರಿಯಿಂದದನು ಲೋಕಕೆ ದೈವವನು ಮಾಡಿ |
 ನಿಲಿಸುವವರುಂಟೇ ಸುರಾಸುರ
 ರೊಳಗೆ ವಿವ್ರೋತ್ತಮಗುಚಿಯೆ ಜಗ
 ದೊಳಗೆ ದೈವವೆದಾವುದೈ ಹೇಡೆಂದನಾಮುನಿಪ ||

೫೭

ಎಣಿಸಲಹುದುರ್ದಯ ಸೈಕತ
 ಮಣಿಯನೋರಂದದೊಳು ಗಗನಾಂ
 ಗಣದೊಳ್ಯತಹ ವೃಷ್ಟಿಬಿಂದುವನೆಣಿಕೆಗೊಳಬಹುದು |
 ಎಣಿಸಲಾರದಿದೊಂದು ದಿವಿಜರ
 ಗಣ 2 ಕಗೋಚಕವಹುದು ಸದ್ಬ್ರಾ
 ಹ್ಮಣನ ನೊಬ್ಬನ ರಕ್ಷಿಸಿದ ಫಲವರಸ ಕೇಳಂದ ||

೫೮

*

1 ಕೆಲಸಗತಿಯೊಳು. ಕ. ಖ. ಚ. ಜ. ಝ. ಟ.

2 ಕೆಗೋ, ಜ. ಝ. ಟ.

* ಖ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ—

ಕೆಸರೊಳಡಗಿದಾಳುತೇಳುವ

ಪಶುವನದನಾಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ತೋ

ಪಶುವನೊಂದಾಸತಿಯನಾಬ್ರಾಹ್ಮಣನಬಂಧನವ |

ಜಾತಿಧರ್ಮ ವನನುಕರಿಸಿ ವರ
 ಮಾತೃ ಪಿತೃ ಪರಿಚರಿಯದೊಳು ಸಂ
 ಪ್ರೀತಿಯೆಡೆಯುತೆ ಪರಗಣಿಸು ತಿನಿಂದೆಗಳನುಜದು |
 ಭೂತನಾಥನ ಭಕ್ತಿಯೊಳು ವಿ
 ಖ್ಯಾತ ¹ ವಹ ಗುರುದೈವದೊಳು ಮತಿ
 ಭೀತಿ ಹಿರಿದಿರಲದುವೆ ಕೇಳೆ ಸುಕೃತಕ್ಕೆ ಕಡೆಯಿಂದ || ೫೫

ಅರದಿಂದಹ ಸಿದ್ಧಿಯಾವುದ
 ನರ್ಥವೆಂಬುದದೇನು ತನಗಾ
 ಸ್ವಾರ್ಥವೇನು ಪರಾರ್ಥ ² ವಾವುದು ಧರ್ಮಮಾರ್ಗದೊಳು |
 ತೀರವಾವುದು ವಿಪ್ರರೊಳಗೆ ಸ
 ಮರ್ಥರಾರು ಸಭಾಸ್ಥಳದೊಳಾ
 ವ್ಯರ್ಥ ಜೀವಿಗಳಾರು ³ ಬಿತ್ತ ರಿಸೆಂದನಾಭೂಪ || ೫೬

ಧನವನುಳ್ಳ ಮಹಾತ್ಮನಾವುದ
 ನೆನೆಬೊಡದು ಕೈಸಾರುವುದು ನಿ
 ಧನಿಕ ಬಯಸಿದ ಬಯಕೆ ಬಯಲಹುವಲ್ಲದೇ ಬೇಜಿ |
 ಧನಿಕನಂತೆ ಸಮಸ್ತ ಸುಖಸಂ
 ಜನಿಸುವುದೆ ಸರ್ವಕ್ಕೆ ಸಾಧನ
 ಧನವೆದಲ್ಲದೆ ಭುವನದೊಳಗನ್ಯತ್ರವಿಲ್ಲೆಂದ || ೫೭

ವಸುಧೆಯೊಳಗೆ ಕುಟುಂಬವೊಂದರ
 ಸಸಿಯನುದ್ಧ ರಿಸಿದಮಹಾತಮ
 ರಸೆವರೈಸ್ಯರ್ಗಾದಿಭೋಗದೊಳೆಂದನಾಮುನಿಪ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

1 ರಹಗುರು ವಿಪ್ರರೊಳು, ಝ.

2 ದಿಂದಹುದಾವುದವನಿಯೊಳು, ಕ. ಖ. ಝ.

3 ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾಮುನಿಪ, ಕ. ಚ.

ವೈರ ರುಗಳೊಡನಾಟ ತನ್ನಾ
 ಸ್ವಾರ್ಥವಿಲ್ಲದರುಗಳ ಕೂಟ ಪ
 ರಾರ್ಥ ದಿಂ ಜೀವಿಸಿದೊಡಾತನ ಬದುಕು ಲೋಕದೊಳು |
 ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಸಿರಿಯ ಸಡಗರ
 ವೆರಿಯಿಲ್ಲದ ಬಾಱುವೆಗಳವೆ
 ನರ್ಥಪಾರಂಪರಿಯಲೈ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಂದ || ೫೪

ಮೊಡುವುದು ಧರ್ಮವನು ಸುಜನರ
 ಕೂಡುವುದು ಪರಪೀಡೆಯೆಂಬುದ
 ಮೊಡಲಾಗದು ಕರಣಮೂಱಿಗಳಲ್ಲದಾಟವನು |
 ಆಡಲಾಗದು ¹ ದಸ್ಯುಜನವನು
 ಕೂಡಲಾಗದೆಂಬ ಮಾರ್ಗವೆ
 ನೋಡಿ ನಡೆವುದು ತನಗೆ ಪರಮಸ್ವಾರ್ಥ ಕೇಳಂದ || ೫೫

ಕರಿ ತುರಗ ಮೊದಲಾದ ವಸ್ತುಗ
 ಳರಮನೆಗಳೊಳು ಪುತ್ರ್ಮಿತ್ರರು
 ತರುಣಿಯರು ² ಸಹಜವರು ಗೋತ್ರಜರಡವಿಯೊಳಗಿಕ್ಕಿ |
 ಮರಳುವರು ನಿಜಸುಕೃತದುಷ್ಕೃತ
 ವೆರಡು ³ ಬೆನ್ನೊಳ ಬಹುವು ವುಟಮದ
 ನರಸ ಬಲ್ಲವನಾವನೈ ಹೇಡೆಂದನಾಮುನಿಪ || ೬೦

ಧರ್ಮದಾಧಾರದೊಳಿಹುದು ಜಗ
 ಧರ್ಮವುಳ್ಳಂನಾಶ್ರಯಿಸುವುದು
 ಧರ್ಮವೇ ನೂಕುವುದು ಜನ್ಮಾಂತರದ ಪಾತಕವ |
 ಧರ್ಮವೇ ಸರ್ವಪ್ರಧಾನವು
 ಧರ್ಮವೆಂಬುದು ಪರಮಪದವಾ
 ಧರ್ಮವನು ಬಿಟ್ಟಿಹುದು ಮತವೆಲ್ಲೆಂದನಾಮುನಿಪ || ೬೧

1 ವಂತ್ಯುಜನವನು ಬೀಡಲಾಗದು, ಚ. ಶತ್ರುಜನ, ಜ.

2 ಸಹಜವರು, ಟ. 3 ಬೆಂಬಿಡದಲ್ಲದಂತೆ, ಕ. ಝ.

ಪರಿಪರಿಯ ಯಜ್ಞ ವನು ವಿರಚಿಸಿ
 ಸುರಪತಿಯ ಸಂತೃಪ್ತಿಯ ವೆಡಿಸಲು
 ಸುರಿವನೈ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸುವೃಷ್ಟಿಯನು ಜಗಕ್ಕೆ |
 ಹರಿಹಯನು ಸಸ್ಯಾದಿಕಂಗಳ
 ಹೊರೆಯಲೋಸುಗ ಮುಯ್ಯೆ ಮುಯ್ಯಾ
 ಗಿರುತಿಹುದು ಭುವನದ್ವಯದೊಳವನೀಶ ಕೇಳಂದ || ೬೦
 ಎತ್ತಲಾನುಂ ತೀರ್ಥವೆಂಬುದ
 ಚಿತ್ತವಿಸುವೊಡೆ ಸರ್ವತೀರ್ಥದ
 ಸತ್ತ್ವವನು ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗವಧರಿಸು ನಿನಗದನು |
 ಬಿತ್ತರಿಸುವೆನು ವಿಪ್ರಪಾದವಿ
 ಮುಕ್ತವಿಮಲೋದಕವನಾವನು
 ನೆತ್ತಿಯೊಳು ಮಿಗೆ ಧರಿಸುವನು ಕೃತಕೃತ್ಯನವನೆಂದ || ೬೨
 ಶರಧಿಯೊಳು ಹರಿ ಯೋಗನಿದ್ರೆಯೊ
 ಳರಲು ಘೃಗುವೈತಂದು ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ರೀ
 ಧರನ ವಕ್ಷಸ್ಥಳವನೊದೆಯಲು ಮುನಿಯ ಚರಣವನು |
 ಸಿರಿಯುರದೊ ¹ ಳಾಂತೊತ್ತ ಧರಣೀ
 ಸುರರು ಮೆಣಿದರು ತೀರ್ಥಪಾದರು
 ಧರೆಯೊಳಗೆ ಬುಧರಿಂದವಧಿಕದ ತೀರ್ಥವಿಲ್ಲೆಂದ || ೬೪
 ಮಾಡುತಿಹ ಯಜ್ಞ ವನು ಪರ ² ರಿಗೆ
 ಮಾಡಿಸುವ ವೇದಾಧ್ಯಯನವನು

¹ ಳಚ್ಛೋತ್ತ ಧರಣೀಸುರನ ಮೆಣಿದನು ತೀರ್ಥಪಾದವು, ಕ. ಳಂದೊತ್ತಿ ಧರಣೀಸುರನ ಮೆಣಿದನು ತೀರ್ಥಪಾದನು, ಬ. ಳಚ್ಛೋತ್ತಿ ಧರಣೀಸುರನ ಮೆಣಿದನು ತೀರ್ಥವಾವುದು, ಚ. ಳಚ್ಛೋತ್ತಿ ಧರಣೀ ಸುರನ ಮೆಣಿದನು ತೀರ್ಥ ಪಾದವ, ಜ. ಟ. ² ರೊಳು ಮಾಡುತಿಹ ವೇದಾಧ್ಯಯನವನು ಮಾಡಿಸುವ ಕಾಲವೊಳು ಸಕಲರೊಳೊಮ್ಮೆ ವಿನಯದೊಳು ಮಾಡಿಸುತ ವಿಘ್ನಗಳು ಬರಲದ ಕೊಡೆಪರಿಹರಿಸುತ್ತಯವರನು ಕೂಡಿ, ಖ.

ಮಾಡುತಿಕ ತದ್ವಿಷಯದೊಳು ಯೋಗ್ಯರನು ಮಾಡಿಸುವ |

ಮಾಡುತಿಕ ದಾನವನು ಲೋಗರು

ನೀಡುತಿರಲೊಳಕೊಂಬ ಗುಣವನು

ಕೂಡಿಕೊಂಡಿಹನೇ ಸಮರ್ಥನು ವಿಪ್ರರೊಳಗೆಂದ || ೬೫

ವೇದಪುರುಷರ ದೇಹದೊಳಗೆ ¹ ವಿ

ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಜಲಜಸಂಭವ

ನಾದಿಯಾದ ಸಮಸ್ತದೇವರು ನೆಲೆವನೆಗಳಾಗಿ |

² ಕಾದುಕೊಂಡಿಹರಂತುಕಾರಣ

³ ವಾದಿಸದೆ ವಿಪ್ರೋತ್ತಮರನಭಿ

ವಾದಿಸುವುದುತ್ತಮವಲೈ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ || ೬೬

ಯುವತಿಯರು ಗಾಯಕರು ಕಿತವರು

ತವತವಗೆ ಕೈವಾರಿಸುವರಾ

ವವನನವನೇ ⁴ ಪಚ್ಚಿದೂಷಿತನಿಹಪರಂಗಳಿಗೆ |

ಇವರು ಮೂವರು ನಿಂದಿಸುವರಾ

ವಷನನವ ಸರ್ವಜ್ಞ ಸನಿಸುವ

ನವನಿಪತಿ ಚಿತ್ತೈಸು ಧರ್ಮರಹಸ್ಯ ವಿಸ್ತರವ || ೬೭

ಜಾ ತವೇನಜಾ ತವಾವುದು

ನೀತಿಯಾವುದನೀತಿಯಾವುದು

ದ್ವೈತವೇನದ್ವೈತವಾವುದು ವೈದಿಕಾಂಗದೊಳು |

ಖ್ಯತಿಯೇನಖ್ಯತಿಯಾವುದು

ಭೀತಿಯಾವುದಭೀತಿಯಾವುದು

ನೀತಿಯಿಂದೆ ಮುನೀಶ ಬಿತ್ತರಿಸೆಂದನಾಭೂಪ || ೬೮

¹ ವಿಷಾದ, ಚ. ನಿಷೇಧವಿ, ಜ.

² ನೇದು, ಕ. ಚ. ರ್ತು.

³ ಬಾಧಿಸದೆ, ಚ.

⁴ ಪತಿತದೂಷಿತ, ಜ.

ಧರಣಿಯಮರರ ಸೇವೆಯನು ವಿ
 ಸ್ತುರಿಸಿ ಸತ್ಕಾರದೊಳವರನಾ
 ದರಿಸಿ ಬಹುಮಾನವನು ವಿರಚಿಸಿದಾಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ |
 ಎರವೆಡುದೆ ಸ್ವರ್ಗಾಪವರ್ಗದ
 ಸಿರಿಯದೆಂಬುದನಖಿದು ನಡೆವಂ
 ಗರಿದದಾವುದು ರಾಯ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾಮುನಿಸ ||

೬೯

ಯೋನಿಮುಖವೆಂಭತ್ತು ನಾಲ್ಕು ವಿ
 ಯೋನಿಮುಖವೆಂಭತ್ತು ನಾಲ್ಕು ನ
 ವೀನಜನ್ಮಂಗಳೊಳು ಜನಿಯಿಸಿ ಕಡೆಯ ಕಣೆಯದೊಳು |
 ಮಾನವರ ಬಸಿಜಿನೊಳು ಬಂದ
 ಜಾ ನತರರಾಗೆತಿವುದಿದು ಕ
 ರ್ಪಾನುಗತವಾಗಿಹುದಲೇ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಂದ ||

೭೦

ಪಾನದಿಂ ಸೂಕರನು ಬುಧರವೆ
 ಮಾನದಿಂ ಕ್ಷಯರೋಗಿ ಗುರುಜನ
 ಹಾನಿಯಿಂ ಸಲೆ ಕುಷ್ಠಿ ಗರ್ವದೆ ಕುಕ್ಕುಟಾಪ್ಪಯನು |
 ಹೀನಗತಿಯಿಂದುರಗ ನಾನಾ
 ಯೋನಿಗಳೊಳು ಚರಾಚರವು ಕ
 ರ್ಪಾನುಗತವಾಗುದಯಿಸುವುದವನೀಶ ಕೇಳಂದ ||

೭೧

ಪರರ ಪಟುತರವಾದದೊಳು ಮೂ
 ಕರವೊಲಿಹ ಪರಜನರ ಕಟುಕೋ
 ತ್ತರದೊಳಗೆ ಬಧಿರತ್ವವಿಹ ಪರದಾರದರುಶನವು |
 ದೊರಕಿದೊಡೆ ಜಾತ್ಯಂಧನೆನಿಸುವೆ
 ಪುರುಷನಾವನನವನು ಸಾಕ್ಷಾ
 ತ್ಪರಮಪುರುಷೋತ್ತಮನಲೈ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಂದ ||

೭೨

೧ ಇಷ್ಟಸಂತರ್ಪಣವೆ ಮಾಡಿ ವಿ
 ಶಿಷ್ಟಪೂಜಾಪಾತ್ರರನು ಸಂ
 ತುಷ್ಟಿಬಡಿಸುತೆ ಧರ್ಮದೊಳು ರಾಜ್ಯವನು ರಕ್ಷಿಸುತೆ |
 ಕೊಟ್ಟವರ ಕೊಂಡವರನೋತೊಡ
 ಬಿಟ್ಟವರನನುಜಾತ್ಯಜರನೊಳ
 ಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿಹುದುಚಿತವಿದು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಂದ || ೨೨

ನುಡಿದುದನು ಪೂರೈಸಿ ಕಾಲದ
 ಕಡೆಯ ಕಾಣಿಸಿ ಹೋದವರ ಬೀ
 ಷ್ಯೊಡುತೆ ಹಳೆಯರನಾಪ್ತರನು ಮನ್ನಿಸುತೆ ತನ್ನವನು |
 ಬಿಡದೆ ಸೇವೆಯ ಮಾಡುವವರನು
 ಹಿಡಿದು ನಾನಾತೆವದ ಪದವಿಯು
 ಕೊಡುತಿದುದು ನೃಪನೀತಿ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾಮುನಿಪ || ೨೩

ವಿಲಗಸಾಗನಾಗಿ ದೇಶವೆ
 ಹಿಡಿದು ಹಿಂಡುತೆ ದಾನಧರ್ಮವೆ
 ನುಚಿದು ದೇವಬ್ರಹ್ಮರನ್ನದೆ ಕಂಡ ಜನರಿಂದೆ |
 ಗಣಿಗೇಚಿಗೇ ದಂಡದೋಷವೆ
 ಕೊಳತೆ ಕಡೆಯೊಳಧೋಗತಿಗೆತಾ
 ನಿಷಿದು ಹೋಕುದು ನೀತಿಯೇ ಹೇಚೆಂದನಾಮುನಿಪ || ೨೪

ಯೋನಿಯಲ್ಲದ ತಾವುಗಳೊಳು ವಿ
 ಯೋನಿಯಹ ವಿಷಯಂಗಳೊಳು ಪಶು
 ಯೋನಿಯೊಳು ಸಂಭೋಗಿಸುವೆ ಪಾತಕರ ಪದವಿಗಳ |
 ಏನ ಹೇಳಲು ಬಹುದು ನರಕವಿ
 ತಾನದೊಳಗೋಲಾಡಿ ಬಟಕಾ
 ಶ್ವಾನಯೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನಿಸುವರೆಂದನಾಮುನಿಪ || ೨೫

ಜೀವಪರಮರಭೇದವನು ಸಂ
 ಭಾವಿಸದೆ ವೇದಾಂತಶಾಸ್ತ್ರವೆ
 ನಾವೆಮುಖವೆಂದಖಿಯುದೇ ದಾಸೋಹವೆಂದೆನಿತೆ |
 ಕೋವಿದರ ಸಂಗವನುಡಿದು ಮೊ
 ಯಾವಿಲಾಸದ ಬಗೆಯ ನೋಡದೆ
 ಸಾವುತಿಹುದೈ ದ್ವೈತವನೀಪಾಲ ಕೇಳಂದ || ೩೩

ಉತ್ತಮರ ಸಂಗದೊಳಗೋಲಾ
 ಡುತ್ತೆ ದುರ್ದೈವಿಯಂಗಳನು ಮುಖ
 ದೊತ್ತಿ ಸಕಲಜಕಾಚರದ ಸುಖದುಃಖವನು ತಾನು |
 ಹೊತ್ತು ನಡೆಯುತೆ ಪುಣ್ಯಪಾಪವಿ
 ದೆತ್ತಣದು ತನಗೆಂಬ ಕಾಣಿಕೆ
 ಯುತ್ತರೋತ್ತರಸಿದ್ಧಿ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾಮುನಿಸ || ೩೪

ಬಲಿಯ ರಾಜ್ಯ ವಿಭೀಷಣನ ಸಿರಿ
 ಜಲನಿಧಿಯ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಬಾಣನ
 ಬಲಹನಭಿಮನ್ಯುವಿನ ಭುಜಬಲ ವೀರರಾಘವನ |
 ಚಲ ದಧೀಚಿಯ ದಾನ ಪಾಥನ
 ಕೆಳ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ ಸೈರಣೆ
 ಗಳವಡುವ ಬದುಕುಳ್ಳೊಡುವೇ ಖ್ಯಾತಿ ಕೇಳಂದ || ೩೫

ಇರುಳು ಹಗಲನವರತ ಪತಿಪರಿ
 ಚರಿಯವನು ಮೊಡುತ್ತೆ ಪರಪುರು
 ಪರನು ನೆನೆಯದೆ ಹಲವುಸಂತತಿಗಳಿಗೆ ತಾಯಾಗಿ |
 ಇರುತೆ ದೇವಬ್ರಾಹ್ಮರನು ಸ
 ತ್ಕರಿಸಿ ತಾ ನೀನನ್ನದಂತೆ
 ಪುರದೊಳಸೆಯೆ ಗೃಹಸ್ಥಿಯೆನಿಸುವಳರಸ ಕೇಳಂದ || ೪೦

*

ಮುಡಿಯ ನೇವರಿಸುತ್ತೆ ಮೇಲುದ
 ನಡಿಗಡಿಗೆ ಸಡಿಲಿಸುತೆ ಮೌನವೆ
 ಹಿಡಿದಧೋಮುಖಿಯಾಗಿ ಕಿಗಣಿ ಕಿ ಕೆಲಬಲನ |
 ಬಿಡದೆ ನೋಡುತೆ ಮುಗುಳುನಗೆಯೊಳು
 ಜಡಿದು ಜಾಣುವೆ ಜಾರವೆನಿತೆಯ
 ಗೊಡವೆಗೊಳಗಾಗಿ ಕುದಪಶ್ಯಾತಿಯಲೆ ಕೇಳಂದ || ೧೦

ಗುರುವಿನೊಳು ತಂದೆಯೊಳು ತಾಯೊಳು
 ಹಿರಿಯರೊಳು ದೈವದೊಳು ಪಾಪದ
 ಪರಿಗತಿಗಳೊಳು ಗೋವಿನೊಳು ತೀರ್ಥದೊಳು ತನ್ನ ವನು |
 ಹೊರದ ದಾತಾರನೊಳು ಮಂತ್ರದ
 ಪರಮಸೀಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಧರಣೀ
 ಸುರರೊಳಂಜಿಕೆ ಹಿರಿದಿರಲುಬೇಕೆಂದನಾಮುನಿಸ || ೧೧

ನೀತಿವಿದನಲ್ಲದ ಕ್ಷಮಂತ್ರಿಯ
 ಧೀತಿಪರನಲ್ಲದ ಪುರೋಹಿತ
 ನೇತಕಿವರಿಂದಾವ ಪುರುಷಾರ್ಥಂಗಳ್ಯುದುವು |
 ಕಾತರಿಸಿ ಸನುರಾಂಗಣಕೆ ಬಲು
 ಬೀತನಪ ಭೂಭುಜನ ದೆಸೆಯಿಂ
 ಬೀತು ಹೋಡುದು ಸಕಲಸುಪದವರಸ ಕೇಳಂದ || ೧೨

* ಪೊಡವಿಯೆಗಳಿಗೆ ಪುರೋಹಿತರನವ
 ಗಡಿಸಿ ಧರ್ಮದ ಬಲದೆ ನಾಕಕೆ
 ನಡೆವ ರಾಯರ ಹೊಯ್ದಿಗಳಿಗೆ ಕೆಡಹು ಪರಭೇದಿಗತಿಗೆ |
 ಕಿಡಿಸುವರು ರಾಷ್ಟ್ರವನು ಕ್ಷಾತ್ರವು
 ತಡೆಗಡಿದು ಚತುರ ಗಬಲವನು
 ಹಡಿದುಡಿಯ ಮೂಕುವರು ನಿರ್ಜರರಸ ಕೇಳಂದ ||

ಈ ಪದ್ಯವು ಕ. ಜ. ಟಿ. ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಧರ್ಮವಾವುದು ಮೇಣು ಜಗದೊಳ
 ಧರ್ಮವಾವುದು ರಾಜಮಂತ್ರದ
 ಮರ್ಮವಾವುದು ಮಾರ್ಗವಾವುದು ಮಾರ್ಗವೆಂದೇನು |
 ಕರ್ಮವಾವುದು ವಿಧಿವಿಹಿತದು
 ಪ್ಲಮವಾವುದದೆಂಬ ಭೇದವೆ
 ನಿರ್ಮಿಸಿರೆ ಸಾಕೆಂದು ಬಿನ್ನಹವಾಡಿದನು ಭೂಪ || ೪೪

ಸತಿಸಹಿತ ವಿರಚಿಸಿದ ಧರ್ಮ
 ಸ್ಥಿತಿ ಸವ್ಯದಿ ಕವಾಗಿ ಸಲುವುದು
 ಪತಿಗದಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದೊಳು ಮಾಡಿದುದು |
 ಅತಿಶಯವನ್ನೆದದು ಕಣಾ ಭೂ
 ಪತಿಯೆ ಕೇಳಹವರದ ಗತಿ ನಿಜ
 ಸತಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದಲ್ಲದೇ ಫಲಿಸುವುದು ಹುಸಿಯೆಂದ || ೪೫

ಅತಿಥಿಪೂಜೆಯನುಂಟದ ಜೀವ
 ನ್ತೃತನ ಧರ್ಮಸ್ಥಿತಿಯನವಹರಿ
 ಸುತೆ ಬಹನದಲ್ಲದವನನು ನಿರಾಣಕಾಲದೊಳು |
 ಗತಿಗೆಡಿಸಿ ಕೊಡುಯು ವೈವ
 ಸ್ಯತನು ನಾಶುಕನರಕದೊಳಗೆ
 ದ್ವತೆ ಬಹನು ಕುಲಕೋಟಿಸಹಿತವನೀಶ ಕೇಳೆಂದ || ೪೬

ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯನಿಮಿತ್ತ ಗರ್ವವೆ
 ನೆಮ್ಮಿದೊಡೆ ತದ ವರದಿಂದುಂಟೆ
 ದಿಮ್ಮಿತಹುದಾಕಾರ್ಯವೆಂತ್ಯಜರಾಲಯಂಗಳಿಗೆ |
 ನಿರ್ಮಮತೆಯೊಳು ನಡೆದುಪಕ್ಯತಿಯೊ
 ಳುವ್ಯಹವನ್ನೈದುನವೊಲೊದಗುವ
 ಕರ್ಮಿಗಳನೊಳಹೊಯ್ದು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಮರ್ಮ ಕೇಳೆಂದ ||

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಮಾರ್ಗ ಮೊಱು
 ಗಿರುತಿಹುದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಧನಗುರು
 ಪರಿಚರಿಯ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳೆಂಬಿನಿತನತಿಗಳದು |
 ತಿರುಗಿ ಬಂದೊಡೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪತ
 ದೊರಕಲಖಿಯದು ಕಳಗಳನು ಸಂ
 ವರಿಸುವ ನರೋತ್ತಮರುಗಳಗವನೀಶ ಕೇಳೆಂದ ||

v v

ಕಾಯ್ದು ದಕದಾಸ್ನಾ ನವೆಂಬುದ
 ವೈದಿಕಾಂಗದೆ ಮಂತ್ರಸಾಧನ
 ವೇದಹೀನರಿಗಿತ್ತದಾನವು ಶ್ರಾದ್ಧಕಾಲದೊಳು |
 ಎಯ್ದ ದಿಹ ದಕ್ಷಿಣೆಗಳೆಂಬಿವು
 ಬೂದಿಯೊಳು ಬೇಳದ ಹವಿಸ್ಸಿನ
 ಹಾದಿಯಲ್ಲದೆ ಫಲವನೀಯವು ರಾಯ ಕೇಳೆಂದ ||

v F

ಇಹಪರದಗತಿ ದಾನಧರ್ಮದ
 ಬಹುಳತೆಗಳ ತಪಃಪ್ರಭಾವದ
 ವಿಹಿತಪುಣ್ಯದ ಫಲದ ಬಳವಿಗೆಯೊಂದು ನೂಱುಾಗಿ |
 ಬಹುದು ಸದ್ವಂಶದೊಳು ಜನಿಸಿದ
 ಮಹಿಮನಿರೆ ಲೋಕಾಂತರದ ಸುಖ
 ವಹುದು ಸಂತಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯನೈದಬೇಕೆಂದ ||

F 0

ಚೋರನನು ಕಾಣುತ್ತೆ ಮರಳಿದು
 ಚೋರನೆಂದೊಡೆ ಪತಿತನನು ನಿ
 ಪ್ಯಾರತನದಿಂ ಪರ್ತಿನೆಂದೊಡೆ ಸಮವು ದೋಷವದು |
 ಸಾರುವುದು ಮಿಥ್ಯೋತ್ತರದೊಳು ವಿ
 ಚಾರಿಸದೆ ನುಡಿವವರಿಗಿಮ್ಮಡಿ
 ನಾರಕದ ಫಲ ತಪ್ಪದವನೀಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ ||

F 0

ವಿನುತಮಧುಕ್ಯೈಟಭರ ಮೇದ
 ಸ್ಪಿನೋಳು ಮೇದಿನಿಯಾದುದದ ತಾ
 ನನುಭವಿಸುವೊಡೆ ಪುಣ್ಯಕೀರ್ತಿಗಳೆಂಬ ಪರಿಮಳದ |
 ಹೊಸಲಿನೋಳು ಸಲೆ ಹೊರೆದು ಲೇಸಾ
 ಗನುಭವಿಸುವುದದಲ್ಲದಿದ್ದೊಡೆ
 ದನುಜಮಾಂಸವೆ ಭಕ್ಷಿಸಿದ ಫಲವೆಂದನಾಮುನಿಸ || ೯೦

ತನ್ನ ದಾನವನಪಹರಿಸಿ ಕೊಂ
 ಡಸ್ಯರಿತ್ತುದಕಡ ಬೀಟುವ
 ಕುನ್ನಿ ಜನರಟುವತ್ತು ಸಾವಿರವರುಷಪರಿಯಂತ |
 ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ವಿಷ್ಣುಯೋಳು ಕ್ರಿಮಿ
 ಜನ್ಮದಲ್ಲಹರಿದನಖಿದು ನೀ
 ನಿನ್ನುಕೊಟ್ಟುದನುಳುಹಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಧರ್ಮವೆಲ್ಲೆಂದ || ೯೨

ಕರಣಮೂಱಿಱಿಗಳತ್ತವಸ್ತುವೆ
 ನಿರಿಸಿಕೊಂಡಿರೆ ಮೂಸಮೂಸಾಂ
 ತರದೊಳೊಂದಕೆ ನೂಟುಮಡಿಯೊಳು ಕೋಟಿಪರಿಯಂತ |
 ಹಿರಿದಹುದು ದಾನಪ್ರಶಂಸೆಯ
 ನರಸ ಕೇಳ್ಯ ಸ್ವರ್ಗನರಕವಿ
 ದೆರಡಕೊಂದೇ ದಾನ ಕಾರಣವೆಂದನಾಮುನಿಸ || ೯೪

ದುಷ್ಕೃತವನಸಗುವರು ಫಲದೊಳು
 ಕೊಕ್ಕುರಿಸುವರು ಸುಕ್ಕುತವೆಂಬುದ
 ಲೆಕ್ಕಿಸರು ತತಲವನಿಶ್ಚೈಸುವರು ಮೂನವರು |
 ಇಕ್ಕದೊಳಿಯದೆ ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆಯದೆ
 ಪುಕ್ಕಟೆಯೆ ಸ್ವರ್ಗಾದಿಭೋಗವು
 ಸಿಕ್ಕುಲಖಿವುದೆ ರಾಯ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾಮುನಿಸ || ೯೬

ವರಶ್ರುತಿಸ್ತು ತಿಗಳು ಕಣಾ ಭೂ
 ಸುರರ ದೃಷ್ಟಿಗಳವೆಣ್ಣೊಳೊಂದಕೆ
 ಕೊರತೆಯಾಗಲು ಕಾಣನೆನಿಸುವನೆರಡನಣಿಯದಿರೆ |
 ನಿರತವಿದು ಜಾತ್ಯಂಧನೆನಿಸುವೆ
 ನರಸ ಕೇಳ್ಯೆ ಮೂಸದೃಷ್ಟಿಗ
 ಳರವಲೇ ಸರ್ವತ್ರ ಸಾಧಾರಣವು ಲೋಕದೊಳು || ೯೬

ವಾಚಿಸದೆ ವೇದಾರ್ಥನಿಚಯವೆ
 ನಾಚರಿಸದಾಲಸ್ಯದಿಂದು
 ತೋರಬೆಯಾಗಿ ಪರಾನ್ನದೊಳು ಸಂಪುಷ್ಪತನುವಾದ |
 ನೀಚನಹ ಭೂಸುರನ ಕರುಳನು
 ಬಾಚುವಳಲೈ ಮೈತ್ಯುವವನು ನಿ
 ಶಾಚರನು ದ್ವಿಜನಲ್ಲ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾಮುನಿಸೆ || ೯೭

ಸರಸಿಜಾಹ್ನನ ದಿವ್ಯನಾಮು
 ಸ್ತುರಣವನು ಶ್ರುತಿಮೂಲವಾಕ್ಯೋ
 ತ್ಕರುಷವನು ಭೂತಕ್ಕೆ ಹಿತವಹ ಮಾತನತಿಗಳೆದು |
 ಪರರ ವಚನವೆ ತ್ರಿಕರಣದೊಳು
 ಚರಿಸಲಾಗದು ಸರ್ವಥಾ ಸ
 ತ್ಪುರುಷರಭಿಮತವಿದು ಕಣಾ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ || ೯೮

ಉತ್ತಮರುಗಳ ನಿಂದಿಸುತೆ ದು
 ವ್ಯೇತ್ತನಾಗಿಯಧರ್ಮಕೋಟಿಯೆ
 ನಿತ್ಯವಿಧಿ ತನಗಾಗೆ ಧರ್ಮದ ತಾರತಮ್ಯವನು |
 ಎತ್ತಲೆಂದಣಿಯದೆ ಜಗಕ್ಕತಿ
 ಮತ್ತನಾಗಿಹ ವೇದಬಾಹ್ಯನ
 ಮೈತ್ಯುದೇವತೆ ಮುಖಿದು ಮೋದುವಳರಸ ಕೇಳೆಂದ || ೯೯

ಲೋಕಸಮ್ಮತವಾವುದದನು ನಿ
 ರಾಕರಿಸುವವರುಗಳು ತಾವೇ
 ನಾಕೆವಾಳರೆ ಜಗಕೆ ತಮ್ಮನದಾರು ಬಲ್ಲವರು |
 ಬೇಕು ಬೇಡೆಂಬುದಕೆ ತಾವವಿ
 ವೇಕಿಗಳು ಮೊದಲಿಂಗೆ ಪ್ರಾಮಾ
 ಣೀಕರುಗಳವರಲ್ಲ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾಮುನಿ ||

೧೦೦

ಚಕ್ರಿಯೊಬ್ಬಗೆ ಹತ್ತುಕಡಿಕರ
 ಲೆಕ್ಕವೆಂತಾಚಕ್ರಹತ್ತಣ
 ಲೆಕ್ಕವೊಬ್ಬಧ್ವಜಿಗಿಯಾಧ್ವಜಿಹತ್ತಣ ಸಮಾನ |
 ಲೆಕ್ಕವೇಶಿಗೆ ವೇಶಿಹತ್ತಣ
 ಲೆಕ್ಕವೊಬ್ಬರಸಿಂಗೆ ಪಾತಕ
 ವೊಕ್ಕಲಿಕ್ಕು ವುದರಸುತನ ಸಾಮಾನ್ಯವಲ್ಲೆಂದ ||

೧೦೧

ಬಲುಕರಿಸಿ ಭೂಮಿಯೊಳಗೊಂದಂ
 ಗುಲವನೊತ್ತಿದವೆಂಗೆ ಪಶುಸಂ
 ಕುಲದೊಳೊಂದೇ ಗೋವನಪಹರಿಸಿದ ದುರಾತ್ಮಂಗೆ |
 ಅಱುಪಿ ಪರರಂಗನೆಯರೊಳಗೊ
 ಬ್ಬಳನು ಭೋಗಿಸಿದಂಗೆ ನರಕದೊ
 ಳುಂವದಲ್ಲದೆ ಬೇಡೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲೆಂದನಾಮುನಿ ||

೧೦೨

ದಾನವಿರಹಿತನಾಗಿಜನಿಸುವೆ
 ಮಾನವೆಗೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯವದಜಿನ
 ನೂನದುಷ್ಕೃತಗೈಯ್ಯನದಜಿಂ ಭೋರತರನರಕ |
 ಆನರಕದಿಂ ಮರಳ ಪಾತಕ
 ಯೋನಿಯೊಳು ದಾರಿದ್ರ್ಯವದು ತಾ
 ನೇನ ಮಾಡೆಯು ಬಿನ್ನ ಬಿಡದವನೀಶ ಕೇಳೆಂದ ||

೧೦೩

*

ಮೋರೆದಪ್ಪಿದ ಜನ ಸುಕಲ್ಪಿತ
 ಧಾರೆಯುಡುಗಿದ ದಾನ ದರ್ಭಾ
 ಕಾರವಿರಹಿತವಾದ ಸುಧ್ಯಾವಂದನಾದಿಗಳು |
 ಪಾರವೈದದ ಕೌಚ ವಿನಯವಿ
 ಹಾರವಿಲ್ಲದ ಪೂಜೆ ತಾವ್ರಪ
 ಕಾರಿಯುಪುವೇ ರಾಯ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾಮುನಿಪ ||

೧೦೪

* ಪಾಕಶಾಸನನೈದೆ ವೃತ್ರನ
 ಧಾಕುಗಿಡಿಸಿ ದಧೀಚಿಯುಷ್ಠಿಯೊ
 ಕೌಕಿ ಹೊಯ್ಯಲು ದಾನವನ ತನು ನೀರೊಳಡಗಡೆಯೆ |
 ತೂಕಗುಂದಿ ಜಲಾಧಿದೇವತೆ
 ಯಾಕಪರ್ದಿಯ ಕರುಣದೊಳು ದ
 ಭಾಕೃತಿಯ ಕೈಕೊಂಡುವನೀಪಾಲ ಕೇಳಂದ ||
 ಆದಿಯೊಳು ಕಮಲಾಸನನು ಮಧು
 ಸೂದನನು ಮಧ್ಯದೊಳು ಪೇಲಣ
 ಹಾದಿಯೊಳು ಗಿರಿಜೇಶನೀತ್ರೈಮೂರ್ತಿವ.ಯವಾಗಿ |
 ಕಾದುಕೊಂಡಿಹುದಖಿಲಲೋಕವ
 ನೈದೆ ದರ್ಭಾಂಕುಶದ ಮಹಿಮೆಯ
 ಭೇದವನು ಬಣ್ಣ ಸುವನಾವನು ಭೂಪ ಕೇಳಂದ ||
 ಬೆರಳ ಮೊದಲೊಳು ಭೂಸುರರು ನಡು
 ವೆರಳಡೆಯೊಳಾಪಾರ್ಥವರು ತುದಿ
 ಬೆರಳೊಳಗೆ ವೈಶ್ಯರಾಗಳೇಕ್ರಮದೊಳು ಪವಿತ್ರವನು |
 ಧರಸಬೇಹುದು ದಕ್ಷಿಣಕರಾಂ
 ಬುರುಹದೊಳು ದಿನದಿನದ ಸಂಧ್ಯಾಂ
 ತರದ ಸನುಯದೊಳರಸ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾಮುನಿಪ ||

ಎಂಬ ಮೂರೂಪದ್ಯಗಳು ಖ. ಜ. ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ 103ನೆಯ ಪದ್ಯದ
 ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

*

ಶ್ರುತಿಯವೋಲು ಪಾವನತೆ ಕುರುಭೂ
 ಪತಿಯವೋಲಭಿಮಾನ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
 ಪತಿಯವೋಲ ಸತ್ಕೀರ್ತಿ ವಿದುರನವೋಲು ಸುಜ್ಞಾನ |
 ಕ್ಷಿತಿಯವೋಲ ಸೈರಣೆ ಸುಹೃತ್ಸಂ
 ತತಿಯವೋಲ ಪರಿಣಾಮ ಕುಂತೀ
 ಸುತರವೋಲು ಸತ್ಯಾಧಿಕತೆ ಮೂಜಗದೊಳಲ್ಲೆಂದ || ೧೦೫

ಗಗನದಗಲದಿನುಗುವ ವೃಷ್ಟಿಯೊ
 ಳೊಗೆದ ಕೀಲಾಲವು ಸಮುದ್ರವೆ
 ಹೊಗುವವೋಲು ನಾನಾಪ್ರಕಾರದ ರೂಪುಗಳೊಳಸೆವೆ |
 ಬಗುಮಿಗೆಯ ದೈವದ ಪದಾಂಬುಜ
 ಯುಗಳರಚನೆಯ ಪೂಜನೆಗಳವು
 ಜಗದುದರನನು ಮುಟ್ಟಿದಿಹುವೇ ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ || ೧೦೬

ಜಲದೊಳಗೆ ವಾರಾಹವಿಷ್ಣು
 ಸ್ಥಲದೊಳಗೆ ವಾಮನನು ವನಸಂ
 ಕುಲದೊಳಗೆ ನರಸಿಂಹನಾಗಿಯೆ ಭಕ್ತನಿಕರವನು |
 ಸಲಹುತಿಹನೊಮ್ಮೆಯು ಜಗತ್ತ್ರಯ
 ದೊಳಗು ಹೊಣೆಗೊಂದೆನ್ನ ದೀಪರಿ
 ಜಲರುಹಾಕ್ಷನು ಕೃಷ್ಣ ಕೇಶವನಲ್ಲದಿಲ್ಲೆಂದ || ೧೦೭

* ಗುರುತನುಜನವೋಲಾಯು ನೀಲಾಂ
 ಬರನವೋಲು ಬಲ ದಶರಥನವೊ
 ಲ್ಲಿರಿ ನದೀಜನವೋಲು ಶೌರ್ಧ್ಯವು ರಘುಪತಿಯವೋಲು |
 ಅರಿವಿನಾಶನ ನಹುಷನವೊಲೈ
 ಕ್ಷರಿಯ ಮಾರುತಿಯವೋಲು ಗತಿ ಸಂ
 ವರಸುವುದು ಹರಿಯೊಲಿದ ಮನುಜರಿಗಲ್ಲದಿಲ್ಲೆಂದ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯವು, ಖ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ 104ನೆಯ ಪದ್ಯದ ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಕತ್ತಲೆಯ ಕಾಲಾಟ ಸೂರ್ಯನ
 ನೊತ್ತುವುದೆ ದುಷ್ಕರ್ಮಕೋಟಿಗ
 ಳತ್ತಮುಟ್ಟುವುವೈ ಮಹಾಪುರುಷರನು ಬಗವತಿಯ |
 ಮುತ್ತುವುದೆ ವಿಷ ಕೃಷ್ಣರಾಯನ
 ಭಕ್ತರನು ಪರಿಭವಿಸುವುದು ತಾ
 ನೆತ್ತಲದು ಜಡಜೀವರಿಗೆಯಳವೆಡುವುದಿಲ್ಲೆಂದ || ೧೦೮

ಅಣಿಯಬಾರದು ಮುಂದೆ ಬಹ ದಿನ
 ಬಿಣಿಸು ನೀನೆಚ ತು ನಡೆ ಮೈ
 ಮೆಣಿಯದಿರು ನಿನ್ನಾತ್ಮಜರ ವೈರಾನುಬಂಧದೊಳು |
 ಬಿಣಿದಹುದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಿದ ನೀ
 ನಣಿಯೆ ಮೇಲಣ ತಾಗುಬಾಗಿನ
 ಹೊಣಿಗೆ ದೈವಾಧೀನವಾಗಿಹುದೆಂದನಾಮುನಿಪ || ೧೦೯

ತೆಣಹುಗುಡದೆ ಧರಿತ್ರಿಯೊಳಗಿಡಿ
 ಕಿಣಿದ ದೈತ್ಯಸಹಸ್ರಕೋಟಿಯ
 ತಣಿದು ಭೂಭಾರವೆನಿಳುಹಿ ನಿರ್ಜರರ ದುಗುಡವನು |
 ಹಣಿದು ಹಾಯಿಕಿ ಭಕ್ತರನು ನೆಣೆ
 1 ಮೆಣಿಯಲೋಸುಗ ಜನಿಸಿದನು ಹರಿ
 ಯಣಿಯಲಾ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಯನು ಮನುಜನಲ್ಲೆಂದ || ೧೧೦

ಆತನಾಪಾಂಡವರ ಹರಿಬವೆ
 ನಾತು ಪಾರ್ಥನ ರಥಕೆ ತಾನೇ
 ಸೂತನಾದನಲ್ಯೆ ನಿಮಗೆ ಜಯವೆಂತಹುದು ಹೇಣು |
 ಭೂತಳವನೊಪ್ಪಿಸುವುದಸುರಾ
 ರಾತಿಯನು ಮೆಣಿವೊಕ್ಕು ಬದುಕುವು
 ದೀತತುಕ್ಷಣವೆಲ್ಲದಿದೊಡೆ ಕಿಡುವಿರಕಟೆಂದ || ೧೧೧

ಜಲಧಿಯೊಳು ದುಗ್ಧಾ ಬ್ಧಿ ತೀರ್ಥಾ
 ವಳಗಳೊಳು ಸುರನದಿ ಮುನೀಶ್ವರ
 ರೊಳಗೆ ವೇದವ್ಯಾಸನಾವ್ರತಿಗಳೊಳು ಹಸುಮಂತ |
 ಜಲರುಹಾಕ್ಷನು ದೈವದೊಳು ಕೇ
 ಳುಚಿದ ಭೂಮಿಪಾಲರೊಳಗ
 ಗ್ಗಳಯನೈ ಧರ್ಮಜನು ಪೃಥ್ವೀಪಾಲ ಕೇಳಂದ || ೧೧೦

ಈಪರಿಯ ಬೋಧೆಯೊಳು ನೃಪನನು
 ತಾಪವನು ಮಾಡಿಸಿ ಕುಬುದಿ
 ವ್ಯಾಪಕನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನೆಂಬಪಕೀರ್ತಿಯನು ಬಿಡಿಸಿ |
 ಕಾಪಥಂಗಳ ನಿಲಿಸಿ ತತ್ತ್ವಕ
 ಲಾಪವಿಮಲಜಾ ನದುದಯದ
 ರೂಪ ಕಾಣಿಸುವಂತೆ ಸೂರ್ರೋದಯವ ಕಾಣಿಸಿದ | ೧೧೨

ಧರಣಿಪನ ಸಂತೈಸಿ ಸನ್ಮುನಿ
 ವರನು ತನ್ನ ಶ್ರಮಕೆ ತಿರುಗಿದ
 ನುರತರಪ್ರೀಮದೊಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರವನೀಶ್ವರನು |
 ಪಣಿಯದಮಲಾನಂದರಸದೊಳು
 ಹೊರೆದು ಪೊಂಪುಣವೋಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
 ವರನ ನೆನದನು ರಾಯ ಗದುಗಿನ ವೀರನರಯಣನ || ೧೧೪

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿಯು ಮುಗಿದುದು.

* ಬೆರಸಿ ದಂಡೆಯೊಳಹರು ಚಿತ್ತವ
 ಬೆರಸಹರು ಬೇಱಿಯೊಬ್ಬ ರೊಳು ನಿಜ
 ದೆರಕವೊಬ್ಬ ನೊಳಹುದು ಬೇಱಿಯೊಬ್ಬ ನೊಳಗೊಲವಿಹುದು |

ಎರಡುಮನವೆರಡೊಡಲು ಚಿತ್ತದ
ಪರಿಯರಡು ಮೈಯೆರಡು ನಾರಿಯು
ರೆರಡನಲ್ಲದೆ ಬಗೆಯರವನೀಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ || ೧

ಜನಪ ಕೇಳೆ ಸಂಗಿಯನು ಕೃತಿಹಿ
ನನನು ಸೃಷ್ಟ್ಯಗ್ನಿತ್ರಿತಯ ನಾ
ಶನನ ಬಹ್ಯಾಶಿಯನು ಸತತಗ್ರಾಮಯಾಜಕನ |
ಮನುಜನಿಂದನಕಪಥಕಾರಿಯ
ನನಭಿಷೇಕದ ನೀಚದೇವಲ
ಕನ ವೃಥಾ ಮಂದಿಗಳ ಪೂಜಿಪುದಂಗಳೆಂದ || ೨

ವಹ್ನಿ ಪೂಜೆಯ ವಿರಚಿಸದೆ ದಿನ
ಹನ್ನೆರಡನುತಿದವನು ಕಾಲದ
ಮನ್ಮಣೆಗಳೊಳು ಸಂಜೆಯನು ಮಾಡದ ಮಹಿಸುರನು |
ತನ್ನ ಮುಖದಿಂ ನಾಲ್ಕು ವೇದವ
ಭಿನ್ನವಾಗಿಯೆ ಮಾಡುವವನುರೆ
ಜನ್ಮಜನ್ಮದ ಶೂದ್ರನವನೈ ರಾಯ ಕೇಳೆಂದ || ೩

ತನ್ನ ಮುಖದಿಂದಾರ್ಜಿಸಿದ ಸಂ
ಪನ್ನ ಧನವುತ್ತುಮವು ಪಿತೃಧನ
ವಿನ್ನು ಮಧ್ಯಮ ಸಹಜಧನವು ಕನಿಷ್ಠ ಸತಿಯ ಧನ |
ಸನ್ನಿಹಿತವಧಮಾಧಮವದ
ಕೊನ್ನಳವೆ ಬಣ್ಣಿಸಲು ಪರಧನ
ದುನ್ನು ತಿಯೊಳಪದಶಿಯ ಬದುಕನು ರಾಯ ಕೇಳೆಂದ || ೪

ದೇಸೆಗಳೇ ವಾಸಸ್ಸು ಲೀಲಾ
ಪ್ರಸರಣವು ನಿರ್ಲಜ್ಜೆ ಜಡೆ ರಂ
ಜಿಸುವ ಧೂಳೀಧೂಸರೆತೆ ಗಂಗಾಧರನವೋಲು |
ಎಸವ ಸುತರುಗಳೆಲ್ಲದಿರೆ ಶೋ
ಭಿಸುವುದೇ ಸಂಸಾರವೆಂಬುದು
ವಸುಧೆಯೊಳು ಪುಣ್ಯಾಧಿಕರುಗಳೆಲ್ಲದಿಲ್ಲೆಂದ || ೫

ಯುವತಿಯರು ಪಾದಜರೋಳಾವಿ
 ಭೃವಿಸಿಬಾರದು ವಾಚುಕಾಯ
 ವವಿರಳತಜಪ ತೀರ್ಥನೇನೆ ತಪಸ್ಸು ಮಂತ್ರಮುಖ |
 ಶಿವನ ಪೂಜೆಗಳುತ್ತಮಾಶ್ರಮ
 ವಿವನಳುಕದಂಭೈನೆ ನರಕಾ
 ಣವದೊಳಗೆ ಮುಖಗಾಡದಿಹರೇ ರಾಯ ಕೇಳೆಂದ ||

೬

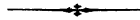
ಕುಲಕೆ ಕಡೆ ಮಾಡದಿಯರು ಧನಸಂ
 ಕುಲಕೆ ಕಡೆ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವನೃಪಸಂ
 ಕುಲಕೆ ಕಡೆ ನಿರುಪಾಧಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಕಡೇ |
 ನಿಲವಟಿಯದ ಸ್ವಾಂತರಂಗದ
 ಬಳಕೆ ಯುತಿರಲಟಿವುಟಿವ ನೀ
 ತಿಳಿದು ನಡವೈ ರಾಯ ಚಿತ್ತೈನೆಂದನಾಮುನಿಸ ||

೭

ಕೆಸರೊಳಡಿಯದೊ ಉತ್ತೇಂದ
 ಪಶುವನೊಂದನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ತ್ರೀ
 ಪಶುವಿನೊಂದಾನೆರೆಯನಾಬ್ರಾಹ್ಮಣನಬಂಧನವ |
 ಪಸುಧೆಯೊಳಗೆ ಕುಟುಂಬವೊಂದಕ
 ಸಸಿಯನುಧರಿಸುವ ಮಹಾತುನು
 ರನೆಪರೈ ಸ್ಯಗಾರದಿಭೋಗದೊಳರಸ ಕೇಳೆಂದ ||

೮

ಈ ಪದ್ಯಗಳು ಕ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

ಯಾನ ಸಂಧಿಪರ್ವ

ಐ ದ ನೆ ಯ ಸಂ ಧಿ .

ಕೌರವೇಶ್ವರನು ಸಂಜಯನನ್ನು ಜರದಮು

ಸೂಚನೆ

ವೀರಪಾಂಡವರಧಟನಾ ದನು
ಜಾರಿ ಹೇಡಿದ ವಚನರಚನೆಯ
ಕೌರವಗೆ ಬಂದಱುಹೆ ಕೋಪಿಸಿ ಸಂಜಯನ ಜಙ್ಗಿದ ||

ಬೀಜುಕೊಂಡುದು ರಜನಿ ಕುರುಭೂ
ಪಾಲನುವು ವಡಿಸಿದನೋಲಗ
ಶಾಲೆಯೊಳು ನೆರೆಹಿದನು ಸಭ್ಯರನಾಪ್ತ ಮಂತ್ರಿಗಳ |
ಕೇಳುವೆವು ಕರೆ ಸಂಜಯನನವ
ರೋಲಗದ ಮೈಸಿರಿಯನೆಂದು ನೃ
ಪಾಲನಟ್ಟಿದ ದೂತನೊಡನೈತಂದ ಸಂಜಯನು || ೧

ಬಂದು ಮೆಯ್ಯುಕ್ಕಿದನು ಕುರುನೃಪ
ವೃಂದವನು ಪರಿವಾರವನು ಯಮ
ನಂದನನು ಬೆಸಗೊಂಡು ಕಳುಹಿದನು ಚಿತವಚನದೊಳು |
ಎಂದು ಬಚಕಿನ ರಾಜಕಾರ್ಯವ
ನಂದು ಬಿನ್ನೈಸಿದನು ಚಿತ್ತೈ
ಸೆಂದು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಿಗೆ ದುರೋಧನಗೆ ಕೈಮುಗಿದು || ೨

ಜೀಯ ಬಿನ್ನ ಹವಿಂದು ಪಾಂಡವ
ರಾಯರೈಶ್ವರ್ಯವನು ಸಾವಿರ
ಬಾಯಶೇಷನು ಹೊಗೆಱಲಳವಲ್ಲೆನ್ನ ಪಾಡೇನು |

ನಾಯಕರ ಕಡುಹುಗಳನವೆರವೆ
ರಾಯತವನನಿಬರಿಗೆ ಕಮಲದ
ಳಾಯತಾಕ್ಷನ ಕರುಣದಳತೆ ವಿಚಿತ್ರವಾಯ್ತೆಂದ ||

೩

*
ಓಲಗದೊಳುಬೈದ್ದ ನುಡಿಗಳ
ಹೂಟಿ ತಮೆ¹ ತಮೆಗೆದ್ದು ಜಜಿದರು
ಕಾಳಗಕೆ ಕೈಗಟ್ಟಿ ಹಿಂಡೆದ್ದೊ ದಖಿದವೆನಿಸರ |
ಮೇಲೆ ಸಂತೈಸಿದನು ಧರ್ಮನೈ
ಪಾಲನಲ್ಲಿಂ ಬಟಕ ಮುರಹರ
ನಾಲಯಕೆ ಪರಿಮಿತದೊಳರ್ಜಾನನೆನ್ನ ಕರಿಸಿದನು ||

೪

ದೇವನಿದ್ದನು ಸತ್ಯಭಾಮಾ
ದೇವಿಯರ ನಸುಮಲಗಿಯರ್ಜುನ
ದೇವನಂಕದ ಮೇಲೆ ಸಿರಿಪದಕಮಲವನು ನೀಡಿ |
ನಾವು ಬರಲೆಮಗುಚಿತದೊಳು ಸಂ
ಭಾವನೆಯ ಮಾಡಿಸಿದನೆಮಗಿ
ನ್ನಾವುದನು ನೇಮಿಸಿದಿರೆನಲಿಂತೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೫

ಎಮಗೆ ಸರಿಯಿತ್ತೆಂದಡಲ್ಲಿಯ
ಮಮತೆ ಬೇರೊಬ್ಬ ರೊಳು ಪಕ್ಷ
ಭ್ರಮೆಯ ಮಾಡೆವು ಹಿತವೆ ಬಯಸುವೆವೆರಡುಸಂತತಿಗೆ |

* ಬ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ೨ ನೆಯ ಪದ್ಯದ ಮುಂದೆ.

ಮುನ್ನು ಸಭೆಯೊಳಗಾನುನುಜಿದಾ
ಗನ್ನಗತಗದ ನುಡಿಗೆ ಭೂಪರು
ಭಿನ್ನರಾಗೊಡನೆದ್ದು ಬಟಕವಗಡಿಸಲೆನ್ನವನು |
ಮನ್ನಿಸಿದನಾಧರ್ಮಸುತನುರೆ
ಸನ್ನಿಹಿತದೊಳು ಮುಖದವನ ಕರೆ
ದೆನ್ನ ಫಲಗುಣ ಭೀಮರೊಡನೆಂತೆಂದನಸುರಾರಿ ||
ಎಂಬ ಪದ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

1 ತಮೆಗೆನ್ನ. ಜ.

ಕಮಲಮುಖಿ ಸುಲಿವಡೆದು ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ರಮಣ ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ರಮಣ ಎಂದೊರಲಿದೊಡೆ ಸಂಜಯ ನೊಂದೆ ನಾನೆಂದ || ೬

ಕಾವುದ್ಯೆ ಗೋವಿಂದ ಸಲಹೆ
ದೇವಕೀಸುತ ಗಂಡರೈವರ
ಭಾವ ಬಿಟ್ಟತು ನೀನಲೈ ದೇಸಿಗರಿಗಧಿದೈವ |
ದೇವ ಕೆಟ್ಟನು ಕೆಟ್ಟನೈ ಕರು
ಣಾವಲೋಕನದಿಂದೆ ಸಲಹೆ
ಜೀವನವೆಂದೊರಲೆ ಸಂಜಯ ನೊಂದೆ ನಾನೆಂದ || ೭

ಭಂಟರಾಂ ಭಕ್ತರಿಗೆ ನೆನೆವರು
ನಂಟರೆಮಗೊಲಿದಂತೆ ಹೊಗತಿದೊ
ಡೆಂಟುಮಡಿ ಮೆಚ್ಚು ವೆವು ಮೆಚ್ಚಿ ವು ತರ್ಕ್ಕಸಾಧಕರ |
ಉಂಟು ಪಾಂಡವರೈವರೊಳು ಬಲು
ನಂಟತನ ಮೆಚ್ಚಿ ಯೇಕೆಯಿವರಿಗೆ
ಕಂಟಕರು ನಮೆಗಾದ ಕಂಟಕರೆಂದನಸುರಾರಿ || ೮

ನೆನೆವುದೆಂದನು ಪಾರ್ಥನಾಕಾ
ನನದೊಳಗೆ ಗಂಧರ್ವನೊಳು ಬಂ
ದನುವನಾಗೋಗ್ರಹಣದೊಳುಮಾಡಿದ ಪಲಾಯನವ |
ವನಜಮುಖಿಯನು ಬಯಸಿದೊಡೆ ಬಿ
ಲ್ಲಿನೊಳು ಬಡಿವಡೆದುದನು ಕೌರವ
ಜನಪ ಮೆಚ್ಚಿದಿರಲಾಗದೆಂದರಸಂಗೆ ಹೇತೆಂದ || ೯

ವೀರಭೀಮನ ಗದೆಯು ಹೊಯ್ಲಿನ
ಭಾರಣೆಯನೆನ್ನ ತುಳುಕಾಪದ
ಸಾರಶಸ್ತ್ರವಳಿಯ ಮೆಳಗಾಲದ ಮಹಾದ್ಭುತವ |

ಧೀರನಕುಲನ ಸಾತ್ಯಕಿಯ ಬಲು
ಕೂರಸಿಯ ಸಹದೇವಮತ್ಸ್ಯರು
ದಾರತೆಯ ನಿಮ್ಮ ರಸನಱಿದಿಹುದೆಂದನಾಪಾರ್ಥ || ೧೦

ಅಂದು ಜಾಜಿನ ಸಭೆಯೊಳಗೆ ನಾ
ವೆಂದ ಮಾತುಗಳುಂಟು ತಾವದ
ಮುಂದೆ ನೋಡಲಿ ಕರ್ಣಶಕುನಿಸುಯೋಧನಾದಿಗಳು |
ಇಂದು ನೆನೆವುದು ದೇಶಕಾಲವೆ
ಹಿಂದುಗಳೆಯದೆ ಬೇಗ ಮಾಡುವೆ
ವೆಂದು ಬಿನ್ನಹಮಾಡಹೇಡಿದನರ್ಜುನನು ನಿಮಗೆ || ೧೧

ತೊಡೆಗಳಿಗೆ ಸುಕ್ಷೇಮವೇ ನಿ
ನ್ನೊಡೆಯನವನೊಡವುಟ್ಟಿದನ ಮೈ
ಜಡಿದುದೇ ಪಾಲಿಸಿದೊಡನಿಬರಿಗಹುದು ರುಧಿರಜಲ |
ಬಡನೆ ಹುಟ್ಟಿದ ನೂರ್ವರುಂ ಮೈ
ಗಡರಲೇ ಬೆಸಗೊಳ್ಳುವಂಜದೆ
ಯೊಡೆಯರಿಗೆ ಹೊಣೆಗೊಂಡೆ ಹೇಡೆಂದಟ್ಟಿದನು ಭೀಮ || ೧೨

ಸಾಕು ಸಂಜಯ ಗಳಹದಿರು ಘಡ
ನೂಕಿವನನಾರಲ್ಲಿಗಟ್ಟಿದ
ರಾಕುತಾರರ ಬಯಲ ಗೃಹಗರ್ಜನೆಯ ಗರ ಹೊಡೆದು |
ತೇಕಿ ತಲೆಕಳಗಾದನಿವನವಿ
ವೇಕಸಾಗರನೇಲೆ ನೃಪತಿ ಜಗ
ದೇಕವೀರನು ಕರ್ಣ ತಾನಿರೆ ಸಂಧಿಯೇಕೆಂದ || ೧೩

ಮಂದೆಯೊಳು ಮೈಮಂಜಿದು ಬಾಹಿರ
ರೆಂದ ಮಾತನು ರಾಜಸಭೆಯೊಳು
ತಂದು ಹರಹುವನಿವನು ಶಿಷ್ಯ ನೆ ಜಗದ ಭಂಡನಲಾ |

ಇಂದುಮೌಳಿಯನೊಂದುಬಾರಿಗೆ
ಹಿಂದುಮುಂದನು ಮಾಡುವೆನು ತಾ
ಮೊದಿ ಕುಂಠೀಮಕ್ಕಳದಿರೇ ಎಂದನಾಕರ್ಣ || ೧೪

ಭಂಡನೇ ಸಂಜಯನು ಲೋಕದ
ಭಂಡ ನೀನೆಲೆ ಕರ್ಣ ನಿನಗಾ
ಪಾಂಡವರ ಪರಿಯಂತವೇನಿನ್ನ ವರ ಸೇನೆಯೊಳು |
ಪುಂಡನೊಬ್ಬನೆ ಸಾಕು ಕೆದಟುವೆ
ಗಂಡುಗರ್ವದ ಮಾತ ನಿನ್ನನು
ದಿಂಡುದಜುವನು ಮುನಿದೊಡರ್ಜಾನನೆಂದನಾಭೀಷ್ಠ || ೧೫

ಖುಲ್ಲನಿವನೀಕರ್ಣನವದಿರು
ಬಲ್ಲಿದರು ಬವರದೊಳು ಹಿಂದಿವ
ನಲ್ಲಿ ನಂಬುಗೆಯುಂಟೆ ಮರುಳೇ ಹೇಡಿ ಫಲವೇನು |
ಇಲ್ಲ ನೋಡರ್ಜಾನಗೆ ಪಡಿ ನರ
ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ಜರರಲ್ಲಿ ಪನ್ನಗ
ರಲ್ಲಿ ಕೈವಾರಿಗಳ ನಾವಿನ್ನೆಂದನಾಭೀಷ್ಠ || ೧೬

1 ಮುಖಿಯದಿರು ಗಾಂಗೇಯನೆಂದುದು
ಪರಮತತ್ವವು ಪಾರ್ಥನನು ಸಂ
ಗರದೊಳಾನುವರಿಲ್ಲ ಕೇಳಮರಾಸುರಾಳಯೊಳು |
ದುರುಳರಾಡುವ ಹೊಳ್ಳುನುಡಿಯದು
ಹಿರಿಯರಭಿಮತವಲ್ಲ 2 ಸಂಧಿಗೆ
ಕೊರಳುಗೊಳಸುವುದುಚಿತವೆಂದನು ದ್ರೋಣನರಸಂಗಿ || ೧೭

ಹುರುಳುಗಿಡಿಸುವಿರಾವು ನುಡಿಬೊಡೆ
ಕರಗಿ ಕುಂತಿಯ ಮಕ್ಕಳಂದೊಡೆ
ಹರೆಹಿಕೊಳ್ಳಿರಿ ಡಿಂಭವೆಮ್ಮೊಳು ಜೀವವವರಲ್ಲಿ |

1 ಮುಖಿಯದಿರು, ಖ.

2 ಸಂಧಿಯನರಹುಗೊಳಿಸು, ಖ.

ಭರತಸಂತತಿಗಳೊಳು ಕೆಲಬರು
ನರರೆ ಕೆಲಬರು ಸುರರೆ ಸಾಕಂ
ತಿರಲಿ ಸಮರದೊಳನ್ನ ನೋಡೆಂದನು ಸುಯೋಧನನು || ೧೪

ಬೇಡ ಮಗನೇ ಕೃಷ್ಣ ರಾಯನು
ರೂಡಿಸಿದ ಕಟ್ಟಾಳು ಕೆಲಕೆಲ
ರಾಡುವರು ಸಾಕ್ಷಾತುಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ ಹರಿಯೆಂದು |
ಕೂಡಿಕೊಂಡಿಹನಾತನವರನು
ಕೇಡನೊಂದನು ಮಾಡಲೀಯನು
ನಾಡನೊಪ್ಪಿಸು ಮಗನೆಯೆಂದನು ಬೆದಣಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ || ೧೫

ಮರುಳುಗಳಲಾ ಬೊಪ್ಪನವರೀ
ಮುರಹರನು ಹರಿಯೆಂದು ಮುನ್ನವೆ
ಅಣಿದಿಹನು ನೀವಂಜದಿರಿ ನಿಮಗಾಗದವಸಾನೆ |
ಗುರುನದೀಸುತಮುಖ್ಯರಿರಲೀ
ಕುರುಕುಲಕೆ ಕೇಡಹುದೆ ಕೊಲುವೊಡೆ
ಸುರಪತಿಯ ಸುತನಳವೆಂದನು ಕೌರವರ ರಾಯ || ೧೬

ಭಾರ ಹೆಚ್ಚಿ ದೊಡೊಣಲಿ ಧರಣೀ
ನಾರಿ ಬಿನ್ನಹಮಾಡಿಬೊಡೆ ದೈ
ತ್ಯಾರಿ ಬಿಜಯಂಗೈದನಿಲ್ಲಿಗೆ ಮನುಜವೇಷದೊಳು |
ಭೂರಿದೈತ್ಯರನೊರಸಿದನು ಕೈ
ಯಾರೆ ಬಟಕರ್ಜನನ ಕೈಯೊಳು
ಕೌರವರ ಕೊಲಿಸುವನು ನಾವಿನ್ನಂಜಲೀಕೆಂದ || ೧೭

ಕಾವನಾತನು ಕೊಲುವನಾತನು
ಸಾವನಾತನ ಕೈಯೊಳಾಗಲಿ
ನೀವು ಪಾಂಡಮೊಡನೆ ಸುಖದೊಳು ರಾಜ್ಯವಾಳುವುದು |

ಸಾವವರು ನಾವಂಜಿ ಬದುಕೆವು
ನೀವು ಚಿಂತಿಸಬೇಡಿ ನಿಮ್ಮನು
ಕಾವನ್ನೆ ಕರುಣದೊಳು ಗಡುಗಿನ ವೀರನಾರಯಣ || ೨೨

ಐದನೆಯ ಸಂಧಿಯು ಮುಗಿದುದು.

ಭಗವದ್ವ್ಯಾನಪರ್ವ

ಆ ರ ನ ಯ ಸಂ ಧಿ .

ಕೃಷ್ಣ ಸ್ವಾಮಿಯು ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ಆಲೋಚಿಸಿದುದು.

ನೂಚನೆ.

ಸಮರದನುಸಂಧಾನದೊಳು ಸಂ
ಭ್ರಮಿಸೆ ಶೌರಿ ಸಮೀರಸುತನನು
ಸಮತೆಯೊಳು ಸೇರಿಸಿದನಂದು ಸಮಗ್ರಸೂಕ್ತಿಯೊಳು ||

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯಧರಿತ್ರೀ
ಪಾಲ ಧರ್ಮಜನಹಿತಮಂತ್ರಿಯ
ಬೀತುಕೊಟ್ಟನು ಬಂದನುರಾರಾತಿಯೋಲಗಕೆ |
ಮೇಲಣನುವಿನ್ನೇನು ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲೋಲ ಕರುಣಿಸು ಕೌರವಕ್ಷೇತಿ
ಪಾಲನೊಳು ನಮಗೇನು ಘಟಿಸುವುದೆಂದು ನೃಪ ನುಡಿದ || ೧

ಕ್ಷಮೆಗೆ ಸೇರುವರಲ್ಲ ಮೂರ್ಖರು
ಕುಮತಿಗಳು ಮುಂದಣಿಯ¹ ದವರ
ಕ್ರಮದನೆಗುಣಕೆಯುಣವುದನ್ವಯದಮುಳ ಕೀರ್ತಿಗಳ |

1 ರವರಕ್ರಮದ ನೆಗಟೆದೊಡುಣವುನನ್ನಯದಮುಲಕೀರ್ತಿಗಳು, ಟ.

ನಮಗೆ ಹದನಿನ್ನೇನು ಸಂಧಿಯೊ
 ಸಮರವೋ ಚಿತ್ತೈಸಿ ಬೆಸಸೈ
 ಕಮಲಲೋಚನ ಎಂದು ಬಿನ್ನೈಸಿದನು ಯಮಸೂನು ||

ಏನು ನಿನ್ನ ಭಿಮತವು ವರಸಂ
 ಧಾನವೋ ಸಂಗ್ರಾಮವೋ ನಯ
 ವೇನು ಮನದೋವರಿಯೊಳರಿಸದೆ ಹೇಳು ನಿಶ ಯವ |
 ನೀನೊಲಿದ ಹದನಾವುದದನೊಲಿ
 ದಾನು ಘಟಿಸುವೆನೆಂದು ಕುಂತಿ
 ಸೂನುವನು ಬೆಸಗೊಂಡನಸುರಾರಾತಿ ನಸುನಗುತೆ ||

ಅಣುವುನೋಡಲುಗಳವನಿ ಸಾಗರ
 ವೇಷಯಲುಣುವುದು ಕೀರ್ತಿ ಸೋದರ
 ರೋಳಗೆ ನೆಹು ಕಡಿಹಾಡಿ ಬದುಕಿದನೆಂಬ ದುರೈಕದ |
 ಹೇಳುವು ಹೊಣುವುದು ದೇವ ಸುಡಲೀ
 ನೆಲನನಾ ಕೌರವನ ಕೈಯೊಳು
 ಕೆಲವುನಗರಂಗಳನು ಕೊಡಿಸಿಯೆ ಸಂತವಿಡು ಎಂದ ||

ವರಕುಶಲನು ವೈಕುಂಠ
 ಪುರವ ವಾಸಂತಿಯನು ಕೌರವ
 ಧರಣಿಪಾಲನೊಳಿಸಿಕೊಡುವುದು ವಾರಣಾವತವ |
 ಶರಧಿಮೇರಿಯೊಳ್ಳಿದನೆಯ ಪು
 ರವರವನೊಲಿದುದು ಕೊಡಲಿ ಮನಮ
 ಚರವ ಮೆಣಿದೋಲೈಸುವೆವು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಭೂಪತಿಯ ||

ನೀವು ಬಿಜಯಂಗೈದು ಸಂಧಿಯು
 ನಾವಪರಿಯೊಳು ಘಟಿಸಿ ಕುರುಭೂ
 ಪಾವಳಿಯೊಳಮ್ನಿರವು ಸಂಭವಿಸುವೆವೊಲಿಸಗುವುದು |

ಲಾವಕರ ನುಡಿಗಳೂಳು ಕೆಡುವುದು
ಕೋವಿದರ ಮತವೆಲ್ಲ ಮೇಲೆಮೆ
ಗಾವಸುನಮುನಿಸಿಲ್ಲ ಸಂಧಿಯ ರಚಿಸಿ ಸಾಕೆಂದ ||

೬

ಎನೆ ಮುರಾಂತಕನಳುಕಿ ಯಮನಂ
ದನನ ಮತಿ ಸಂಧಾನದೊಳು ಸಂ
ಜನಿಸಿತಾದೊಡೆ ಕಾಣೆನವನಿಯ ಹೊಣಿಗೆ ಹಣಿವುಗಳ |
ಮನದೊಳನುಸಂಧಾನವಂತಕ
ತನುಜನೊಳು ತೊಳಸಾಯ್ತು ತೋಟಿಯ
ನೆನೆಯ ತಾನೆಂತೆಂದು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದನಸುರಾರಿ ||

೭

ಎಲೆ ಕೃತಾಂತಜ ವೈರಿಭೂಮಿಪ
ಕುಲಕೃತಾಂತ ಸರಾಗನತಿನಿ
ರೈಲನು ನೀನಹೆಯಾಸುಯೋಧನನಧಿಕಕ್ಮವನು |
ನೆಲನ ಕೊಡಲಣಿಯನು ವೃಥಾ ಕ
ಕ್ಮುಲಿತೆಯಲ್ಲದೆ ಕಾಣೆನಿದಣೊಳು
ಫಲವನೆಂದಸುರಾರಿ ನುಡಿದನು ಧರ್ಮನಂದನಗೆ ||

೮

ಆರಸನಭಿಮತವಿಂದು ಸಂಧಿಗೆ
ತೆರಳತೆಲೆ ಪವಮಾನಸುತ ನಿ
ನ್ನಣಿತವಾವುದು ಮನವ ವಂಚಿಸಬೇಡ ಹೇಣನಲು |
ಧರಣಿಪತಿ ತಪ್ಪವನೆ ಕರ್ಕಶ
ತರವ ಕದನದೊಳನುಫಲ ಸೋ
ದರರ ವಧೆಗೊಡಬಡುವನಲ್ಲಸುರಾರಿ ಕೇಳೆಂದ ||

೯

ಹಗೆಯೊಳಮ್ಮವರಲ್ಲಿಯೆದೆಗಿ
ಚು ಗಳ ಮುಲ್ಲಕುಠಾರರಪನಂ
ಬುಗಿಯ ಬಳಸಿದರದು ಪುರಾಕೃತಕರ್ಮದವಶೇಷ |

ಬಗೆಯೆನವೆಮಾನವನು ಕೌರವ
ರಗಡುಮೂಡಿದರೆಂಬ ಚಿತ್ತದ
ದುಗುಡವೆಮಗಿನ್ನಿಲ್ಲ ಸಂಧಿಯ ರಚಿಸು ಸಾಕೆಂದ || ೧೦

ಎಲೆ ಮಹಾದೇವಾಯ್ತು ಹಾಲಾ
ಹಲ ಸುಧಾರಸವುಕ್ಕಿದುರಿಯ
ಗ್ರಹದ ಸೀತಲವಾಯ್ತು ಸಿಡಿಲಾಬೋಪ ನಯವಾಯ್ತು |
ಕೊಳುಗುಳಕೆ ಪವಮಾನನಂದನ
ನಳುಕಿದನು ಮೆಝು ಮಾಯೆ ಕುಂತೀ
ಲಲನೆ ಪಡೆದಳೂ ಮಗನನೆಂದನು ದಾನವೆಧ್ವಂಸಿ || ೧೧

ಈತನಭಿಮತವಿದು ಜಗದ್ವಿ
ಖ್ಯಾತಸಾಹಸ ಪಾರ್ಥ ಹೇಷ್ಯ
ನೂತನಾಳಾಪವನು ಕೇಳ್ಯವು ಶ್ರುತಿರಸಾಯನವ |
ಭೀತಿ ಬೇಡೆಂದೆನಲು ನಮಗಿ
ನ್ನೇತಱಭಿಮತವೇನ ಹೇಚಿದೊ
ಡಾತುಕೊಳ್ಳನು ಸಿರದೊಳಂದನು ಪಾರ್ಥ ಕೈಮುಗಿದು || ೧೨

ನಕುಲ ನೀ ಹೇಡೇನು ಹದ ನಿ
ನ್ನು ಕುತಿ ಸಾಮವೊ ಮೇಣು ಸಮರವೊ
ಸುಕರಮಂತ್ರವನಖುವೆ ನೀನೆಮಗಂಜಬೇಡೆನಲು |
ಯುಕುತಿಯೇ ಹಾಗಹುದುಭಯರಾ
ಜಕವ ಸಂತ್ಯಸುವುದು ಬೇಷಿಮೆ
ಗುಕುತಿಯೆಲ್ಲಿಯದೆಂದನಾಮಾದ್ರೇಯ ವಿನಯದೊಳು || ೧೩

ಆವುದಭಿಮತವೇನು ಹದ ಸಹ
ದೇವ ನೀ ಹೇಷಿನಲು ಕೇಳಲೆ
ದೇವ ಸೇರದು ಸಂಧಿ ಸಂಗರವೆನಗೆ ಸಮ್ಮತವು |

ಆವವಿಧದೊಳು ಸಮರವನೆ ಸಂ
ಭಾವಿಸುವುದೆನೆ ನಗುತೆ ವರರಾ
ಜೀವಲೋಚನನಟ್ಟಿದನು ದ್ರೌಪದಿಗೆ ಚರರುಗಳ್ || ೧೪

ದೇವಿ ಚಿತ್ತೈಸುವುದು ವರವೆಸು
ದೇವನಂದನನಟ್ಟಿದನು ಸಂ
ಭಾವಿಸುವುದರಿರಾಯರೊಳು ಸಂಧಾನಸಂರಂಭ |
ನೀವು ಬಿಜಯಂಗೆಯ್ದು ಚಿತ್ತದೊ
ಳಾವ ಹದ ನಾಹದನನಾ ರಾ
ಜೀವನಾಭಂಗಱುಹಿ ಯೆಂದಧು ಚರರು ಕೈಮುಗಿದು || ೧೫

ಏನು ಹದನೇನೇನು ವರಸಂ
ಧಾನವೇ ಕೌರವರೊಡನೆ ಸು
ವ್ರಾಣವೇ ಪತಿಗಳಿಗೆ ಪಾಪಗಳಜಿದರೋ ಸತಿಯ |
ದಾನವಾಂತಕನೆಸಗುವೆನೆ ತ
ಪ್ಪೇನು ತಪ್ಪೇನೆನುತೆ ನಸುಮೆಸು
ಳ್ದಿನನಾಂಬುಜದಬಲೆ ಬಂದಳು ಕೃಷ್ಣನೋಲಗಕೆ || ೧೬

ಭ್ರೂಲತೆಯ ಸುರಚಾಪದುರುಕೇ
ಶಾಳಿಗಳ ಕಾರ್ಮಗ್ನಿಪಾಂಗದ
ಸಾಲ ಕುಡಿಮಿಂಚುಗಳ ನೂಪುರವದ ಮೊಳಗುಗಳ |
ಆಲತಾಂಗಿಯ ಗಮನವೇ ಮಳ
ಗಾಲದಂತಿರೆ ಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರಕು
ಲಾಳ ನಿಲುವುದೆ ಪವನಜನ ಸಂಪ್ರತಿಯ ಸೇರುವೆಗೆ || ೧೭

ಕವಿದ ಚಿತ್ರಾವಳಿಯ ದಡ್ಡಿಯ
ವಿವಿಧಭಟರುಗ್ಗಡಣೆಯೊಳು ವರ
ಯುವತಿ ಬಂದಳು ಸಖಿಯರೊಯ್ಯಾರದೊಳು ನೃಪಸಭೆಗೆ |

• ನವನಲಾಹಕದೊಳಗೆ ಮಿಂಚಿನ
 ಗವಿಸಹಿತ ಮುಖವೋಡವಾವಿ
 ರ್ಥವಿಸಿತನೆ ದುಡಿಗೈಯನಿಷಿದಳು ಹೊಕ್ಕೊಳೋಲಗನ || ೧೮

ಎಲೆ ಸಮಾರಕುಮಾರ ಸಂಪ್ರತಿ
 ಗೆಳಸಿದೈ ಕಲಿತನವ ನೀರೊಳು
 ಕಲಕಿದೈ ಕೈವಾರವಾದುದೆ ಕೌರವೇಂದ್ರನೊಳು |
 ಕಲಿಸಿದೈ ಕೃಷ್ಣಂಗೆ ನೀತಿಯ
 ಬಳಸಿದೈ ಬಹುವತವ ನರಕದೊ
 ಕೊಡಿದಿದೈ ಶಶಿಕುಲವನೆಂದನಿಜನ ನೋಡಿದಳು || ೧೯

ಬೇಡಲಟ್ಟುವನೇ ಮಹೀಪತಿ
 ನಾಡೊಳ್ಳುದೂರುಗಳನವರೊಳು
 ಮಾಡುವಾತನು ಕೃಷ್ಣನೇ ಸಂಧಾನವನು ನಿಮಗೆ |
 ಕೇಡುಗರ ಕೌರವನೈಪಾಲರ
 ಕೂಡಿ ಬದುಕುವ ಭೀಮಸೇನನೆ
 ರೂಢಿಸಿತಲಾ ನಿಮ್ಮ ಸಿರಿ ಸೋದರರ ಸೇರುವೆಗೆ || ೨೦

ಯತಿಗಳಾದಿರಿ ನೀವು ರೋಷ
 ಚ್ಯುತರಲೇಬಿಷಕೇನು ಧರ್ಮ
 ಜ್ಞತಿಯ ನೆಲೆಗಳನಖಿದ ಮನವೆಕಗುವುದೆ ಕಾಳಗಕೆ |
 ಜ್ಞತಿಯಪಾಲಿಸುವುದು ವಿರೋಧ
 ವ್ಯತಿಕರವ ಬಿಸುಡುವುದು ಕುಂತೀ
 ಸುತರು ಕೌರವನೊಡನೆ ಸುಖದೊಳು ರಾಜ್ಯವಾಳುವುದು || ೨೧

ಭೀಮ ಬಲವದರಾತಿಸೇನಾ
 ಭೀಮ ಕುರುಕುಲಕುಸುಮಮೋರ್ಗಣ
 ಭೀಮ ಮುಖಿದೈ ಮಾನಿನಿಯ ಘನಮಾನಹಾನಿಗಳ

ರಾಮನಬಲೆಗೆ ಕುದಿದ ಬಲುಸಂ
 ಗ್ರಾಮವನು ನೀ ಕೇಳ ಉಯಲಾ
 ಪ್ರೇಮದೊಳು ನೋಡೆನ್ನೆಂದಳು ದ್ರೌಪದೀದೇವಿ || ೨೦

ಧರಗೆ ಕಟ್ಟಿಭಿಮಾನ ಹೆಂಡಿರ
 ಹರಿಬವಾಹರಿಬದೊಳು ಕೆಡಹುವೆ
 ರರಿಯನವಗಡಿಸಿದೊಡೆ ಸಾವರು ವಾಸಿಯುಳ್ಳವರು |
 ಸುರನರೋರಗರೊಳಗೆ ನಿಮ್ಮೈ
 ವರಿಗೆ ಸರಿಯಿಲ್ಲವರಬಲೆಯ
 ಹರಿಬದೊಳು ಹಂಗಾದರೆಂಬಪದೆಸೆಗೆ ನೋನುವರೇ || ೨೨

ಸೋಲ ಗೆಲ್ಲವದೇಕೆ ಕುರುವಂ
 ಶಾಳಯೊಳು ಸೋದರರು ನೀಂ ಪಾಂ
 ಚಾಲರಾವೇ ಹೊಜಗು ನಿಮ್ಮೊಳು ಸಲುಗೆ ನಮಗೇಕೆ |
 ಮೇಳವೇ ಸಿರಿ ಗಳಿಸಲರಿದು ಜ
 ನಾಳ ಹೆಂಡಿರಪೂರ್ವವೇ ಕ್ಷಿತಿ
 ಪಾಲಕರು ನೀವಾಗಲೆಮಗದು ಪರಮಪರಿಣಾಮ || ೨೪

ಮುಂದಲೆಯ ಹಿಡಿದೆಳದು ಸಭೆಯೊಳು
 ತಂದು ಸೀರೆಯ ಸೆಳದರವದಿರ
 ಮುಂದೆ ಮೌನದೊಳಿದ್ದ ರಲ್ಲದೆ ಪತಿಗುಳುಸುರಿದರೆ |
 ಅಂದು ನೀ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ಕೊಂಡುದ
 ನಿಂದು ಮಜ್ಜೆಯೆ ಸಂಧಿಗೋಸುಗ
 ಮುಂದುವರಿದೈ ಕೃಷ್ಣ ಎಂದಳು ದ್ರೌಪದೀದೇವಿ || ೨೫

ತನಯರೈವರು ವೀರಸಹದೇ
 ವನು ಘಟೋತ್ಕಚನೀಸುಭದ್ರಾ
 ತನಯನೆನ್ನಯ ತಂದೆ ಮೊಜಿ ಹ್ಲೆಹಿಣೀಸೇನೆ |

ಇನಿಬರೇ ಕಾದುವರು ದುಶ್ಯಾ
 ಸನನ ರಕುತವ ಕುಡಿದು ಕುರುಕುಲ
 ವನವ ಸುಡುವರು ನಿಮ್ಮ ಹಂಗೇಕೆಂದಳಂದುಮುಖಿ || ೨೬

ವರಸತಿಯ ಬಿಸುಸುಯ ಗಾಳಿಯೊ
 ಳುರಿ ಚತಾಳನೆ ರೋಷವಯದು
 ಬ್ಬರದೊಳೊಡೊತ್ತಿದನು ಹಿಡಿದನು ಖತಿಯನಹಿತರೊಳು |
 ತರುಣಿ ಸೈರಿಸು ಸೈರಿಸಿನ್ನೀ
 ಸುರಿವ ಕಂಬನಿಗಳಿಗೆ ಶತಸಾ
 ವಿರಮಡಿಯ ಕಂಬನಿಯ ಸುರಿಸುವೆ ಹಗೆಯ ಹೆಂಡಿರೊಳು ||

ಉರಿಯೊಗುವ ಮೀಸೆಯನು ಬೆರಳೊಳು
 ಮುರಿದು ನೆಗಹಿದ ವಾಮಕರದೊಳು
 ತರುಣಿಯನು ಸಂತೈಸಿ ಕಿಡಿಕಿಡಿಯೋಗಿ ಖಾತಿಯೊಳು |
 ನರಕಮರ್ದನ ಕೇಳು ಕೌರವ
 ನರಿಗಳದಿರೇ ಕೀಟುವೆನು ಕುಲ
 ಗಿರಿಗಳನು ತೊಡೆವೆನು ಕೃತಾಂತನ ಬಾಳದಕ್ಕ ರವ || ೨೭

ಯಮಸುತನ ಬಗೆಯಂತುಟೆಂದಾ
 ಕ್ರಮಕೆ ಮೊಗದಿರುಹಿದನು ದಿಟವೀ
 ಕಮಲವದನೆಯ ಹರಿಬವೆನ್ನ ದು ಪತಿಗಳನಿಬರೊಳು |
 ಎಮಗೆ ಸಂಪ್ರತಿಗಿಲ್ಲ ಮನ ಘನ
 ಸಮರವೇ ಸರ್ವಾರ್ಥ ಕೋಪ
 ಶ್ರಮಕೆ ರಿಪುರುಧಿರಾಂಬುಪಾನವೆ ವಿಪುಳಫಲವೆಂದ || ೨೮

ಕೆಡಹಿ ರಿಪುವನು ಕರುಳುದಂಡೆಯ
 ಮುಡಿಸುವೆನು ಮಾನಿನಿಗೆ ರಕುತವ
 ಕುಡಿಯಲೆಣುವೆನು ಶಾಕಿನಿಯರಿಗೆ ತತ್ಸಹೋದರರ

ನಡೆದು ಸಂಧಿಯ ಮೊಡು ಮುರರಿಪು
 ಕೊಡಿಸು ನಾಲ್ಕಾರುಗಳ ನಿವರಿಗೆ
 ತಡೆಯದೆರಡೂರುಗಳ ಕೊಳ್ಳನು ಕಾರವೇಂದ್ರನೊಳು || ೩೦

ಆಜನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಪ ಳ ನ ಯ ಸ ಂ ಧಿ .

ಕೃಷ್ಣ ಸ್ವಾಮಿ ಹಸ್ತಿನಾಪುರಿಗೆ ಬಂದುದು.

ಸೂಚನೆ.

ದುರಿತವಿಪಿನಕೃಶಾನು ಯದುಕುಲ
 ವೆರಕುಶೇಶಯಭಾನು ನಿಜಪದ
 ಶರಣಜನಸುರಧೇನು ಹೊಕ್ಕನು ಹಸ್ತಿನಾಪುರವ ||

ದೇವ ಸಂಧಿಯನಱಿದು ಮೊಡುವು
 ದಾವು ಮೊಗದಿರುಹಿದವೇರಿಸಹ
 ದೇವನೀಯಭಿಮನ್ಯುವೀದ್ರಾಸದಿಘಟೋತ್ಕಚರ |
 ಭಾವವೆಮ್ಮಯ ಭಾವವೆರ್ಜನ
 ದೇವಧರ್ಮಜನಕುಲರೆಂದುದ
 ನಾವು ಮಿಸುಕುವರಲ್ಲ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾಭೀಮ ||

ಕೆಲರು ಸಂಪ್ರತಿಗೊಲಿವೆರಿದಱೊಳು
 ಕೆಲರು ವಿಗ್ರಹಕೆಳಸುವರು ನಿ
 ಮೊಳಗೆ ನಿಶಯವಿಲ್ಲದಿರೆ ನೃಪಕಾರ್ಯವೆಂತಹುದು |

ತಿಳಿದು ಹೇಳುವನೀಶ ಪರಮಂ
 ಡಲಕೆ ಪಯಣವೆ ಮಾಡುವೊಡೆ ನಾ
 ವಳುಕಿದವರಲ್ಲೆನಲು ಕೃಷ್ಣಂಗಳರಸನಿಂತೆಂದ || ೧

ವಿದಿತವೈದೂರುಗಳ ಕೊಟ್ಟೊಡೆ
 ಹದುಳವಿಡುವುದು ಮುನಿದರಾದೊಡೆ
 ಕದನವನು ಜೋಡಿಸುವುದುಚಿತಾನುಚಿತದನುವೆಹಿದು |
 ಹದನ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ ಸಾಕಿ
 ನ್ನಿದು ನಿವಾಸವು ಬಗೆಯಲೆಮ್ಮೆ
 ಭೃದಯ ನಿನ್ನಾಧೀನವೆಂದನು ಧರ್ಮನಂದನನು || ೨

ಪಯಣವನು ನಿಶ್ಚೈಸಿ ದನುಜಾ
 ರಿಯನು ಬೀಚ್ಚೊಂಡವನಿಸತಿ ಪಾ
 ಳಯದೊಳಗೆ ಸಾಖಿಸಿದನಗದ ಮಂಡಳೀಕರಿಗೆ |
 ನಯವಿದನು ಮೆಣುದಿವಸ ಮಂಗಳ
 ಮಯಮುಹೂರ್ತದ ಜೋಯಿಸರ ಜೋ
 ಕೆಯೊಳು ನಿರ್ಗಮನಿರತನಾದನು ಕೃಷ್ಣನೊಲವಿನೊಳು || ೪

ಮೊರೆಯೆ ದುಂದುಭಿಶಂಖಕಹಳಗ
 ಳುರುಮೈದಂಗಾದಿಗಳು ಭೂಸುರ
 ಸುರಭಿಗಳ ಬಲವೆಂದು ದಧಿದೂವ್ಯಾಹ್ನತಾದಿಗಳ |
 ಧರಿಸಿ ಧರಣೀದೇವರನು ಸ
 ತ್ಯರಿಸಿ ಕರತಳದಿಂದೆ ನಾಸಿಕ
 ದೆರಲ ಚಂದ್ರೋದಯವನೀಕ್ಷಿಸಿ ದೇವ ವ್ರೇಣಿಮಟ್ಟು || ೫

ಘನಬಳಾಹಕಸ್ಯೈನ್ಯಸುಗ್ರೀ
 ವನನು ನಿರ್ಮಳಮೋಘಪುಷ್ಪವ
 ನನುವಿನೊಳು ಹೂಡಿದನು ಸಾತ್ಯಕಿ ಹೇಮಮಯರಥಕೆ |

ಧನುವನಸ್ತ್ರ ಸುದರ್ಶನಂಗಳ
ಕನಕವಚಕ್ಯ ಪಾಣವನು ಸೆಂ
ದನದೊಳರಿಸೆಂದಸುರರಿಪು ಸಾತ್ಯಕಿಗೆ ನೇಮಿಸಿದ || ೬

ಇವರಿಗವದಿರು ನೆಟ್ಟನೆ ಎಮುನಿ
ವವರು ನಾವಿವರವರು ಮತ್ತಂ
ತಿವರಿಗವನಿಯನೀಸಿ ಕೊಡುವುದೆ ನಮ್ಮ ಭರವಸಿಕೆ |
ಅವಗಡಿಸಿದೊಡೆ ಕಾದುವೆವು ಕೌ
ರವರು ಖುಲ್ಲರು ರಥದೊಳಗೆ ಕೈ
ದುವನು ತುಂಬೆಂದಸುರರಿಪು ಸಾತ್ಯಕಿಗೆ ನೇಮಿಸಿದ || ೭

ಕಲಿತಸನ್ನಾಹದೊಳು ಸಾರಥಿ
ಸುಜಿಸಿದನು ಹೊಂದೇರನಭ್ರಕೆ
ತಳಿತುವಮಲಚ್ಛತ್ರ ಚಾಮರಸಿತವತಾಕೆಗಳು |
ಅಳುಕೆ ನೆಲನಕ್ಷೋಣಿಬಲವಿ
ಟ್ಟುಳಿಸಿ ನೆರೆದುದು ರಥಕೆ ದಾನವ
ಕುಲದಿಶಾಪಟ ಕೃಷ್ಣ ಬಿಜಯಂಗೈದನೊಲವಿನೊಳು || ೮

ಕಳುಹುತ್ತೈತಂದಖಿಲಪಾಂಡವ
ಬಲಕೆ ನೇಮವ ಕೊಟ್ಟು ಧರ್ಮಜ
ಫಲುಗುಣರ ನಿಲಿಸಿದನು ಸಹದೇವನನು ನಕುಲನನು |
ಕಳುಹಿದನು ನೀಂ ಮರಳನಲು ಬೆಂ
ಬಚಿಯೊಳನಿಲಜನೈದಿ ಹಗೆಯೊಳು
ಕಲಹವನು ಮಸಗೆಂದು ನಂಬುಗೆಗೊಂಡು ಮರಳದನು || ೯

ದೇವಿಯರು ನೀಂ ಮರಳಯೆನೆ ರಾ
ಜೀವನಾಭನ ಹೊರಗೆ ದ್ರೌಪದಿ
ದೇವಿ ಬಂದಳು ಹಣೆಯ ಚಾಚಿದಳಂಭಿಕಮಲದೊಳು |

ಸಾ ವರಕೆ ಜಂಗಮಕೆ ನೀನೀ
ಜೀವಚೇಷ್ಟ್ಯಕನವದಿರಂತ
ರಾಭ್ಯವನನು ನೀಂ ಬಲಿಯಲಾಗದು ಸಂಧಿಕಾರ್ಯದೊಳು || ೧೦

ಬಳರು ತಮ್ಮತ್ನ ತಿಯ ಕೀಲನು
ಕಾಚಿ ಕಳಗರು ಮರಳ ಹೂಡುವೊ
ಡಳುಕಿದರು ನನ್ನವರು ಪತಿಗಳ ಪರಮವೈರಿಗಳು |
ಹಟವ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ ಯಿನ್ನೆ
ನ್ನುಟಿವ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ ಹಿರಿದಾ
ಗಣಲಿದನು ಸಲಕೆಂದು ಹೊರಳದಳಬಲೆ ಚರಣದೊಳು || ೧೧

ಏತು ತಾಯೆ ಸರೋಜಮುಖಿ ವಿಪಿ
ನಾಲಯದೊಳತಿನವೆದೆ ನಿನ್ನ ವ
ರಾಚಿಗೊಂಡಂದವನು ಬಲ್ಲೆ ನು ನಿನ್ನೆ ಹರಿಬದೊಳು |
ಕಾಳಗವನೇ ಬಲಿದು ಬಹೆನಿವ
ರೇಳಲವ ಮಾಡಿದೊಡೆ ರಿವುಗಳ
ಸೀಳಿ ಕರುಳನು ಮುಡಿಸದಿಹೆನೇ ನಿನ್ನ ಕುರಿಯೊಳು || ೧೨

ದೇವಕಿಯ ಮೇಲಾಣೆ ವರವಸು
ದೇವನಂಭಿಗಳಾಣೆ ಮನ್ಮಥ
ದೇವನಾಣೆ ನಿವಾನವನು ಕೇಳಬಲೆ ನಿನ್ನಾಣೆ |
ನಾವು ಸಂಧಿಯ ನೆವದೊಳವದಿರ
ಭಾವವನು ಕಲಿಮಾಡಿ ಕೋಪವ
ತೀವಿ ಸಂಧಿಯ ಮುಖಿದು ಬಹೆವಿದ ನಂಬು ನೀನೆಂದ || ೧೩

ಮರಳದಳು ತರಳಾಕ್ಷಿ ಮುರರಿವು
ಬರುತೆ ಮುಂಬಟ್ಟಿಯೊಳು ಕಂಡನು
ವರಭರದ್ವ್ಯಾಜಾಖ್ಯ ಗೌತಮ ಕಣ್ಣು ಕೌಶಿಕರ |

ಉರಗಮಾಲಿ ಮತಂಗ ಗಾಗ್ಯಾಂ
 ಗಿರಸ ನಾರದ ಶುಕ ಪರಾಶರ
 ಪರಶುರಾಮ ಶ್ವೇತಕೇತು ಪ್ರಮುಖಮುನಿವರರ || ೧೪

ಮುನಿವರರನುಪಚರಿಸಿದನು ಹ
 ಸ್ತಿನಪುರಿಗೆ ಸಂಘಾತದೊಳು ಬಹೆ
 ವೆನಲು ಬರಹೇಡಿದನು ಸಕಲಮಹಾಮುನೀಶ್ವರರ |
 ಘನಕುಶಸ್ಥ ಲವುರದೊಳಡೆಗೈ
 ದನು ಸುಯೋಧನನಲ್ಲಿಗಟ್ಟಿದ
 ವಿನುತದೂತರು ಬಿನ್ನ ವಿಸಿದರು ಮುರಹರನ ಬರವೆ || ೧೫

ಕೇಳಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಾಸಿರಿ
 ಲೋಲನಾಗಮನವನು ಚಿತ್ತವೆ
 ಹೋಣೆ ಹೆಚಿ ದ ಹರುಪದಿಂದುಬ್ಬಿದ ನಡಿಗಡಿಗೆ |
 ಹೇಣಿದನು ವಿದುರಂಗೆ ಬಂಡಾ
 ರಾಲಯದೊಳುಳ್ಳಖಿಳವಸ್ತುವೆ
 ಜಾಳಗೆಯ ಪೆಟ್ಟೆಗೆಯೊಳಾಯ್ದರು ಸಾರವಸ್ತುಗಳ || ೧೬

ಎಲೆ ವಿದುರ ಕೇಳೈ ಸುಯೋಧನ
 ನುಚಿಯಲಖಿಳಮಹಾಪ್ರಧಾನರು
 ನಳನನಾಭನನಿದಿರುಗೊಳಲಿ ಕೃತಾರ್ಥ ರಾದವರು |
 ಹೋಣಲು ಗುಡಿತೋರಣದೊಳಸೆಯಲಿ
 ಕಳಸಕನ್ನಡಿಹಿತ ನಡೆಯಲಿ
 ನಳನವದನೆಯರೆಂದು ನೇಮಿಸಿದನು ಮಹೀಪಾಲ || ೧೭

ತೆಗೆದ ವಸ್ತುವನೀಯದಿರು ಹರಿ
 ಹಗೆ ಕಣಾ ಕುಂತೀಕುಮಾರರು
 ಹಗೆಗಳೇ ಮನ್ನಿಸಿದರೆಂದುಳುಹುವನೆ ಮುರವೈರಿ |

ನಗರಿಗಾತನು ಬರಲಿ ಯಾದವ
 ನಗಡುತನಕೌಪಧವ ಬಲ್ಲೆ ನು
 ಬಿಗಿದು ಕೆಡಹುವೆನೆಂದು ನುಡಿದನು ಕೌರವರ ರಾಯ || ೧೮

ಖಾತಿಗೊಂಡನು ಭೀಷ್ಮನಿಲೆ ಕಡು
 ಪಾತಕಿಯೆ ಕೃಷ್ಣನನು ನೀಬಿಗಿ
 ವಾತನೇ ಬಟಕೇನು ಬಲ್ಲೆ ನು ನಿನ್ನ ಸಾಹಸವ |
 ಈತನಾಡುವ ಮೊತ ಕೇಳಲು
 ಪಾತಕವು ಬಹುದೆಂದು ಗಂಗಾ
 ಜಾತನೋಲಗದಿಂದೆ ಸರಿದನು ತನ್ನ ಮಂದಿರಕೆ || ೧೯

ಪುರವೆ ರಚಿಸಿದರುದಯದೊಳು ಬಿ
 ತ್ತರ ಮಿಗಲು ಗಾಂಗೇಯ ಗೌತಮೆ
 ಗುರು ವಿದೇರ ಶಲ್ಯಾದಿ ಸುಜನರು ಬಂದರಿದಿರಾಗಿ |
 ತರುಣಿಯರು ಕೆಂದಳರ ಕಲಶದ
 ಕರತಳದ ಗರುವಾಯಿಯೊಳು ಪಂ
 ಕರುಹನಾಭನನಿದಿರುಗೊಂಡರು ವಿತತವಿಭವದೊಳು || ೨೦

ಧಳಧಳಸೆ ದೂರದೊಳು ಗರುಡನ
 ಹಟವಿಗೇಯೆ ಕಂಡಬಿಳಜನವೆಂ
 ಜುಳಿಯನಿಟ್ಟುದು ಭಾಳದೊಳು ಪರಿಶುದ್ಧ ಭಾವದೊಳು |
 ನಳನನಾಭನ ಮಧುರಮೂರ್ತಿಯ
 ಲಲಿತಕಾಂತಿಯ ಕಡಲೊಳಗೆ ನೆರೆ
 ಮುಳುಗಿದುವು ಪುರಜನದ ಕಣ್ಣು ನವೊಂದುನಿಮಿಷದೊಳು || ೨೧

ಮಂದಿ ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕಿತು ಮುರಾಂತಕ
 ನಿಂದು ಮನದೊಲವಿನೊಳು ಗಂಗಾ
 ನಂದನದ್ರೋಣಾದಿಗಳನೆತ್ತಿದನು ಕರುಣದೊಳು |

ಮಂದಿರದ ಸುಷ್ಕೇಮುಕುಶಲವೆ
ನಂದು ಕೇಳುತೆ ವಿಲಯವನಾ
ಮಂದಿಗಿತ್ತನು ದೇವ ಬಂದನು ಹಸ್ತಿನಾಪುರಿಗೆ || ೧೦

ಗಿಳಿಯ ತುಂಬಿಯ ಹಂಸೆಗಳ ಕೋ
ಗಿಲೆಯ ಕೊಳರ್ದ್ರಕ್ಕಿಗಳ ಕೊಂಚೆಯ
ಕೊಳಲುವಕ್ಕಿಯ ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಯ ನವಿಲ ಪಾರಿವದ |
ಕಳಕಳದ ಕರ್ಣಾಮೃತದ ತನಿ
ವೆಷಿಯ ಕಣಿದು ಯಾದವೇಂದ್ರನ
ಬಲದ ಕಿವಿಯೊಳಗಿಭಪುರಿಯ ಹೊಪವಳಯದುಧ್ಯಾನ || ೧೧

ನಸುಬಿರಿದ ಪರಿಪಕ್ವದಾಡಿಮೆ
ರಸದೊಳರವಟ್ಟಿಗೆಗಳನು ದರ
ಹಸಿತಪಂಕಜಗಳತಮಕರಂದದ ತಟಾಕವನು |
ರಸಭರಿತಚರ್ಮ ರಪನಸ
ಪ್ರಸರಸತ್ರವನೆಸೆಗಿದುಪವನ
ವೆಸದುದೈ ಧಾರ್ಮಿಕನವೊಲು ಯದುರಾಯನಿದಿರಿನೊಳು || ೧೨

ಎಳಲತೆಯನೆಱಗಿಸುತೆ ಮಲೆತೊಡೆ
ತಳರುಗಳನಲಾ ಡಿಸುತೆ ಪರಿ
ಮಳದ ಕಪ್ಪವೆ ಕೊಳುತೆ ಮೆಣಿದುಂಬಿಗಳ ಗೀತವನು |
ಸಲೆ ಸೊಗಸಿ ಮೆಕರಂದನದಿಯೊಳು
ತಳತು ಬೀಡನೆ ಬಿಡುತೆ ಬನದೊಳು
ಸುಷುದುದೈ ತಂಗಾಳ ಭೂವಿಾಪಾಲನಂದದೊಳು || ೧೩

ಮಗಮಗಿಪ ಹೊಂಬಾಟೆಗಳ ರಸ
ವುಗುವ ಮಧುರದ್ರಾಕ್ಷೆಗಳ ನಿಡು
ಮುಗಿಲ ತುಡುಕುವ ತೆಂಗುಗಳ ನೆಣಿ ಕಾತಹಲಸುಗಳ |

ಬಿಗಿದ ಪಣ್ಣಿನವಾಣಿಗಳ ಸೊಂ
 ಪೊಗದ ಬರಣ್ಣ ರದುಮೊಘದ
 ಸೊಂಗೆಸು ಸೆಳೆದುದು ಮನವನಾಗಜನಗರದುಪವನದ || ೨೬

* ಲಲಿತಶುಕಚಯಚಂಚುಪುಟನಿ
 ದೃಳಿತಜಂಬೂಪಕ್ವಫಲರಸ
 ಲುಳಿತನವಮಕರಂದಮಧುರರಸಾನುಪಾನದೊಳು |
 ತಳತಕಿನ್ನ ರಮಿಥುನಸುಖಪರಿ
 ಮಿಳಿತಗೀತಶ್ರವಣಸನ್ನತ
 ಪುಳನಸುಪ್ತ ಮರಾಳವೆಸೆದುದು ಗಜಪುರೋದ್ಯಾನ || ೨೭

* ಅರರೆ ಪಾತಾಳದ ವಿಳಾಸಿನಿ
 ಯರಿಗೆ ಖಾತಿಗೆಯೋ ಸುದುರ್ಗದ
 ಹಿರಿಯಗಳೊ ಬಲುಗೋಂಟಿಯೋ ನಿಜ ಣಿಗೆಯೋ ದಿವದ |
 ಮುರಿಮುರಿದ ಹುಲಿಮುಖದ ಹೇಮದ^{೨೮}
 ತರದ ತೆನೆಗಳ ವಜ್ರಮಯದು
 ಧರಂಕವಾಟದ ಪುಟದೊಳಸೆದುದು ಹಸ್ತಿನಾನಗರ || ೨೮

ಹೊಗಚುತ್ಯತಂದಸುರರಿಪು ಗಜ
 ನಗರಿಯನು ಹೊಕ್ಕನು ಸುಯೋಧನ
 ನಗಣಿತ್ಯೈಶ್ವರ್ಯಕ್ಕೆ ಮಹಾದೇವಿನುತೆ ತಲೆದೂಗಿ |
 ಬಿಗಿದ ಬೀದಿಯ ನಯದ ನೆಲೆಗ
 ಟ್ಪುಗಳ ಮಣಿಮಯಹೇಮದುಪ್ಪರಿ
 ಗೆಗಳ ಕೇರಿಗಳೊಳಗೆ ಬರುತಿರ್ದನು ಮುರಧ್ಯಂಸಿ || ೨೯

ಮುಂದೆ ಸುಷಿವಾನೆಗಳ ಕುದುರೆಯ
 ಸಂದಣಿಯ ಕಿಲಿಸಿದ ಭೂಮಿಪ
 ರಂದಣದ ಸಾಲುಗಳ ತೆಕ್ಕೆಯನುಷಿಯದಾಳುಗಳ |

* ಈ ಪದ್ಯಗಳು ಟ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಮೆಂದೆಯೊಳು ಹೊಗಳನಿಲಗಸದಳ

ವೆಂದೊಡುಚಿದರಿಗಳವೆ ಯೆನುತರ

ವಿಂದನಾಭನು ಬಂದನಾಧ್ಯತರಾಪ್ಪನರಮನೆಗೆ || ೩೦

ಇದಿರುವೆಂದನು ಕಾಣಿಕೆಯನಿ

ಕ್ಕಿದನು ಕುಶಲಜ್ಞೇಮವನು ಕೇ

ಳಿದನು ಭಕ್ತಿಯೊಳೆತ್ತಿದನು ಧೃತರಾಪ್ಪನಾಹರಿಗೆ |

ಸದನವನು ಹೊಕ್ಕಂತೆ ನಿಮಿಷಾ

ರ್ಥದೊಳು ಕುಳಿದನಿಬರನು ಕಳು

ಹಿದನು ಕಾರುಣ್ಯದೊಳು ಗದುಗಿನ ವಿರನಾರಣ್ಯನು || ೩೧

ವಿಟನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುಡು.

ಎಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ.

ಕೃಷ್ಣ ಸಂಧಾನ.

ಸೂಚನೆ.

ಶರಣದೇಹಿಕದೇವನೆಂಬೀ

ಬಿರುದು ಮೆಣಿಯಲು ರಾಯಭಾರವೆ

ಧರಿಸಿ ಕೌರವನರಮನೆಗೆ ನಡೆತಂದನಸುರಾರಿ ||

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರೀ

ಪಾಲ ಮುರರಿಪ್ಪು ಗುರುನದೀಜರ

ಬೀಳುಕೊಟ್ಟನು ಕೃಪನ ಮನ್ನಿಸಿ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿದನು |

ಆಲಯಕ್ಕೆ ವಿದುರಂಗೆ ಕೊಟ್ಟನು
ವೀಳಯವನೊಡನೈದಿ ಬಂದ ನೈ
ಪಾಲಕರ ವೊಗಸನ್ನೆಯೊಳು ಕಳುಹಿದನು ಮನೆಗಳಿಗೆ || ೧

ಶೌರಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡನಾಗಾಂ
ಧಾರಿಯನು ಸುಕ್ಷೇಮಕುಶಲವೆ
ನಾರಯಿದು ಕಾಣಿಕೆಯ ಕೊಂಡನು ಕೊಟ್ಟನುಡುಗೊಜಿಯ |
ಕೌರವನು ತನ್ನ ರಮನೆಗೆ ಹರಿ
ಬಾರದಿರನೆಂದಖಿಳವಿಧದೊಳು
ಸಾರವಸ್ತುವೆ ತರಿಸಿಯಾರೋಗಣೆಗೆ ಮಾಡಿಸಿದ || ೨

ನಡುವೆ ಮಣಿಮಂಚದೊಳು ಮೆಲ್ಲಾ
ಸಡಕಿಲನು ಹಚ್ಚಿಡಿಸಿದರು ಮೇ
ಲಡಿಸಿದರು ನವೆರತ್ನಖಚಿತದ ಮೇಲುಕಟ್ಟುಗಳ |
ಉಡುಗೊಜಿಯ ತರಿಸಿದನು ರಾಯನ
ಮಡದಿಯರು ಹೊಂಗಳಸಜಲವನು
ಪಡಿಗನನು ಹಿಡಿದಸುರರಿಪುವಿನ ಬರವೆ ಹಾರಿದರು || ೩

ತವತವೆಗೆ ಗಾಂಗೇಯ ಗುರು ಕೃಪ
ರವಿಸುತಾದಿಗಳಸುರರಿಪು ನಿಜ
ಭವನಕ್ಕೆ ತಹನೆಂದು ಸವೆದರು ಸಾರವಸ್ತುಗಳ |
ಅವನಿವನ ಬೀಡೊಂಡು ಕೌರವ
ಭವನವನು ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ವರಭೂ
ಗವತೆ ¹ ವಿದುರನ ಮನೆಗೆ ನಡೆತರುತಿರ್ಪನಸುರಾರಿ || ೪

1 ಮಸ್ತುಕರತುನವಿದುರನ ಮನೆಗೆ ನಡೆತಂದ, ಕ. ಖ. ಜ.

ತೋಲಗಿದುವು ಜನಮನದ ಬಲುಗ
ತ್ತಲೆಗಳದಿರೊಳು ಕಂಡ್ ಜೀವರ
ಹಲವುಜನ್ಮಾಂತರದ ದುರಿತಾಂಭೋಧಿ ಬತ್ತಿದುವು |
ಬಿಡಿಯ ಮುನಿಗಳು ಸಹಿತ ಕರುಣಾ

ಜಲಧಿ ವಹಿಲದೆ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಹೊಣಲೊಳಗೆ ನಿಜಶರಣನರಮನೆಗಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದರ್ || ೫

ಕರಣ ನಿರ್ಮಳವಾಯ್ತು ¹ ತನುವು
ಬು ರಿಸಿತತಿಪರಿತೋಷದೇಣಿಗೆ
ಪರಮಸುಖದೊಳು ² ಮನವೆ ಮುಸುಕಿತು ನಯನಜಲವುಗಲು |
ಎರಡುದೋಷದ ಗಾಢಭಕ್ತಿಯ

ಭರದ ಲವಲವಿಕೆಯೊಳು ನಿಜಮಂ
ದಿರವೆ ³ ಪೊಣಮಟ್ಟತ್ತ ಕಂಡನು ವಿದುರನಚ್ಯುತನ || ೬

ಸಿರಿವೊಗದ ಕಿಚುಬೆಮೆರ ತೇಜಿಯ
ಖುರಪುಟದ ಕೆಂದೂಳಿ ಸೋಂಕಿದ
ಸಿರಿಮೊಡಿಯ ಕೊನೆಮೊಸೆಯೊಳು ಕೆಂಪಡರ್ ರೇಣುಗಳ |
ಖರಮೆರೀಚಿಯ ಝಳಕೆ ಬಾಡಿದ
ತರುಣತುಲಸಿಯ ದಂಡೆಯೊಪ್ಪುವ
ಗರುವೆದೇವನ ಬರವೆ ಕಂಡನು ಬಾಗಿಲೊಳು ವಿದುರ || ೭

ತನುವ ಮಹಿದನು ಪುಳಕಜಲದೊಳು
ನನೆದು ನಾರಾಯಣನ ಪದದ
ಶನದ ಹರ್ಷಾರಣ್ಯದೊಳು ಮನಹೊಲಬುದಟ್ಟಿದನು |
ನೆನೆವೆ ಸನಕಾದಿಗಳಿಗಿನ್ನುಂ
ಮನಗುಡದ ಮಹಿಮಾತಿರೇಕನು

ಮನೆಗೆ ಬಹ ಕರುಣಾಳುತನ ವೊಸತೆನುತೆ ಹಿಗ್ಗಿದನು || ೮

¹ ಮನವು, ಕ. ಚ. ಜ. ಟ. ² ತನುವ ಮುಸುಕಿತು, ಕ. ಖ. ಜ. ತನುವ
ಮಹಿದನು, ಚ. ಟ. ³ ಹೊಣವಡುವುತ್ತು, ಕ. ಹೊಣವಂಡುತ್ತು, ಖ. ಚ. ಜ. ಟ.

ವೇದದಙ್ಗುಲಕೆಗಳಸುವುಪನಿಷ
 ದಾದಿದಿವ್ಯಸ್ತುತಿಯ ಗಡಣೆಗೆ
 ಹೋದ ಹೋಲಬಳವೆಡದ ಮುನಿಗಳ ಮನಕೆ ಮೈಗುಡದ |
 ಕಾದಿ ಕಡುಗುವ ತಾರ್ಕಿಕರು ಜಿಂ
 ಡಾದರಲ್ಲದೆ ನಿಜವನಣಿಯದ
 ನಾದಿಸಿದನ ಬರವು ಕೌತುಕವೆನುತೆ ನಡೆತಂದ || F

ತೊಳಲುವುಪನಿಷದಙ್ಗುಲಕೆಯಿವು ಶ್ರುತಿ
 ಗಳ ಸರಾಗದ ಬಳಕೆಯಿವು ಮುನಿ
 ಗಳ ಸಮಾಧಿಗಳಾದಿಯಿವು ಯೋಗಿಗಳ ಬಳಕೆಯಿವು |
 ಎಲೆಲೆ ಭಕ್ತರ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಯ
 ಬೆಳೆಗಳವೆಲಾ ಎನುತೆ ಹರಿಪದ
 ನಳನಯುಗಳದೊಳೊಡಲನೀಡಾಡಿದನು ಭಕ್ತಿಯೊಳು || ೧೦

ನೋಡಿದನು ಮನದಣಿಯೆ ಮಿಗೆ ಕೊಂ
 ಡಾಡಿದನು ಬೀದಿಯೊಳು ಹರಿದೆಡೆ
 ಯಾಡಿದನು ಭ್ರಮೆಯಾಯ್ತು ವಿದುರಂಗೆಂಬ ಗಾವಳಿಯ |
 ಕೂಡಿ ಕುಣಿದನು ಮನೆಯ ಮುಣಿದೀ
 ಡಾಡಿದನು ಮೈಮಜ್ಜೆದು ಹರುಷದ
 ಗಾಡಿಕೆಯೊಳಪ್ರತಿಮನಿಸಿದನು ಭಕ್ತಿಯೊಳು || ೧೧

ಹಸಿದು ನಾವೈತಂದೊಡೀಪರಿ
 ಮಸಗಿ ಕುಣಿದಾಡಿದೊಡೆ ಮೇಣೀ
 ವಸತಿಯನು ನೀಂ ಮುಣಿದು ಬಿಸುಟೊಡೆ ನಮಗೆ ತಣವಹುದೆ |
 ವಸುವತೀವಲ್ಲಭನವರು ಪ್ರಾ
 ಣಿಸಿದೊಡೊಲ್ಲದೆ ಬಂದೆವೈ ನಾ
 ಚಿಸದಿರೈ ಲಾ ವಿದುರ ಎನುತೊಳಹೊಕ್ಕನಸುರಾರಿ || ೧೨

ನೇಜಿಯೆ ಕೃತ್ಯಾಕೃತ್ಯಭಾವವೆ
 ಮುಜಿದು ಕಳದನು ಮನ ಮುರಾರಿಯ
 ನಿಜುಕಿ ಬಿಗಿದುದು ಕಂಗಳೊಡನೆಚ್ಚುವು ಪದಾಬ್ಜ ದೊಳು |
 ಅಜಿವು ¹ ಮಯಣಕೆ ಭಕ್ತಿಮಯರಸ
 ದೇಜಿದ ಪುತ್ರಳಯೆನಲು ² ತಾ ಕಡು
 ವೆಜಿಗ ಕೇಣಿಯ ಕೊಂಡವೊಲು ಮುನದೊಳು ಮುಖಗಿದರ್ ||

ಬಲವರವು ಕೌತುಕವು ಪಾಲಡ
 ಲೊಳಗೆ ಮಲಗಿಹ ವಿಷು ವಿದುರನ
 ನಿಳಯದೊಳಗೊಕ್ಕುಡಿತೆ ಹಾಲೊಳು ಹಸಿವ ನೂಕಿದನು |
 ಹೊಲಬುಗಿಡಿಸಿದನಖಿಳನಿಗಮಂ
 ಗಳನು ತನ್ನ ಉಕೆಯೊಳು ಭಜಕಂ
 ಗೊಲಿದು ತಾನೈತಹುದು ಕರುಣದ ಘನತೆಯನೆ ಲೋಕ || ೧೪

ಹರಿಯ ಪದಕಮಲಾಭಿಷೇಕದ
 ವರಪಯೋಬಿಂದುಗಳು ಕೌರವ
 ನರಮನೆಯನೊಳಕೊಳ್ಳವೊಲು ಕಡಲಾಗಿ ಹರಿದು ಬರೆ |
 ಅರರೆ ಮುರಹರನೊಡನೆ ಹಾಲಿನ
 ಶರಧಿ ಮೇರೆಯ ಮುಖಿದುದಿಳಗ
 ಚ ರಿಯೆನುತೆ ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ಹೊಗಚಿದರು ಹರುಷದೊಳು ||೧೫

ತೊಲಗಿದನು ಬಂದಂತೆ ತರಣಿಯ
 ಹೊಳವು ಸೋಂಕಿದ ಜಕ್ಕುವಕ್ಕಿಯ
 ಬಳಗದಂತಿರೆ ಕೃಷ್ಣ ರಾಯನ ಬರವೆ ತಾ ಕೇಳ್ದು |

1 ಮಯಣಕೆಯಾದ ಭಕ್ತಿಯೆಲೆರಗಿಸಿದ, ಕ. ಖ. ಚ. ಮಯಣಾಮಯದ
 ಭಕ್ತಿಯನೆರಗಿಸಿದ, ಜ. ಮಯಣಾಮಯದ ಭಕ್ತಿಯೆಲೆಹಿದ, ಟ.

2 ಕಡು, ಕ. ಖ. ಚ. ಜ. ಟ.

ಪುಳಕ ಪಸರಿಸೆ ಪರಮಹರ್ಷವ
ತಳೆದು ದೇವನ ಕಾಣಿಕೆಯ ಕಂ
ಗಳಿಗೆ ಕಡುಲೋಲುಪತೆ ಮಿಗೆ ಹರಿತಂದಳಾಕುಂತಿ || ೧೬

ಬರವೆ ಕಂಡಸುರಾರಿ ಮಂಚದೊ
ಳರದೆ ದಿಮ್ಮನೆ ನಿಂದು ನರರಾ
ಚರಣೆಗಳ ನಾಟಕವೆ ತಾನೇ ನಟಿಸಿ ತೋಚಿಸಿದ |
ಹಿರಿಯರಿಗೆ ತಾ ಹಿರಿಯನೆನಿಸುವೆ
ಗರುವತನವನು ಬಿಸುಟು ಕುಂತಿಗೆ
ಕರವೆ ಮುಗಿದನು ಸಕಲಸನಕಾದಿಗಳು ನಲಿದಾಡೆ || ೧೭

ಅಮಿತಕರುಣಾಸಿಂಧುವಿನ ಪದ
ಕಮಲದೊಳು ತಾವೆಣಗಿ ಪುಳಕೋ
ದಮದ ಪಾವನತರದ ಸುಖಸಂರಂಭದೊಳು ಮುಚ್ಚುಗಿ |
ಗಮಿಸಲಖಿಯವು ಗರುವವೇದ
ಪ್ರಮಿತಿಗಳು ನೀನೆಂತು ನಡೆತಂ
ದೆಮಗೆ ಗೋಚರವಾದೆಯೆನುತುವೆ ಹೊಗಳಡವು ಕುಂತಿ || ೧೮

ದೇವಕಿಯ ವಸುದೇವನಾಬಲ
ದೇವನನಿರುದಾ ದಿಯುದುಭೂ
ಪಾನೆಳಯ ಸುಕ್ಷೇಮಕುಶಲವೆ ಕುಂತಿ ಬಸಗೊಳಲು |
ದೇವ ನಗೆವೊಗದಿಂದೆ ಪರವೆಸು
ದೇವದೇವಕ್ಕಾದಿಯಾದವ
ರಾವಿಲಾಸದ ಮಹಿಪರಿವನು ಕುಂತಿಗಣುಹಿದನು || ೧೯

ಯಮತನುಜನಧಿಕನು ಹಿಡಿಂಬಾ
ರಮಣನತಿಬಲ್ಲಿದನು ಪಾರ್ಥನ
ವಿಮಲವಿಗ್ರಹ ಲೇಸು ಸಕಲಮಹೀಶಪರಿವೃತ್ತರು |

ಯಮಳರಿರವೆತಿಚೆಲುವು ನೇಹದ
 ರಮಣಿಯಾಕೆಯ ಸುತರು ಸುಮಹೋ
 ದ್ಯಮರು ಕೇಳಂದಸುರರಿವು ಕುಂತಿಗೆ ನಿಯಾಮಿಸಿದ || ೮೦

ನರನ ಮಗನಭಿಮನ್ಯು ಕುಶಲನು
 ವರಸುಭದ್ರಾದೇವಿ ಮೊದಲಾ
 ಗಿರಲು ಬಾಂಧವರೆಲ್ಲ ಜೀವಂತರು ನಿದಾನಿಸಲು |
 ಪರಮಮಿತ್ರರು ತನ್ನೊಳ್ಳೊಂದಾ
 ದರು ದ್ರುಪದನಕ್ಷೋಣಿಯವರಿಗೆ
 ನೆರವು ಬಂದುದು ರಾಜಕಾರ್ಯದ ಬಳಕೆ ಲೇಸೆಂದ || ೮೧

ಅದಿತಿ ಮಕ್ಕಳ ಪಡೆದುದೇ ಲೋ
 ಕದೊಳು ಫಲ ಕೌಸಲೆ ಕುಮಾರನ
 ಪದೆದು ಪಡೆದುದೆ ಸಫಲ ವಿನತೆಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಯ್ತು ಫಲ |
 ಮುದದೆ ನೀನೇ ಮಕ್ಕಳನುಪಡೆ
 ದದುವೆ ಫಲ ಕೇಳೆಂದು ಪರಿತೋ
 ಪದೊಳು ಕುಂತಿಯ ಹೊಗಟದನು ಮುರವೈರಿಯುಚಿತದೊಳು ||

ಲೋಕ ಮೆಚ್ಚ ಬು ನಿನ್ನ ಸುತರು ದ್ರ
 ಢೈಕಸತ್ಯರು ನುಡಿದ ಕಾಲವ
 ನೂಕಿದರು ರಾಜ್ಯಾಭಿಲಾಷೆಗೆ ಬಲವ ನೆರೆಹಿದರು |
 ಆಕುಮಾರರಿಗರ್ಥರಾಜ್ಯವ
 ನೀಕುಪಾರನೊಳಿಸಿ ಕೊಡುವ ವಿ
 ವೇಕದೊಳು ತಾ ಬಂದೆನೆಂದನು ಕುಂತಿಗಸುರಾರಿ || ೮೨

ಪರಮಪರಿತೋಪದೊಳು ಕೃಷ್ಣನ
 ವರಸುಧಾಮಯವಚನವನು ಪಂ
 ಕರುಹಮುಖಿ ಕೇಳುತ್ತೆ ನನೆದಳು ನಯನವಾರಿಯೊಳು |

ಮುರಮುಠನನಾಕುಂತಿಗ್ಲವ
 ನೋರೆದು ವಿದುರನ ಕರೆದು ಕೌರವ
 ನರಮನೆಯ ಸಮಯವನು ನೋಡಿದು ನಮಗೆ ಹೇಳೆಂದ || ೧೪

ಹೋಗು ನೀನಾತಂಗೆ ಪಾಂಡವ
 ರಾಗಸಮುದಯ ಬಂದನೆಂಬುದ
 ನೀಗಳಱಿಪುವುದಾತ ಮಾಡಿದ ನಯದ ಬಳವಿಗಿಯ |

ತಾಗುಬಾಗಿನ ಹವಣನಾತನೊ
 ಳಾಗನೋಡುವೆನಲು ಕುರುಕುಲ
 ಸಾಗರಾಗ್ನಿಯ ಮನೆಗೆ ಬಂದನು ವಿದುರ ಹರಿ ಬೆಸಸೆ || ೧೫

ಓಲಗದೊಳರ್ಧ ಖಿಳಮೂರ್ಖರ
 ಮೌಳಿಯನು ಕಂಡವಧರಿಸು ಸಿರಿ
 ಲೋಲ ಬಿಜಯಂಗೈಯಲವಸರವುಂಟೆ ಹೇಡೆನಲು |

ನಾಳ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳವಿನ್ನೇ
 ನಾಣಕಾಱನ ಬರವು ಹಗೆಗಳ
 ಪಾಲಿಸುವ ಭರ ಸಂಧಿಕಾರ್ಯಕೆ ಬಾರದಿರನೆಂದ || ೧೬

ನೋಡಿರೈ ಪಾಂಡವರು ಪಾತಕ

¹ ರಾಡುವಾಟವನಾಡಿದೊಡಮಿ
 ನಾಡಿನೊಳಗಿದು ಸಲುವುದವನಿಯೊಳಧಿಕಲೇಸೆನಿಸಿ |
 ರಾಡಿಯೊಳಗಾಱಾರವೆಡಗಿತು

ಜೋಡೆಯೊಳ ಜನಿಸಿದರನೀಕೇ
 ತಾಡಿ ಕೂಡಿದನೆಂದು ಹೊಯ್ದನು ರವಿಸುತನ ಕರವ || ೧೭

ನಾಳ ಭರಹೇಡೆಂದು ವಿದುರನ
 ಬೀಡುಕೊಟ್ಟನು ಬೇಡ ಭಟರಿಗೆ
 ವೀಳಯವ ನೀಡಿದನು ಹರೆದುದು ನೃಪತಿಯಾಸಾಸ |

¹ ರಾಡುವಾಟವನಾಡಿ, ಚ. ಟ.

ಚಾಳಿಸಿತು ತಮೆ ಮೂಡಣದ್ರಿಯ
ಮೇಲೆ ತಲೆದೋಣುದನು ರವಿ ಭೂ
ಪಾಲ ಕೌರವನಂದಿನೊಡ್ಡೊಲಗವೆ ರಚಿಸಿದನು | ೨೮

ಕರಿಸಿದನು ಮಣಿಮುಕುಟಕಿರಣದ
ಗರುವೆರನು ಗಾಢಪ್ರತಾಪರ
ಬರಿಸಿದನು ತೂಕದ ಮಹಾಮಂಡಳಕಮೆನ್ನೆಯರ |
ಧುರವಿಜಯಸಿದ್ಧರನು ಚಾವಿಾ
ಕರದ ಗದ್ದುಗೆಗಬಿಳಿಸಾಮಂ
ತರನು ಪೃಥ್ವೀಪಾಲರನು ನೆರೆಹಿದನು ಕುರುರಾಯ || ೨೯

ಬಲದ ಗದ್ದುಗೆಗಳೊಳು ಭಟರ
ಗ್ಗಲೆಯ ರವಿಸುತ ನದಿಯ ಮಗ ನೈಪ
ತೀಲಕದುಶ್ಯಾಸನ ಕೃಪ ದ್ರೋಣಾದಿನಾಯಕರು |
ಹೊಳವೆ ರತುನದ ಸಾಲ ಮುಕುಟದ
ಚಲುವಿಕೆಯ ಸಂರಂಭದೊಳು ಗಜ
ಗಲಿಸಿದರು ಮೂಣಿಕೃಮೆಯಭೂಪಣವಿಲಾಸದೊಳು || ೩೦

ಸತಿಸಹಿತ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಭೂಪತೆ
ಸುತನ ಬಲವಂಕದೊಳು ಕನಕೋ
ಚಿತದ ಪೀಠದೊಳೆದನಾತನ ಬಲದ ಭಾಗದೊಳು !
ಚತುರಚತುರಾನನರು ತರ್ಕ
ಶ್ರುತಿಸಮಸ್ತ ಕಲಾಸ್ವತಂತ್ರರು
ನುತಗುಣರು ನೈಪಸಭೆಯೊಳೆದರು ಭೂರಿಸೂರಿಗಳು || ೩೧

ಮದವದತಿಬಲ ಶಕುನಿ ಸೈಂಧವ
ನಧಟನೈವ ಕಾಂಭೋಜನತಿಸಂ
ವದನು ಭೂರಿಶ್ರವ ಸುಲೋಚನ ವೀರವೈಪಸೇನ |

ಕದನಕಾಲಾನಲರು ವರಜೇ
ಮದ ಮೆಕುಟದವರರಸನೇಷವಂ
ಕದೋಳು ಕುಳ್ಳಿದ್ವಾರು ಮಹಾಶ್ಛಾನಮುರುಚನೆಯೊಳು || ೩೧

ತರುಣಶೃಂಗಾರದ ಸಭಾಬು
ಧುರರು ನೂರ್ದವರು ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ವರಕುಮಾರರು ಮುಂದೆ ಮೆಚಿದರು ಅಕ್ಷಣಾಂಕಗಳು |
ವರಕಿರೀಟದ ಕಾಲ ತೊಡರಿನ
ಕೊರಳ ಪದಕದ ಕೈಯ ಸುರಗಿಗ
ಳರಸನನುಜರು ನೂರ್ದರೆತವಂಕದೊಳು ಮೋಹಿದರು || ೩೨

ಮಿಸುಪ ತಮ್ಮ ಮುಖೇಂದುವನು ಸೈ
ರಿಸದ ಚಂದ್ರನ ಕಿತ್ತು ನಭದೊಳು
ಬಿಸುಟು ಬೇಗಗಳ ಹಿಡಿದರೋ ಹೇಚನಲು ಸಭೆಯೊಳಗೆ |
ಶಶಿವದನೆಯರ ಕೈಯ ಒಳಮರ
ವೆಸೆದುದಿಕ್ಕೆಲದೊಳು ಸುಯೋಧನ
ವಸುಮತಿಶನ ವೈಭವದೊಳಾಸ್ಥಾನ ಚಲುವಾಯ್ತು || ೩೩

ಕಲಹವಿಲ್ಲದೆ ನೂಲಿನೆಳಯೊಳು
ತಲೆಯನರಿವೆ ವಿರೋಧಿರಾಯರ
ನಳುಕಿಸುವೆ ಸುಮದೊಳು ರಿಪ್ರಾಭೂಭುಜರ ಬೆವನಿಸುವೆ |
ಬಲಿದೊಡೊಳಲಂಚದೊಳು ಛಿದ್ರಿಸಿ
ಕೊಲುನ ಮುನಿದೊಡೆ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಯೊ
ಳಳುಕಿಸುವೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೋಹಿದರು ರಾಜಸಭೆಯೊಳಗೆ || ೩೪

ಬರೆದ ಬಚಕದು ವಿಧಿಯ ನೀನೆಯು
ಬರೆಹ ನಿಜಕಾರ್ಯಾರ್ಥಲಾಭವು
ದೊರಕಿದೊಡೆ ಸತಿಯರ್ಥ ನೀರೊಳು ಬರೆದ ಲಿಪಿಯಂತೆ |

ಕರಗುಪಿತಲೋಲುಪತೆ ಲಂಚದ
 ಪರಮಜೀವನ ಜಾಣರಾಸಿರಿ
 ಕರಣದವರೊಪ್ಪಿದರು ಭೂಪಾಲಕನ ಸಭೆಯೊಳಗೆ || ೨೬

ನಿಗಮ ತಕ್ಕ ಪುರಾಣ ಕಾವ್ಯ
 ದಿಗಳ ವಿಸಿಟೆಂಬರಿಗಳೊತ್ತೊ
 ತ್ತೆಗಳಿಗಿಟ್ಟೆಡೆಯಾಗಿ ಹಿಗ್ಗಿದ ಜಠರದಗ್ರಿಯರು |
 ಬಗೆಯುಪನ್ಯಾಸದ ಸುಶಾಖಾ
 ದಿಗಳ ಬೀಜಲು ಬೆಳದ ಗಡ್ಡದ
 ವಿಗಡಭೂಯೋವಿದ್ಯವಿದ್ದರು ನೈವನ ಸಭೆಯೊಳಗೆ || ೨೭

ಸಲೆ ಸಮಸ್ಯದನಂತಪದ್ಯವೆ
 ಘಳಲನನ್ನಯಿಸುವ ಸುಕಾಂತಿಯ
 ಲಲಿತಮುಘುರಸಮಾಧಿಸುಕುವಾರಾದಿರಚನೆಯೊಳು |
 ಹಲವುಪಮೆಯುತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆರೂಪಕ
 ಸುಲಲಿತಾಲಂಕೃತಿಚಮತ್ಕೃತಿ
 ಗಳ ಚತುರ್ದ್ವಿಪಾವಿಶಾರದಕವಿಗಳೊಪ್ಪಿದರು || ೨೮

ನುಡಿದು ತಲೆಧೂಗಿಸುವ ಮಜಿಗ
 ನ್ನಡದಿನಾಹಾಯಿನಿಸಿ ಮೆಚಕನು
 ಪಡೆವೆ ವಾಗ್ಮಿಗಳೋದಿ ಹೊಗಚಿಸಿ ಕೊಳ್ಳವ ಗಮಕಿಗಳು |
 ಕೊಡುವ ಪದ್ಯದ ಸುಪ್ರಮೇಯದ
 ಗಡಣೆಯಬುಜಭವಾದಿವಿಭುಗಳು
 ಬಿಡಿಸಲಿದೆನಿಸತುಳತಾರ್ಕಿಕಕವಿಗಳೊಪ್ಪಿದರು || ೨೯

ಸಂದ ಸಿರಿಸಂಚಯದ ನಯಬಂ
 ಧುರದ ಗಮಕದ ಹವಣಿನೋಜಿಯ
 ಕೊರಳ ಚಿತ್ರಾಶ್ರಯದ ವಿಣಾಣಾರವದ ನಿಜದನಿಯ |

ಪರಮಕಾಳಂಗದ ವಿದೇಶಿಯ
 ನಿರುತಪರಿಣತಿಗಳೊಳು ಮೂರ್ಗದ
 ನಿರುಪಮದ ಗಾಯಕರ ನಾಯಕರೆಸೆದರೊಗ್ಗಿನೊಳು || ೪೦

ನುತಶುಭೋದಯ ಜೇಯ ಶತ್ರು
 ಪ್ರತಿಸಂಹಾರಕ ಸಮಸ್ತ
 ಕ್ಷೇತಿಸತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಯುರಸ್ತು ಏನುತ್ತ್ವ ಕೃಷ್ಣಗಣಿ
 ನುತಗುಣವ ಬಿರುದಾವಳಿಯ ಸು
 ಗತಿಯನಭಿವರ್ಣಿಸುತೆ ಸಮಯೋ
 ಚಿತದ ಮನ್ನಣೆವಡೆದು ಮೆಚ್ಚಿದುದು ಭಟ್ಟಸಂದೋಪ || ೪೧

ನಳನ ನಹುಷನ ಶಾಲಿಹೋತ್ರನ
 ಬಲುಮೆಯದು ಕಿಣಿದಿಂಬವಿದ್ಯಾ
 ನಿಳಯವರರೇವಂತನೇಷುಟವನು ನಸುನಗುವ |
 ಬಲಿದ ದೃಢವಾಣಿಗಳ ಮುಷ್ಟಿಯ
 ಲುಳಿಯ ಹಯಗಾಢಪ್ರತಾಪರು
 ಹೊಳವೆ ಮೆಕುಟದ ಸಾಲುಗಳೊಳೊಪ್ಪಿದರು ರಾವ್ರತರು || ೪೨

ಅತಿಮದದೆ ತನಿಸೊಕ್ಕಿದೈರಾ
 ವತವ ಕಿವಿವಿಡಿದೆಣಿಸ ದಿಗ್ಗಣ
 ತತಿಯನಮಲಾಂಕುಶದೊಳಂಜಿಸಿ ಕಲಬಲಕ ಬಿಡುವ |
 ನುತಗಜಾರೋಹಕರು ಕುರುಭೂ
 ಪತಿಯ ಹೊರೆಯೊಳು ಮೆಣಿದರಮರಾ
 ವತಿಯ ರಾಯನ ಸಭೆಯ ಗೆಲಿದುದು ಕೌರವಾಸ್ಥಾನ || ೪೩

ನಡೆದು ಪರಮಂಡಲದ ರಾಯರ
 ಜಡಿದು ಕಪ್ಪವ ಸೆಳವ ಶಿಷ್ಯರ
 ಗಡಣವೆಸೆದುದು ಪವನವೇಗದ ರಾಯಭಾರಿಗಳು |

ಕಡುಗಿದರೆ ಕಾಲಂಗೆ ಬಿರುದಿನ
ತೊಡರನಿಕ್ಕು ನೆ ಜವನ ದಾಡೆಯ
ತುಡುಕುವೆಗ್ಗ ದ ವಿರರೆಸೆದರು ದೃಷ್ಟಿಸರಿಸೆದೊಳು || ೪೪

ಎಳೆಯ ಮಿಂಚಿನ ಕುಡಿಯ ಸೂಸುವೆ
ನಳಿನನಯನದ ಶಶಿಯ ಬಿಂಬವ
ಹಣುವೆ ಹುರುಡಿಸುವಿದುಮುಖಿಯರು ಕೋಮಲಾಂಗಿಯರು |
ಸೆಳೆನಡುವಿನೆಗ್ಗ ಳಯರೊಪ್ಪುವ
ಕಳಶಕುಚಿಯರು ಘನಜಘನೆಯರು
ಚಲದಳ ಕದವೆರಸನೆಡವೆಂಕದೊಳು ಮೋಹಿದರು || ೪೫

ಬಿಗಿದವೊಲೆಗಳ ನೆಂಟಿವೆ ಪೊಟವಾ
ಉಗಳ ಬಿಂಬಾಧರದ ನಳಿತೋ
ಳುಗಳ ಕಮಲಾನನದ ಕೊಂಕಿದ ಕುರುಳ ತೆಳುವಸಿಱ |
ಬಗೆಗೊಳಿಸ ಬಲುಮುಡಿಯ ರಂಭೋ
ರುಗಳ ಮ್ನಿನವಿಶೋಚನದ ಚಲು
ವುಗಳ ಪದ್ಮಿನಿಯರುಗಳಸೆದರು ರಾಜಸಭೆಯೊಳಗೆ || ೪೬

ದಾನಗಂಧದ ಕಿಱುಮುಡಿಯ ಕಮೆ
ಲಾನನದ ನಿಡುದೋಳ ಲತೆಯ ನೆ
ವೀನಕೋಮಲವಾಗಿ ತೋಱುವ ಕಿಱಿಯಕಣ್ಣುಗಳ |
ಆಸಿತಂಬವ ಪೊಳವೆ ಮೊಲೆಗಳ
ನೂನಮಧ್ಯದೊಳಸೆವ ಲಾಸೆಯ
ಮಾನಸವತಿಯರನಿಪ್ಪ ಹಸ್ತಿನಿಯರುಗಳೊಪ್ಪಿದರು || ೪೭

ತಳಿತುಬ್ಬಿನ ಕುರುಳ ಕೊಂಕಿನ
ಬಳಲುಮುಡಿಗಳ ಕೆಂಪಿನಧರದ
ಚಲಿತನಯನದ ಗೌರವೆರ್ದ ದನೂನರಾಗತೆಯ |

ಜಲಜಗಂಧದ ಮೆಚಿವೆ ರೋಮಾ
 ವಳಯ ಪೀವರಮಧ್ಯಜಂಘಯ
 ಲಲಿತವದನದ ಶಂಖಿನಿಯರೆಸೆದರು ವಿಲಾಸದೊಳು || ೪೧

ಗುರುನಿತಂಬದ ವಿತತವಕ್ಷದ
 ಕಿಣುಬಿರಳು ತೊಡೆ ತೋಳು ಮುಡಿ ನಿಖಿ
 ಗುರುಳುಗಳ ಗಾಡಿಕೆಯ ಬೀಗಿದ ನಡುವಿನಿಂದೆಸೆವೆ |
 ಕಿಣುವೊಲೆಯ ಮಧ್ಯಮದ ರತಿಗಳ
 ಪರಮಸೌಭಾಗ್ಯದ ಸಮುದ್ರದ
 ಗರುವಿಕೆಯ ಚಿತ್ತಿನಿಯರೆಸೆದರು ರಾಜಸಭೆಯೊಳಗೆ || ೪೨

[ಗರುವಿಕೆಯ ಗಾಡಿಕೆಯ ಸುರತಾ
 ತುರದ ಚಿತ್ತದ ಸಂಚುಬುದ್ಧಿಯ
 ತರಳತರವ್ಯದ ಮಧುರವಚನದ ಚಪಲಚತುರತೆಯ |
 ಸರಸೆಯರು ಕಡುಚಲುವಿಕೆಯೊಳ
 ಚ್ಚರಿಯರಿಗೆ ಹೊಯ್ಯೊಗಳನಿಸುವೆ
 ತರಳನಯನೆಯರೊಪ್ಪಿದರು ಕರ್ಣಾಟವನಿತೆಯರು || ೪೩

ನಳನವದನದ ಹೊಳವೆ ಕಡೆಗಂ
 ಗಳ ಸುಕಾಂತಿಯ ನವವಿಳಾಸದ
 ಬಳವಿಗೆಯ ಶೃಂಗಾರದೊಯ್ಯಾರದ ವಿಡಂಬನದ |
 ಬಲುವೊಲೆಯ ಹಂಸೆಗಳ ನಡೆಯೊಳು
 ಬಲುವನದ ಬಲುರತಿಗಳಂತ್ಯದ
 ಬಜಲಿಕೆಯ ಬೆಬ್ಬಳೆಯ ವರಚೋಳತಿಯರೊಪ್ಪಿದರು || ೪೪

[] ಈಗುರುತಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವ ೪೦ನೆಯ ಪದ್ಯವು ಮೂವಲಗೊಂಡು ೩೩ನೆಯ ಪದ್ಯದ ವರಗಿರುವ ೧೫ ಪದ್ಯಗಳು ಚ. ಟ. ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ.

ತೋಳುಗಳ ಕೋಮಲತೆಗಳ ಬಂ
 ಬಾಳಗೂದಲ ಕೊಂಕುಗುರುಳಿನ
 ಲೋಲನಯನದ ದಂತಿಗಮನದ ಸುರಭಿಪರಿಮಳದ |
 ಲೀಲೆಯೊಳು ಸೊಗಸುವ ಮನೋಜನ
 ಕೇಳಿಯೊಳು ಮಧ್ಯಮೆಯರೆನಿಸುವ
 ಮಾಳವದ ಮಾನಿನಿಯರೆಸೆದರು ನೃಪನ ಸಭೆಯೊಳಗೆ || ೫೦

ಸುರತಸೌಖ್ಯದ ಲಂಪಟತ್ವದ
 ಕರಿಯ ಗಮನದ ಗಿಳಿಯ ನುಡಿಗಳ
 ಗುರುನಿತಂಬದ ಶಶಿಯ ಬಿಂಬವನೇಳಿಪಾನನದ |
 ಪುರುಷರನು ಬಲುದೆಡೆ ವೋಹಿಪ
 ಪರಿಮಳಕೆ ಮಿಗೆ ಕವಿವೆ ತುಂಬಿಯ
 ಸಂಸಿಜಾಕ್ಷಿಯರೆಸೆದರಾಪಾಂಚಾಲ ನಾರಿಯರು || ೫೨

ಅಸಿಯಜಂಗೆಯ ವಿಕಟಜಘನದ
 ಬಸಿಪ ಬಾಸೆಯ ಸೊಗಸು ಮಿಗೆ ರಂ
 ಜಿಸುವ ನಡುವಿನ ಸುಷುಯ ನಾಭಿಯ ವೃತ್ತಕುಚಯುಗದ |
 ಎಸೆವ ನಗೆಗಂಗಳ ವಿನೋದ
 ಪ್ರಸರದೇಣ್ಣಿಯ ಕಾಮರಸ ಪಸ
 ರಿಸುವ ಸುರತದ ಗುಜ್ಜು ರಿಯರೊಪ್ಪಿದರು ಸಭೆಯೊಳಗೆ || ೫೪

ಘನತರದ ನಖಹತಿಗೆ ಘನಚುಂ
 ಬನದ ಸೌಖ್ಯಕೆ ನಾಗರಿಕರನು
 ಮನವೊಲಿದು ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಸುರತದ ಚಪಳತೆಯೊಳಸೆವ |
 ಮುನಿಸುಹರಿಸಕೆ ಕಲಹಸರಸದ
 ಕಿನಿಸುಗಳ ತುಂಗೋರುಜಂಘೆಯ
 ವನಜಮುಖಿಯರು ಮೋಹದರಾಸಾರಾಪ್ತ ನಾರಿಯರು || ೫೫

ನುಡಿಯೊಳಮೈತದ ರಸವನೇಳಿಪ
 ನಡೆಯೊಳಂಚೆಯನಣಕವಾಡುವ
 ಕುಡಿತ್ತೆಗಂಗಳ ಬಲೆಯ ಬೀಸುವ ಕಾಮಿಮೈಗಕುಲಕೆ |
 ಬೆಡಗು ಮಿಗೆ ಬಹುಕಾಮಭೋಗದ
 ಕಡಲೊಳಗೆ ವಿಟಚಯವ ಮುಟ್ಟುಗಿಪ
 ಕಡುಗರುವೆಯರು ಸರಸೆಯರು ತೆಲುಗಿತ್ತಿಯರೊಪ್ಪಿದರು || ೫೬

ಲಲಿತಸುಖೆ ಸುರತಾಂಗಿ ಸರಸಿಜ
 ದಳವಿಲೋಚನೆ ಮಧ್ಯಂತಿ ವಿಟ
 ಸೊಲಿದೊಡೊಲಿಯಳು ಬರಸೆ ಬೆರಸದೆ ಮನವೆ ಬೈಚಿಡುತೆ,
 ನಳನಮುಖಿ ಬೇಟೆದೊಳು ಬೇಗೆಯ
 ಬಳೆಯಿಸಳು ಕಡುಚಪಳ ಸುರತದ
 ಕಲೆಯನಖಿವೆ ಕಳಿಂಗವನಿತ್ತೆಯರೆಸೆಬರೊಗ್ಗಿ ನೋಳು || ೫೭

ಆಚಾರತಿ ಸರೋಜಮುಖಿಯನು
 ಕೂಲರತಿ ಕಮನೀಯರೊಪಿಣಿ
 ಲೋಲಲೋಚನೆ ಕರಿಣಕುಚಯುಗೆ ರಾಗವತಿಯನಿಪ |
 ಲೀಲೆಯೊಳು ಲೋಕವನು ಮೋಹಿಸಿ
 ಸೋಲಿಸುವ ಸೊಬಗೆಯರು ಸಖಿಯರ
 ಮೇಳವಣಿಯೊಳು ಮುಖಿದರೊಡ್ಡಿಯ ದೇಶದಬಲೆಯರು || ೫೮

ಗುರುನಿತಂಬದ ತರಳನಯನದ
 ಕರಿಯುಗಮನದ ಗೌರವರ ದ
 ಸರಸಿಜಾನನಕಾಂತಿಗಳ ಪೊಟಳಿಯ ಪರಿಮಳದ |
 ಪುರುಷಕೇಳಿಯ ಕುಹಕಭಾವದ
 ಬರಕೆಗಳ ಸಂಪೂರ ಕಲೆಗಳ
 ತರುಣಿಯರು ಲೇಸನಿಸಿದರು ಗೌಳವದ ನಾರಿಯರು || ೫೯

ಬಲಿಸಲಖಿಯರು ವಿಟರ ಚಿತ್ತವ
 ನಿಲಿಸಲಖಿಯರು ಕೂರ್ತೊಡೆಯು ತಾಂ
 ಹಲವ್ರನಾತಿನೊಳಸುವನೀನರು ಹುಸಿಯ ಹುರುಡಿನೊಳು |
 ಕಲಹವನು ಕಲ್ಪಿಸುವರಭಿಮತ
 ಚಳವನದೊಳೊಡುವರು ಸುರತ
 ಕ್ಷೌಲಿದು ಕೂಡುವ ಮನದವರು ಮುಲಹಿತಿಯರೊಪ್ಪಿದರು ||೬೦

ಮುಸುಕಿನೊಳು ಮೂಲೋಕವನು ಮೋ
 ಹಿಸುವ ಕಡೆನೋಟದೊಳು ಕಂಡವ
 ರಸುವನಲ್ಲಾ ಡಿಸುವ ಕೂಟದೊಳಮರಪದವಿಯನು |
 ಹುಸಿಯೆನಿಸಿ ತೋಖಿಸುವ ಮದನನ
 ಹೆಸರ ಬಿರುದನು ಜಗದೊಳಗೆ ಸಾ
 ಖಿಸುವೆರೆನೆವಿಪ್ರವಲ್ಲಿ ಹೊಯಿಸಳದೇಶವಬಲೆಯರು | ೬೦

ನೋಡಲಖಿಯರು ವಿಟರ ಚಿತ್ತವ
 ಕೂಡಲಖಿಯರು ಬಳಸಿ ಬೇಟವ
 ವಾಡಲಖಿಯರು ಹಣದೊಳಗೆ ಮಿಗಿ ಜೀವದುಃಖವೆಂದು |
 ಬೇಡಿ ಬೇಸರಿಸುವ ವಿಲಾಸದ
 ಜೋಡಿಗಳ ತೋಖಿಸುವ ಜೈವನ
 ಗೇಡಿಗಳು ಚೆಲುವಾದರೈ ಕೊಂಕಣದ ವನಿತೆಯರು ೬೧

ಮುಡಿಯ ಭಾರದೊಳೊಲಿದು ತುಣುಬಿದ
 ತೊಡಬೆಗಳ ಚೆಲುವಿಕೆಯೊಳೂರೈಶಿ
 ಪಡಿಯೆ ಸಾರೆಂಬಂತೆ ಮೊಟ್ಟೆಯ್ಯಾರದೊದವುಗಳ |
 ಸಡಗರದೊಳನಿಸುಳನುಡಿಗೆ ತಲೆ
 ಗೊಡಹಿಸುವ ಮಿಗಿ ನೆರೆದರಾದೊಡೆ
 ಕಡೆಯ ಕಾಣಿಸುವಧಟೆಯರು ತುಳುವಿತಿಯರೊಪ್ಪಿದರು ||] ೬೨

ಮುರಿದು ನೋಡಿದೊಡಖಿಳರಾಜರು
 ಸಿರವ ಲಾಘವ ಲಾಘವ ಮೋಳವ
 ತುರುಕ ಕೋಂಕಣ ಗೌಳ ಗುಜ್ಜರ ವಂಗ ಹಮ್ಮಿರ |
 ವರಕಳಿಂಗಾದಿಗಳು ಬೆಸಸೆನು
 ತಿರಲು ಕೋಮಲಿಕೆಯರು ಸಿತಚ್ಚಾ
 ಮರವ ಚಿಮ್ಮೆಲು ಭೂಪ ಮೆಚ್ಚಿದನು ಸಿಂಹಪೀಠದೊಳು || ೬೪

* ಆವರೀತಿಯದಾವವಿಸ್ತರ
 ವಾವದೇಶದ ಸಿರಿಯ ಸತಗರ
 ಪಾವಪರಿಯ ವಿಲಾಸವಾವವಿಡಾಯಿ ತಾನನಲು |
 ಪಾವು ಹಟವಿಗೆಯಾದ ರಾಯನು
 ರಾವಣಾರಿಯ ಕಾಣಿಕೆಗೆ ಬಲು
 ರೀವಿಯನು ತೋಡಿದನು ಸಾಣುವ ಛಟ್ಟರೋಳಿಯೊಳು || ೬೫

ಬರಲಿ ಕರೆ ಕೈತವದ ಶಿಕ್ಷಾ
 ಗುರುವನೆಂದವನೀಶ ದೂತರ
 ಹರಿಯಬಿಟ್ಟನು ಹರಿಯ ನಿಳಯಕ್ಕೆ ಹರಿಯ ಬೇಗದೊಳು |

* ವಿಭವವೆಸೆದುದು ವಿಗಡನೂತನ
 ದಭವನೋಲಗದಂತೆ ಧಾಳಿಪ
 ರಭಸಿಗನು ರಣರಂಗಚೌಪಟಮಲ್ಲ ಕುರುರಾಯ |
 ಸಭೆಯ ಸಡಗರಿಸಿದನು ಕರೆ ಕರೆ
 ತ್ರಿಭುವನದೊಳಿತ್ತಿವೈವ ಗಡ ಎಂ
 ದಭಿನುತನು ಕಳುಹಿದನು ವಿಧುರನಮನೆಗೆ ಪಡಿಹರರ ||

ಈಪದ್ಯವು ಕ. ಪ್ರಸ್ತ. ಕದಲ್ಲಿ ಮೂತ್ರ) ೬೫ನೆಯ ಪದ್ಯದ ಮೂಡೆ ಜೊಳು ನಿ
 ದೂರೆಯುತ್ತದೆ.

ಚರರು ಹರಿತಂದಸುರರಿಪ್ರವಿನ
 ಚರಣದೊಳು ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕಿ ನೊಸಲೊಳು
 ಕರಪ್ರಖಾಂಚಲಿ ಮೆಚೆಯುತಿರೆ ಬಿನ್ನಹವೆ ಮಾಡಿದರು || ೬೬

ದೇವ ದೇವರ ಸಮಯವೆನೆ ರಾ
 ಜೀವನಾಭನು ಮುಗುಳುನಗೆಯೊಳು
 ಭಾವನವೆರಟ್ಟಿದರೆ ಹರಹರ ಬಹೆವು ನಾವೆನುತೆ |
 ರಾವಣನ ಪರಿ ನೆಲಸಿತಿವನೊಳು
 ಸಾವಿಗಂಜುವನಲ್ಲ ಪಳ ಮಾ
 ಯಾವಿದನು ನಮ್ಮು ಕೃತಿ ಕೊಳ್ಳೆದು ವಿದುರ ಕೇಳಂದ || ೬೭

ಎನುತೆ ಮಂಚವೆ ನಿಜದು ವರಕಾಂ
 ಚನವರೂಢಕೆ ಕೈಗುಡುವ ಯದು
 ಜನಪರುಗ್ಗ ಡಣೆಯೊಳು ಬಿಜಯಂಗೈದನಸುರಾರಿ |
 ಮುನಿಸಿಕರ ಸಂದಣಿಸಿತಭ್ರದೊ
 ಳನಿಮಿಷಾವಳಿ ನೆರೆದುದಿಭವುರ
 ಜನವೊಡನೆ ನಡೆತರಲು ಹರಿ ಬರುತಿರ್ವನೋಲಗಕೆ || ೬೮

ಕಲಿಮೂಲದೆ ಹೊಲೆಗಲಸಿದಿಭವುರಿ
 ಯೊಳಗೆ ಸಿರ್ಮಳವಾಯ್ತು ಕೃಷ್ಣ ನ
 ಸುಲಭವರ್ತನದಿಂದೆ ಬೆಂದುವು ಜನದ ಭವಬೀಜ |
 ಲಲನೆಯರು ತಂತಮ್ಮ ನಯನು
 ಗಳಿಗೆ ದೇವನ ತಂದು ಸಮ್ಮದ
 ಪುಳಕಿತಾಂಗಿಯರಾದರೆ ಜನಮೋಜಯಕ್ಷಿತಿಪ || ೬೯

ದೇವ ಬಂದನು ತನ್ನ ನೆನವರ
 ಕಾವ ಬಂದನು ದೈತ್ಯಕುಲವನ
 ದಾವ ಬಂದನು ಭಾಗವತಜನಲೋಲುಪನು ಬಂದ |

ಭಾವಿಸುವೊಡಫ಼ಹಾರಿ ಬಂದನು
 ವೋವಿ ಭಜಿಸಲು ತನ್ನ ಬೀಟುವ
 ದೇವ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಣ ಬಂದನೋಲಗಕೆ || ೩೦

ಅರಸ ಬಂದನು ಭಾಗವತಜನ
 ಪುರುಷ ಬಂದನು ಭಕ್ತವೆತ್ತಲ
 ಕರುಣಿ ಬಂದನು ತನ್ನ ನಿನೆದೊಡೆ ಪರಮಪದವೀವ |
 ಪರಮಪುರುಷೋತ್ತಮನು ಬಂದನು
 ದುರಿತದುರ್ಗವಿಭಾಡ ಬಂದನು
 ಧರೆಯ ಸಲಹುವೆ ದೇವ ಬಂದನು ನೃಪತಿಯೋಲಗಕೆ || ೩೧

ಕಂಜಸಂಭವಪಿತನು ಬಂದನು
 ನಂಜಿನೊಳು ಸವಡಿಸಿದ ಬಂದನು
 ಕುಂಜರನ ಮೋಯಿಗಳೆ ಸಲಹಿದ ದೇವ ತಾಂ ಬಂದ
 ಅಂಜಿದಸುರನ ಕಾಯ್ದ ಬಂದನು
 ಬಂಜನೆಗೆ ಬಲುದೈವೆ ಬಂದ ಧ
 ನಂಜಯಾದ್ಯರ ಭಾವ ಬಂದನು ನೃಪತಿಯೋಲಗಕೆ || ೩೨

ಸರಸಿಜಾಕ್ಷನು ಬಂದ ಯದುಕುಲ
 ವರಶಿರೋಮಣಿ ಬಂದ ದಾನವೆ
 ಶರಧಿವೆಡಬಾನಲನು ಬಂದನು ಸಿರಿಯರಸ ಬಂದ |
 ದುರಿತಕವಳಕುತಾರ ಬಂದನು
 ಸುರಸಮೋಹಾರಿ ತನು ಬಂದನು
 ವರದ ಗದುಗಿನ ವೀರನರಯಣ ಬಂದನೋಲಗಕೆ || ೩೩

ಯಾದವರ ಕುಲತೀಕ ಬಂದನು
 ಸಾಧುಸಜ್ಜನರರಸ ಬಂದನು
 ಮೊದಿನೀರಿಪುವಿನಡಹನಕ್ಕ ಶಾನು ತಾಂ ಬಂದ |

ವೇದವೇದ್ಯನು ಬಂದನಿದೆ ಸನ
ಕಾದಿಪೂಜ್ಯನು ಬಂದನಬುಜಭ
ವಾದಿದೇವಪ್ರಿಯನು ಬಂದನು ನೃಪತಿಯೋಲಗಕೆ || ೨೪

ಕ್ಷೀರವಾರಿಧಿಶಯನ ಬಂದನು
ವಾರಿಜೋದರ ಕೃಷ್ಣ ಬಂದನು
ಧಾರಿಣಿಯ ಹೊಣೆಗಳಯಲೋಸುಗ ಮನುಜವೇದ್ಯದೊಳು |
ಭೂರಿದೈತ್ಯರನೊರಸಿ ಕೌರವ
ವಾರಿಧಿಯ ಮುಕ್ತುಳಿಸಲೆಂದೇ
ಭೋರನೈತರುತಿರ್ದ¹ ನಂದು ನೃಪಾಲನೋಲಗಕೆ || ೨೫

ಕೌರವರ ಕಡುದುರಿತರಾಶಿಗೆ
ಕೌಂಡವನು ಬೀಟುತ್ತೆ ಕೈಗಳ
ಮಂಡೆಗಾನಿಸಿದವರಿಗುದ್ಭವಕೋಟಿಗಳ ಸುಡುತೆ |
ಚಂಡಮತಿಯೊಳು ಹೊಗಡಿದವರಿಗೆ
ಹಿಂದುಮುಕ್ತಿಯನೀಯುತುವೆ ಉ
ದ್ಭಂಡದೇವನು ಬರುತುಮಿರ್ದನು ನೃಪತಿಯೋಲಗಕೆ || ೨೬

* ರಾಮ ಬಂದನು ಸಕಲಮುನಿಜನ
ಪ್ರೇಮಿ ಬಂದನು ಪಾಂಡವರ ಸು
ಕ್ಷೇಮಿ ಬಂದನು ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗ್ರಜ ನಿಖಿಳದಾತಾರ |
ಭೂಮಿಯೊಳಗರ್ಧವನು ಬೇಡರಿ
ಕಾಮಹಾತ್ಮನು ತಾನೆ ಬಂದನು
² ಭೀಮಬಲಮುರವೈರಿ ಬಂದನು ನೃಪತಿಯೋಲಗಕೆ || ೨೭

ನಂಧ. ಖ. * ಈ ಪದ್ಯವು, ಚ. 13. ಟ. ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ.

² ಕಾನುಖಿತ, ಕ. ಖ.

ಸುರರ ಸಲಹಿದ ದೇವ ಬಂದನು
 ನರನ ಜೀವನಸಖನು ಬಂದನು
 ಪರಮಕರುಣೋದಯನು ಬಂದನು ಕಾಮುಖಿತ ಬಂದ |
 ದುರುಳರಾವಣವೈರಿ ಬಂದನು
 ಸಿರಿಲತಾಂಗಿಯ ರಮಣ ಬಂದನು
 ವರೆಯಹಲೈಗೆ ನೋಕ್ಷವಿತ್ತವ ಬಂದನೋಲಗಕೆ || ೨೪

ಖರಲು ಮುರರಿಪ್ರಗಿರಿರುವೆಂದು
 ಸುರನದೀಜದ್ರೋಣ ಗೌತಮ
 ಗುರುಸುತಾದಿಸಮಸ್ತ ಭೂಪಚಮೂಪಸಂದೋಹ |
 ಚರಣದೊಳು ಚಾಚಿದರು ಭೂಮಿ
 ಕ್ವರರು ಮೆಕುಟವನಂದು ತಾರಾ
 ಪರಿವೃತೇಂದುವಿನಂತೆ ಮುಚಿದುದು ದರಿಯ ಪದನಖರ || ೨೫

ಅರಿದಲೈ ಮುರವೈರಿ ಸನಕಾ
 ದ್ಯುರ ಸಮಾಧಿಗೆ ಸುಷಯದಂಭ್ರಿಯ
 ದರುಶನದ ಫಲಭೋಗ ಸಾರಿದುದಸ್ಮದಾಭ್ಯರಿಗೆ |
 ಸುರನರೋರಗರೋಳು ಕೃತಾರ್ಥರು
 ನಿರುತವಾವಲ್ಲದೊಡೆ ನಿಮ್ಮಯ
 ಸರಸಿಜಾಂಭ್ರಿಯ ಸೇವೆ ದೊರಕುವುದಾವಮುನಿಗಳಿಗೆ || ೨೬

ಎಂದು ಗಂಗಾನಂದನನು ನಲ
 ವಿಂದೆ ಕೈಗುಡೆ ಸುರಗಿರಿಯ ತುದಿ
 ಯಿಂದೆ ಮುಖವಿಂಚುಗಳ ಮುಗಿಡೆವಂತೆ ಭೂತಳಕೆ |
 ಅಂದು ನೀಲಾಚಲನಿಕಾಯನು
 ಸುಂದರಾಂಗದಕೌಸ್ತುಭಪ್ರಭೆ
 ಯಿಂದೆ ಕಾಂಚನರಥವನಿಷಿದನು ದಾನವೆಧ್ವಂಸಿ || ೨೭

ಸಮರಸರ್ವಜ್ಞರುಗಳಂಭ್ರಗೈ
 ನಮಿಸಿದರು ಬರಲೋಲಗವು ಸಂ
 ಭ್ರಮದೆ ಸಿರಿದಲೆವಾಗುತಿರ್ದು ನೊಸಲ ಕೈಗಳೊಳು |
 ಕಮಲಗಣ್ಣಿನ ದೇವನೆ? ಸಾ
 ಕೆಮಗೆ ಮಾಡುವುದೇನುತೆ ತ
 ತ್ತು ಮತಿಕೌರವನಿಷಯದಿರ್ದನು ಸಿಂಹವಿಷ್ಣುರವೆ || ೧೭೦

ಸೊಸು ಸೇರದ ದೇವ ನಿರೊಳು
 ಮಣಿಯದಾತನ ಕಾಣತುವೆ ಧಾ
 ರಿಣಿಯ ನೌಕಿದನುಂಗುಟಿದ ತುದಿಯಿಂದೆ ನಸುನಗುತೆ |
 ಮಣಿಪತಿತಕಾಂಚನದ ಪೀಠದ
 ಗೋಣಸು ಮುಖಿದುದು ನಭದೆ ಸುರಸಂ
 ದಣಿಗಳಾ ಎನೆ ಹೊರಳ ಬಿದ್ದನು ಹರಿಯ ಚರಣದೊಳು || ೧೭೧

ಧರಣಿಪತಿ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇ
 ಲಿರದೆ ಬಹರೇ ನಾವು ಬಂದೇ
 ಹರಸುವೆವು ತಪ್ಪಾವುದೆನುತತ್ತಿದನು ಮಸ್ತಕವೆ |
 ಸುರನದೀಸುತ ಕೈಗುಡಲು ಕೇ
 ಸರಿಯ ಪೀಠಕೆ ದೇವ ಬಂದನು
 ಕುರುಕುಲಾಗ್ರಣಿಗಳ ಸುಸನ್ಮಾನವನು ಕೈಗೊಳುತೆ || ೧೭೨

ಹರಿಯ ಹರಿವಿಷ್ಣುರದ ಬಲದೊಳು
 ಧರಣಿಪತಿ ಕುಳ್ಳಿದನಾತನ
 ಹಿರಿಯಮಗನೆಡವಂಕದೊಳು ಕರಾ ನಿಗಳ ಸಹಿತ |
 ಹರಿಯ ನೇಮವೆ ಕೊಂಟು ಸನ್ಮುನಿ
 ವರರು ಕುಳ್ಳಿದರು ನದೀಸುತ
 ತರಿಸಿದನು ಪಡಿಗವನು ಹೊಂಗಲಕದ ಸುವಾರಿಗಳ || ೧೭೩

ಚರಣಯುಗಳವೆ ತೊಳದು ತೀರವ
 ಸಿರದೊಳಾಂತು ಮಹಾನುಭಾವನ
 ದರುಶನದೆ ಮಮ ಜನ್ಮ ಸಫಲವೆನುತ್ತೆ ಕೈಮುಗಿದು |
 ಪರಶುರಾಮಾದಿಗಳ ಮಿಗೆ ಸ
 ತ್ಕರಿಸಿ ಗಂಧಾಕ್ಷತೆಗಳಂದುಪ
 ಚರಿಸಿ ಹೊಂಬಟ್ಟಿಲೊಳು ವೀಳೆಯವಿತ್ತ ನನಿಬರಿಗೆ ||

೧೫೬

ಕುಶಲವೇ ಕುರುರಾಯ ಬಾರೈ
 ಮುಸುಡ ದುಗುಡವಿದೇನು ಬಾ ಯಂ
 ದಸುರರಿಪು ಕೌರವನ ಕರೆದನು ತನ್ನ ಸಂಮುಖಕೆ |
 ಉಸಿರಲಮ್ಮೆನು ಭಾವತನದೊಂ
 ದೆಸೆವಸಲುಗೆಗೆ ನೇಮವಾದೊಡೆ
 ಬಿಸೆಜಲೋಚನ ಬಿನ್ನ ಹವನವೆಧರಿಸಬೇಕೆಂದ ||

೧೫೭

ನೀವು ಬಿಜಯಂಗೈವಿರೆಂದು ಮ
 ಹಾವಿಲಾಸದೊಳಳವಡಿಸಿ ನಾ
 ನಾವಿಧವ ಪಡುರಸವ ತರುಣಿಯೆಂದೆ ಸವೆಸಿದೆನು |
 ದೇವ ನಮ್ಮರಮನೆಗೆ ಬಾರದೆ
 ನೀವು ವಿದುರನ ಮನೆಯೊಳುಂಡಿರಿ
 ಗೋವಳಗತನ ನಿಮ್ಮ ಮೈಸಿರಿ ತಪ್ಪದಾಯ್ತೆಂದ ||

೧೫೮

ಈ ಕೃಪನದೀ ದ್ರೋಣನೀ ಗಂ
 ಗಾಕುಮಾರನ ಮನೆಯ ಹೊಗದವಿ
 ಷೇಕಿ ತೊಟ್ಟುನ ಮಗನ ಮನೆಯೊಳು ಹಸಿವೆ ನೂಕಿದಿರಿ |
 ಸಾಕಿದಾತನು ನಂದಗೋಪನು
 ಕಾಕಬಳಸಲು ಸಲ್ಲದೇ ನಿಮ
 ಗೇಕೆ ರಾಯರ ಠೀವಿ ಯೆಂದನು ಕೌರವರ ರಾಯ ||

೧೫೯

ಕುರುಪತಿಯ ಬಿಜುನುಡಿಯ ಕೇಳಿದು
 ಕರಣದೊಳು ಕೋಪೋಗ್ನಿಯುಕ್ತಲು
 ಕೆರಳ ನಿರ್ಭೀತಿಯೊಳು ನುಡಿದನು ವಿದುರನರಸಂಗೆ |
 ದುರುಳ ನೀಂ ನಿಂದಿಸಿದ ನುಡಿಗು
 ತ್ತರವನೀಯಲದೇಕೆ ನಿಮ್ಮೆಯ
 ವರಜನನಿಗಾದಿಯೊಳು ಗಂಡನದಾರು ಹೇಣೆಂದು || ೯೦

ನಾನಲೇ ತೋಣ್ತನ ಮಗನು ಕೇಳೆ
 ನೀನಲೇ ಅಜಪುತ್ರನಕಟಾ
 ದಾನವಾಂತಕ ಬಲ್ಲನಿರ ಹೆಚ್ಚು ಕುಂದುಗಳ |
 ನೀನು ನಿನ್ನಯ ಕೊಂಕುಕೊರತೆಯ
 ಪಾನಿವೃದ್ಧಿಯ ನೋಡದನಿಬರ
 ನೇನುಕಾರಣ ನುಡಿವೆ ಕುರುಪತಿ ಯೆಂದನಾ ವಿದುರ || ೯೧

ಕಡುಮುಳಿದು ಕಲಿಭೀಮ ನಿನ್ನಯ
 ತೊಡೆಗಳನು ಮುಖವಾಸಮಯದೊಳು
 ಪಿಡಿದು ನಿನ್ನನು ಕಾಯಬೇಕೆಂದುಬುಹಿದನು ಧನುವೆ |
 ಕೆಡೆ ನುಡಿಸಿಕೊಂಡಿನ್ನು ಕಾವೆನೆ
 ವೃಷದವಿಪತಿ ಕೇಳೆಂದು ವಿದುರನು
 ಹಿಡಿದ ಬಿಲ್ಲನು ಮುಖದನಾ ಕುರುಸೇನೆ ಕಳವಳನೆ || ೯೨

ಧನು ಮುಖಿಯೆ ಗಾಂಧಾರಿ ಗತಲೋ
 ಚನರು ಮಂಮಲಮುಖಗಿದರು ಭೂ
 ಪನ ದುಗುಡ ಮಿಗಿಲಾಯ್ತು ಭೀಷ್ಮ ದ್ರೋಣರಹಿತಿದರು |
 ಮನದ ಹರುಷದೊಳೆಂದು ಮಧುಸೂ
 ದನನು ವಿದುರನ ತಿಳಹಿ ಕೇಳಲೆ
 ಜನಪ ಕೌರವರಾಯ ಸಮ್ಮಯ ತೀಲ ಬೇರೆಂದ || ೯೩

ಪ್ರಿಯದೊಳುಂಟುದು ಮೇಣು ವಿಹದಾ

ಶ್ರಯದೊಳುಂಟುದು ಮಾಸವರಿಗಿದು

ನಿಯತವೆಂತಲ್ಲದುವೆ ಕೇಳ್ಯ ಕೌರವರ ರಾಯ |

ಪ್ರಿಯನು ನೀನೆಮಗಲ್ಲ ವಿಹದಾ

ಶ್ರಯವು ತಾಂ ಮುನ್ನಿಲ್ಲ ನಿನ್ನಾ

ಲಯದೊಳಮೆಗಂತೂಟಿ ಸಂಭವಿಸುವುದು ಹೇಣಿಂದ || ೯೪

ಹಗೆಯನುಣಿಸುವುದಾಗದೈ ವೈ

ರಿಗಳ ನಿಳಯದೊಳನ್ನ ಪಾನಾ

ದಿಗಳ ಕೊಳಲಾಗದು ನಿವಾಸಿಸೆ ರಾಜಸೀತಿಯಿದು |

ಬಗೆಯೆ ನೀಂ ಪಾಂಡವರಿಗಹಿತನು

ವಿಗಡಪಾಂಡವ ರೆನ್ನ ಜೀವನ

ಹಗೆಯ ನಂಬುವೆನೆಂತು ಹೇಣ್ಯ ಕೌರವರ ರಾಯ || ೯೫

ಸೇರುವನು ಸಕಳಂಕಚಂದ್ರನು

ವಾರಿಧಿಗೆ ನೀನಖಿಳಗೋಪೀ

ಜಾರ ಜಾರೆಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀಂ ಜೀವ ತಪ್ಪೇನು |

ಆರು ತಮ್ಮಂದದ ಮಹಾತ್ಮ

ಸೇರುವರಲೈ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ

ಕೂರುಮೆಗೆ ನಾನಂಜೆ ನೀಂ ಬಂದನುವೆ ಹೇಣಿಂದ || ೯೬

ಕುಲದವನ ಹೃದಯಾಂಧಕಾರವೆ

ಕಲಚಲೆಂದು ಹಿಮಾಂಶು ಹರಹಿದ

ನಿಳಯ ಬೆಳದಿಂಗಳನೆನಲು ಸುರರಿಪುಕುಲಾಂತಕನು |

ತೊಳಪ ದಶನಮಯೂಖತತಿ ಹೊಳೆ
 ಹೊಳೆಯೆ ನುಡಿದನು ತತ್ಸಭಾಮಂ
 ಡಲಮಹಾಬ್ಧಿಯ ನುಡಿದೆರೆಯ ತನಿಗಡಣವೆಡಗಿರಲು || ೯೩

* ಎಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ .

ಸ್ವಾಮಿ ಕೌರವನನ್ನು ಜರೆದುದು.

ಸೂಚನೆ

ಬಿಡು ನೆಲನ ಕೇಡುಗರ ಮೊತಿಂ
 ಗೊಡಬಡದಿರಂತಕನ ನಗರಿಗೆ
 ನಡೆಯಬೇಡೆಂದಸುರರಿವು ಕೌರವನನುಜಿ ಜಙ್ಗದ ||
 ಅವಧಿ ಸವೆದುದು ಪಾಂಡವರು ನಿ
 ನ್ನವರು ವನವಾಸಪ್ರಯಾಸದೆ
 ನವೆದರವದಿರ ಕೂಡಿ ಬದುಕುವುದಧಿಕಗುಣ ಸಿನಗೆ |
 ಅವನಿಯರ್ಥವನೀವುದೀಯ
 ಧ್ರುವದ ಬಾಚಿಕೆಯೊಳಗೆ ಪುರುಷಾ
 ಥವನು ಸಂಚಿಸೆ ಕಲಿಯಬೇಡುದು ನೃಪತಿ ಕೇಳಂದ || ೧

* ಚ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ— ೯೩ನೆಯ ಪದ್ಯದಕೆಳಗೆ.

ಸಿರಿವರನು ಯಾದವರ ಕುಲದೊಳು
 ವರಮಹಾತ್ಮನು ಕೃಷ್ಣರಾಯನು
 ದುರುಳಕೌರವನೀತಿ ಯಾದವನೀತಿ ವಜನವನು |
 ಇರದೆ ಕೇಳುತೆ ಮನವೊಳಗೆಯೆತಿ
 ಜರುಷದಿಂ ಕೌರವಗೆ ನುಡಿದನು
 ಪರಮಕರುಣಾಸಿಂಧು ಗಡುಗಿನ ವೀರನಾರಯಣ ||

೧೦೧ ನನ ನು ಡೊಂಕಿ ನಿ ಡೊಂಕಿ

ಅರಸುತನ ತನಗಧಿಕವಾಗುತೆ
 ಬರಬರಲು ಕಣ್ಣಾ ಲಿಗಳು ತರ
 ಪರಿಸಿ ಕಾಣವು ವೆತ್ತಮಾನದ ಸ್ಯಪರ ಬಚ್ಚೆಯಿದು ;
 ಸಿರಿಯ ಮದವೆಂಬಧಿಕತಾಮಸ
 ದೊರಕಿದಾಗಳ ನೀತಿಕಾಣಿರ
 ಪರಮವಚನಾಂಜನದಿನುಜ್ಜ ವಲಿಸುವುದು ನಯವೆಂದ || ೨

ಕೋಶ ಬಲ ತಳತಂತ್ರಹೆಚ್ಚಿ ದ
 ದೇಶ ದುರ ವಮಾತ್ಯ ಮಿತ್ರ ಮ
 ಹೀಶಜನವೆಂಬಿದುವೆ ಕೇಳೆ ಸಪ್ತಾಂಗಸನ್ನಾಹ |
 ಈಸು ನಿನಗುಂಟೆಲ್ಲ ಮಿತ್ರಮ
 ಹೀಶರೆಂಬುದು ಕೊಣಿತೆ ಪಾಂಡವ
 ರಾಸಹಾಯವು ಬರಲು ಬಿಡಿಕಿವಿರಿಲ್ಲ ನಿನಗೆಂದ || ೩

ಹೇಡಿದೀಸಪ್ತಾಂಗದೊಳಗೊಂ
 ದೇಟಿ ದಿಟವಾಗಿದರ್ವ ಸ್ಯಪತಿಯ
 ಬಾಣಿಕೆಗೆ ಸಂದೇವವಜಿಯಾ ರಾಜನೀತಿಗಳ |
 ಹೇಚ್ಚಮ್ನುವೆರಿಲ್ಲ ¹ ಹಿತವನು
 ಹೇಚ್ಚದೊಡೆ ಕೈಕೊಳ್ಳೆ ಕುರುಕುಲ
 ಮೊಳಿ ನಯದೊಳು ನಡೆಯಕಟ ನೀನೆಂದನಸುರಾರಿ || ೪

ಸಾಮವೆಂಬುದು ರಾಜನೀತಿಗೆ
 ತಾ ಮನೋಹರರೂಪು ಬದುಕುವ
 ಭೂಮಿಪಾಲರ ವಿನುತವಿಭವಕೆ ಬೀಜಮಂತ್ರವಿದು |
 ಸಾಮ ತಪ್ಪಿದ ಬಣ್ಣಕ ನೀತಿವಿ
 ರಾಮವಾಗದೆ ಬಿಡದು ದಂಡದ
 ಸೀಮೆಯೆಂಬುದುಪಾಯದೊಳು ಸಾಮಾನ್ಯತರವೆಂದ || ೫

¹ ಹಿತವರು, ಚ.

ಮೊಡಿದಪಕಾರಂಗಳನು ಮೆಚೆ
 ದಾಡರವೆರತಿಯೋಡದೊಳು ನೀಂ
 ಗೂಡಿ ಬದುಕುವ ನುಡಿಯ ನುಡಿವರು ನಮ್ಮ ಮನ ಮೆಚೆ |
 ಕಾಡಿನೊಳಗಾಡಿದರು ದುಃಖವೆ
 ತೋಡಿದರು ನೀನವರಿಗುಚಿತವೆ
 ಮೊಡಿ ನಾಡನು ಕೊಡುವುದೆಂದನು ದಾನವೆಧ್ಯಂಸಿ || ೬

ವಿದುರನುತ್ತವೆ ಕೃಪನ ಸನ್ಮದ
 ನದಿಯ ಮೆಗನೊಬುವಂಧನೃಪನ
 ಭ್ಯುದಯ ಕೇಳಂದಸುರರಿಪು ನೆಯನುಡಿಯ ಗಡಣಿಸಲು |
 ಮದನ¹ ಮೈಗಾಡಿಕೆಯ ಮನಲೇ
 ಪದ ಮೆಪಾಖಳನಡ್ಡ ಪೊಗ² ವಿಡ
 ಲುದಧಿಯೊಳಗವ್ವಂತೆಯಿದುರ್ದು ರಾಯನಾಸ್ಥಾನ || ೭

ಕಳಕಳಕೆ ತಗ್ಗಿದ ಸಭಾವನ
 ದೊಳಗೆ ಸಿಂಹಧ್ವನಿಯೊಳವನಿಪ
 ಕುಲಕುಲಾನು ಪರಶುರಾಮನು ನುಡಿದನರಸಂಗೆ |
 ಎಲೆ ಸುಯೋಧನ ಕೃಷ್ಣ ರಾಯನ
 ನಳಲಿಸದಿರೈ ಲೋಭವತಿವೆ
 ಗ್ಗದ ನಿರ್ಬಂಧವು ನಯಜ್ಞ ರಿಗುಚಿತವೆಲ್ಲೆಂದ || ೮

ದಿವಿಜರಿದಿರಲ್ಲೆಂದು ದಂಭೋ
 ದೈವನು ನರನಾರಾಯಣಾಶ್ವರ
 ನವೆಗಡಿಸಿ ಮುಖವಿಡೆದು ಕೆಟ್ಟನು ಗಾಢಗರ್ವದೊಳು |
 ಅವರೊಳರ್ಜುನ ನರನು ಯದುಸಂ
 ಭವನು ನಾರಾಯಣನು ಬಿಡು ನೀ
 ನವರ ಮೈರವನೆಂದು ಭಾರ್ಗವ ನುಡಿದನರಸಂಗೆ || ೯

1 ಮೈಗಾಡಿಕೆಯ, ಜ. • 2 ವಿಡೆ ಬೆದಳು ಭಯಗೊಂಡಿದ ಫದಾಸ್ಥಾನ
 ಜನ ಮನನಲಿ, ಜ. ವಿಡಲಧಟನಿರ್ದಂತಿದುರ್ದಾಯಾಸ್ಥಾನಜನವೆಲ್ಲ. ಕ. ಜ.

ತಪ್ಪಿ ನುಡಿಯನು ಪರಶುರಾಮನು
 ದಪ್ಪವಿಮ ಲೇಸಲ್ಲ ನೃಪ ನೀ
 ನೊಪ್ಪಿಸುವುದರ್ಥವನೀತಳವನು ಸರಾಗದೊಳು !
 ತಪ್ಪಿ ¹ ನುಡಿದೊಡೆ ಗರುಡದೇವನ
 ದಪ್ಪವನು ಹರಿ ಸೆಳದು ಬಿಸುಡನ
 ಬಪ್ಪಿ ತಾಗದಿರೆಂದು ನುಡಿದನು ಕಣ್ವನರಸಂಗೆ ||

೧೦

ಅಹುದು ಕಣ್ವನ ನೂತು ಕೃಪ ನ
 ಮಹಿಮೆ ಘನವಿದನಖಿದು ಗರ್ವ
 ಗ್ರಹವಿಡಿದು ಮರುಳಾಗದಿರು ಮುನ್ನೊಬ್ಬ ಗಾಲವನು |
 ಬಹುಳಗುರುದಕ್ಷಿಣೆಗೆ ತೊಜಲಿದು
 ಮಹಿಯೊಳಲ್ಲಿಯು ² ಘಟಿಸದಿರಲನ
 ನಹವ ಮುಖಿದನು ಬಣಕ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಮುನಿಯಂದು ||

೧೧

ನಿಮ್ಮ ಪೂರ್ವಯಯಾತಿ ನಾಕದೊ
 ಳಮ್ಮವೋಲಾರುಂಟು ಜಗದೊಳು
 ದ್ರವ್ಯಪರನೆನ ಸುರರು ಹಗಚಿಕ್ಕಿದರು ಹೆಡತಲೆಗೆ |
 ದಮ್ಮಪತ ಹುಲುವಟ್ಟೆಯನಿಸುವ
 ಹಮ್ಮಿನೊಳು ಕೆಡಬೇಡ ನೀತಿಯ
 ನೆಮ್ಮಿದವ ಕೆಡನೆಂದು ನಾರದ ನುಡಿದನರಸಂಗೆ ||

೧೨

ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳಾವು ಪಾಂಡವ
 ರವರು ಬನದೊಳು ಕಂದನೊಲವ
 ನಿವರು ಕೊಳ್ಳರು ರುಪಿಗಳಿಗೆ ಹಂಗೇಕೆ ಭೂಮಿಸರ |
 ಇವರದಾವನ ಪಕ್ಷಪಾತ
 ವ್ಯವಹರಣೆಯವರಲ್ಲ ಕೇಳಿಂ
 ದಿವರ ನುಡಿಗಳನೆಂದು ನುಡಿದನು ಮತ್ತೆ ಮುರವೈರಿ ||

೧೩

¹ ನಡೆದೊಡೆ, ಜ.

² ಗಳಿಸುತಿರಲನನ, ಜ. ಜ.

ಬೆರಳ ಮಿಸೆಯೊಳಿಡುತೆ ಕಿಱುನಗೆ
 ವೆರಸಿ ಕರಾ ದಿಗಳ ವದನನ
 ತಿರುಗಿ ನೋಡುತೆ ಹರಿಯ ನುಡಿಗಳ ಕಿವುಡುಗೇಳುತ್ತೆ |
 ಮರುಳುತನದಾಳಾಪವೇತಕೆ
 ಮುರಮುಠನ ಪಾಂಡವರ ಕಥನವ
 ನೋರೆಯದಿರು ಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಶೂಲವಿದೆಂದನಾಭೂಪ || ೧೪

ಮೂವೆ ಮೊದಲು ಸಹಾಯ ಮಧ್ಯದೊ
 ಳಾವಿರಾಟನ ಸಖ್ಯ ಕಡೆಯೊಳು
 ನೀವು ಮಮ ಜೀವಾ ಹಿಯೆಂಬಿರಿ ನಿಮ್ಮ ಪಾಂಡವರ |
 ನಾನು ಕಡೆಯೊಳು ಹೊಜಗು ನಮಗಿ
 ನ್ನಾ ವಘೂಪರ ಸಖ್ಯವಿರ್ಪುದು
 ದೇವ ನಾಚಿಸಬೇಡ ಸಂಧಿಯ ಮೂತ ಮುಜಿಯೆಂದ || ೧೫

ಅವರು ನಮ್ಮೊಳು ಸರಸವಾಡುವ
 ದವಣಿದಲ್ಲದೆ ರಾಜಕಾರ್ಯವ
 ನೆವಗೆ ಯೋಚಿಸಿ ಕಳುಹಿದಂದವೆ ಮೆಚೆ ನಾನಿದನು ||
 ಬವರ ಬೇಕೇ ಬೇಡಿ ಕೊಳ್ಳುವ
 ದವನಿಗವನಿಯ ಮೂತ ನೀವಾ
 ಡುವೊಡೆ ಪಾಂಡವರೇಕೆ ನಾವೇಕೆಂದು ಖಳ ನುಡಿದ || ೧೬

ಮೂಡು ಸಂಧಿಯ ನಮ್ಮ ವೇತನವ
 ಕೋಡದಿರು ಸವಿನಾತುಗಳ ನಿನ
 ಗಾಡುವವರಿಗೆ ಚಿತ್ತಗುಡದಿರು ಹಿಸುಣ ಹೊಗಿಸದಿರು |
 ನಾಡ ನಾಲಗೆಗಳೆಯರೆಂದುದ
 ಮೂಡದಿರು ಪಾಂಡವನೈಪಾಲರ
 ಕೂಗಿಡಿ ಬಾಂವುದು ಪಥ್ಯ ನಿನಂದಸುರರಿಪು ನುಡಿದ || ೧೭

ಅವರಿಗಿಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥದೊಳು ರಾ
 ಜ್ಯವನು ಕುಳದೊಡನಿತ್ತು ನೀಂ ಪಾಂ
 ಡವಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಚಾರ್ಯನೆಂಬಿಬಿರುದ ಧರಿಸಿದೊಡೆ |
 ಅವನಿಯೊಳು ನಿನ್ನೊಡನೆ ತಲೆದೋ
 ಟುವ ನೈಪಾಲಕರಿಲ್ಲ ನುಡಿಗಳು
 ಕಿವಿಗೆ ಕರ್ಕಶವೀಗಳಾದೊಡೆ ಮುಂದೆ ಲೇಸೆಂದ ||

೧೪

ನೀತಿಗಾಲಯ ನಿವೃತ್ತಿ ಸಿರಿಯಾ
 ಖ್ಯಾತಿಗಿದು ನೆಲೆ ಸಕಲಸಾಖ್ಯ
 ವ್ರಾತಕಿದು ಸದ್ವಿಜವೆನಿಸಿತು ಕೌರವಾನ್ವಯವು ||
 ಭೂತಳದ ಲೋಲುಪತೆಯೊಳು ಕುಲ
 ಘಾತುಕರು ತಾವೆಂಬಕೀರ್ತಿಗೆ
 ಯೋತು ನೀಂ ನೆಲೆಯಾಗದಿರು ಕೇಳೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೧೫

ಧರೆಯ ನೈಪರಿಗೆ ಹಸ್ತಿನಾಪುರ
 ದರಮನೆಯ ಬಾಗಿಲೊಳು ಸಮಯವು
 ದೊರಕಲಂತದು ಪುಣ್ಯವೆಂಬಿಸಾರ್ಯಭೋಮತೆಯ |
 ಸಿರಿಗೆ ಪಾಂಡವರನ್ಯರಾದೊಡೆ
 ಮೆಣಿಯಲಣವುದೆ ನಿನ್ನ ಸಿರಿ ಕಾ
 ತರಿಗತನವನು ಮೋಣು ಕೇಳೆಂದಸುರರಿಪು ನುಡಿ ||

೧೬

ಯಮೇಜು ನಿನ್ನೊಡನು ಪಾರ್ಥನ
 ಮಮತೆ ನಿನ್ನೊಳು ಹಿರಿದು ಭೀಮನ
 ತನುದ ನುಡಿ ಹಿಂಗಿದುದು ನಕುಲನು ನಿನ್ನೊಳರಡಖಿಯು |
 ತಮತಮಗೆ ತವೈವರೂಪಿ ಸಿ
 ನ್ನ ಮಲವಚನವ ಹಾರುತಿಹರಾ
 ಭ್ರಮಿತನವ ಮೊಡದಿರು ನೀಂ ಸೋದರರ ಸಲಹೆಂದ ||

೧೭

ಧರ್ಮಜನ ಕಡುವೋಹವೆಂಬುದು
 ನಿಮ್ಮ ಚರಣದೊಳರಲಿ ಭೀಮನ
 ಬಿಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗಿರಲಿ ಫಲುಗುಣನೊಲುಮೆಯಂತಿರಲಿ |
 ಎಮ್ಮ ಭೂಮಿಯೊಳರೆಯ ಬೇಡುವ
 ರೆಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳಲ್ಲ ಸಂಧಿಗೇ
 ತಮ್ಮ ನೊಡಬಡನೆಂದು ದುಶ್ಯಾಸನನ ನೋಡಿದನು || ೧೮

ಬಂಧುಕೃತ್ಯದ ಮಾತು ಸೂರ್ಯಂ
 ಗಂಧಕಾರವು ಸೇರುವುದೆ ನಿ
 ಬರ್ಧದೊಳು ನೀವೇಕೆ ನುಡಿವಿರಿ ರಾಜಕಾರಿಯವ |
 ಸಂಧಿಯೊಗದು ಪಾಂಡನರ ಸಂ
 ಬಂಧ ನಮಗೇಕೆನುತೆ ಕರುಣಾ
 ಸಿಂಧುವಿನ ಮೊಗನೋಡಿ ದುಶ್ಯಾಸನನು ಗರ್ಜಿಸಿದ || ೧೯

*

ಈಹರಿಯ ನುಡಿಗೇಳು ದೈವದ
 ಮೋಹ ತಪ್ಪಿದ ಬಹುಕ ಸುಭಟರ
 ಸಾಹಸದೇ ಹುರುಳಿಲ್ಲ ನಂಬದಿರೆಮ್ಮ ಬಲಹುಗಳ |

¹ ಆ ಹಿತವನೀಡಾಡದಿರು ವೈ
 ದೇಹಿಯನು ಸೆಱಿಗೆಯ್ದ ಸ್ವಾಮಿ
 ದೋಹಿಯನು ಹೋಲದಿರು ಕೌರವೆಂದನಾಭೀಷ್ಠ || ೨೪

* ಕಡಿಸದಿರು ಧೃತಂಷ್ಠ) ಕುಲದೊಳು
 ಕೊಡಲಿಗಾವನು ಹೋತು ವಂಶವ
 ಕೆಡಿಸಿ ಕಳೆದೊಡೆ ಹಾನಿವೃದ್ಧಿಗಳಲ್ಲ ಸಿನಗಹುದು |
 ನುಡಿಗಿ ನೀಂ ಮತಗುಡದೆ ಗರ್ವದ
 ಗಡಣದೊಳು ಮುಂದಪಿಯದವದಿರ
 ನೊಡಬಡಿಸಿ ಪಾಂಡನರ ಸ್ವಾಮ್ಯವ ಕೊಡಿಸು ನೀನೆಂದ ||

ಈ ಸದ್ಯವು ಚ. ಜ. ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

¹ ಐಹಿಕವ, ಕ. ಚ. ಜ.

ಹಲಬರಜಾ ಸಪ್ರವೃತ್ತಿಯು
ಚಲದೊಳಗೆ ಕೈಬಳಸಿ ನರಕದೊ
ಳೊಡ ಕಥೆ ಹಲವೆಂದು ಗೌತಮಕಶ್ಯಪಾದಿಗಳು |

ತೀತು ನೀತಿಯ ಪದವ ತಂತ
ಮೊಳಗೆ ಕೌರವಗರುಹೆ ಮುನಿಸಂ
ಕುಲದ ವಚನವ ಕಿವುಡುಗಳೆಳುತೆ ಮೊಗವ ತಿರುಹಿದನು || ೨೦೪

ವ್ಯಾಸವಚನವನಾವಸಿಷ್ಠ ಮು
ನೀಶನೊಳುನುಡಿಗಳನು ಕೋವಿದ
ಕೌಶಿಕನ ಕಥನವನು ಕೈಕೊಟ್ಟದೆ ಸುಯೋಧನನು |
ದೇಶವನು ಪಾಂಡವರಿಗೀವ
ಭ್ಯಾಸವೆಮ್ಮೊಳಗಿಲ್ಲ ನೀತಿಯ
ರಾಶಿಯಾನಹೆನ್ನೆನ್ನೊಡಬಡಿಸುವಿರಿ ನೀನೆಂದ || ೨೦೬

ಮಗನೆ ಸೋಮಾನ್ವಯವ ನೀರೊಳು
ಹೊಗಿಸದಿರು ದನುಜಾರಿ ಮುನಿದೊಡೆ
ತೆಗೆಯದಿರನೆಮ್ಮೆ ಸುಗಳನು ಪಾಂಡವರ ಸಂತ್ಯೆಸು |

1 ವಿಗಡತನವಿದು ವಿರಸವಾಹಿಂ
ದೊಗೆದ ಜಾಜಿನ ಗಸಣಿ ಸಾಕೈ
ಮಗನೆ ಬೇಡಿದೆನೆಂದು ತಲೆನಾಗಿವಳು ಗಾಂಧಾರಿ || ೨೦೭

ಧರ್ಮವಶದೊಳು ದೈವವಿಹುದಾ
ಧರ್ಮವಶದೊಳು ಜಯದ ಚೋಡಣಿ
ಧರ್ಮವಶದೊಳು ಸಕಲಸತ್ಯಜಾ ನಸುಖವಿಹುದು |

1 ವಿಗಡತನವನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡು ನೀ | ನಗಡುವೊಡದೆ ಹಿಂದೆ ಜಾಜಿನ ಸೊಗಸು ಸಾಕೈ ಮಗನೆ ಯಂದಳು ಬಡಿಕ ಗಾಂಧಾರಿ || ಚ.

ಧರ್ಮವನು ಪಾಲಿಸುವೊಡಾಸ
 ಧರ್ಮ ಪಾಂಡವಭೂಮಿಪಾಲರೊ
 ಳುಮೈಹವ ಬಿಡು ಮಗನೆ ಯೆಂದನು ನೃಪಗೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ||

ಮಾತೃವಚನವ ಮೀಱಿ ನಿಮ್ಮಯ
 ತಾತನಾಜಿ ಯ ನೂಕಿ ಹಿರಿಯರ
 ಮಾತುಗಳೆನತಿಗಳದು ಹಿತವರ ಮಾತ ಮನ್ನಿಸದೆ |
 ನೀತಿಯೊಳು ಮನಗುಡದೆ ಘನಗ

ರಾತ್ನುರದೊಳವನಿಸರು ಬಳಸಲು
 ನೂತು ಹಲವನೊಳನು ಕೆಡದಿರನೆಂದನಾದ್ರೋಣ || ೨೯

*

ನೇಲನ ಬೇಡುವ ಪಾಂಡವರ ಭುಜ
 ಬಲದೊಳಗೆ ಕುಂದಿಲ್ಲ ನೀತಿಯ
 ತಿಳುಹಲೈತಂದಸುರರಿಪು ಸಾಮಾನ್ಯಬಲನಲ್ಲ |
 ಇಳಯೊಳರ್ಥವನೊಪ್ಪುಗೊಡು ಯದು
 ಕುಲಲಲಾಮನ ನೇಮವನು ನೀಂ
 ಸಲಿಸು ಕೆಡಿಸದಿರೀವಿಲಾಸವನೆಂದನಾದ್ರೋಣ || ೩೦

ಹಲವುಹೊಲೆ ಹಗಗಳನು ಪಾಂಡವ
 ರೊಳಗೆ ನೆನೆದನು ಮುಚ್ಚು ಮುಚ್ಚಿಯೇ
 ನಿಳಯ ಲೋಭದೊಳವರ ಕೆಡಿಸುವ ಹದನ ನೆಗೊಡೆನು |

* ಇಳಯ ಭಾಗವ ಕೊಡೆನು ಸವರಕೆ

ಕಳನ ಕೊಟ್ಟನು ಕೃಷ್ಣ ನನು ವೆ

✓ ಗೃಹಿಸಿ ಭೀಷ್ಮ ದ್ರೋಣ ಕೃಪ ವೊಪಲಾಗಿ ನಮ್ಮವರು ;

ಬಲವರವು ನಿಮಗುಳ್ಳಡೀಗಳೆ

ತೊಲಗಿ ಪಾಂಡವರತ್ತ ಜಾಳಿಸಿ

ಹಲವುನುಡಿಯೊಳು ಮುಂದುಗಡಿಸದಿರೆಂದು ಖಳ ನುಡಿದ ||

ಈ ಸದ್ಭಾವು, ಖ. ಚ. ಜ. ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ೨೯ನೆಯ ಸದ್ಭವ ಮುಂದೆ

ನೇನ ಕೊಂಡೆನು ಜಾಜುಗಾಜರ
 ವಿಲಗದೊಳು ಪಾಂಡವರ್ಗೆ ಪುನರಪಿ
 ಹಟುವನೇ ಶರಣಲ್ಲದುಂಟೇ ಕೃಷ್ಣಾ ಹೇಡೆಂದ || ೩೧

ತಾಗುವಪಕ್ಕಿರಿತಿಗೆ ಹೇಸುವ
 ರಾಗಿ ಸತ್ಯವೆ ಕಾದು ಹಟುವೆ
 ಭೋಗಿಸಿದೊಡದು ಕುಲಕೆ ಕುಂದೇ ಪಾಂಡುನಂದನರು |
 ನೀಗಿದರು ವನವಾಸವನು ಸರಿ
 ಭಾಗದವನಿಯ ಕೊಳ್ಳ ಚಲವನು
 ಹೋಗಬಿಡುವನೆ ಭೀಮನೆಂದನು ಮತ್ತೆ ಮುರವೈರಿ || ೩೨

* ಸಲುವರಾಜ್ಯದ ಭಾಗವನು ನಿನ
 ಗೊಲಿದು ¹ ಬಿಡುವರು ಗ್ರಾಮವೈದನು
 ಸಲಿಸಿ ಪಾಂಡುಕುಮಾರರನು ನಿನ್ನತ್ತೆ ಮಾಡಿದೊಡೆ |
 ಕುಲದ ಕೊಲೆ ತಪ್ಪುವುದು ಸದ್ಗತಿ
 ಸುಲಭವೆಪ್ಪುದು ನಿನ್ನ ಮನದೊಳು
 ಹೊಳದ ಹದನನು ಹೇಡೆನುತೆ ನೇಮಿಸಿದನಸುರಾರಿ || ೩೩

ಕೊಡು ಕುಶಸ್ಥಲವನು ವೈಕುಂಠ
 ಪ್ರೊಡವಿವಾಸಂತಿಯನು ಕುಳವನು
 ಕೊಡಿಸಿ ಕಳ ಸಿರಿಕರಣದವರೊಳು ವಾರಣಾವತವ |
 ಕೊಡು ನಿನಗೆ ಮನ ಬಂದುದೊಂದನು
 ನಡಿಸಿ ಕೊಡುವೆನು ಪಾಂಡವರೊಳವ
 ಗಡೆಯತನವಂತಿರಲಿ ನೈವ ಕೇಳೆಂದು ಹರಿ ನುಡಿದ || ೩೪

1 ಬಿಟ್ಟರು, ಕ. ಖ. ಜ.

* ೩೩ನೆಯಪದ್ಯವು, ಝ. ಟ. ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ.

1 ಬೇಡಿದೈದೂರುಗಳು ನಮ್ಮಯ
ನಾಡುಗಳ ಮಂಡೆಗಳು ರಾಜ್ಯದ
ರೂಢಿಯೈದೂರುಗಳ ಬಳವಿಗೆ ಹಸ್ತಿನಾಪುರವು |
ಬೇಡಲಱುವನು ಮಾನ ನಿನಗುಂ
ಓಡಲೇತಕೆ ನೆಲನ 2 ನೀರಡಿ
ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮಹಾತ್ಮ ನಿನಗಾನಂಜಿದವೆನೆಂದ || ೨೫

ಕರೆದು ಮೂಱಡಿನೆಲನ ಧಾರೆಯ
ನೆಱಿದ ಬಲಿ ತಳಕಿಳಿದನೆನ್ನೀ
ಧರೆಯೊಳ್ಳೈದೂರುಗಳನಿತ್ತೆನಗಾವವಿಧಿಯಜುದೋ |
ಪರಮಪುರುಷನು ನೀನು ನಿನಗಾಂ
ಶರಣುವೊಕ್ಕೈನು ಬಂದ ಪತದೊಳು
ಮರಳ ಬಿಜಯಂಗೈವುದೆಂದನು ನಗುತೆ ಕುರುರಾಯ || ೨೬

ಸಲಲಿ ನೀಂ ಪಾಂಡವರೊಳತ್ತಿದ
ಚಲದ ಬಳವಿಗೆಯಕಟ ನಿನ್ನಯ
ಬಳಗ ಬದುಕಲಿ ಮತ್ತೆ ನವೆಯಲಿ ಪಾಂಡುನಂದನರು ||
ಜಲಧಿಮೇರೆಯ ಮಹಿಯೊಳೊಂದೇ
ಸ್ಥಲವನೈವರಿಗೀವುದೆನೆ ಕಳ
ವಳಗನವೆಗಡಿಸಿದನು ಜಱಿದನು ಜಗದ ಪಾಲಕನ || ೨೭

ನೆಲದೊಳಧವನೀವುದಿಲ್ಲಾ
ಸ್ಥಲವನೈದನು ಮುನ್ನ ಕೊಡೆನೆ
ನ್ನಿಳಯ ಭಾಗವನೀಸ ಕೊಟ್ಟೊಡೆ ನಿನ್ನ ಮೇಲಾಣೆ |
ನೆಲನ ಕಡೆಯೊಳು ಮುಳ್ಳುವೊನೆಯು
ಚಳಪ ಧರಣಿಯನಿತ್ತೆನಾದೊಡೆ
ಬಣ್ಣಕ ನೀಂ ನಗು ಹೋಗು ಬವರವ ಕೊಂಡು ಬಾ ಯೆಂದ || ೨೮

1 ಬೇಡಿದೊಂದೊಂದೂರು ನಮ್ಮಯ, ಕ. ಜ. ಟ.

2 ಮೂಱಡಿ. ಟ.

ದನವ ಕಾನ್ವದು ತೀರಿತೇ ಬನ
 ಬನವ ತೋಜಲ್ವುದು ಕಡೆಯನ್ನೈದಿತೆ
 ಮುನಿಗಳನು ಬೋಜಿಗಳನಿಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು ಬಿಸುಟು |
 ವನನಿಧಿಯನೆಡೆಗೊಂಡು ನಡುಹಾ
 ವಿನೊಳು ಹಕ್ಕೆಯನುಡುಗಿ ತವ್ವೊಳು
 ಮನಕತವ ತಿಳಿಹಲೋಸುಗೆ ಬಂದೆ ದಿಟವೆಂದ || ೩೯

ಹಗೆಯ ಸಂಧಿಯ ನೆವದೊಳಮ್ಮೆಯು
 ಬಗೆಯನಣಿಯಲು ಬಂದೆ ಯಾದವ
 ರಗಡುತನ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲದು ಸಾಕು ನುಡಿಯದಿರು |
 ಹಗೆ 1 ಯನಾದೊಡೆ ಕೊಂಡು ಬಾ ನಡೆ
 ಮಗುತೊಡುಡಿಯಲು ಬಹುದು ನೀಂ ಜರಿ
 ಹುಗಿಲುಮಾಡುವ ಮಂತ್ರ ಸಾಕಿನ್ನೆಂದನವನೀಶ || ೪೦

ಖತಿವಿಡಿದು ಮನದೊಳಗೆ ಮಣಿಯದ
 ಮೆತಗುಡದ ಭಣಿಕೇತನನ ಕಂ
 ಡತುಲಬಲ ಗುರು ಸಿಂಧುತನಯಾದಿಗಳ ಮೊಗನೋಡಿ |
 ವೆತಿತರವನಿಯ ಬಯಸಿ ಕದನವ
 ನತಿಮಥನದೊಳು ಬಗೆದೊಡೀತನ
 ಸತಿಯ ಕಿವಿಯೋಲೆಗಳು ತಿರವಲ್ಲೆಂದನಸುರಾರಿ || ೪೧

೪೧

ಎಲವೊ ಧ್ರುವದನ ಮಗಳ ಮೆದುವೆಗೆ
 ನೆಲನು ಬೆಸಲಾದಂತೆ ನೀಂ ಮೊದ
 ಲಿಳಯ ರಾಯರು ನೆರೆದರಂದಿನ ಬಿಲ್ಲ ನೆಗಡುವೊಡೆ |
 ಉಲಿದು ಹೋರಿದು ಕೆಡೆದರಂದತಿ
 ಬಳರು ಧನುವನು 2 ತೊನದು ತೆಗೆದ
 ಗ್ಗಳದ ಯಂತ್ರವ ಜಯಿಸನೇ ನರನನುವ ನೀನಣಿಯಾ || ೪೨

1 ಗಳವದಿಕೊಂಡು, ಖ. 2 ಮುಣಿಯು, ಕ. ಜ.

ಅಡವಿಯೊಳು ಪಾಂಡವರ ಬೇಟೆಗೆ
 ನಡೆದು ಬಂದೊಡೆ ಮುನಿದು ಖಚಕನು
 ಹೆಡೆಮುಡಿಯ ಬಿಗಿದಡರಿದನು ಗಗನವನು ಜಗವಣಿಯೆ |
 ಬಿಡಿಸಿದನಲಾ ನರನು ಭೀಮನು
 ಕಡಿವೆ ತಲೆಯಿದೆ ನಿನ್ನ ಕೊರಳೊಳು
 ಸುಡು ಸುಡೆಲವೋ ಪಾಪಿ ಕೌರವ ನುಡಿಯಲೇಕೆಂದ || ೪೩

ತುಣುಗಳನು ಹಿಡಿದುಯ್ಯಲಾಕ್ಷಣ
 ವಟಿಸಿ ಬಂದನು ವ್ರೊಂದುರಥದೊಳು
 ತುಣುವ ಮರಳಚಿ ತಪುಬಿ ನಿನ್ನ ಮನೀಸಮರ್ಥರನು |
 ಮುಖುದು ಕೆಡಹಿಂದನೊಂದುಬಾಣದೆ
 ಕೊಣಿದು ಕೊಂದನು ನಿನ್ನ ಬಲವನು
 ಬಣಿಯ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಕೆದಣುವರೆ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಹೇಳಿಕೆಂದ || ೪೪

ಎಲವೋ ನಿನ್ನಯ ಭಂಗಕೋಟೆಗ
 ಳ್ಳತೆಗೆಯ್ದು ವೃ ಕೈದುಗೊಂಡೊಡೆ
 ಯುಷಯಲಾಪವರುಂಟೆ ಕುಂತಿಯ ಮಕ್ಕಳದಿನೊಳು |
 ಗಣಹತನವನು ಮಾಡದಿರು ಕುರು
 ಕುಲವ ಕಿಡಿಸದಿರಕಟ ಕುಟಲನೆ
 ತಿಳಿಯೆ ಕೈಸಾಣಿದೆನು ತೊಡಕಿದೊಡಣಿಯದಿರೆಯೆಂದ || ೪೫

ಬೇಡಮರುಳೇ ಪಾಂಡವರು ಕೈ
 ಮಾಡಿದೊಡೆ ನೀನುಷಯೆ ನಿನ್ನಯ
 ಕೇಡು ತನ್ನದು ಡಿಂಗರಿಗರಪಮಾನವೊಡೆಯನದು |
 ಮಾಡು ಸಂಧಿಯನೊಲ್ಲದಿದೊಡೆ
 ನಾಡು ಮೆಚಲು ಸಲುವುದಪಜಯ
 ಜೋಡಿ ಮೇಲಣ ಹದನು ಸಾವನು ತಹುದು ನಿನಗೆಂದ || ೪೬

ತುಱುಗಿ ಕಬ್ಬು ಕಿ ಗಳು ಗೂಡಿನೊ
 ಳಱಗುವಂತೆರೆ ಪಾರ್ಥನಂಬುಗ
 ಳುಱುಬಿ ನಿನ್ನಯ ದೇಹದೊಳು ಮುಱುವಾಗ ಸ್ಮರಿಸದೆ |
 ಬಱಲಿ ನೀಂ ಕೆಡೆವಾಗೆ ಸಂಧಿಯು
 ಮುಱುದ ವಿಧಿಯನು ಬಚ್ಚಕ ನೆನೆಯದೆ
 ಬಱುದಿ ತೀಱುವುದಲ್ಲ ಖಳ ಕೇಳೆಂದನಸುರಾರಿ || ೪೩

ಕಿವಿಗೆ ಕಠಿಣವು ನಮ್ಮ ನುಡಿ ಯೆಂ
 ದವನಿಸತಿ ಮುಖದಿರುಹದಿರು ರಾ
 ರವದ ಸಂಗ್ರಾಮದೊಳು ಕಡುಗಿದ ಪವನನಂದನನ |
 ತಿವಿದಕಿವಿಗಳ್ ಗದೆಯ ಹೊಯ್ಲಿನ
 ಕವಳವನು ದಿಟವೆಂತು ಸ್ಮರಿಸ
 ದವಮತಿಗೆ ನೀಂ ಗಂಡನಹೆ ಮರುಳರಸ ಕೇಳೆಂದ || ೪೪

ಲೀಲೆಯೊಳು ನೀನಖಿಳರಾಯರ
 ನೋಲಗಿಸಿಕೊಳಲಸಿ ಕಾಲನ
 ಕಾಲಕೆಳಗೋಲೈಸುವುದು ಕುಂದಲ್ಲವೇ ನಿನಗೆ |
 ಸೋಲ ತಪ್ಪದು ಭೀಮಪಾರ್ಥರ
 ಕೋಲಲು ಕೊಂಕುವುವೆಲ್ಲ ಧರಣಿಯ
 ಲೋಲುಪತೆಯಿಂದ ಮುಖಬೇಡೆಂದಸುರರಿಸ್ತು ನುಡಿದ || ೪೫

ಈ ವಿಜಯವೀ ಬಳಗವೀ ಸಿರಿ
 ಯಾ ವಿಳಾಸತೆಯಾ ಸಮರ್ಥತೆ.
 ಯಾ ವಿಡಂಬತೆಯಾ ಸಮಗ್ರತೆ ಪಾಂಡವರ ಕೂಡೆ |
 ಭಾವಿಸಲು ಲೇಸಹುದು ಚಲದೊಳು
 ನೀವು ಸಂದೊಡೆ ಬಹುಕ ಕಡೆಯೊಳು
 ಕಾವರಿಲ್ಲೆ ಲಿ ಭೂಪ ಮರುಳಾಳಾಪ ಬೇಡೆಂದ || ೪೬

ಈ ಕುಮಾರರನೀ ಪ್ರಧಾನರ
 ನೀ ಕುಲಾರಚತುಷ್ಟಯವನೀ
 ಯಾಕೆವಾಳಿಕೆಯುಳ್ಳವರನೀಮಕುಟವರ್ಧನರ |
 ನಾಕದೊಳು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ನಿನ್ನವಿ
 ವೇಕೆಶಿಖಿಯನು ನರನ ಲಾಣಾ
 ನೀಕಜಲ ಮುಕ್ಕುಳಿಸದಿಹುದೇ ಎಂದನಸುರಾರಿ || ೫೦

ಸಿಡಿಲು ಕುಣಿಗಳನುಜುಬಿ ತಿವಿವಂ
 ತೆಡಬಲನನೊಡೆಹಾಯು ಪಲ್ಲವ
 ಗೊಡೆಯ ಮುಖದೀಡಾಡಿ ಬಿರುದಿನ ಹಜವಿಗೇಯ ಕಡಿದು |
 ತೊಡೆಯ ಖಂಡಿಸಿ ನಿನ್ನ ಮಕುಟವ
 ಹುಡಿಯೊಳೂರಸದೆ ಬಜಿದೆ ಬಿಡುವನೆ
 ಜಡಿದನಾದೊಡೆ ಭೀಮನಾತನ ಬಲುಕ ನೀನಜಿಯಾ || ೫೧

ನರನ ಗಾಂಡೀವಪ್ರತಾಪ
 ಸ್ಫುರಿತನಾರಾಚಪ್ರಚಂಡೋ
 ತ್ಕರದವಾನಲನಿಂದವೀ ಕೌರವಕುಲಾರಣ್ಯ |
 ಉರಿದು ನಂದದೆ ಮೋದಧಿಕರೊ
 ಳದೆ ತೊಡಕುವುದಾಗದೆಂಬುದ
 ನಜಿಯೆಯೂ ನೀನೆಂದು ಜಜಿದನು ಕೌರವಾಧಿಸನ || ೫೨

ಕಡೆಗೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರವನೀಶನು
 ಮಡದಿಸಹಿತವನಾಥನಾಗಿಯೆ
 ಕಿಡುವನೆಂಬುದ ಬಲ್ಲೆನ್ನಾಂ ಪಾಂಡವರ ಬಾಗಿಲೊಳು |
 ಪಡಿಗೆ ಪವಮಾನಜನ ಸಮಯವ
 ಪಡೆಯದಿಹ ತಲುವಾಯ ನಮಗದು
 ನಡಿಸಿ ಕೊಡುವುದು ತಪ್ಪದಕಟಕಟೆಂದನಸುರಾರಿ || ೫೩

ಮನದ ಸಂಕೇತದೊಳು ದುರ್ಮೋ
 ಧನನ ಕಟ್ಟಲು ವಿದುರ ಗಂಗಾ
 ತನಯ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾ ಎನಿಪರಾಲೋಚಿಸಿದ ಹದನ |
 ಮನದೊಳುಬಿಡನು ಬಹುಕ ದುಶ್ಚಾ
 ಸನನು ದುರ್ಮೋಧನಗೆ ಯಿನಿಬರ
 ನೆನಹ ಬಿನ್ನಹಮಾಡಿದನು ಖಾತಿಯೊಳು ಕಳವಳಿಸೆ || ೫೫

ಹೆತ್ತವರು ಹಗೆಯಹೊಡೆ ನಾವಿ
 ನ್ನೆತ್ತ ಸಾರುವೆವಣ್ಣ ದೇವರೆ
 ಚಿತ್ತವಿಸಿದಿರೆ ರಾಜಕಾರ್ಯದ ಹದ ವಿಸಂಚಿಸಿತು |
 ಮುತ್ತಯನ ಕಿರಿಯಯ್ಯನಯ್ಯನ
 ಚಿತ್ತ ಕೊಂಕಿತು ಸಾಕು ನಿಂದಿರೆ
 ನುತ್ತೆಯಗ್ರಜಸಹಿತವೋಲಗದಿಂದೆ ಪೊಣಮೆಟ್ಟು || ೫೬

*

ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

* ಟ, ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿಯೆ ಪತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿಯು ಪದ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ಸೇರಿಹೋಗಿವೆಯಾದುದರಿಂದ ಒಂಭತ್ತು ಪತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿಗಳು ಬೇರೆಯಾಗಿಲ್ಲ.

ಹತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ .

ಸ್ವಾಮಿ ವಿಶ್ವರೂಪವನ್ನು ತೋರಿದುದು.

ನೂಚನೆ

ಭಯರಹಿತನಿರುಣನನಮಲಾ
ದ್ವಯನ ಬಂಧಿಸಲೆಂದು ಕುರುಪತಿ
ನಿಯಮಿಸಲು ಬೆಳಗಿದನು ಮುರರಿಪು ವಿಶ್ವರೂಪದೊಳು ||

*

ಮುನಿದು ದುರ್ರೋಧನನು ದುಶ್ಠಾ
ಸನನು ಕೆಲದರಮನೆಯೊಳಾಲೋ
ಚನೆಯ ಮಾಡಿದರಂದು ಸೌಬಲಕರ್ಣ ರೊಡಗೂಡಿ |
ದನುಜವೈರಿ ಕುಮಂತ್ರದೊಳು ಬೋ
ಪ್ಪನೊಳು ಖಾತಿಯನಿಕ್ಕಿದನು ಕೈ
ಮನದ ಕಲಿಗಳು ಕಟ್ಟಿ ಕೃಷ್ಣನನೆಂದನಾಭೂಪ ||

* ದೃಗುಯುಗವು ಕೆಂಪಾಗೆ ಕರ್ಬೋಗೆ
ನೆಗೆದುದುಸಿರೊಳು ಮುರಹರನ ಮಾ
ತುಗಳು ವೋನೆಯಂಬಾಗಿ ನಟ್ಟುವು ನೃಪನ ಚಿತ್ತದೊಳು |
ಬಗೆಗೆ ಭೀಕರವಾಯ್ತು ಕರಾ
ದಿಗಳ ವದನವ ನೋಡಿ ಕೃಷ್ಣನ
ಬಿಗಿಯಲೆಂದಳವಡಿಸಿದರು ತಮತಮಗೆ ಕೌರವರು ||

ಈ ಪದ್ಯವು ಕೆ. ಚ. ಜ. ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಎರಡುಬಲವನು ಮೆಸೆದು ಕೊಲಿಸುವ
 ಭರವು ಯಾದವನದು ನಿಡಾನಿಸ
 ಲರಿ ನಮಗೆ ಮುರವೈರಿಯಲ್ಲದೆ ಪಾಂಡುನಂದನರೆ |
 ತೆರಿಸಿ ಹುರಿನೇಣುಗಳೊಳತನ
 ಕರವೆರಡ ನೆಜಿ ಬಿಗಿದೊಡವೆದಿರು
 ಕೆರಳ ಮೂಡುವುದಾವುದೆಂದನು ಕೌರವರ ರಾಯ ||

೦

*

ಗಾಳಿಯುಪಶಮಿಸಿದೊಡೆ ವೆಟ್ಟಿ
 ಜ್ವಾಲೆ ತಾನೇ ನಿಲುವುದೀತನ
 ತೋಳ ಬಿಗಿದೊಡೆ ಬಣಕ ಮನಗುಂದುವರು ಪಾಂಡವರು |
 ಮೇಳವಿಸಿ ನೇಣುಗಳನೆನುತೆ ನೃ
 ಪಾಲಕನು ಕಳವೆಳಿಸಿ ನುಡಿವುದ
 ನಾಲಿಸುತೆ ಸಾತ್ಯಕಿ ಕರೆದು ಕೃತವೈದ್ಯಗಿಂತೆಂದ ||
 ಆಳುಕುದುರೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬರ
 ದೇಣು ಕೈದುವ ಕೊಂಡು ವೀರಭ
 ಟಾಳ ಹತ್ತಿರೆ ನಿಲಿ ಕೈವೀಸಿದೊಡೆ ಕವಿಕವಿದು |

೨

* ಅಂಜದಿರಿ ನೀವೆನುತೆ ಹೇಣಲ

ಮುಂಜೆಱಿಗ ಬರೆ ಸಳದು ಖತಿಯೊಳು
 ಕುಂಜರನು ಕೇಸರಿಯ ಮುಖಿಯನು ತುಡುಕುವಂದದೊಳು |
 ಮಂಜು ಪವನನ ಸೆತ್ತಿಗ ವಾರಿಯ
 ಮಂಜರನ ಗಿಣಿಯೆಱಿಗುವಂತಿರೆ
 ಕಂಜನಾಭನ ಬಿಗಿಯ ಲಳವಡಿಸಿದರು ನೇಣುಗಳ ||
 ಖಳಲಲಾಪನ ಖತಿಯಿಗುವ ಕ
 ಣ ಲುಗೆ ಸನ್ನೆಗೆ ತನುತವುಗೆ ಕಳ
 ವಳದೊಳಾದಾಶಾಸಕರಾ ದಿಗಳು ಗಜಬಜಿಸಿ |
 ಮಿಗಳನು ಮುಸುಕಿನೊಳು ತೆಗೆತೆಗೆ
 ದಳವಡಿಸಿದರು ಕುಲವ ಜಲದೊಳು
 ಕಲಕುವಂದದೆ ನೆಗಣದರು ಸೌಜನ್ಯಬಾಹಿರರು ||
 ಈ ಪದ್ಯಗಳು ಖ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

ಬೀಜಹೊಯ್ಯುದು ಹೊಕ್ಕು ಗಂಡಿನ
ಮೇಲೆ ಗಂಡನು ಕಡಿದು ಕುರುಭೂ
ಪಾಲಕನ ನೋರೆನೆತ್ತ ರೊಳು ನಾದುವುದು ಮೇದಿನಿಯು || ೪

ಎಂದು ಸುಭಟರಿಗಱುಹಿ ಸಾತ್ಯಕಿ
ಬಂದು ಕೃಷ್ಣನ ಕಿವಿಯ ಹತ್ತಿರೆ
ನಿಂದು ವದನವೆ ಚಾಚಿ ಬಿನ್ನ ಹಮೊಡಿದನು ಹದನ |
ಮಂದಮತಿಗಳು ತಪ್ಪಿದೊಡೆ ಮನ
ಗುಂದಲಾಗದು ದೇವ ಚಿತ್ತೈ
ಸೆಂದೊಡಸುರಾರಾತಿ ನಗುತಾಭೀಷ್ಮಗಿಂತೆಂದ || ೫

ಪರಿಣತಪೌ ಧಿಗಳಿಗಂತಃ
ಕರಣ ನನೆವುದು ಸುಜನರಿಗೆ ನಿ
ಷ್ಕುರತೆಗಲ್ಲದೆ ಮನಮನೀಯದು ಮಹಿಯ ಮೂಢಜನ |
ಕರಗುವುದು ಶಶಿಕಾಂತ ಚಂದ್ರನ
ಕಿರಣ ತಾಗಲು ವಜ್ರಹತಿಯನು
ಧರಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಗಿರಿಗಳಳುಕವು ಭೀಷ್ಮ ಕೇಳೆಂದ || ೬

ದೂತರನು ಕಟ್ಟುವುದು ರಾಯರಿ
ಗೇತಱುಚಿತವು ನಮ್ಮ ಬಿಗಿಯಲು
ಕಾತರಿಸುತಿದೆ ನಿನ್ನ ಮೊಮ್ಮಂದಿರನು ನೀಂ ಕರಿಸಿ |
ಮಾತನಾಡಿಸಿ ನೋಡು ನಮಗಾ
ಭೀತಿ ತಾನಿಲ್ಲೆ ನಲು ಗಂಗಾ
ಜಾತ ಧೃತರಾಷ್ತ್ರಂಗಿ ನುಡಿದನು ಕೌರವನ ಹದನ || ೭

ರೂಪಯುಕ್ತನರೂಪ ವಿಶ್ವ
ವ್ಯಾಪಿ ದುಗ್ಧಾಂಭೋಧಿವಾಸಿ ಕೃ
ಪಾಪರನ ನಿರುಪಮನ ನಿತ್ಯನ ನಿರ್ಮಳಾತ್ಮಕನ |

ವೈಪರೀತ್ಯಚರಿತ್ರನನು ಚಿ
 ದ್ರೂಪನನು ತನತನಗೆ ಕೌರವ
 ಭೂಪತಿಯ ನೇಮದೊಳು ಬಂಧಿಸಲೆಂದು ನೆಗಣುದರು || ೧೯

ಜಲನಿಧಿಯ ಕರ್ಪೂರಗಯ ದೂರದ
 ಸುಖವಿನಂತಿರೆ ರಜ್ಜು ಸರ್ಪನ
 ಬಳಕೆಯಂತಿರೆ ಸ್ವಪ್ನ ರಾಜ್ಯವಿಳಸದಂದದೊಳು |
 ತಿಳಿಯಲುಂಟಿಲ್ಲೆಂಬ ಮಾಯೆಯ
 ಬಳವಿಗೆಗೆ ಜನಮನವ ಬಂಧಿಸಿ
 ತೊಲಗಿದಾತನ ಹಿಡಿದು ಬಂಧಿಸಲೆಂದು ನೆಗಣುದರು || ೨೦

ವಿವಿಧಮುನಿಗಳ ಮನದೊಳಗೆ ಹೊಳ
 ಕುವನು ಹೆಣಿಸಾರುವನು ಯೋಗಿಗೆ
 ಳವಿರತಧ್ಯಾನದೊಳು ನಿಲುವನು ತೊಲಗಿ ಕಾಡುವನು |
 ಭುವನವನು ಬಸಿರೊಳಗೆ ಧರಿಸುವ
 ನವನಿಯೊಳು ತಾನೊಗೆವ ಲೀಲಾ
 ವಿವರನನು ನಿಗ್ರಹಿಸಬಗೆದರು ಭೂಪ ಕೇಳಂದ || ೨೧

ತುಡುಕಲಖಿಯದು ದಿವ್ಯಮಂತ್ರದ
 ಗಡಣ ಬೊಮ್ಮಾದಿಗಳ ಸೋಂಕಿನ
 ಗೊಡವೆಗಳು ಗೋಚರಿಸಲಖಿಯವು ಗರುವೆಹರಿಯಿರವೆ |
 ಜಡಮತಿಯ ಖಜುಮೂಢಜನರವೆ
 ಗಡಿಸಿ ದೇವನ ಬಿಗಿಯಲೆಂದಳ
 ವಡಿಸಿದರು ¹ ನೇಣುಗಳನೆಂದನು ಭೀಷ್ಮನಾನ್ಯ ಪಗೆ || ೨೨

ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳಿದನು ಕನಲಿದು
 ಶಿವಶಿವೆಂದನು ವಿದುರ ಕರೆ ಕೌ
 ರವನು ಮಗನೇ ಮೃತ್ಯುವಲ್ಲಾ ಭರತಸಂತತಿಗೆ |

1 ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳ ಮಾತುಗಳಮನ್ನಿಸದೆ, ಜ.

ಅವಳ ಬರಹೇಷುತ್ತ ಮಗನಾ
 ಟವನು ನೋಡಲಿ ಹೆತ್ತ ಮೋಹದ
 ಹವಣುಗಳ ಬೆಸಗೊಳ್ಳ ಗಾಂಧಾರಿಯನು ಕರೆಯೆಂದ || ೧೦

ಜನಪನಾಜೆ ಯ ಮೇಲೆ ದುರೋ
 ಧನನ ತಂದರು ಸಭೆಗೆ ಬಣಕೀ
 ವನಜಮುಖಿಗೀಹದನನುಹಿದರಾಗಳ್ಯತಂದು |
 ದನುಜರಿಪುವನು ಕಟ್ಟುವೈ ಕೃ
 ಸ್ನಾನನು ಬಿಗಿವೈ ದಿಟ ಮಗನೆ ಹೆ
 ತ್ತನಗೆ ಹರುಷವ ತಂದೆಯೆಂದಳು ಮುಳಿದು ಗಾಂಧಾರಿ || ೧೨

ನೆಟ್ಟನೆಲೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನ ಪ ನೀ
 ನಿಟ್ಟ ಕಿಚ್ಚಿದು ಪಾಪಿಮಗನನು
 ಹುಟ್ಟಿದಾಗಳ ಬಿಸುಡಹೇರಿ ಬಾಳುಗಡೆದವನ |
 ಕಟ್ಟುವನು ಗಡ ಕೃಷ್ಣ ನನು ಕೈ
 ಮುಟ್ಟುವನು ಗಡ ಗಗನವನು ಬಲು
 ದಿಟ್ಟತನಕಿನ್ನೆನನೆಂದಪೆಯೆಂದಳಂದುಮುಖಿ || ೧೪

ಮರುಳುಮಗನೇ ಕೃಷ್ಣ ರಾಮನ
 ಕೆರಳಚುವರೇ ಯಾದವರು ನಮೆ
 ಗೆರವಿಗರೆ ವಸುದೇವನಗೊಳ್ಳು ಭೇದವೇ ನಿನಗೆ |
 ತರಳತನವಿದು ಬೇಡ ಖುಲ್ಲರ
 ನೆರವಿಯೊಳಗಾಡಿದೊಡೆ ತಪ್ಪದು
 ನರಕವೆಂದನು ಕುರುಪತಿಗೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಭೂಪಾಲ || ೧೫

ಎಲೆ ಮರುಳೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ನಂಟಿನ
 ಬಳಕೆವಾತಿನ ಬಂಧುಕೃತ್ಯದ
 ಬಳವಿಗೆಯೊಳನಿನ್ನ ಮಗನನು ಬೇಡಿಕೊಳಲೇಕೆ |

ಮುಳಿದು ಬಗುಳುವ ನಾಯೆ ಚಂದ್ರಮು
ನಳುಕುವನೆ ನರಿಯೊರಲಿದೊಡೆ ಕಳ
ವಳಿಸುವುದೆ ಕಲಿಸಿಂಹವೆಂದನು ಖಾತಿಯೊಳು ವಿದುರ || ೧೬

ನೊರಜು ಹೊಕ್ಕೊಡೆ ಕಡಡುವುದೆ ಸಾ
ಗರದ ಜಲ ನೊಣವೆಣಗಿದೊಡೆ ಕುಲ
ಗಿರಿಗಳಲ್ಲಾ ಡುವುವೆ ಕೇಳೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಭೂಪಾಲ |
ತೆರಳಲಣುವನೆ ಕೊಬ್ಬಿದೊಳ್ಳಯ
ಮೆಣಿಗೆ ಗರುಡನು ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳ
ದುರುಳುತನಕಂಜುವನೆ ಮುರರಿಪುವೆಂದನಾವಿದುರ || ೧೭

ಲೋಕ ಮೈಮೆಣಿವೆಂದು ಜಲಧಿಗ
ಳೊಕಿ ಹಳಚುವ ಹೊತ್ತು ತಾನಿಹ
ನೇಕಮೇವಾದ್ವಿತಯ ಪರಮೇಕೋಹನೆಂದೆಂಬ |
ಏಕನಾತುಮನೆಂಬ ವೇದಾ
ನೀಕ ಕೈವಾರಿಸಲು ಮೆಣಿವೆ ನಿ
ರಾಕ್ರಮಿಯ ಪರಬೊಮ್ಮ ತತ್ತವ ದೀತನೊಡೆಂದ || ೧೮

ಸಲಿಲಮಯವಾದಖಿಳಭುವನಾ
ವಳಿಯೊಳೊಮ್ಮೆ ವಿರಿಂಚಿ ¹ ತಾನೇ
ಮುಣುಗುತ್ತೈತಂದಾಲದೆಲೆಮಂಚದೊಳು ಪವಡಿಸಿದ |
ಹೊಳವನಿವನಾರೆಂದು ಜಹರದೊ
ಳಿಡುದು ತದ್ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಶತದೊಳು
ಹೊಲಬುಗಿಡೆ ಹೊಕ್ಕೊಳು ಬೊಮ್ಮನನೀತ ನುಗುಡಿದನು ||

ಪರಮತತ್ತವೆ ತದ್ವಚನಗೋ
ಚರವೆವಿದ್ಯಾಶಕ್ತಿ ಬೊಮ್ಮದ
ವರಮಹತ್ತೆಂದೆನಿಸಿತಾತನ ² ಮಗನಹಂಕಾರ |

ಸ್ಫುರದಹಂಕಾರಕ್ಕೆ ಮೆಕ್ಕಳು
ಮೆಣ್ಣಿದರೈವರು ಭೂತವೆಸರೊಳು
ಹರಹಿದಾವನ ದೆಸೆಯೊಳುದಿಸಿದುದಾತ ನೋಡೀತ || ೨೦

ಲೀಲೆಯಿಂದೆ ರಜೋಗುಣಕೆ ಮನ
ಮೇಲವಾದೊಡೆ ಮೊಡುವನು ಭುವ
ನಾಲಿಯನು ಸಲಹುವನು ಸಾತ್ವಿಕಗುಣಕೆ ಮನ ಮುರಿಯಿ |
ಮೇಲೆ ತಾಮಸಗುಣಕೆ ತಿರುಗಿದೊ

1 ತಾ ಲಯವ ಮೊಡುವನು ಗುಣಸಂ
ಮೇಲದೊಳು ಗುಣರಹಿತನೆಂಬ ಮಹಾತ್ಮ ನೋಡೀತ || ೨೧

ಸಂಗಿಯೆನಿಸನು ಜಗವ ಹುಟ್ಟಿಸಿ
ನುಂಗಿದೊಡೆ ನಿಷ್ಕರುಣಿಯೆನಿಸನ
ದಂಗರಕ್ಷೆಯ ಮೊಡಿ ಮೋಹಿತನಲ್ಲ ಮೂಜಗಕೆ |
ಜಂಗಮಸ್ಥ ವರಕೆ ಚೈತ
ನ್ಯಾಂಗನುತ್ತಮ ಘನಕೆ ಘನನೂ
ವಿಂಗೆ ತಾನಣುವೆನಿಪ ಪರತರವಸ್ತು ನೋಡೀತ || ೨೨

ಆವನೊಬ್ಬನ ಬೆಳಗಿನಿಂದವೆ
ಜೀವನವು ರವಿಶಶಿಗಳಿಗೆ ಮಗು
ಳಾವನೊಬ್ಬನ ನೇಮದಿಂದವ ಪವನಪಾವಕರು |
ಜೀವಿಸುವರಿಂತೊಬ್ಬನುರುಲೀ
ಲಾವಿನೋದದೆ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣು ಶಿ
ವಾವಳಿಗಳುದ್ಭವಿಸಿ ತೋಪುವವಾತ ನೋಡೀತ || ೨೩

೬ ಈತನಾಮಧುಕೈಟಭರ ಮುಖಿ
ದಾತನುದಧಿಯೊಳಿಡುದು ವೇದವೆ
ನೀತ ತಂದನು ಜಯ ವಿಜಯರಾದೈತ್ಯಜನ್ಮವನು |

ಈತ ತೋತೆದನು ಪೌಂಡ್ರಕನನಂ
 ದೀತ ಕೊಂದನು ಹಂಸ ಡಿಬಿಕರ
 ನೀತನೊರಸಿದನರಸಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾವಿದುರ || ೨೪

ಪೊಸತಲಾಶ್ರುತಿ ಕೊಟಿಯೊಳಹುಪ
 ನಿಪದರಾಶಿಗಳಹು ಕಾಣವು
 ಬಸಿಜೊಳಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಂಡಕೊಟಿಯ ಧರಿಸಿ ಕೊಂಡಿಹನು |
 ನುಸಿಗಳೇ ಕರ್ಮದಿದುಪ್ಪ
 ಪ್ರಸರ ಮಂತ್ರಿಗಳೆನ ನೇಮದೊ
 ಳಸುರರಿಪುವನು ಬಿಗಿಯಲಳವೆಡಿಸಿದರು ನೇಣುಗಳ || ೨೫

ಸೂಚಿಸುವ ಶ್ರುತಿನಿಕರ ಬರೆಬರೆ
 ನಾಚಿದುವು ವೇದಾರ್ಥನೀತಿಯ
 ನಾಚನೆಗಳವನು ನಿಂದುವು ನಿಜವೆ ಕಾಣಿಸದೆ |
 ಆಚರಿಸಲಳವೆಲ್ಲ ಮುನಿಗಳ
 ಗೋಚರಕೆ ಮೈಗುಡದ ಹರಿಯನು
 ನೀಚರಿವದಿರು ಬಿಗಿಯಲಳವೇ ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ || ೨೬

*
 ವಿದುರನಿಂತೆನುತಿರಲು ಮಿಂಚಿನೆ
 ಹೊದಪು ಹುರಿಗೊಂಡಂತೆ ರವಿಶತ
 ವುದಿರಿದುವು ಮೈನುರಿದು ನಿಂದೊಡೆ ದೇವನಂಗದೊಳು |

* ವಿದುರನಿಂತೆನುತಿರಲು ನರಪತಿ
 ಯದಕೆ ಕರಣದಿಗಳ ನೋಡಲು
 ಕದಂಬದರದಭ್ರಾಣಿಗಳಿಸುತ ಕಕುನಿ ಸೈಂಧವರು ||
 / ಹೊದಪುಹುರಿನೇಣುಗಳ ಕೈಯೊಳ
 ಗೊದಪುಸುತ ತಮತಮಗೆ ಸನ್ನೆಯ
 ನೊದವಿ ಮೊಗವನು ನೋಡುತಿರ್ವರು ಖಳರು ಕೇಳಂದ ||
 ಈ ಸದ್ಯವು ಕ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕೆಚ್ಚಾಗಿ ದೋಷಿಯುತ್ತದೆ.

ಸದೆದುದಾಸ್ಥಾನವನು ಘನತೇ

ಜಮೋಳು ಹರಿ ತಾಂ ಲೀಲೆ ಮಿಗೆ ತೋ

ಋದನು ನಿರೂಪಮವಿಶ್ವರೂಪವನಾಮಹಾಸಭೆಗೆ ||

೦೩

ಮಗುಂಟಿ ಗಜಬಜನಾಯ್ತು ಭೀಷ್ಮಾ

ದಿಗಳ ನುಡಿಗಳು ಬಿಲಿದುವು ತಾ

ಳಿಗೆಗೆ ನೀರಸವಾಗೆ ಬೆಂಡೆದೊದಱಿದನು ಭೂಪ |

ಬಗೆದು ತಮತಮೆಗಿದ್ದು ನೃಪನೋ

ಲಗದೊಳಸುರಾಂತಕನ ಕೈಗಳ

ಬಿಗಿಯಲಂದನುವಾಗೆ ಹಿಡಿದನು ವಿಶ್ವರೂಪವನು ||

೦೪

ಬಿಲಿದುವು ಶ್ರುತಿರಾಶಿಗಳು ನಿ

ರೈಳಸುತೇಜವನಱಿಸಿ ಮುಸಿಸಂ

ಕುಲವಚನಸಂಚರಿಸಿದುವು ಸಿದ್ಧಾಂತಯೋಗದೊಳು |

ಸುಷುವುದೋಳಿದ ವರ್ಣಭೇದಾ

ವೆಳೆಯನಱಿಯದ ದಿವ್ಯತೇಜದ

ನಳನನಾಘನು ಹಿಡಿದನು ದ ವಿಶ್ವರೂಪವನು ||

೦೫

*

* ಮುಂದುವರಿಯಲು ನಿಜಮಹಾಪ್ರಭೆ

ಯಿಂದವದ್ಭವನಿಗೆ ನೋಟ್ರಿ

ಗಿದು ಚೋದ್ಯಮಿದನುತೆ ನೋಟಕಜನವು ಬಿಜುಗಾಗೆ |

ಬಂದಯೋಜನದಗಲದಳತಯೊ

ಳಂದವಕ ಕಾಯಾಗ್ರಮೂಲದ

ಮಂದರೋದ್ಧರನಿರ್ವ ಮೂರ್ತಿಯ ಕಂಠುದಾಸ್ಥಾನ ||

ಸಿಡಿಲ ಬಳಗವ ಹಿಡಿದು ಮುಪ್ಪುರಿ

ವಿಡಿದ ತೆಪನಂತಿರ್ದಕಣು ತಾ

ನಡಗಿನೋಡುವ ನೋಟ ಮೂಜಗ ಕೆಲ್ಲ ಮೋಹಿಸಲು |

ಕಡುಚೆಲುನಮ್ಮ ನೀಲವರದ

ತೋಡರ ಹರಿಹಿನೋಳೊಪ್ಪಿ ತೋಪುವ

ಜಡರ ಮನಕನುವಾಗಿ ಓತಂಬರದೊಳೊಪ್ಪಿದನು ||

ಚರಣದುಂಗುಟದಲ್ಲೆ ದೇವರು
 ತುಣುಗಿದರು ನೋಸಲಿನೊಳು ಕಮಲಜ
 ನುರದೊಳಗ್ಗದ ರುದ್ರನಾಸ್ಯದೊಳಗ್ಗಿವಾಯುಗಳು |
 ಬೆರಳೊಳಂದ್ರಾದಿಗಳು ನಯನಾಂ
 ಬುರುಹದೊಳು ರವಿ ನಾಭಿಯೊಳು ಸಭೆ
 ವೆರಭುಜಾಗ್ರದೊಳಖಿಳದಿಕ್ಪಾಲತತಿ ರಂಜಿಸಿತು || ೨೦

ಸುರರು ಖಚರರು ಕಿನ್ನರರು ಕಿಂ
 ಪುರುಷರನುಪಮಸಿದ್ಧವಿದ್ಯಾ
 ಧರರು ವಸುಗಳು ಮನುಗಳಾದಿತ್ಯರು ಭುಜಂಗಮರು |
 ಗರುಡಗಂಧರ್ವಾಪ್ತಿನೀದೇ
 ವರುಗಳಖಿಲಾಪ್ಸರಿಯರೆಸೆದರು
 ಪರಮಪುರುಷನ ರೋಮರೋಮದ ಕುಚಿ ಮುಚ್ಚಿಕದೊಳು || ೨೧

ಬಲದ ಭುಜದೊಳು ಪಾರ್ಥನೆಡದೊಳು
 ಹಲಧರನು ಚರಣದೊಳು ಧರ್ಮಜ
 ಕಲಿವೈಕೋದರ ನಕುಲ ಸಹದೇವಾಬಿಸೂದವರು |
 ಲಲಿತಕಾಂತಿಯೊಳಖಿಳತಾರಾ
 ವೆಳಗಳಮೆಳಗ್ಗಹವಿರಲು ತೊಳ
 ತೊಳಗಿ ಮೆಚ್ಚಿದನು ವಿಶ್ವರೂಪವಿಹಾರಿ ಮುರವೈರಿ || ೨೨

ಇಂದುಧರನಾಪಾರ್ವತಿಯು ಸಹ
 ಬಂದು ಗಗನದ ನೋಪುತಿರಲಾ
 ನಂದದಿಂದವೆ ತೋಪುತಿರಲಸುರರಪ್ರಸಾದನನು |
 ಬಂದು ದೇವನ ಘನತೆಯೊಳು ಸಲ
 ನಿಂದು ಋಷಿಗಳು ದೇವತಂಡವು
 ಕುಂದುಹೆಚ್ಚಿ ಸಿತ್ತಿಲ್ಲವೆನಲಂದೆನಬರು ನಭವ |

ಈ ಮೂರು ಪದ್ಯಗಳು ಒಂನೆಯ ಪದ್ಯದ ಮುಂದೆ ಕ. ಖ. ಪುಸ್ತಕ
 ಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

ಕಿವಿಗಳೊಳು ಕಂಗಳೊಳು ನಾಸಾ
 ವಿವರದೊಳು ಹೊಗೆ ಮೆಸಗಿ ದಳ್ಳುರಿ
 ತಿವಿದಾಕಾಶವನು ಕವಿದುದು ಕ್ರಾಂತಿ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ |
 ರವಿಯ ತಗಡೆನೆ ತಳಿತುದಾಯುಧ
 ನಿವಹ ಸಾಸಿರಭುಜದ ಬಹುಳತೆ
 ಯವಗಡಿಸೆ ವೈಕುಂಠನೆನೆದನು ವಿಶ್ವರೂಪದೊಳು || ೩೩
 ಅರಲ ಮುಖೆ ಸೂಸಿದುವು ದುಂದುಭಿ
 ಮೊರೆದುದಾಕಾಶದೊಳು ಮುದದಿಂ
 ಧರಣಿ ಬಿರಿದುದು ತನುವೆ ನೂಕಿತು ಜಲಧಿ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ |
 ಕರಿಕಮಠರುಬ್ಬಾಳುತನ ಮಿ
 ಕ್ಕಿರೆ ಮಹಾದ್ಭುತವಾಯ್ತು ಕಂಡರು
 ಹರಿಯ ರೂಪವನೊಬ್ಬ ಕೌರವನಲ್ಲದುಂಟದವರು || ೩೪
 ತಳುಕನುಗಿದೀಡಾಡಿ ಪರಿಣತ
 ಪುಳಕಜಲದೊಳು ನನೆದು ಹರುಷದ
 ಜಲಧಿಯೊಳು ಮನನುಂಟುಗಿ ಭಕ್ತಿಯ¹ ಭಾರದೊಳು ಕುಸಿದು
 ಒಳುಕಿ ತಮತಮಗೆದು ಮುನಿಸಂ
 ಕುಲಸಹಿತ ಗಾಂಗೇಯ ಕೃಪ ನಿ
 ರ್ತೃಲವಿದುರ ಗುರು ಸಂಜಯನಾಗಿಗಳ್ಳುಗಿದರು ಪದಕೆ || ೩೫

*
¹ ಭಾವದೊಳು, ಕ. ಖ. ಚ. ಓ.

* ಜಯತು ಯಾದವಕುಲಕಿರೋವಣಿ
 ಜಯತು ಸುರನರಭಣಿವನಂದಿತ
 ಜಯತು ಪಂಚವಕುಲಪ್ರತಿಷ್ಠಾಕಾರ್ಯ ಜಯ ಜಯತು |
 ಜಯತು ಪರತರ ಬರನುಪ್ರಗುಪನೆ
 ಜಯ ಜಯತು ಮುರಹರ ಮುಕ್ತಂದನೆ
 ಜಯತು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನೆ ಕೃಪಾಳನೆ ಯೆಂದುದಾಸ್ಥಾನ ||
 ಈ ಪದ್ಯವು ಕ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ೩೫ನೆಯ ಪದ್ಯದ ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆ
 ಯುತ್ತದೆ.

ಬಳಗೆ ಹೊಳದನು ಬಾಹ್ಯದೊಳು ಪ್ರ
ಜ್ವಲಿಸಿದನು ತಾನಲ್ಲದನ್ಯರ
ಬಳಕೆ ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲದಂತಿರೆ ಕೂಡೆ ತೋಪುದನು |
ಬಳಗೆ ಬಿಗಿವೆವೋ ಹೊಳಗೆ ಕೃಷ್ಣನ
ಸಿಲುಕಿಸುವೆವೋ ತಿಳಿಯೆ ಕೃಷ್ಣರು
ಹಲಬರಾಗಿಹರಾರ ಕಟ್ಟುವೆವೆಂದರಾಬಳರು ||

೩೬

ಆನುಪಮಾದ್ವಯದಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳಿನ
ಮೊನೆಗೆ ಮೋಹುವೊಡ್ಡಿಲ್ಲ ತೆಜವೆಂ
ಬಿನಿತು ಪರಿಪೂರ ದೊಳು ಸಚ್ಚಿದ್ರೂಪದೊಳು |
ಮನದ ಬಗೆ ಮುಟ್ಟದ ಮಹಾಮಹಿ
ಮನನು ಕಟ್ಟುವೆವೆಂತೆನುತೆ ತಮ
ತಮಗೆ ಕರ್ಣದಿಗಳು ಕೈಗಳ ಕದಪ ತೂಗಿದರು ||

೩೭

ಕಂಗಳನು ಕರುಣಿಸಿದನಂಧನ
ಪಂಗೆ ಬಚ್ಚಿಕೀಕೃಷ್ಣರಾಯನ
ಮಂಗಳಶ್ರೀಮೂರ್ತಿಯನು ಮನದಣಿಯೆ ನೋಡಿದನು |
ಕಂಗಳಡಗಲಿ ದೇವ ನಿಮ್ಮಾ
ಯಂಗಳವೆಟ್ಟನೆ ಕಂಡು ಮಗುಣೀ
ಕಂಗಳತರವೆ ಕಾಣಲಾಗದು ಕೃಪೆಯ ಮೊಡೆಂದ ||

೩೮

1 ಅಮಿತಕರುಣಾಸಿಂಧು ನೀನನು
ಸಮಚರಿತ್ರನು ನಿಮ್ಮಡಿಯ ಪದ
ಕಮಲದರುಶನದಿಂದೆ ಹಿಂಗಿದುವೆವೆದ ರಾಶಿಗಳು |
ಸಮತೆಯೊಳು ನೀಂ ನೋಡು ಶರಣರ
ಮಮತೆ ಬೇಹುದು ಜೀಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ರಮಣ ಕೃಪೆಮೊಡೆಂದು ಮೈಯಿಕ್ಕಿದಳು ಗಾಂಧಾರಿ ||

೩೯

1 ವಿಮಲಕರುಣಾ, ಖ. ಟ.

ಮಾನ ನಿನ್ನದು ಭಕ್ತಜನದಶ
ಮಾನ ನಿನ್ನದು ನಿನ್ನ ಶರಣರ
ಹಾನಿವೃದ್ಧಿಗಳಲ್ಲ ನಿನ್ನದು ಜೇಷ್ಠಿ ಗತಿಯುಂಟೆ |
ಆನತರ ತೇಜೋಭಿಮಾನವ
ನೀನೊಲಿದು ಸಲ ¹ ಹೆನುತೆ ಭಯದೊಳು
ಭಾನುಮತಿ ಮೈಯಿಕ್ಕಿದಳು ಮುರಹರನ ಚರಣದೊಳು || ೪೦

ತಾತ ಬೆದಹದಿರೀಮುಕುಂದನ
ಕೈತವಕೆ ಜೆಜ್ಜೆ ದಿರು ಸಂಧಿಯ
ಮಾತು ತಾಂ ನಿಜ್ಜೆಯವೆ ನೀಂ ಬೆಸಗೊಳ್ಳು ಮುರಹರನ |
ಈತನಂತರ್ರಾಮಿ ಜೀವ
ವ್ರಾತದೊಳು ಜನಜನಿತ ಜಗವೆ
ಶ್ಲೀತನಾಜ್ಞೆಯೊ ² ಳಲೆವುದೆಂದನು ಕೌರವರ ರಾಯ | ೪೧

ಎನ್ನ ಹೃದಯದೊಳರ್ಮು ನುಂಟುವನು
ಗನ್ನದೊಳು ಸಂಧಿಯನು ರಿಸುಗಳೊ
ಳನ್ನು ಸಿನ್ನೊಳಗಿವೆರೊಳದ್ದಾ ಹದನ ತಾನುಟಿಪಿ |
ಭಿನ್ನನಂತಿರೆ ತೋಪಿ ಭಿನ್ನಾ
ಭಿನ್ನನನಿಸಿಯೆ ಮೆಜ್ಜಿವೆ ತಿಳಿಯಲ
ಭಿನ್ನನೀಮುರವೈರಿ ³ ನಾವಿನ್ನಂಜಲೇಕೆಂದ || ೪೨

ಹಳಚುವುವು ಹಾಹೆಗಳು ಸೂತ್ರವೆ
ನಲುಗಿದೊಡೆ ತತ್ಪುಣ್ಯಪಾಪಾ
ವಳಿಗಳಾಹಾಹೆಗಳಿಗುಂಟೆ ಸೂತ್ರಧರನಿರಲು |
ಕೊಲುವನಸ್ಯರನಸ್ಯರಿಂದವೆ
ಕೊಲಿಸುವಾಕಮಲಾಕ್ಷನಲ್ಲದೆ
ಯುಚದಜೀವವ್ರಾತಕೀರ್ಪ್ಪಾತಂತ್ರೈವಿಲ್ಲೆಂದ || ೪೩

¹ ಹೆಂದುನುದೊಳು, ಚ. ಜ. ² ಳಲೆವು, ಖ. ³ ಯಲ್ಲದೆಜೀವ
ದಾರಂದ, ಕ.

ನಾವು ಸಂಧಿಯನೊಲಿವೆವೆಮ್ಮೆಮು
 ಭಾವದೊಳು ಹುಣುಕಿಲ್ಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿ
 ದೇವನಭಿಮತನಲ್ಲ ಬಿತ್ತೆನು ಮುರಹರನ ಮನವೆ |
 ನೀವು ಮೇಗರೆಯುಖಿತವವರೀ
 ರಾವಣಾರಿಯ ಬಗೆಯನಖಿಯರೀ
 ಸಾವೆನೀತನ ಕೈಯು ಬಾಯೊಳು ಧೀತಿ ಜೇಡೆಂದ ||

೪೪

ಇಡಿದನವನಿಗೆ ಧಾರಿಣಿಯ ಪೋಷಿ
 ಗಳಯಲೋಸುಗವಿಲ್ಲಿ ನಮ್ಮವೆ
 ರೋಳಗೆ ವೈರವೆ ಬಿತ್ತಿ ಬಹುಕೈವನು ಮುಪಾಬುವೆ |
 ಛಲಕೆ ಮುಣಿಯದೆ ರಾವಣಾವಿಗ
 ಕೂಡದರಿದಲಾ ಕೀರ್ಮಿ ಕಾಯವಿ
 ವಾಂವುನಗ್ಗದ ಕೀರ್ಮಿಯುಂಠಿಮುಪಂಜಬೇಕೆಂದ ||

೪೫

ಮುಣಿಮೆ ಬದುಕುವನಲ್ಲ ಹಗೆಮೊಳು
 1 ಸೆಣಸಿ ಬಿಡುವವನಲ್ಲ ದಿಟ ಧಾ
 ರಿಣಿಯ ಸಿರಿಗಳಸುವವನಲ್ಲಳುಕಿಲ್ಲ ಕಾಯದೊಳು |
 ರಣಮಹೋತ್ಸವವೆನ್ನ ಮತ ಕೈ
 ದಣಿಯೆ ಹೊಯಾ ಡುವೆನು ಕೃಪ ನ
 ಕೆಣಕಿದಲ್ಲದೆ ವೆಹಿಲನೊಳು ಕೈವೆಬೈವಿಲ್ಲೆಂದ ||

೪೬

ಮನದೊಳಗೆ ನನು ನಗುತೆ ಮುನ್ನಿನ
 ಮನುಜನಾಕಾರವನು ತಾಂ ಮಗು
 ಅನುಕರಿಸಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಧೀಶ್ವರಿಗೊಂದನೀಪವನ |
 ಜನಸಕೌರವೆಪಾಂಡುನಂದನ
 ಕನಗೆ ಸರಿಯೊಚಿಂತೆಯೆಮಗೇ
 ಕೆನುತೆ ರಾಜಾಲಯವನ ಸುರದ್ವಯಿಸಿ ಪ್ರೋಪಮೆಟ್ಟೆ ||

೪೭

1 ಸೆಣಸ, ಟ.

ಬಂದು ವಿದುರನ ಮನೆಗೆ ದೇವ ಮು

ಕುಂದ ಕುಂತಿಯ ಕರೆದು ನಿನ್ನಯ

1 ಕಂದರೈವರ ಮೇಲೆ ಕೌರವನೃಪನ ಖತಿ ಬಲುಹು |

ಇಂದು ಮುಖಿದುಡು ಸಂಧಿ ನಿನ್ನಯ

ಕಂದಕರ ನ ಬೇಡಿಕೊಳು ನೀ

ನೊಂದುಸೂಚಿಸಿ ಮರಳದನು ಮುರನೈರಿ ಹರುಷದೊಳು || ೪೮

ವಿದುರ ಭಾರದ್ವಾಜ ಗೌತಮ

ನದಿಯಮಗ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಾತನ

ಸುದತಿ ಕರ ವಿಕರ ಶಲ್ಯ ಸುಬಾಹು ಗುರುಸುತರು |

ವದನದುತ್ಸವವಡಗಿ ಕೃಷ್ಣನ

ಪದವನೋಲಗಿಸುತ್ತೆ ಬರೆ ಕರು

ಣದೊಳು ಕಮಲಾಕಾಂತನುಚಿತದೊಳವರ ಬೀಡೊಟ್ಟ || ೪೯

ನಯದೊಳೇಕಾಂತದೊಳು ಸಲೆ ಕಾ

ರಿಯವ ನುಡಿದವನಾಸೆವಾಸಿಯ

ಬಯಸಲಾಗದು ಹಿತವನೇ ಬಯಸುವುದು ಕುರುಕುಲಕೆ |

ನಿಯತವಿದು ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ಸಂ

ಧಿಯೆ ಸರಸ ಸಮರಾಂಗವೀಯ

ನ್ವಯಕೆ ನಿರ್ಮಯವೆಂದು ನೀವಾತಂಗೆ ಸಾಫುವುದು || ೫೦

ಎಂದು ಗಾಂಗೆಯನಾದಿಗಳನರ

ವಿಂದನಾಭನು ಬೀಜುಕೊಟ್ಟನು

ನಿಂದು ತಾಂ ರವಿಸುತನ ಕರೆದನು ರಥದ ಹೊರೆಗಾಗಿ |

ಬಂದು ಕಿಞ್ಜಿದೆಡೆಗಾಗಿ ಕಳುಹುವು

ದೆಂದು ನೇಮಿಸಿ ಬಹುಕ ತಾಪಸ

ಬೃಂದವನು ಕಳುಹಿದನು ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಯಣ || ೫೧

ಹತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಸುಧಿ.

ಕುಂತಿ ಕರ್ಣನನ್ನು ಕಂಡುದು—ಕರ್ಣನು ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಂಡುದು.

ಸೂಚನೆ

ಸೇನಸುವಧೆಗಿಂತ ಗಂಡ ಸಮರಾಂ

ಗಣಕತುಳಭೇರಿಯೆಂದನಾದಿನ

ಮಣಿಯ ಸುತ್ತನುದ್ದಂಡಕರ್ಣನ ಕಂಡಳಾಕುಂತಿ ||

ಬಲಿದವರ ಜೀವಿಸುವ ಬಗೆ ತಾಂ

ಬಲಹು ಮುರಮುಠನಂಗೆ ಮುಸಿದೊಡೆ

ತಲೆಯ ಬರೆಹವ ತೊಡೆವನಲ್ಲದೆ ಬಹಿ ಕ ಸೈರಿಸನು |

ನಳನನಾಭನು ಭಜಕರಿಗೆ ಬೆಂ

ಬಿಟ್ಟು ಬಿರುವನು ಭೇದದೊಳು ಕುರು

ಕುಲವ ಕೊಂದನು ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯಮಹಿಪಾಲ || ೧

ಇನತನೊಜನ ಕೂಡೆ ವೈದುನ

ತನದ ಸರಸವನೆಸಗಿ ರಥದೊಳು

ದನುಜರಿಪು ಬರಸೆಳದು ಕುಳ್ಳಿ ರಿಸಿದನು ಪೀತದೊಳು |

ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮಡಿಗಳೊಳು ಸರಿಸೇ

ವನೆಯೆ ದೇವ ಮುರಾರಿಯಂಜುವೆ

ನೆನಲು ತೊಡೆಸೂರಿಂಕಿನೊಳು ಸಾರಿದು ಶೇರಿಯಿಂತೆಂದ || ೨

ಭೇದಿಸಿಲೆಲೆ ಕರ ಸಿನೊಳು

ಯಾದವರು ಕೊರವೆಲೊಳಗೆ ಸಂ

ವಾದಿಸುವೊಡನೈಯಕೆ ವೊದಲೆರಡೆಲ್ಲ ಸಿನಾಣೆ |

ಮೇದಿನೀಪತಿ ನೀನು ಚಿತ್ತದೊ
ಳಾದುದಿಲ್ಲವೆನುತೆ ದಾನವ
ಸೂದನನು ರವಿಸುತನ ಕಿವಿಯೊಳು ಬಿತ್ತಿದನು ಭವವ || ೩

ದಾನವಾಂತಕ ಬೆಸಸು ವಂಶವಿ
ಹೀನನನು ನಿಮ್ಮಡಿಗಳೊಡನೆ ಸ
ಮಾನಿಸುವರೇ ಸಾಕೆನುತೆ ತಲೆವಾಗಿ ಕೈಮುಗಿಯೆ |
ಮಾನನಿಧಿಯೆನ್ನಾಣೆ ಬಾರ್ಯ
ನೀನು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಹವಣೆ ವರ
ಭಾನುವಂಶಲಲಾಮ ನೀಂ ರಾಮಂಗೆ ಸರಿಯೆಂದ || ೪

ಕಳೆದು ಕೊಂಡನು ವೀಳೆಯವನಂ
ಜುಳಿಯೊಳೊತಂಗಿತ್ತು ಕರನ
ಕೆಲಕೆ ಬರಸೆಳದವನ ಕರದೊಳು ಕರತಳವನಿಕ್ಕಿ |
ಎಲೆ ದಿವಾಕರತನಯ ನಿನ್ನಯ
ಕುಲವನಖಿಯೆಯಲಾ ಸುಯೋಧನ
ನೊಳು ವೃಥಾ ಸೇವಕತನದೊಳಿಹುದುಚಿತವಲ್ಲೆಂದ || ೫

ಲಲನೆ ತಾಂ ಪಡೆದೈದುಮಂತ್ರಂ
ಗಳೊಳು ಮೊದಲಿಗ ನೀನು ನಿನ್ನಯ
ಬಣ್ಣ ಯುಧಿಷ್ಠಿ ರದೇವ ಮೂಱನೆಯಾತ ಕಲಿಭೀಮೆ |
ಫಲಗುಣನು ನಾಲ್ಕನೆಯೊಳ್ಳದನೆ
ಯೊಳು ನಕುಲಸಹದೇವರಾದರು
ಬಣ್ಣಕ¹ ಮಾದ್ರೀದೇವಿಯಲ್ಲಿಯದೊಂದುಮಂತ್ರದೊಳು || ೬.

ಅದಖಿನೀಪಾಂಡವರೊಳ್ಳವರ
ಮೊವಲಿಗನು ನಿನಿರಲು ಧರಣಿಯ
ಕದನಪಿತ್ತಂಡಕ್ಕೆ ಕಾಮಿತವೆಲ್ಲ ಭಾವಿಸಲು |

1 ಮಾದ್ರಿಯೊಳೊಂದುಮಂತ್ರವೊಳಿಬ್ಬರುದಿಹಿದರು, ಕ, ಚ. ಜ. ಟ.

ಇದು ನಿದಾನವು ಕರ್ಣ ನಿನ್ನ
 ಭೃದಯವನೆ ಬಯಸುವೆನು ನಿನ್ನಯ
 ಪದಕೆ ಕೆಡಹುವೆನ್ನೆವರನು ಬಹುದೆನ್ನ ಸಂಗಾತ || ೭

ನಿನಗೆ ಹಸ್ತಿನಪುರದ ರಾಜ್ಯದ
 ಘನತೆಯನು ಮಾಡುವೆನು ಕೌರವ
 ಜನಪಪಾಂಡವಜನಪರೋಲ್ಕೈಸುವರು ಗದ್ದುಗೆಯ |
 ನಿನಗೆ ಕಿಂಕರರೆರಡುಸಂತತಿ
 ಯೆನಿಸಲೊಲ್ಲದೆ ನೀನು ದುರೋ
 ಧನನ ಬಾಯ್ಕುಂಬುಲಕೆ ಕೈಯಾನುವುದೆ ಹೇಚೆಂದ || ೮

ಎಡದ ಮೆಯ್ಯೊಳು ಕೌರವೇಂದ್ರನ
 ಗಡಣ ಬಲದೊಳು ಪಾಂಡುವುತ್ರರ
 ಗಡಣವಿದಿರೊಳು ಮಾದ್ರ ಮಾಗಧ ಯಾದವಾವಿಗಳು |
 ನಡುವೆ ನೀನೋಲಗದೊಳೊಪ್ಪುವೆ
 ಕಡುವಿಲಾಸವೆ ಬಿಸುಟು ಕುರುಪತಿ
 ನುಡಿಯೆ ಜೀಯ ಹಸಾವವೆಂಬುದು ಕಪ್ಪು ಸಿನಗೆಂದ || ೯

ಶೌರಿಯದೊಳಿಡಿರಿಲ್ಲ ಕುಲದೊಳು
 ಸೂರಿಯನ ಸುತನೊಡನೆಹುಟ್ಟಿದ
 ವಿರರಗ್ಗದ ಪಾಂಡುತನಯರು ನಿನ್ನ ವೈಭವಕೆ |
 ಆರು ಸರಿಯೈ ಕರ್ಣ ನಡೆ ನಡೆ
 ಧಾರಿಣೀಪತಿಯಾಗಿ ನೀನಿರೆ
 ವೈರವಿತ್ತಂಡಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣಕಿಲ್ಲೆಂದನಸುರಾರಿ || ೧೦

ಕೊರಳ ಸೆರೆ ¹ ಹಿಗ್ಗಿದುವು ದೃಗುಜಲ
 ಪುರವಣಿಸೆ ಕಡುಸೂಂದನಕಟಾ
 ಕುರುಪತಿಗೆ ಕೇಡಾದುದೆಂದನು ತನ್ನ ಮೊನದೊಳಗೆ |

1 ಯಾಖುದುವು, ಖ.

ಹರಿಯ ಹಗೆ ಹೋಗಿದೋಷದುರುಹದೆ
 ಬಹುದೆ ಹೋಹುದೆ ತನ್ನ ¹ ಜನನವ
 ನಱುಹಿ ಕೊಂದನು ಹಲವುಮಾತೆನೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿದ || ೧೧

ಕಾದಿ ಕೊಲುವೊಡೆ ಪಾಂಡುಸುತರು ಸ
 ಹೋದರರು ಕೊಲಲಿಲ್ಲ ಕೊಲ್ಲದೆ
 ಕಾದಿನಾದೊಡೆ ಕೌರವಂಗವನಿಯೊಳು ² ಹೊಗಲಿಲ್ಲ !
 ಭೇದದೊಳು ಹೊಕ್ಕಿಹುದನೋ ಮಧು
 ಸೂದನನು ತಾನಕಟನುತೆ ಚಿಂ
 ತೋದಧಿಯೊಳದ್ದಂತೆ ಮೌನದೊಳ್ದರ್ಪನಾಕ್ಷರ್ಮ || ೧೨

ಏನು ಕೇಡೆ ಕರ್ಣ ಚಿತ್ತ
 ಗ್ಲಾನಿಯಾವುದು ನಿನಗೆ ಕುಂತೀ
 ಸೂನುಗಳ ಬೆಸಗೈಯ್ಕೊಳ್ಳುವು ಸೇರದೇ ಮನಕೆ |
 ಹಾನಿಯಿಲ್ಲೆನ್ನಾಣೆ ನುಡಿ ³ ದು
 ಮ್ನಾನವೇತಕೆ ಮರುಳುತನ ಬೇ
 ಡಾನು ನಿನ್ನ ಪದಸೆಯ ಬಯಸುವನಲ್ಲ ಕೇಳಂದ || ೧೩

ಮರುಳುಮಾಧವ ಸಕಲರಾಜ್ಯದ
 ಸಿರಿಗೆ ಸೋಲುವನಲ್ಲ ಕಾಂತೀ
 ಯರು ಸುಯೋಧನರನಗೆ ಬೆಸಗೈವೆಲ್ಲಿ ಮನವಿಲ್ಲ |
 ಹೊರದ ದಾತಾರಂಗಿ ರಿಪ್ಪಗಳ
 ಸಿರವನರಿದೊಪ್ಪಿಸುವೆನೆಂಬೀ
 ಭರದೊಳ್ದರ್ಪನು ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನಂದ || ೧೪

¹ ವಚನ, ಖ. ಟ. ² ಹೊಗಪಿಲ್ಲ, ಖ, ರುಣಪಿಲ್ಲ, ಚ.

³ ನುಡಿಮೌನ, ಖ, ಟ.

ಬಡನೆ ಹುಟ್ಟಿದರೆಂಬ ಕಥನವೆ
 ನೆಡೆಗುಡದೆ ಬಣ್ಣಿಸಿದೆ ಪಾಂಡವ
 ರಡಗು ಬಾಣಕೆ ಬಲಿಯೆನ್ನಿಪ್ಪಿಫಲವೆ ವಾಣಿಸಿದೆ |
 ನುಡಿದು ಪಲವೇನಿನ್ನು ಕೌರವ
 ರೊಡೆಯನಾದಂತಹೆನು ಬಾರನು
 ಪೊಡವಿಯೊಳು ನೀಂ ಹರಹಿಕ್ಕೊಳು ನಿನ್ನವರ ನಿಲಿಸೆಂದ || ೧೫

ಹಲವುಮಾತೆನಖಿಳಜನವೆಂ
 ನುಣುವ ಸೊಗಸದು ಕೌರವೇಶ್ವರ
 ನೊಲವು ತಪ್ಪಿ ¹ ದ ಬಣ್ಣಕ ಜಗದೊಳಗಾಪ್ತಜನವಿಲ್ಲ |
 ಸಲಹಿದನು ಮೆನ್ನಣೆಯೊಳನಗ
 ಗಳಕೆಯಲ್ಲದೆ ಹೀನವೃತ್ತಿಯ
 ಬಳಸಿ ನಡಿಸನು ಕೌರವೇಂದ್ರನನೆಂತು ಮೆಚಿದಿಹೆನು || ೧೬

ನೋಡಿ ದಣಿಯನು ನಿಜವುಚಿತವೆ
 ಮಾಡಿ ದಣಿಯನು ಬಿರುದ ಹೊಗಣಿಸಿ
 ಹಾಡಿ ದಣಿಯನು ನಾನನಿಧಿಯನದೆಂತು ಮೆಚಿದಪೆನು |
 ಕಾಡಲಾಗದು ಕೃಷ್ಣ ಖಾತಿಯು
 ಮಾಡಲಾಗದು ಬಂದೆನಾದೊಡೆ
 ರೂಢಿ ಮೆಚಿದು ಕೌರವನ ಹಗೆ ಹರಿವೆನೆಗೆಂದ || ೧೭

ವೀರಕೌರವರಾಯನೇ ದಾ
 ತಾರನಾತನ ಹಗೆಯೆ ಹಗೆ ಕೈ
 ವಾರವೇ ಕೈವಾರವಾವಂತಹೆನು ಕುರುಸೃಪತಿ |
 ಶೌರಿ ಕೇಳೆ ನಾಳೆ ಸಮರದ
 ಭಾರದೊಳು ತೋಳುವೆನು ನಿಜಭುಜ
 ಶೌರಿಯದ ಸಂಪನ್ನತೆಯನಾ ಪಾಂಡುತನೆಯರೊಳು || ೧೮

1 ನ ಭುವನದೊಳಗನಗಾಪ್ತ, ಚ. ಜ. ಟ.

ಆರುಣಜಲದಾಜ್ಞದೊಳು ಬಂಬಲು
 ಗರುಳಚರಂವಿನೊಳಲುವಿನೊಟ್ಟೆಲ
 ಬೆರಳ ಸಮಿಧೆಯೊಳಡಗಿನಖಿಳಾಹುತಿಯ ರಚನೆಯೊಳು |
 ನರಕಪಾಲದ ಪಾತ್ರೆಯೊಳು ¹ ನಿಡು
 ದೆರಳಗಳ ಕೇಶದ ಸುದರ್ಭಾಂ
 ಕುರದೊಳಾಹವಯಜ ದೀಕ್ಷಿತನಹೆನು ತಾನೆಂದ || ೧೯

ಮಾರಿಗೌತಣವಾಯು ನಾಳನ
 ಭಾಗತವು ಬಹುಜೀವಹರವೀ
 ಕೌರವನ ರುಣ ಹಿಂಗೆ ರಣದೊಳು ಸುಭಟಕೋಟಿಯನು |
 ತೀಣಿಸಿಯೆ ಪತಿಯವಸರಕ್ಕೆ ಶ
 ರೀರವನು ನೂಕುವೆನು ನಿನ್ನಯ
 ಧೀರರೈವರ ನೋಯಿಸೆನು ರಾಜೀವಸಖನಾಣಿ || ೨೦

ಎನಲು ಕರ ನ ದೃಢವೆ ಕಂಡನು
 ಮನದೊಳುತ್ತಾಹಿಸಿದನಾದೊಡೆ
 ಯನುಜರೈವರ ಹದನು ನಿನ್ನ ದು ಬಲುಹ ಮಾಡಿದೊಡೆ |
 ಮನಕೆ ಖತಿಯಹುದಣುಹದಿದೊಡೆ
 ಯೆನಗೆ ಗುಣವೆಲ್ಲೆಂಬ ಕಾರಣ
 ವಿನಿತನಾನಣುಹಿದೆನು ನೀಂ ಸುಖಿಯಾಗು ಹೋಗೆಂದ || ೨೧

ಬಂದೊಡೊಳ್ಳೆತು ಬಾರದಿದೊಡೆ
 ಕಂದ ಕೇಳೈ ಮಧುರವಚನದೆ
 ಮಂದಮತಿಯನು ತಿಳುಹಿ ತಮ್ಮಂದಿರಿಗೆ ರಾಜ್ಯವನು |
 ಇಂವು ಕೊಡಿಸುವುದುಚಿತ ಸಂಪ್ರತಿ
 ಗಿಂದು ಸೇರಿಸು ನಿನ್ನ ಮಾತನು
 ಹಿಂದುಗಳಯನು ಕೌರವೇಶ್ವರನೆಂದನಸುರಾರಿ || ೨೨

1 ತಿಲದೊಳಗಳಕೇಶಃ, ಕ, ಖ, ಚ, ಜ, ಟ, ಠ,

ಮಸೆದುದಿತ್ತಂಡಕ್ಕೆ ಮತ್ತರ
 ವಸಮಸಂಗರರಿಗೆ ಸಂಧಿಯ
 ನುಸಿರಿದೊಡೆ ಮನಗಾಣನೇ ಕೌರವಮಹೀಶ್ವರನು |
 ವಿಷಮನಹ ಕಟ್ಟುಳು ಮಂತ್ರವೆ
 ನೆಸಗಲಾಗದು ತನ್ನ ಬೀರಕೆ
 ಮಸುಳಹುದು ಮುರವೈರಿ ಸಂಧಿಯನಣಿಯೆನಾನಂದ || ೨೨

ಕಳುಹಬೇಹುದು ದೇವ ದಿನಪತಿ
 ಯಿಷುದನಪರಾಂಬುಧಿಗೆ ಸಂಪ್ರತಿ
 ಯಿಷುದ ಹೊತ್ತಿಂದಿಗ ನೆಟ್ಟನೆ ನೀವು ಪಾಂಡವರು |
 ಹುಲುಸರವಿ ಹಾವೆಹುದು ಹತ್ತಿನ
 ಬಿಷುಯೊಳರಲಜ ರಿಗೆ ಹಿಸುಣರ
 ಬಳಕೆ ಹೊಗುವುದು ಕಳುಹಬೇಕೆಂದಂಭ್ರಗೈಹಗಿದನು || ೨೪

ಬೀಣುಕೊಂಡನು ಮನೆಗೆ ಬಂದು ವಿ
 ಶಾಲಮತಿ ಚಿಂತಿಸಿದನಾಸಿರಿ
 ಲೋಲ ಮಾಡಿದ ಮಂತ್ರ ಮನದೊಳು ನಟ್ಟು ಬೇರ್ದರಿಯೆ |
 ಕಾಳುಮಾಡಿದನಕಟ ಕುರುಪತಿ
 ಬಾಣಲಣಿಯದೆ ಕೆಟ್ಟನೀಗೋ
 ಪಾಲ ಬಣಿದೇ ಬಿಡನು ಜೀವವ ಕೊಳ್ಳದಿರನಂದ || ೨೫

ದನುಜರಿಪು ತನಗೊರೆದ ಮಂತ್ರದೊ
 ಳನಸುತನು ಚಿಂತಿಸುತೆ ನಿದ್ರಾಂ
 ಗನೆಯನುಷುದನು ಕೌರವೇಂದ್ರಂಗಾಪ್ತರಿಲ್ಲನುತೆ |
 ಮನದೊಳರುಳು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿರೆ
 ವನಜವರಳದುವೆಂದು ನೈದಿಲು
 ಮನವನಿಷುಹಲು ಸೂರ್ಯನಡರಿದನುದಯಪರ್ವತವೆ || ೨೬

ವೀರ ರವಿಸುತನೊಂದುದಿನ ರವಿ
 ವಾರದೊಳು ಫರಿತೋಷ ಮಿಗೆ ಭಾ
 ಗೀರಧೀತೀರದೊಳು ತಾತಂಗ್ವೈವನು ಕೊಟ್ಟು |
 ಸೌರಮಂತ್ರವೆ ಜಪಿಸುತಿರಲೌ
 ದಾರಿಯದ ಸುರತರುವ ಕುಂತೀ
 ನಾರಿ ಕಾಣಲು ಬಂದಳಾತ್ಮಜನಿದ್ದ ನದಿಗಾಗಿ || ೨೩

ಬರಲು ತಾಯಿ ದಿರಾಗಿ ರವಿಸುತ
 ನಿರದೆ ಬಂದನು ದಂಡದಂತಿರೆ
 ಚರಣದೊಳು ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕಲಾತನ ನೊಸಲ ನೆಗಡಿದಳು |
 ಬರಸೆಳದು ಬಿಗಿಯಪ್ಪಿದಳು ನೀ
 ರುರವಣಿಸಿದುದು ನಯನದೊಳು ಸೆರೆ
 ಕೊರಳಿಗೊಕ್ಕಿದುದಳಲಿನಬುಧಿಯೊಳದ್ದಳಾಕುಂತಿ || ೨೪

ಆಸಮಯದೊಳು ಗಂಗೆ ನಾರೀ
 ವೇಷದೊಳು ನಡೆತಂದಳೆ ಕುಂ
 ತೀಸತಿಯೆ ಕೈಯೆಡೆಯ ಕಂದನನೊಪ್ಪುಗೊಳು ನೀನು |
 ಈಸುದಿನಮಿವನಾಗುಹೋಗಿನ
 ಗಾಸಿಯನು ಸಲೆ ಕಾಯ್ದೆನೆನ್ನಯ
 ಭಾಷೆ ಸಂದುದೆನುತ್ತೆ ತಾಯಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಳಾತ್ಮಜನ || ೨೫

ಇರಲಿರಲು ರವಿ ಬಂದನೆಕ್ಕಟ
 ಗರೆದನೀತನ ಕಿವಿಯೊಳಲ್ಲವೆ
 ನೊಜ್ಜಿದ ನಿನಗೆಲೆ ಮಗನೆ ಕುಂತೀದೇವಿ ತಾಯವಳು |
 ಮುರಹರನ ಮತದಿಂದೆ ನಿನ್ನಯ
 ಸರಳ ಬೇಡಲು ಬಂದಳಂದಾ
 ಪರಿಗೆ ಕವಚವನಿತ್ತವೊಲು ಮರುಳಾಗಬೇಡೆಂದ || ೨೬

ಬೆಸಸಿದುದಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾದವೆಂದನು
 ಬಿಜಬಂಧುವೆ ಕಳುಹಿದನು ಮೆ
 ನ್ನಿಸಿದನಿತ್ತಲು ಮೊತೆಯನು ಭಯಭರಿತಭಕ್ತಿಯೊಳು |
 ಬಸೆದು ಬಿಜಯಂಗೈದಹದನೇ
 ನುಸಿರಬೇಡುದು ತಾಯೆಯೆನೆ ಶೋ
 ಕಿಸುತೆ ನುಡಿದಳು ಕುಂತಿ ಕರ್ಣನ ತೆಗೆದುಬಿಗಿಯುಟ್ಟಿ || ೩೧
 * * *

* ಹಾಡಿದನೆ ವಿನಯವೆಂದನು ನಾಂ ಕೃಷ್ಣಂ
 ಹಾಡಿದನೆ ನಿನ್ನ ವನು ಹಂದಿಡೆ
 ಯಾಡಿದನೆ ತಾನೊಮ್ಮೆ ತೊಟ್ಟಲೊಳುಪ್ಪವಡಿಸಿದೆನೆ |
 ನಾಡಬಾಲಕರಂತೆ ನೀನಡೆ
 ದಾಡಿ ಬರಲಿರೆತ್ತಿ ಕೊಂಡೆನೆ
 ನಾಡ ಸಲಹುವ ನೃಪತಿ ಬಾರಂದಪ್ಪಿದಳು ಮಗನ ||
 ಮಗನೆ ಬಾರೈ ಯೆನ್ನ ಚಿತ್ತದೊ
 ಳಗಲದಹ ಚಿಂತಾಮಣಿಯೆ ಬಾ
 ಜಗದ ವಂದಿತನಾಜರಾರ್ಥನ ಭಕ್ತ ನೀಂ ಬಾರ |
 ಪೊಗಳಲೆನ್ನೆಳವಲ್ಲ ದಾನದೆ
 ಸುಗುಣನಿನ್ನಾ ರುಂಟು ಪೋಲುವ
 ಮಗನು ನಿನ್ನವೊಲೆಂದು ಕರೆದಳು ಕುಂತಿ ವಿನಯದೊಳು ||
 ಕಂದ ಬಾರೈ ಯೆನ್ನ ಚಿತ್ತದೆ
 ಕುಂದದಿಹ ಚಿಂತಾಮಣಿಯೆ ಬಾ
 ತಂದೆ ಬಾರೈ ವರಜನಾರ್ಥನಭಕ್ತ ನೀಂ ಬಾರ |
 ಇಂದು ಮೆದಿನಿಗೊಡೆಯ ಬಾರೈ
 ತಂದೆ ಬಾರೈ ಕರ್ಣ ಎನುತುವೆ
 ಇಂದುಮುಖಿ ನಂದನನ ಕರೆದಳು ತನ್ನ ಹೊರಗಾಗಿ ||
 ಉದಯವಾಗಲು ಸೂರ್ಯನೆರಡಕೆ
 ಪದಕೆ ರಾಗದೆ ಬರುವ ಸಮಯಕೆ
 ಮುಧಜನಕೆ ಪದನಿಂಟುಕೊಟೆಯನಿತ್ತದಾನದೊಳು |
 UDYOGAPARVA

ಮುದದೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಸುತಿಕನೆ ಬಾರೈ
 ಸದಮಳಿಜ್ಜಾನಿಗಳ ಮಸ್ತಕ
 ಕದನಗಲಿ ಬಾ ಯೆಂದು ಕರ್ಣನ ಕರೆದಳಾಕೂತಿ ||

ಮಾತೆ ಕೇಳಿ ಎನ್ನು ಮಾತನು
 ತಾತರಬ್ಬರದೇನು ನಿವ್ವೊಳು
 ಜಾತಿಸಿದ ಪರಿಯೇನು ನಿಮ್ಮಡಿ ಬಂದ ಹದನೇನು |
 ಜಾತಕ್ಷತ್ರಿಯಾಪಾಂಡುರಾಯನ
 ನೋತು ನೀಂ ವಧುವಾಗಿಯಿರಲಿನ
 ನಾತ ನಿಂದಾತಾತನೆಂಬುದ ತಿಳಿಯಹೇಡೆಂದ ||

ಮಗನೆ ಕೇಳೈ ಕುಂತಿಭೋಜಿಗೆ
 ಮಗಳಜನು ತಾಂ ತನ್ನ ಬಾಲ್ಯದೆ
 ಮುಗುದತನದೊಳು ಬಳಿಯತಿರಲಾಕನ್ನೆ ಯೆಂದೆನಿಸಿ |
 ಅಗಣಿತಾಂಬುಜಸೀಮೆಗೇರಿಗೆ
 ಮಿಗೆ ಏತನು ಕಾಳಗಕೆ ನಡೆಯಲು
 ವಿಗಡಮಾನಿಸಿತಿ ತನ್ನ ಮನೆಗೈತಂದ ದುರ್ವಾಸ ||

ಖಂದ ಮುನಿಗಳಿಗಳ್ಳೈಪಾದ್ಯವ
 ನಂದದಿಂ ತಾನಿತ್ತೆ ಭಕ್ತಿಯೊ
 ಳಂದು ಕುತೂಹಲೊಳು ಸತ್ಕರಿಸುತ್ತೆ ತಾನಿರಲು |
 ಇಂದಾಮುಖಿ ಬಾ ತಾಯೆ ಎನುತುವೆ
 ಮುಂದಣುತ್ತಾದನೆಗೆ ಕಾರಣ
 ವೆಂದು ಕಿವಿಯೊಳಗೈದುಮಂತ್ರವನಿತ್ತ ಮುನಿಯನೆಗೆ ||
 ಅಮಹಾಮುನಿವರನ ಮಂತ್ರದೆ
 ಕಾಮಿಸಿದೆ ಸಿಸುವೊಂದ ತಾನುರೆ
 ವೋಮಪುರುಷನು ಬರಲು ನಿನ್ನು ತ್ವತ್ತಿಯಾಯ್ತಲ್ಲಿ |
 ಭೂಮಿಯೊಳಗಪಕೀರ್ತಿಗೋಸುಗ
 ವೀಮಹಾಸತಿ ಗಂಗೆಗಿತ್ತೆನು
 ನೋವುಕುಲನಿಸ್ಸೀಮ ಬಾರೆಂದಪ್ಪಿದಳು ಮಗನ ||*

* ಈ ಪದ್ಯಗಳು ಖ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಇಂನೆಯ ಪದ್ಯದ ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

ಮಗನೇ ತಮ್ಮಂದಿರನು ಪಾಲಿಸು
 ವಿಗಡತನವನು ಮೂಢು ಪರರೋ
 ಲಗವೆ ನೀಂ ಮಾಡುವುದೆ¹ ನಿನ್ನಗಿತ್ತಂಡವನುಜರಲೇ |
 ಸೋಗಸು ನಾನೆಂದುದನು ಪಿಸುಣರ
 ಹಗೆನುಡಿಯ ಕೇಳದಿರು ಪಟ್ಟವ
 ಬಿಗಿಸಿಕೊಳು ಸಲಿಸೆನ್ನ ವಚನವನೆಂದಳಾಕುಂತಿ || ೩೦
 ತಾಯಜಮ ನಾಂ ಬಲ್ಲೆನಿದನಾ
 ಕಾಯಜನ ಪಿತನಣುಹೆ ತಿಳಿದೆನು
 ರಾಯರಿತ್ತಂಡಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟದ ಹಿರಿಯ ತಾನಪುದು |
 ರಾಯನೆನ್ನನು ನಚ್ಚಿ ಹೊರೆದನು
 ಸಾಯಲಳುಕುವೆನೇ ಸುಡೇತಟ
 ವೀಯವೆನಿಬಾಚಿಕೆ ಕೃತ್ಯನ್ನೇಗಿಲ್ಲ ಗತಿಯೆಂದ || ೩೧
 ಮಕ್ಕಳೈವರಿಗಾಂ ಹಿರಿಯನಿದು
 ತಕ್ಕ ಮಾತೆಲೆ ತಾಯೆ ಸಂದೇ
 ಹಕ್ಕೈ ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದುನಿಲಲಿ ಧಾರಿಣಿಯ ಬಯಸುವೊಡೆ |
 ತಕ್ಕುದೇ ದಾತಾರನಂಸಿಯೊ
 ಳೊಕ್ಕ ತನವಿರಲಾರು ಮೆಚ್ಚುವ
 ರಕ್ಕ ಹೇಡಾ ಹೇಸಳೇ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ತನಗೆಂದ || ೩೨
 ಇಂದು ನೀವಣುಹಿದ ಬಚಕ ರವಿ
 ನಂದನನೆ ಎಂದಣುದೆನಲ್ಲದೆ
 ಹಿಂದೆ ದುರ್ರೋಧನನದಾವುದ ನೋಡಿ ಸಲಹಿದನು |
 ಬಂದು ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ಕೂಡಿದೊ
 ಡಿಂದು ಬಹುದಪಕೀರ್ತಿ ನಿಮ್ಮಡಿ
 ಬಂದ ಕಾರ್ಯವೆ ಬೆಸಸಿ ಬೇಗದೊಳಂದನಾಕರ್ಣ || ೩೩

¹ ನಿನ್ನಗೇಗೈವರನುಜರಲೇ, ಚ. ನೀನಿರೆ ವಿನಯವಿತ್ತಂಡ, ಟ.

ಆದೋಡ್ಯವರು ಮಕ್ಕಳನು ತಲೆ
 ಗಾಡು ತೋಣ್ಣಿ ಕಂದ 1 ನಿನಗೇ
 ನೀದುರಾಗ್ರಹವೊಪ್ಪುವುದೆ ಕೌರವನ ಸೀಮೆಯೊಳು |
 ಹೋದ ಬಾಣವ ಮರಳ ತೊಡದಿರು
 ಮಾದು ಕಳ ವೈರವನೆನಲ್ಕೆ ಹ
 ಸಾದವೆಂದನು ಬೀಜುಕೊಂಡನು ಬಂದನರಮನೆಗೆ ||

೩೬

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು

ಸೈನ್ಯ ನಿಯೋಗ ಪರ್ವ

ಹನ್ನೆರಡನೆಯಸಂಧಿ.

ಪಾಂಡವರು ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದುದು.

ಸೂಚನೆ

ಅವನಿಯದಿರಿತು ಗಗನ ತಾರಾ
 ನಿವಹವನು ಬಿದಿರಿತ್ತು ವರಪಾಂ
 ಡವರು ಕಳನೊಳು ವೆಂಟಣಿಸಿದರು ಕಮಠ ಟೆಂಟಣಿಸೆ ||
 ಕೇಳು ಜನವೇಜಯ ಧರಿತ್ರೀ
 ಪಾಲ ಸಂಧಿಯ ಮುಖುದು ಲಕ್ಷ್ಮೀ
 ಲೋಲನೈತರುತಿವರ ಹೊರೆಗಟ್ಟಿದನು ಸಾತ್ಯಕಿಯ |
 ಕೇಳಿದರು ಮುರಹರನ ಬರವನು
 ಮೌಳಮಸ್ತಕದಖಿಳಧರಣೀ
 ಪಾಲರಂದಿದಿರಾಗಿ ಬಂದರು ಸಕಲ 2 ಬಲಸಹಿತ ||

೧

1 ಕೇಳಿ ನಗೀದುರಾಗ್ರಹವೊಪ್ಪದೊಡೆ ಕೌರವನ ಸೀಮೆಯೊಳು, ಜ. ನಿನಗೇ
 ನೀದುರಾಗ್ರಹವೊಪ್ಪದೇ ಕೌರವನ ಸೀಮೆಯೊಳು, ಜ.

2 ದಣ, ಕ, ಖ, ಜ, ಜನ, ಟ.

ದೂರದೊಳು ದುಮ್ಮಾನ್ವಿಸಿದ ವದ
 ನಾರವಿಂದವೆ ಕಂಡು ಸಂಧಿಗೆ
 ಸೇರರವೆದಿರು ಬಲಿದು ದಾಹವವೀತನಿರವಿನೊಳು |
 ಕೌರಿಗಾಯ್ತ ಪಮಾನವಿದಲೇ
 ಮೊರಿಗುತ್ತವೆವೆನುತೆ ಬಂದನು
 ಮಾರುತನ ಮಗನಸುರಮೆರ್ದನನಿಂಗಿತವನಣಿದು || ೧

ದರುಶನವೆ ನೀಡಿದನು ಕೃಷ್ಣ ನ
 ಚರಣದೊಳು ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕಿದನು ಮಿ
 ಕ್ಷರಸುಗಳು ದ್ರುಪದಾದಿನಾಯಕರೇಷಗಿವರು ಪದಕೆ |
 ಪರಮಬಾಂಧವರೈಲ್ಲ ಜೀವಂ
 ತರೆ ನದೀಸುತ ವಿದುರ ಗುರು ಕೃಪ
 ಗುರುತನುಜ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರರೆಂದನು ಧೃತನಂವನನು || ೨

ಭೂಮಿಪತಿ ನಿಜಬಾಂಧವರು ಸು
 ಜ್ಞೇಮಿಗಳು ತಾವೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮಯ
 ಜ್ಞೇಮವನು ಕೇಳಿದರು ಕಳುಹಿದರವರು ಹರಕೆಗಳ |
 ಆಮಹಾಸಂಗ್ರಾಮಮುಖದೊಳು
 ತೋಮರದ ಕಾಣಿಕೆಗಳೊಳು ಸು
 ಪ್ರೇಮವನು ಬಳೆಸುವುದು ದುರೋಧನನ ಮತವೆಂದ || ೩

ಭೂಮಿಯೊಳಗರ್ಧವನು ಬೇಡಿದೊ
 ಡಾಮಹಿಪ ನಿಮ್ಮೈವರಿಗೆ ಸಂ
 ಗ್ರಾಮಭೂಮಿಯನ್ನೆದೆ ಕೊಟ್ಟನು ನಿಮ್ಮೊಳಪ್ರಿಯನೆ |
 ಸಾಮದೊಳು ಸೊಗಸಿಲ್ಲ ನೀಂ ನಿ
 ಸ್ನೇಹರಾದೊಡೆ ಹರವುದಿಂದು
 ದ್ವಂದ್ವಮುಕುರುಭೂಮಿಯೊಳು ಬಲಸಹಿತವರ ಪತಿಕರಿಸಿ || ೪

ಮುನಿದೊಡೆಯು ನಿವ್ವೊಳಗೆ ನೀವೇ
 ಮನ್ನಕತವೆ ಮಾಡುವಿರಿಯಗ್ರಜ
 ರನುಜರೊಳು ಕದಡಾದೊಡುವಶಮಿಸುವುದು ನಿವ್ವೊಳಗೆ |
 ಎನಗೆ ನಿವ್ವೆಯ ದೂಸಣಿಂದಾ
 ಯ್ತುನಿತುಸಭೆಯೊಳು ಮಾನಹಾನಿಗ
 ಳನಲು ನೊಂದನು ಧರ್ಮ ಸುತನಿಂತೆಂದ ನಸುನಗುತೆ || ೬

ಮೊಳಿದು ಸುರಗಿಯನುಗಿದು ಗಗನವ
 ನಿಲುಕಿ ಮಾಡುವುದೇನು ನಿವ್ವೊಡಿ
 ಗಳಿಗೆ ತಪ್ಪಿದ ತರಳರಖಿಳವ್ಯಾಪ್ತಿಯೇಗುವುದು |
 ಖಳರು ಮಾಡಿದ ಖತಿಯನವ್ವೊಳು
 ತಿಳಿದು ಮಣಿಯಲು ಬೇಕು ಕರುಣಾ
 ಜಲಧಿ ನೀವೆಂದಂಪ್ರಿಗಳ ಹಿಡಿದನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು || ೭

ಬಣಿದೆ ಕಾಡದಿರೇಣು ಮನದೊಳು
 ಮಣಿದೆವಾಗಳ ಕೌರವರು ಮುಂ
 ದಣಿಯದವೆಗಡಿಸಿದರು ಪೋಗಲಿಯೆಮ್ಮ ದೂಣೀಕೆ |
 ನೆಣಿವಣಿಗೆಯುಂಟಾದೊಡಿಂದಿನ
 ಮೆಣುದೆವಸ ಸಂಗ್ರಾಮ ಸೈರಿಸ
 ಲಣಿಯರವೆದಿರು ನಡೆ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ನೀನೊದ || ೮

ಹಾನಿಯನು ತಾಂ ಹೊತ್ತು ಭೃತ್ಯರ
 ಮಾನವನು ಪತಿಕರಿಸಬೇಹುದು
 ತಾನೊಡೆಯನಾದಂಗೆ ಗುಣವೆವ್ವೊಡೆಯ ನೀನಾಗಿ |
 ಮಾನಭಂಗವೆ ಧರಿಸಿಯೆಮ್ಮ ಭಿ
 ಮಾನವನು ನೀಂ ಸಲಹಿದೈ ಸಂ
 ಧಾನವನು ಸೇರಿಸದೆ ಸಲಹಿದೆ ಯೆಂದನಾ ಭೀಮ || ೯

ಮೂರಿಯುಹಕೆಗಳಡಗದಂತಕ
 ನೂರು ತುಂಬದೆ ಶಾಕಿಸಿಯರೊಡ
 ಲೋರು ನನೆಯದೆ ಶಾಕಿಸಿಯರಿಗೆ ಡೊಳ್ಳು ಸಾಲಿಡದೆ |
 ಕೌರವನ ತನಿಗರುಳ ದಂಡೆಯ
 ತೋರಣದ ಬಾಗಿಲೊಳು ವಿಭವದೆ
 ವಾರಣಾಹ್ವಯನಗರಿಯನು ಹೊಗದಿಹನೆ ತಾನೆಂದ || ೧೦

ತೋಲು ನಡೆ ಗಜಬಜಿಸಬೇಡಿಂ
 ನಾಣುತಿಂಗಳೆ ನಾಳ ಪಯಣಕೆ
 ಸಾಣಿಸೇಱಿದನುತುಪಪ ವ್ಯಕ್ತೆ ನಡೆತಂದು |
 ಬೇಱಿಬೇಱವನೀಶರಿಗೆ ಮಣಿ
 ಹಾಱರನು ಕಳುಹಿದನು ಕೃಷ್ಣನ
 ದೂಣು ಬರಲಳವಡಿಸಿದರು ಸಂಗ್ರಾಮಸಾಧನವ || ೧೧

ಗುಡಿಯ ಮಂಡವಿಗಳೆ ಹೊಣಿಗೆಗ
 ಳಡಿಗಡಿಗೇ ಸಂಭ್ರಮಿಸಿದುವು ಬಹ
 ಸಿಡಿಲು ಬೊಟ್ಟಿಡುವಂತೆ ಮಸೆವುವು ಕೂಡೆ ಕೈಮಗಳು |
 ತಡಿಯ ಬಿಗಿಸುವೆ ಗುಣವೆ ಷಿಂಚೆಯ
 ಗಡಣಿಸುವ ಬಲುಗೀಲುಗಾಲಿಯ
 ತೊಡಿಸುವುತ್ರವನಾಯ್ತು ಪಪ್ಲವ್ಯದೊಳು ರಭಸದೊಳು || ೧೨

ಹಿಳುಕ ತಿದ್ದುವ ಬಿಲ್ಲ ಬಾಗಿನ
 ಹೊಳಪನೊಯ್ಯಾರಿಸುವ ಮೂರ್ತಿರು
 ಗಳನು ಜೋಡಿಸುವೆವಿಳಕ್ಕೆಡುವೆ ಮಸವೆ ಮಂಡಕಯ |
 ಕಳಕಳಕೆ ಬಲುಹಾಯ್ತು ರಾವುತ
 ರೊಳು ಗಜಾರೋಹಕರ ರಥಿಕ
 ವಳಗಳವೆರವರಂಗದೊಳು ಸಂವರಣೆಯೊಪ್ಪಿದುವು || ೧೩

* ತಡಿಯ ಹೊಲಿಸುವ ಜೋಡುಗಳೊಳೆಡ
 ವಿಡದೆ ಹಮ್ಮುಗೆಗಳನು ಬಲಿಸುವ
 ಕಡಿವಣವ ಕಂಬಗಳ ವಾಗೆಯ ಬಿಗಿಯ ತಾಪನೆಯ |
 ಸಹಗರಿಸಿ ಸಂವರಿಸಿ ಹಲ್ಲಣ
 ದೆಡೆಯ ಹೊಂಬರಹದ ಸುರೇಖೆಯ
 ನುಡಿಯಲರಿವೆನೆ ಕೂಡಿದರು ರಾವೃತರು ನಿಮಿಷದೊಳು ||

ಗುಣವೊರಜೆಯಡಿವೊರಜೆ ಬೆನ್ನಿನ
 ಮಿಳಿಯ ಜಾಳಿಗವೊರಜೆಯೊಪ್ಪುವ
 ಗಳದ ಗಂಟೆಯನಂಕುಕದ ಹೊರಗಳ ಬಡಿಗಳನು |
 ಪ್ರಳಯರವಿಗಳ ರಕ್ಷಿಯಂತಿರೆ
 ಬೆಳಸ ಹಿಂಜೆಯನಾಯುಭವ ಕೈ
 ಗೊಳಿಸುತಿರ್ದರು ಕರಿಯ ಸಜ್ಜೋಡುಗಳ ಮಾವೃತರು ||

ಗಾಲಿಗಳನಳವಡಿಸಿಯುಟ್ಟಿನ
 ಕಿಲಿಗಗಳ ಬಲಿಯುತ್ಪ ಹಲಗೆಯ
 ಸಾಲ ಜೋಡಿಸಿ ಜಯವತಾಕಾಜಾಲವನು ರಚಿಸಿ |
 ಕೋಲಿಗಳ ಬಲಿಯುತ್ಪ ಯಿಶಚಿಸ
 ಬಾಲಸುತರುಯ್ದ ಕೃಷೆಯವನು
 ಲೀಲೆಯಿಂದಳವಡಿಸುತಿರ್ದುದು ರಥಕಸಂದೋಹ ||

ಅನಿತು ಗಜಹಯರಥವದಾತಿಯು
 ಘನತರದ ಸಂವರಣೆಗಳ ತನ
 ತನಗೆ ಸಜ್ಜೋಡುಗಳ ಜೋಡಿಸಿತಂದುಪ್ಪವದೆ |
 ಜನವಪಾಡವರವದೆ ನಾಳಿನ
 ದಿನ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಪಯಣವ
 ಮನಗೊಳಿಸಲಿನನವರವರೈತದಗ್ರವೇಖಿದನು ||

ನಡೆಯ ಭರನಡಗಿತ್ತು ಜರೆ ತನ
 ಗಡಿಸಿತೆದುರೆ ನೊಂದೂ ಖಾತಿಯ
 ಕಡುಹು ಕುಂದಿತು ತೇಜವಡಗಿತು ತನ್ನ ರಕ್ಷಿಗಳ |

ಜೋಳ ಹರಿದುದು ದೆಸೆದೆಯ ಭೂ
 ಪಾಲರಿಗೆ ರಾಯಸದ ಹದನನು
 ಕೇಳಿದಾಗಲೆ ಕವಿದು ಬಂದರು ತಮ್ಮ ದಟಸಹಿತ |
 ಸೂಳವಿಸಿದುವು ಸನ್ನೆಯೊಳು ನಿ
 ಸ್ನಾನವಂದಿನ ಮಱುದೆವನು ವೈ
 ಹಾಳಯನು ಪೊಟಮಟ್ಟರನಿಬರು ದೈತ್ಯರಿಪುಸಹಿತ || ೧೪
 ಎಲೆಲೆ ನೆಲ ಬೆಸಲಾದುದೆನೆ ಬಲು
 ದೂದ ತೆರಳಕೆ ತೀವಿತವನಿಯು
 ತಳಪಟದ ಹಬ್ಬುಗೆಯೊಳಬ್ಬ ರಿಸಿದುವು ಜೊಜ್ಜೆಗಳು |
 ತಲೆನೊರೆಯೆ ಹೂಕದೊಳು ಘಣಿಪತಿ
 ಯಳುಕೆ ತೊಟ್ಟನು ತರಣಿ ಸೇನೋ
 ಜ್ಜಳಿತಧೂಳಿಯು ಝಗಿಯನದ್ಭೂತವಾಯ್ತು ದೆಪ್ಪಾಳ || ೧೫
 ಹಿಣಿಲ ಹಾಜೆಯ ಬಿರುದುಗಳ ಡಾ
 ವಣಿಯು ನಾಯಕವಾಡಿಗಳ ಸಂ
 ದಣಿಯು ¹ ಸುಕರದ ಕೈದುಗಳ ವೆರವೀರನೂಪುರದ |

ಕಡು ಕುಬಜನುನದಂತೆ ಕತ್ತಲೆ
 ಹೊಡಕರಿಸುತಿದೆಯೆಂದು ಕಡುಸಿ
 ಗೆಡಸಿ ಬಿದ್ದನು ರವಿಯು ತಾನೆನಲಸ್ತು ರಂಜಿಸಿತು ||
 ಅರಸ ಸಂಧ್ಯಾದೇವಿಯರನುಪ
 ಚರಿಸಿ ಕೌರಿಯ ಪದಯುಗವ ನೆನೆ
 ದರಿವಿದಾರಣ ಕರಿಸಿದನು ದ್ರುಪದಾಧಿನಾಯಕರ |
 ಬರಿಸಿ ಕೃಷ್ಣಂಗೆಬಿಗಿ ನಾಳಿನ
 ಧರಕೆ ದಟಪತಿಯಾವನೆಂಬುದ
 ಕರುಣಿ ಬೆಸನೈ ತಂದೆಯೆನಲಿಂತೆಂದನನುರಾರಿ ||

ತಡಿಯುಹೊಲಿಸುವ ಮೊದಲಾದ ಆರಂಭದ್ಯಗಳು ಕ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿವಾತ್ರ
 ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

¹ ನ. ಛಟರಕಾಲತೊಡರಿಸಿ, ಟ.

ಕುಣಿವಸುಭಟರ¹ ಪಳರವದ ಡೊಂ

ಕಣಿಯ ಖೇಟಕಖಡ ಬಲುಬಿಲು

ಗಣೆಯ ತಿಳವೊಡಸಂಖ್ಯೆಯಹ ಕಾಲಾಳ ನೋಡಿದರು || ೧೬

ಅಳವಿಗೊಟ್ಟೊಡೆ ರವಿಯ ತುರಗವೆ

ನುಳುಹಿ ಮುಂಚುವ ಜವದ ನೊಸಲೊಳು

ಹೊಳವೆ ಕನ್ನಡಿಗಳ ಖುರಾಂತದ ಜಡಿವಜೋಡುಗಳ |

ಬಿಳಿಯ ಚೌರಿಯ ಜಲ್ಲಿಗಳ ಹ

ತ್ತಳದ ರಾಹುತಸನ್ನೆಯೊಳು ನೆಲ

ನಲುಗೆ ನಿಗುರುವ ನಿಲುವ ನಿರುಪನುಪಯವ ನೋಡಿದರು || ೧೭

ಶೈಲದೆಡಬಲದೊಣತೆಯೆನಲು ಕ

ಪೊಲದೊಳು ದಾರಿಡುವ ಮದಜಲ

ದಾಳಗಳ ಭರಿಕೈಯ ಲವ್ರಡಿಯ ವಜ್ರಮುಟ್ಟುಗಳ |

ನಾಳವಿಲುಗಳ ರಾಯಜೋದರ

ಮೇಲುವಣೆಗಳ ಚಿತ್ರಗತಿಶುಂ

ಡಾಲಗಳ ನೋಡಿದರು ಗಜಸೇನಾಸಮುದ್ರದೊಳು || ೧೮

ಥಳಥಳಪ² ಸೂಲಿಗೆಯ ಮುಮ್ಮೊನೆ

ಗಳ ರಥಾಂಗದ ಮೇಲುಪಸರದ

ಪಳಹರೆದ ಖುರಗತಿಯ ಜೋಡ ಜವಾಯ್ಲು ಕುದುರೆಗಳ |

ಬಲದ ಬದ್ದ ರದೊಟ್ಟಿದಂಬಿನ

ಹೊಳವಹೊದೆಗಳ ಸೂತರುರವಣೆ

ಗಳ ಸುರೇಖೆಯ ಗತಿಯ ರಥರಾಜಿಗಳ ನೋಡಿದರು || ೧೯

ಅವನಿಪಾಲರ ಮುಕುಟಮುಣಿ ಮುಣಿ

ನಿವಹದತ್ತಿದ ಖಡ ಪರಶುಗ

ಳವಿರಳದ ತರೆಗಳ ಪತಾಕಾವಳಿಯ ಬಲುನೊಪಿಯ |

¹ ಪಳಹರದ, ಕ. ಖ. ಜ. ಜ.

² ಸೂನಿಗೆಯ, ಚ. ಟ.

ವಿವಿಧಗಜಹಯಜಲಚರಃಫದ
 ಪವನಜನ ಕೈಸನ್ನೆ ಗಳ ಘನ
 ಪವನಹತಿಯೊಳು ಲಹರಮೆಸಗಿತು ಬಹುಳಬಲಜಲಧಿ || ೨೦

ಹರಿಯುಧಿಷ್ಠಿ ರರೊಂದುಗಜಕಂ
 ಧರದೊಳದ್ದರು ನಿಖಿಳಸೇನೆಯ
 ತೆರಳಕಯ ತೋಪಿಸುತೆ ಬಂದರು ಭೀಮಫಲಗುಣರು |
 ಬಿರುದಧ್ಯ ಪ್ಪದ್ಯುಮ್ಮೆ ಮೊದಲಃ
 ಗಿರೆ ಕುತೂಹಲಿ ದುಪದಭೂವರ
 ನುರವೆಣಿಸಿ ತೋಪಿಸಿದನೊಂದಕ್ಷೈಹಿಣೀಬಲವೆ || ೨೧

ವರಯುಧಾಮನ್ಯುತ ಮೌಜಸ
 ರುರುಶಿಖಂಡಿ ಸುಚೇಕಿತಾನ ಸ
 ಮರಧುರಂಧರವೀರಸಾಂಚಕಾಲ ಕ್ಷಿತಿಶ್ವರರು |
 ತುರಗಗಜರಥಪಾಯದಳಸಾ
 ಗರದ ಸಂರಂಭದೊಳು ನಿಜಸಂ
 ವರಣೆಯನು ತೋಪಿದರು ತಮ್ಮಕ್ಷೈಹಿಣೀಬಲವೆ || ೨೨

ವರವಿರಾಟನು ಕಂಬುನ್ಯಪನು
 ತ್ತರ ಶತದ್ಯುಮ್ಮೆ ಶತಚಂದ್ರಕ
 ರುರುಶತಾನೀಕನು ಶತಾಯುಧನೆನಿಸ ಮೆತ್ಸ್ಯಪರು |
 ತುರುಕರುರುಸಾಹಣ ಸಮುದ್ರದ
 ವರು ಯವನ ಬುರುಸಹಣ ಕಾಶೀ
 ಶ್ವರರು ತಮ್ಮಕ್ಷೈಹಿಣಿಯ ತೋಪಿದರು ಧರ್ಮಜಗೆ || ೨೩

ಜಯ ಸಮರಸುಸಮಗ್ರಬಲ ಕೈ
 ಕಯನ್ಯ ಸಾಲರು ತಮ್ಮೊಳಕ್ಷೋ
 ಣಿಯನು ತೋಪಿದರಂದು ಗಜಕಂಧರದ ಭೂಪತಿಗೆ |

ಭಯವಿಹೀನರು ಪಾಂಡ್ಯನೃಪ ಸೃಂ
ಜಯ ಸುಸೋಮಕಭೂಪರಕ್ಷೋ
ಣಿಯನು ತೋಪಿದರವನಿ ಕುಸಿದುದು ದಟದ ಪದಹತಿಗೆ || ೨೪

ಚೇದಿದೇಶದ ಧೃಷ್ಟಕೇತು ಬ
ಲೋದಧಿಯೊಳಕ್ಷೋಣಿಯನು ಮೇ
ಲಾದ ಕುಂತೀಭೋಜನಕ್ಷೋಹಿಯ ತೋಪಿದನು |
ಆದುದೇಷಕ್ಷೋಣಿಯಲ ಮೇ
ಲಾದ ನಾಯಕದಟದ ನೆಪ ಹಿರಿ
ದಾದುದಾಹವನೇನೆ ಗೋಚರವಲ್ಲ ಗಣಿಸುವೊಡೆ || ೨೫

ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮನು ನೀಲನು ಬೃಹ
ತತ್ರ ಸೂರ್ಯಧ್ವಜ ಸುವೆರ್ಮಸ
ಚಿತ್ರವರ್ಮ ಹಿರಣ್ಯವರ್ಮರು ಚಾರುಚೇಷ್ಯಕನು |
ಶತ್ರುಮಥನನು ವಿಂಧ್ಯಗಿರಿಯ ಸು
ಹೋತ್ರನನ್ವಯದವರು ಪಾಂಡವ
ಮಿತ್ರರೊದಗಿದರೊಡನೆ ಜನವೇಜಯಮಹಿಪಾಲ || ೨೬

ವೀರಪಾರಂಗಿರುಳು ಸೋತಂ
ಗಾರವರ್ಮನು ಗಗನಚರಪರಿ
ವಾರಬಹುಳದ ಬಂದು ಕಂಡನು ಕಲಿಯುಧಿಷ್ಠಿರನ |
ಕೌರವೇಂದ್ರನನುಯ ಸಮರಸು
ಧೀರಸಾಹಸಚಿತ್ರಸೇನನು
ದಾರಬಲದೊಳು ಬಂದು ಕಂಡನು ಮಿತ್ರಭಾವದೊಳು || ೨೭

ಕಾರಿರುಳ ಪಟ್ಟಣಕೆ ಚಂದ್ರನ
ತೋರಣವ ಬಿಗಿದಂತೆ ದಾಡೆಗ
ಳೋರಣದ ಹೊಳಹುಗಳ ಹೊಗರಿಡುವೊಡಲ ಕಪ್ಪುಗಳ |

ಸಮರೋದ್ಧಾರಚಿತ್ರಾಗದನು ನೇನಾಭಾರದೊಳು ಬಂಧಿವರ ಕಂಡನು,
ಕ. ಖ. ಚ. ಜ.

ಭಾರಿದೇಹನು ಭಟಭಯಂಕರ
 ತೋರಹತ್ತನು ದೈತ್ಯಮಯಸರಿ
 ವಾರಬಹುಳದಿ ಬಂದು ಕಂಡನು ಕಲಿಘಟೋತ್ಕ ಚನು || ೨೮

ಬಲದ ದೆಖಾಳವನು ನೋಡಿದ
 ರೋವಿನೊಳು ನಿಜಸೇನೆಸಹಿತತಿ
 ಬಲರುಪಪ್ಲವೈಕ್ಕೆ ಬಂದರು ಹೊಕ್ಕರಾಲಯವ |
 ಬಚಿಕ ಸುಮುಹೂರ್ತದೊಳು ಪ್ರೊಱಗುಡಿ
 ಗಳನು ಹೊಯ್ಗಿದರಂದು ಯದುಕುಲ
 ತಿಲಕ¹ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನ ನೇಮದೊಳು || ೨೯

ಪರಿಮಿತಕೆ ತನ್ನಾಪ್ತಸಚಿನರ
 ಕರಿಸಿ ಕೊಂಡನು ಕೃಷ್ಣ ರಾಯಂ
 ಗರಸ ಬಿನ್ನ ಹಮಾಡಿದನು ನೃಪಕಾರ್ಯಸಂಗತಿಯ |
 ಧುರಕೆ ಸೇನಾನಾಥನಿಲ್ಲದೆ
 ನೆರೆದ ಬಲ ಸಾಲಿಱುಹೆ ಮುಱಿದೊಡೆ
 ಹರೆವವೊಲು ಹುರುಳಿಲ್ಲ ದಟಪತಿಯಾವನನಂದ || ೩೦

ದ್ರುಪದನಾಗಲಿಯೆಂದು ಕೆಲಬರು
 ವಿಪುಳಬಲನು ವಿರಾಟನಾಗಲಿ
 ನೃಪಶಿಖಂಡಿಯೆಂದು ಕೆಲಬರು ಭೀಮಸುತನೆಂದು |
 ಅಪರಿಮಿತಮತವಾಗೆ ಸಮರ
 ವ್ಯಸಗತಾರಿ ಸುರೇಂದ್ರಸುತನೀ
 ದ್ರುಪದಸುತ ಸೇನಾಧಿಪತಿಯಹುದೆನ್ನ ಮತವೆಂದ || ೩೧

ಬಿಂಬವನು ಬೇಱಿರಿಸಿ ಬಹುಮತ
 ವೆಂಬ ಬಿಸಿಲೊಳು ರಾಜನಯವೆಂ
 ದೆಂಬ ನೈದಿಲು ನಲವುಗೆಟ್ಟದೆ ಕೃಷ್ಣ ಹೇಚೆನಲು |

1 ಸಹಿತಾಲೋಚನೆಯ ವಾಡಿದರು ಹರುಷದೊಳು, ಟ,

ಎಂಬುದೇನಿನ್ನಿಲ್ಲಿ ಸುಭಟಕ
 ದಂಬದಧಿಪತಿಸನಕೆ ಪಲುಗುಣ
 ನೆಂಬ ಮಾತೆಮ್ಮಭಿಮತವು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ || ೩೦

* ಅರಸ ಕೇಳ್ದು ಪದಾತ್ಮಜನ ಸರಿ
 ದೊರೆಯದಾವನು ಲೋಕದೊಳು ನೀಂ
 ಕರಿಸಿ ಪಟ್ಟವ ಬಿಗಿಯೆನಲು ಕೈಕೊಂಡು ಯಮಸೂನು |
 ತರಿಸಿ ಭದ್ರಾಸನವ ನೆಚ್ಚಿ ಸಿಂ
 ಗರಿಸಿ ಪುರದೊಳು ಮಂಗಳೋತ್ಸವ
 ಮೆಜೆಯಲೆಂದಟ್ಟದನು ಚರರನು ಭೂಪ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ || ೩೩

ಕರಿಸಿ ಧ್ಯವ್ಯದ್ಯುಮ್ನನನು ಸಂ
 ಗರಕೆ ಸೇನಾಪತ್ಯವನು ವಿ
 ಸ್ತರದಿನಳವಡಿಸಿದರು ಸುಮುಹೂರ್ತದ ಸರಾಗದೊಳು |
 ಪುರದೊಳಗೆ ಗುಡಿ ನೆಗೆಹಿದುವು ಭೂ
 ಸುರರ ವಿಮಳಾಮ್ನಾಯರವ ವಿ
 ಸ್ತರಿಸಲಳವಡಿಸಿದರು ಮಂಗಳವಿಹಿತ ವಸ್ತುಗಳ || ೩೪

ಸೂಳವಿಸಿದುವು ಕಟಕದೊಳು ನಿ
 ಸ್ನಾಳಕೊಟೆಗಳೆಳ್ಳು ಣಿಯೆ ದೆ
 ಗಾಳಿಗಳು ಸಾಳಿದುವು ಭಟರುಬ್ಬಟೆಯ ಬಿರುದುಗಳ |
 ಬಾಲಕಿಯರಾರತಿಯ ತಳಗೆಗ
 ಕೋಳಿ ಸಂದಣಿಸಿದುವು ವರಸಾಂ
 ಒಕಾಲತನುಜಂಗೆಸಗಿದರು ಮೂರ್ಧ್ಧಭಿಷೇಚನವ || ೩೫

ದರುಶನವನಿತ್ತಖಿಳಧರಣೀ
 ಶ್ವರರು ಕಂಡರು ಸೂತಮಾಗಧ
 ವರವಿಬುಧವೈತಾಕಕರ ಕಾರ್ಪಣ್ಯವಡಗಿದುವು |

* ಈ ಪದ್ಯವು ಖ, ಚ, ಜ, ಟ, ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಧುರಕೆ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ಮನು ನಾಜ್ಜಿಯೊ
 ಕಿರವು ನಿಮಗಂದೈದೆ ಭೂಪಾ
 ಲರ ನಿವಾಸಂಗಳೊಳು ಹೊಯ್ಪಿದರಂದು ತಂಗುರವೆ || ೨೬
 ರೂಢಿಸಿದ ಸುಮುಹೂರ್ದೊಳು ಹೊಪ
 ಬೀಡಬಿಟ್ಟರು ರಣಕೆ ಪಯಣವೆ
 ಮಾಡಲೋಸುಗ ಸಾಖುದರು ನೃ ಪಪಾಳಯಂಗಳೊಳು |
 ಕೂಡಿತಾಹವಸೈನ್ಯಸಾಗರ
 ವೀಡಿದಿದು ನಡೆಗೊಂಡುದಧಿಯು
 ನೋಡಿಸುವ ಜೋಡಿಗಳ ಜೋಕೆಯ ಘನರವಂಗಳೊಳು || ೨೭

* * *

* ಮೊಲಗಿದುವು ನಿಸ್ಸಳ ಮಂತ್ರದ
 ಕಳಕಳಿಕೆ ಮಿಗೆ ಭೂಸುರರು ನನೆ
 ಗಳನು ಕಱಿದರು ನೃ ಪತಿ ಕಳುಹಿದನವರನುಚಿತದೊಳು !
 ಬಲಜಲಧಿ ಕಾಣಿಕೆಯನಿಕ್ಕಿತು
 ನಳನವನೆಯರಾರತಿಯ ಕೈ
 ಕೊಳುತೆ ಹರಪದಕಪಿಗಿ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ಮನನುವಾದ ||
 ಹರದುಮೋಲಗದಿರುಳು ಮೂಷಣ
 ಗಿರಿಯ ತುದಿಯೊಳು ಕೆಂಪು ತೋಪಿ
 ತ್ತರಿವಿದಾರಣಕೃಷ್ಣ ನುಪ್ಪವಡಿಸಿದನೊಲಿನೊಳು |
 ಹರಿತನಯ ಹರಿನೂನು ಹರಿತನು
 ಜರು ಯಮಳರುಪ್ಪವಡಿಸಿದರಾ
 ಹರಿಯ ಚರಣಕ್ಕೆ ಅಗಿ ರವಿಯುದಯಾದ್ರಿಗಡದನು ||
 ಹರಿಯನೇಮದೊಳರಸ ಕರಿಸಿದ
 ಧರಣಿಯವರರ ಬಣಕ ಶುಭದಿನ
 ವರಮುಹೂರ್ದೊಳಿರದೆ ಹೊಯ್ಪಿದನಂದು ಹೊಪಗುಡಿಯ |
 ತರಿಸಿ ಕನಕಸುರತ್ನವಸ್ತ್ರಾ)
 ಭರಣವನು ಭೂಸುರರಿಗಿತ್ತನು
 ಹರುಪಮಿಗೆ ಮುರಹರನೊಡನೆ ಪೊಪಮುಟ್ಟನರಮನೆಯ ||

ಹರಿಯ ಚರಣಕ್ಕೆ ಹಿಗಿ ವಿಜಯದ
 ಹರಕೆಗಳ ಕೈಕೊಂಡು ರಥವನು
 ತುರಗಗಜವನು ಗಡಣ ಮಿಗಲೇಱಿದರು ಪಾಂಡವರು |
 ಗರುಡಸಿಂಧವನೆತ್ತಿ ದಾರುಕ
 ನಿರದೆ ರಥವನು ಸುಚಿಸೆ ಯದುಮೋ
 ಹರದ ಮಧ್ಯದೊಳಸುರಧೂಳಿಪಟ್ಟ¹ ನೇಱಿದನು || ೨೪-
 ಮುಂದೆ ಹರಿರಥವಸುರವೈರಿಯ
 ಹಿಂದೆ ಧರ್ಮಜನೆಡಬಲದೊಳಾ
 ನಂದನರು ಬೆಂಭಾಗದೊಳು ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ಬರಲು |
 ಸಂದಣಿಸಿದುದು ಸೇನೆ ಸೈರಿಸಿ
 ನಂದನಾದೊಡೆ ಘಣಿಗೆ ಸರಿಯಿ
 ಲ್ಲೆಂದು ಸುರಕುಲವುಲಿಯೆ ನಡೆದರು ಪಾಂಡುನಂದನರು || ೨೫-
 * * * *

ಕರಿಸಿದನು ಯಮಸೂನು ದ್ವಪದಾ
 ಧ್ಯರ ವಿರಾಟಾರ್ಥಿಕಸಚಿವರ
 ಬರಿಸಿದನು ಮನ್ನೆಯರನಕ್ಷಾಹಿಣಿಯ ನಾಯಕರ |
 ನರನಮಗನಭಿಮನ್ಯು ಮೊದಲಾ
 ಗಿರೆ ಘಟೋತ್ಕಚಪಂಚಪಾಂಡವ
 ರುರವಣಿಸಿ ನೆರವೈದಿದರು ಕಡುಕದನಕರ್ತೃಶರಂ ||
 ಮೊಱಗಿದುವು ಮೊದಲಾದ ನಾಲ್ಕು ಪದ್ಯಗಳು ಕ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ
 ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

1 ಪೊಱಮುಟ್ಟ. ಕ. ಖ. ಚ. ಜ. ಟ.

* ಸುರಪನೈರಾವತವನಿಣುಹಿಯ

ವರ ಬಲದೆ ಗಜಯೂಥವೆಲ್ಲವ

ಕರೆಯಲೆತ್ತಿದ ಕೈಯ ಪುಷ್ಕರವೆನೆವ ಭಾವಗಳ |

ಪರಿಯನೇವೇಱುವೆನು ಯಮಸುತ

ನರಸುತನದ ಸುವಿಸ್ತರಕ್ಕಿ

ಧರಣಿ ಸಜ್ಜವೆಯೆಂದು ಹೇಳುವೊಲೆನೆದುಡಿಭಸಚ್ಚಿ ||

ಈ ಪದ್ಯವು ಕ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಸಿಡಿಲು ಸಿಗುಣಿದ್ದಂತೆ ಚೂರಿಸಿ
 ಜಡಿವೆಕ್ಕೈದುಗಳಾಗಿರುವುದು
 ಕಡುದೆರೆಯ ಲಹರಿಯವೊಲುರವೆಣಿಸಿದುವು ಬೊಟ್ಟೆಗಳು |
 ನಡುಗಿತವನಿಯಜಾಂಡಕೋಟಿಗ
 ಳೊಡೆಯಲವನಿಯ ಲಗ್ನ ಸೂಳನ
 ಹೊಡೆಗುಟನೊಳಬ್ಬರಿಸಿದುವು ನಿಸ್ಸಾಳಕೋಟಿಗಳು || ೪೦

ಪ್ರಳಯಜಲಧಿಯು ಸಂಚಗೆಟ್ಟವೊ
 ಲಿಳ ಕುಸಿಯೆ ಕಮಠಂಗೆ ಮೇಲಿಸಿ
 ರುಚಿಯೆ ದಿಗ್ಧಂತಿಗಳು ಮೊಣಕಾಲೂರಲಹಿ ಕುಸಿಯೆ |
 ಬಲಮೆಹಾಂಬುಧಿ ಬಲುಗಡಲಮು
 ಕ್ಕುಳನೆ ನಡೆದುದು ಕಡುಭರದ ಕಾ
 ಲ್ಪುಳಿಯ ಕದನಾಲಾಪಕರ ಕಾಯರತೆ ವೈಸತಾಯ್ತು || ೪೧

ಗಜದ ಬೃಂಹಿತರವದ ವಾಜಿ
 ವ್ರಜದ ಹೇಷಾಧ್ವನಿಯ ತೇರಿನ
 ವಿಜಯಚೀತ ಕ್ರಮ ತಿರವದ ಬಿಲುಟಂಕಾರಕಳಕಳದ |
 ಗಜಬಜೆಕೆ ಗಾಢಿಸಿತು ಬೊಟ್ಟೆಯ
 ಗಜಱುಗಳ ಗರ್ಜನೆಗೆ ನಡುಗಿತು
 ತ್ರಿಜಗವೆನಲೈದಿದರು ಪಯಣದ ಮೇಲೆ ಪಯಣದೊಳು || ೪೨

* ಇಳ ಜಯ ದೆನೆ ಹಿಗ್ಗೆ ದಿಕ್ಕರಿ
 ತಲೆಗೊಡಹ ವಿತಳದೊಳು ಕೇಷನು
 ತಲೆಯುಡುಗೆ ತರುಗಿರಿಗಳ್ಲವು ದೂಧ ಪದಹತಿಗೆ |
 ನೆಲಸರಿಸವಾಗಲೆ ಕೊಧನ
 ಳೊಲೆದು ಮೇಲಣ ಕಿಂಶುಮಾರವ
 ತಲೆಯೊಳಾಂತುದು ತಿರುಗಿ ಕುಡಿದುದು ಸಪ್ತಸಾಗರವ ||

ಈ ಪದ್ಯವು ಕ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಅರರೆ ನಡೆದುದು ರಾಯಕಟಕದ
 ತೆರಳಿಕೆಯ ಸಂವಂಭವಿಗಳೆ
 ಚ ರಿಯ ಬೀಜಿತು ವರಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ¹ ಗಮಿಸಿದರು |
 ಅರಿವಿಜಯಿಗಳು ನೆಲನ ಗೆಲಿದರು
 ಹರಿಯ ನೇಮದೊಳಡೆಯಣಿದು ಬಲ
 ಶರಧಿ ಬಿಟ್ಟುದು ಕಳನ ಪಶಿ ಮದೆಸೆಯ ಪಸರದೊಳು || ೪೩
 ಸೂಳವಿಸಿದುವು ಸನ್ನೆಯೊಳು ನಿ
 ಸ್ವೂಳ ಲಗ್ನೆಯನಡೆಯಿದುವು ಕಿಣು
 ಗಾಳಸಂಚರದೊಳಾದಿದುವು ಮಾಣಿಸಿದುವೆಬ್ಬರವ |
 ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯಧರಿತ್ರೀ
 ಪಾಲ ಮಾರ್ಗಶ್ರಮದೆ ಸೇನಾ
 ಜಾಲ ಸೈವೇಣಿಗಾಗಿ ನಿಂದುದು ಸಮರಭೂಮಿಯೊಳು || ೪೪
 *

1 ವಹಿಲದೊಳು, ಕ. ಚ. ಜ.

* ಎಕ್ಕ ಸರದೊಳು ಕೋಟಿಭೇರಿಗೆ
 ಲೋಕ ರಿಕ್ಕಿತು ಮೊರೆವ ಮುರಜದ
 ತೆಕ್ಕೆಯೊಳು ಚಂಬಕನ ಡಾಡೆಯ ರಾಯಗಿಡಿಬಿಡಿಯ |
 ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿ ಮೇಲಣ ಜಗಂಗಳ
 ಹಿಕ್ಕಿ ಹೊಕ್ಕು ದು ತಳವನಾದಶ
 ಏಕ್ಕು ಬಿರಿಯಲು ಮೊಣಗಿದುವು ಬಹುವಾದ್ಯನಿರ್ಘೋಷ ||
 ಹಣೆಯದನಿತುಂಬಿಡುವ ಕೊಂಬಿನ
 ದನಿಯ ಕಹಳಾರವದ ಮೊಣಿವಾ
 ನಕದ ಚೀರ್ಣಧ್ವನಿಯ ಮುನಿಯ ನಾಗವಾಸರದ |
 ನೆರವಿ ಕಬ್ಬ ಬ್ರಹ್ಮ ಮಿಾಚು
 ತ್ತರರೆ ಮೇಲಣ ಸತ್ಯಲೋಕವ
 ಹಿರಿದು ಬಣ್ಣ ಸಲಣಿಯೆ ದಿಕ್ಕರಿ ಕೊಡಹಿದುವು ಕಿರವ ||
 ಈ ಪದ್ಯಗಳು ಕ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

ಮೇಲುಗುಡಿಗಳ ಭದ್ರದುಪ್ಪರ
 ಸಾಲಿಗಳ ಮಂಡವಿಗಳೆ ಬ
 ಅಲ್ಲಗಳದ್ದಿಯ ಚಂಪೆಯದ ಗೂಡಾರದೋವರಿಯು |
 ಸಾಲಕಳಸದ ಪಟ್ಟನಸ್ತ್ರದ
 ಮೇಲುಕಟ್ಟಿನ ರಚನೆಯೊಳು ರಾ
 ಜಾಲಯಂಗಳ ರಚಿಸಿದರು ಕುಂತೀಕುಮಾರರಿಗೆ ||

೪೫

ಅರಮನೆಯ ಬಲದೊಳು ಮುರಾಂತಕ
 ನರಮನೆಯದಣ ಕೆಲದೊಳರ್ಜುನ
 ನಿರವು ಹಿಂದಣ ಭಾಗದೊಳು ನಕುಲಂಗೆ ಬೀಡಾರ |
 ಅರಿಭಯಂಕರಭೀಮಸೇನನ
 ನಿರುಪಮಾಲಯವೆಡದದೆಯೊಳು
 • ಸರಿಸದೊಳು ಸೂತ್ರಿಸಿತು ಸಹದೇವಂಗೆ ನೃಪಭವನ ||

೪೬

*
 ವೀರಪಾಂಡವರವರವರಸುಕು
 ಮಾರವರ್ಗದ ಮಂಡವಿಗಳೊ
 ಡಾರಗಳನೊಳಹೊಯ್ದು ಬಿಗಿದರು ತೆಯ ದಡ್ಡಿಗಳ |
 ವಾರಣದ ಶಾಲೆಯದು ಸುತ್ತಲು
 ಭಾರಿಸಿತು ಪಾಂಚಾಲಮತ್ಸ್ಯರ
 ಭೂರಿಬಲ ಬಿಟ್ಟುದು ಮಹೀಶರ ಗುಡಿಯ ಬಳಸನೊಳು ||

೪೭

ರಾಜಭವನದ ಮುಂದೆ ಬಲದೊಳು
 ಮೂಜಗಕ್ಕಧಿವೈವರ್ಗದ
 ರಾಜಸೂಯಕ್ರತುವ ಪಾಯ್ದು ಅನಿಳಯವನು ರಚಿಸಿ |
 ರಾಜರಾಜನ ಪುರಕೆ ಸರಿಮಿಗಿ
 ಲೀಜಗಕ್ಕೆನೆ ದ್ರುಪದಸುತೆಯ ನ
 ಮಾಜರಿಗೆ ನಿಜಭವನವಾದುವು ನೃಪತಿ ಕೇಳಂದ ||

ಈ ಪದ್ಯವು ಕ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಎರಡುಬಾಗಲ ಸೂತ್ರದೊಳು ವಿ
 ಸ್ತರಿಸಿದಂಗಳಿ ಸೋಮವೀಧಿಯು
 ತರಣಿವೀಧಿಯನವರವರ ಪಾಳೆಯಕೆ ಮುರುವುಗಳ |
 ಸುರರು ಸೃಷ್ಟಿಸಬಾರದಿನ್ನು
 ದರಿಗೆ ಗೋಚರವಹುದೆ ಕಾಂತೇ
 ಯರ ಸಮಗ್ರದ ಬೀಡು ಕುರುಭೂಮಿಯೊಳು ರಂಜಿಸಿತು || ೪ v

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯಧರಿತ್ತೀ
 ಪಾಲ ಬೀಡಿನ ರಕ್ಷೆ ಬಲಿದುದು
 ಪಾಳೆಯದ ಬಲುಹೊದಕೆ ಹೊಟವಳಯದೊಳು ಕಲುಕೋಟೆ |
 ಮೇಲೆ ಪಡಿಯಗಳಾಶ್ರಯಕೆ ಮುಳು
 ವೇಲಿ ದೀಹದ ಸಿಂಹ ಶರಭ
 ವ್ಯಾಳ ಶಾರ್ದೂಲಾವಳಯ ಸುಯ್ಯಾದ್ಧನಮೊಪ್ಪಿದುದು || ೪೯

ಬಲದ ಮುಂಗಡಿ ಭೀಮನದು ಪಿಂ
 ತಿಳಿಯೊಳಾತನ ಕಾಡು ಬೀಡಿನ
 ವಳಯದಾರೈಕೆಗಳು ಸಾತ್ಯಕಿ ನಕುಲ ಪಾರ್ಥರಿಗೆ |
 ಬಲಮಹಾಂಬುಧಿಯೊಳಗಿರುಳು ಮೇ
 ಲ್ಲವರನು ಹೈಡಿಂಬಿ ಪಾಂಡವ
 ರುಣುವು ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಸುಯ್ಯಾನ || ೫೦

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಶ್ರೀಮದಚ್ಯುತಮಹಿಮಗದುಗುವೀರನಾರಾಯಣಚರಣಾರವಿಂದನಿರಂತರಧ್ಯಾನ
 ಮಧುಪಾನಪುಷ್ಪವಚಸ್ಪದನಿಕಾಯಮಪ್ಪ ಶ್ರೀಮತ್ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ
 ಯೋಗೀಂದ್ರವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಕರ್ಣ ಟಕಭಾರತಕಥಾಮಂಜರಿಯೊಳ
 ಉದ್ಯೋಗಪರ್ವಂ ಸಮಾಪ್ತಂ ಮಂಗಳಂ